

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KËSHILLI KOMBËTAR I TERRITORIT

MIRATOHET

KRYETARI I K.K.T-së

Z. EDI RAMA

N/KRYETARI I K.K.T-së

Znj. EGLANTINA GJERMENI

Kryetari i Këshillit të Bashkisë

Znj. LULZIME DANI

Miratuar me Vendim të Këshillit të Bashkisë

Nr. 33 Datë 20.03.2017

Kryetari i Bashkisë

Z. MUHAREM RAMA

PLANI I PËRGJITHSHËM VENDOR I BASHKISË DIBËR

(PLANI I ZHVILLIMIT)

Miratuar me Vendim të Këshillit Kombëtar të Territorit Nr.2, Datë 14.04.2017

DPKZHT: **Z. ERVIN SHINI**

STUDIO KONSULENTE "P.A.N.G.E.A & A&I design"

DREJTUES PROJEKTI : URB. DANIELE RALLO Nr.Liç.3133

P. A. N. G. E. A.

Società Cooperat va Consortile
Via Enrico Bndi, 14
51100 PISTOIA - ITALIA
C. Fisc. / P. IVA 01487840474

PPV 2016. BASHKIA DIBER

MINISTRIA E ZHVILLIMIT URBAN

Hartimi i Planeve te Pergjithshme Vendore per 26 Bashki ne Shqiperi

FAZA 3 - PLANI I PERGJITHSHEM VENDOR - Bashkia Diber

RELACIONI I PLANI I PERGJITHSHEM VENDOR

PANGEA

Politecnico
di Bari

engineering

Ministria e Zhvillimit Urban

**“Hartimi i Planit të Përgjithshëm Vendor për Bashkinë
DIBER”**

**PLANI I ZHVILLIMIT TE TERRITORIT
PLANI I PERGJITHSHEM VENDOR
BASHKIA DIBER**

RELACIONI I PLANIT TE PERGJITHSHEM VENDOR

Ministria e Zhvillimit Urban
Ministri
Eglantina Gjermeni

**Agjencia Kombetare
e Planifikimit te Territorit (AKPT)**
Drejtori
Adelina Greca

Bashkia Diber
Kryetari i bashkise
Muharem Rama
DPKZHT
Ervin Shini

Drejtuesi I projektit
Prof. Urb. Daniele Rallo

Koordinatori I projektit
Ark. Urb. Indrit Hamiti

Stafi kryesor
Urb. Raffaele Gerometta
Prof. Ark. Francesca Calace
Prof. Ark. Anna Bruna Menghini
Prof. Ark. Michele Montemurro
Dott. Paolo Trevisani
Ing. Franco Di Biase
Ing. prof.as Hektor Cullufi
Ing. Elettra Lowenthal
Ing. Lirije Shqyti
Urb. Lisa De Gasper
Ing. Edmond Leka

Ekspertet
Av. Shpetim Beqiraj
Prof. as. Enver Isufi
Ing. Alush Mehmeti
Ing. Lino Pollastri
Agr. Giovanni Trentanovi

Konsulentet
Prof. Roberta Belli Pasqua
Prof. Geol. Arjan Beqiraj
Geol. Roberto Giannini
Prof. Adem Hyseni

Soc. Sergio Maset
Geol. Leonardo Moretti
Prof. Ark. Frida Pashako
Prof. Giovanni Schiuma
Econ. Altin Sulejman

Stafi mbeshtetes
Ark. Carlo Angelastro
Ing. Michele Brombal
Ark. Alessandro Cariello
Ark. Suela Dragovoja
Ing. Silvana Gashi
Urb. Valeria Polizzi
Ark. Adriano Spada
Urb. Fabio Vanin
Urb. Anila Voj
Ark. Chiara Durante
Ark. Gianluca Iaia
Ark. Sonia Paciolla
Ark. Francesca Papa
Ark. Maura Pinto
Ark. Pervito Pirulli
Ark. Giuseppe Resta
Urb. Fabio Rom

Tabela e Permbajtjes

1	HYRJE	9
1.1	Dispozita ligjore mbi planifikimin urban	9
1.2	Dispozita ligjore sektoriale	12
2	SINTEZA E STRATEGJISE TERRITORIALE (faza 2)	15
2.1	Vizioni i te ardhmes per Dibren	15
3	PLANI I PROPOZIMEVE TERRITORIALE	23
3.1	Ndarja e territorit sipas pese sistemeve territoriale	23
3.2	Zonimi sipas kategorive baze dhe nenkategorive te perdorimit te propozuar te tokes	29
3.3	Ndarja e territorit ne njesi zhvillimi	31
3.4	Pozicionimi i rrjeteve te infrastrukturave	35
3.5	Zonat e rendesise kombetare	35
3.6	Percaktimi i zonave kryesore te zhvillimit ekonomik dhe atyre me prioritet zhvillimi urban	36
3.7	Tipologjite e propozuara hapesine	46
3.8	Percaktimi i njesive, te cilat do t'i nenshtrohen hartimit te PDV-ve	48
3.8.1	Parku Sportiv	48
3.8.2	Terminali	50
3.8.3	Zone Termat	52
3.9	Shperndarja e popullsise ne territor sipas treguesve te parashikimit demografik dhe ekonomik	55
3.9.1	Popullsia e 2031	55
3.9.2	Ndërtimet ekzistuese	57
3.9.3	Skenari 2031 – Kerkesa	59
3.9.4	Kerkesa per sherbime publike	59
3.10	Plani I Strehimit	61
3.11	Instrumentet për drejtimin e zhvillimit	62

4	PLANI I SHERBIMEVE DHE INFRASTRUKTURAVE PUBLIKE	64
4.1	Infrastruktura publike	65
4.1.1	Kopshtet, shkollat 9-vjecare, shkollat e mesme	65
4.1.2	Qendrat Shendetesore.....	67
4.1.3	Infrastruktura dhe Shërbimi i Ujësjiellës Kanalizime	69
4.1.4	Rrjeti elektrik dhe rrjeti i telefonisë celulare	73
4.1.5	Infrastruktura dhe Transporti	75
4.1.6	Masat per Trashegimine Kulturore dhe Historike	80
4.2	Konsiderata nga planet e niveleve te tjera, sipas ndikimi ne territorin vendor	84
5	PLANI I MBROJTJES SË MJEDISIT.....	86
5.1	Mbrojtja e peisazhit	88
5.1.1	Vleresimi i ndikimeve ne mjedis ne nivel objektivash strategjike	88
5.1.2	Udhezimet e pergjithshme dhe masat zbutese per te arritur Objektivin Mjedisor 12.....	88
5.1.3	Objektivat e Planit dhe masat e propozuara si dhe impaktet e prishmerise e Peizazhit	90
5.2	Parashikimet për mbrojtjen e elementeve ujore.....	93
5.2.1	Vleresimi i ndikimeve ne mjedis ne nivel objektivash strategjike	93
5.2.2	Udhezimet dhe masat zbutese per te arritur Objektivin Mjedisor 5 gjate zbatimit te PPV	94
5.2.3	Objektivat e Planit dhe masat e propozuara si dhe impaktet e prishmerise e elementeve ujore	95
5.3	Parashikimet për përmirësimin e cilësisë së ajrit.	99
5.3.1	Vleresimi i ndikimeve ne mjedis ne nivel objektivash strategjike	99
5.3.1.1	Impaktet nderkufitare	100
5.3.2	Udhezimet e pergjithshme dhe masat zbutese per te arritur Objektivin Mjedisor 3.....	100
5.3.3	Objektivat e Planit dhe masat e propozuara si dhe impaktet e prishmerise e cilësisë së ajrit. ..	101
5.4	Parashikimet për shtimin dhe/ose zgjerimin e hapësirave të gjelbra.	104
5.4.1	Vleresimi i ndikimeve ne mjedis ne nivel objektivash strategjike	104

5.4.1.1	Brezi i Gjelbër Evropian.....	105
5.4.2	Objektivat e Planit dhe masat e propozuara si dhe impaktet e prishmerise për shtimin dhe/ose zgjerimin e hapësirave të gjelbra.....	106
5.4.3	Objektivat e Planit dhe masat e propozuara si dhe impaktet e prishmerise për shtimin dhe/ose zgjerimin e hapësirave të gjelbra.....	108
5.5	Parashtrimi i dy varianteve për zgjidhje të problematikës së evidentuar për sa u përket hotspoteve.....	111
6	RAPORTI PER KAPACITET INSTITUCIONALE	112
6.1	Zona të përmirësimit	113
6.2	Implementimi i PPV.....	114
6.3	Instruksione tematike	115
6.3.1	Trajnimet per menaxhimin e Planit	115
6.3.2	Rekomandimi i veprimeve dhe masave për rritjen e efikasitetit të GIS	117
7	PLANI I VEPRIMEVE PËR ZBATIMIN E PPV-SË.....	120
7.1	Matrica e prioriteteve dhe e investimeve te nevojshme.....	120
7.2	Përcaktimet kryesore për Termat e Referencës për Planet e Detajuara Vendore	125
7.3	Përcaktimet kryesore për Termat e Referencës për Planet Sektoriale qe detajojne me tej PPV..	149
7.4	Indikatorët për monitorimin e zbatimit të PPV-së.....	149
7.5	Faktorëve që mund të shkaktojnë një rishikim të pjesshëm të PPV-së.....	151
8	RAPORTI MBI PERFSHIRJEN E PALEVE TE INTERESUARA DHE TAKIMET ME PUBLIKUN	154
8.1	Palet e interesuara dhe organizimi i konsultimeve duke prezantuar gjetjet dhe rezultatet e fazave ne fokus.....	154
8.1.1	Temat e trajtuara mbi karakteristikat e zones.....	156
8.2	Permbledhje e gjetjeve dhe publikimi i raporteve perkatese ne regjistrin e integruar te territorit dhe reflektimi i ketyre gjetjeve ne dokument	158
8.2.1	Analiza e aktorëve kryesorë bashkëfinancues	160
8.2.2	Degjesa publike per fazen finale te planit te pergjithshem vendor.....	162
8.3	Lista e disa prej personave te konsultuar gjate takimeve	165

SHTOJCA I

PËR FORMATIN E TEKSTIT TË PLANIT TË PËRGJITHSHËM VENDOR
REPUBLIKA E SHQIPËRISË

KËSHILLI KOMBËTAR I TERRITORIT TË REPUBLIKËS SË
SHQIPËRISË

TEKSTI I PLANIT TË PËRGJITHSHËM VENDOR TË BASHKISË
DIBER

MIRATOHET

KRYETARI I KKT-së

z.EDI RAMA

KRYETARI I KËSHILLIT BASHKIAK

Znj. LULZIME DANI

Miratuar me vendim të këshillit të bashkisë **DIBER nr.33 datë 20.03.2017**

Hartuar nga: Bashkia: **DIBER**

Subjekti i kontraktuar: **P.A.N.G.E.A & A&I design**

Subjekti mbështetës: Me financim të **MINISTRISË SE ZHVILLIMIT URBAN**

1. Të dhëna të përgjithshme për bashkinë		
Emërtimi	Vlera dhe njësia	Specifikime
Sipërfaqja e njësisë vendore	93.787,60 ha	S. Totale Urbane= 2,00 ha S. Territori Bujqësor= 15,639 ha S. Territori Natyror = 74,389 ha S. Territori Ujor= 532 ha S. Territori Infrastrukturore= 1,211 ha
Numri i popullsisë ekzistuese	78,662 banorë	Popullsia për çdo njësi të qeverisjes vendore
Zona të rëndësishme kombëtare dhe zona të mbrojtura natyrore dhe kulturore	26,637 ha	Sipas legjislacionit të posaçëm dhe ligjit për planifikimin dhe zhvillimin e territorit

Sipërfaqe e miratuar zonash informale	_____ ha	Zonat e miratuara nga ALUIZNI
Problematika mjedisore		Përmendshkurtfaktetdukemarrënëkonsideratë vendndodhjeneelementeveqëndikojnënegativisht mjedisindheshëndetinënjeriut

2. Propozime të PPV-së		
Emërtimi	Vlera dhe njësia	Specifikime
Lloji zhvillimit të pritshëm në 15 vitet e ardhshme	Rigjenerim, rrizhvim, dendësim, konsolidim, konservim, zhvillim	Shkurtimisht ndryshimet në përdorim tokë, përdorimet e reja tokë etj.
Përdorimet kryesore të propozuara të tokës	Ndërhyrjet e parashikuara janë në kategoritë bazë të përdorimit të tokës në bazë të VKM nr.671 "Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit", dt.29.07.2015, Nenin 77- Kodet dhe kuptimi i kategorive bazë të përdorimit të tokës A. Banim, B. Bujqësi. S. Shërbime, Industri dhe Ekonomi IE, Infrastrukturë IN, Institucione INS, Aktivitete social rekreative (ASR), Natyrë N, Ujore U	Bazuar në kategoritë bazë dhe nënkategoritë e përdorimit të tokës
Numri i popullsisë së pritshme shtesë në 15 vitet e ardhshme	+988 banorë	Vlerësimi sipas parashikimeve demografike
Sipërfaqja e përgjithshme e ndërtimit të shtuar për banim	41 ha	Sipërfaqja që pritet të shtohet për banim në 15 vitet e ardhshme
Sipërfaqja e përgjithshme e ndërtimit të shtuar jo për banim	19 ha	Specifikimi i funksioneve biznes, tregti, industri etj.
Sipërfaqe e përgjithshme e zonave në mbrojtje	39 ha	Zonat e mbrojtura, zona për konservim etj.
Sipërfaqe e përgjithshme e banesave për strehim social	4 ha Zone pjesërisht e ndërtuar	
Sipërfaqe të gjelbra shtesë	202 ha	Parqe, pyje etj.
Numri i njësive strukturore	2,070	

3. Të dhëna financiare		
Emërtimi	Vlera dhe Njësia	Specifikime
Vlera e përgjithshme e planit e investimeve kapitale		Duhet të jetë në përputhje me programin buxhetor afatmesëm
Fazat e zbatimit të zhvillimit	Çdo 5 vite ose periudhat përkatëse	2016-2021 2022-2027 2028-2031
Studimin teknik të parafizibilitetit		

4. Dokumenti i PPV-së për dorëzim				
Nr.	Kapitulli/Dokumenti	Hartohet/Miratohet	Referenca ligjore	Check list
1.	Strategjia territoriale	Hartohet dhe miratohet	Neni51,52	✓
2.	Analiza dhe vlerësimi i territorit	Hartohet dhe miratohet si pjesë e planit	Neni51,53	✓
3.	Parashikimet e planit	Hartohet dhe miratohet si pjesë e planit	Neni51, 54	✓
4.	Vlerësimi strategjik mjedisor	Hartohet dhe miratohet	Neni51	✓
5.	Materiali hartografik	Hartohen dhe miratohen	Neni51, 57	✓
6.	Rregullorja e PPV-së	Hartohet dhe miratohet	Nenet51, 56	✓

5. Hartat bashkëlidhur dokumentit të shkruar të PPV-së sipas rregullores së planifikimit					
Nr.	Tematika e hartës	Lloji i hartës	Shkalla	Kodi i hartës	Check list
1.	Harta bazë	Hartabazëvektorialeenjësisëvendore dhetopografia	1:100 000	Perp_01 (Faza e I)	✓
2.	Vizioni strategjik i zhvillimit të territorit	Drejtimetkryesoretëplanifikimitdhe zhvillimit tëterritorit;objektivat;fazat kohore të zbatimit të programeve.	1: 50 000 1: 50 000 1: 50 000 1: 50 000 1: 50 000 1: 50 000 1: 50 000 1: 50 000	Perp_08 Perp_09 Perp_10 Perp_11 Perp_12 Perp_13 Perp_14 Perp_15 (Faza e II)	✓

2.	Elementet ekzistuese të territorit	Topografik; gjeologo-inxhinierik; hidrogeologjik dhe hidrografik; e makrozonimit dhe, sipas rastit, mikrozonimit sizmik; boniteti i tokave; burimet natyrore, si: mjedise pyjore, kullota, sipërfaqe ujore, rezervate, miniera dhe të tjera të kësaj natyre; zonat e mbrojtura natyrore dhe të trashëgimisë kulturore dhe historike.	1: 50 000 1: 50 000 1: 50 000 1: 50 000 1: 50 000 1: 50 000 1: 50 000 1: 50 000 1: 50 000 1: 50 000 1: 50 000 1: 50 000	Perp_07 Perp_08 Perp_09 Perp_10 Perp_11 Perp_12 Perp_13 Perp_14 Perp_15 Perp_16_I Perp_17_I Perp_18 (Faza e I)	✓
3.	Pozicionimi strategjik në raport me rajonin	Kufijtë territorialë në rajon; Identiteti historik, urban, ekonomik	1:50 000 1:50 000	Perp_01 Perp_30 (Faza e I)	✓
4.	Vlerësimi ekonomik	Pozicionimi dhe përqendrimi i burimeve dhe poleve ekonomike lokale; elementet e konkurrueshmërisë; shpërndarja e sektorëve dhe e fuqisë punëtore.	Jashte shkalle Jashte shkalle Jashte shkalle 1: 100 000	Perp_03 Perp_04 Perp_05 Perp_02_II (Faza e I)	✓
5.	Vlerësimi social	Shërbimet sociale; shkollat; shëndetësia	1: 50 000 1: 5 000	Perp_23 Perp_33 (Faza e I)	✓
5.	Vlerësimi demografik	Përqendrimi i popullsisë në territor; lëvizjet e popullsisë në vite; shpërndarja e popullsisë në nivel banesash dhe për tipologji banesash; sipërfaqen e banimit për person sipas tipologjive të banesave; numri i banesave në një strukturë banimi sipas tipologjive në territor	1: 100 000 1: 100 000 1: 100 000 1: 100 000 1: 100 000 1: 100 000 1: 100 000 1: 100 000 1: 100 000 1: 100 000 1: 100 000 1: 100 000	Perp_19_I Perp_19_II Perp_20 Perp_21 Perp_22 Perp_23 Perp_24 Perp_25 Perp_26 Perp_27 Perp_28 (Faza e I)	✓
6.	Analiza e planeve të mëparshme	Përdorimi i tokës; infrastrukturat; intensiteti i ndërtimit.	1: 100 000 1: 50 000	Perp_06 (Faza e I)	✓
7.	Pronat	Përdorimi i pronave publike; problemet në marrëdhëniet e pronësisë në territor; zonat informale sipas llojeve dhe ecurisë së integritetit	1:100 000 1: 5 000	Perp_28 Perp_32 (Faza e I)	✓

8.	Rëndësia kombëtare	Zonat dhe strukturat	1: 50 000 1:50 000 1:50 000	Perp_03 Perp_04 Perp_05 (Faza e II)	✓
9.	Problemet mjedisore	Vendndodhja e elementeve ndotëse dhe me ndikim negativ;Shkalla e ndikimit negativ të burimeve ndotëse në territor	1:50 000 1:50 000 1:50 000	Perp_17_II Perp_17_III (Faza e I)	✓
10.	Përdorimi ekzistues i tokës	Kategoribazë;nënkategoritë;funksionetdhe aktivitetet	1:50 000	Perp_17_IV (Faza e I)	✓
11.	Infrastrukturat	Furnizimi me ujë; ujërat e zeza; mbetjet urbane; rrugët; ndriçimi; transporti; lidhja me infrastrukturat kombëtare	1:50 000	Perp_35 (Faza e I)	✓
12.	Cilësia fizike e strukturave	Niveletecilësisë;rekomandimepërriparim, rigjenerim, rihvillim.	1: 50 000 1: 5 000	Perp_29 Perp_31	✓
13.	Tipologjit ë hapësinor	Zona sipas njëtrajtshmërisë së llojit dhe volumitëstrukturave,mënyrësëvendosjes në parcelë dhe në territor, skemës rrugore dhehapësiravepublike,sidhelartësisë së strukturave	1: 50 000	Perp_32 Perp_34 (Faza e I)	✓
14.	Periferaliteti	Zona sipas:largësisëngaqendraezonësëbanuar; largësisë nga qendrat e punësimit; lidhjes me sistemin rrugor;furnizimin me rrjete infrastrukture dhe shërbime sociale;nivelit të përafërt të të ardhurave të shtresave shoqërore;plotësimi me funksione sipas kategorive bazë të përdorimeve të tokës;nivelit të kriminalitetit dhe sigurisë së jetës; problemeve të ndryshme sociale përfshirë përjashtimin social.	1: 100 000	Perp_02_2 (Faza e I)	✓
15.	Elemente të veçanta territoriale	Objekte dhe struktura, natyrore apo artificiale, me ndikim në qytet dhe hapësirëformim	1: 50 000 1: 50 000	Perp_17_II Perp_17_III (Faza e I)	✓
16.	Nevojat për strehim	Zona sipas nevojës dhe cilësisë			✓
17.	VSM	Hartapërshkruese,analizuesedhe vlerësuese	1:50 000 1: 50 000	Perp_01 Perp_02 (Faza e II)	✓

18.	Parashikimi i përdorimit të tokës	5 sistemet;kategoritë bazë dhe nënkategoritë; funksione dhe aktivitete;qendrat, polet, korridoret kryesore të zhvillimit ekonomik;tipologjitë e parashikuara hapësinore; zonat e rëndësisë kombëtare; njësitë strukturore; zonat me prioritet zhvillimi; zonat për PDV; shpërndarja e popullsisë; plani i strehimit; të tjera	1:50 000 1:50 000 1:50 000 1:5 000 1:50 000 1:5 000 1:50 000 1:50 000 1:50 000 1:5 000 1:50 000 1:5 000	H 18-1 H 18-2a H 18-2b H 18-4 H 18-7a H 18-7b H 18-7c H 18-7d H 18-7g H 18-7h H 18-5a H 18-5b (Faza e III)	✓
19.	Shërbimet dhe infrastrukturat e propozuara	Rrjetet e infrastrukturave; Objekteteshërbimevesociale dhe rrezet embulimit	1:5 000 1:5 000 1:5 000 1:5 000 1:50 000 1:5 000 1:50 000 1:5 000 1:50 000 1:5 000 1:5 000 1:50 000	H 19-1a H 19-1b H 19-1c H 19-1d H 19-1e H 19-1f H 19-2a H 19-2b H 19-2c H 19-2d H 19-3 H 19-4 (Faza e III)	✓
20.	Instrumentet e drejtimit të zhvillimit	Zonat për transferim të së drejtës për zhvillim; Zona për intensitet me kushte; Zonapërzhvillim të detyrueshëm të tokës; Zonatepreferimit; Zonatepëzullimit të zhvillimit; Zonatpërservitut publik	1:5 000 1:5 000	H18_7e H18_7f (Faza e III)	✓
21	Plani i veprimeve	Hartaefazimit të zhvillimit sipas njësive strukturore dhe sipas infrastrukturave; Tjetërsipasrastit	1:50 000 1:50 000 1: 10 000	H 21a H 21b H 21c (Faza e III)	✓

1 HYRJE

1.1 Dispozita ligjore mbi planifikimin urban

Referencat kryesore ligjore për përgatitjen e planit të përgjithshëm vendor (PPV) janë:

- Ligji 107/2014 dt 10.01.2014 "Mbi Planifikimin dhe Zhvillimin e Territorit" i ndryshuar, dhe akteve nënligjore në zbatim të tij
- Rregullorja 671/2014, dt 07.29.2015, "Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit", e cila përmban udhëzimet operative për përgatitjen e PPV.

Në mënyrë të veçantë, neni 20 i Ligjit 107/2014 përcakton objektivat dhe procedurat e zbatimit të PPV:

1. Objektivat e Planit të Përgjithshëm Vendor (PPV) janë:

- *balancimi i nevojave dhe interesave kombëtarë e vendorë për zhvillimet në territor;*
- *krijimi i kushteve për një zhvillim të qëndrueshëm në territor;*
- *drejtimi i zhvillimit të sistemeve të banimit e sistemeve të tjera të ndërtueshme;*
- *rregullimi i përdorimeve të tokës, intensitetit e shtrirjes së ndërtimit në sistemet natyrore, bujqësore dhe urbane të territorit;*
- *planifikimi i programeve dhe masave për të garantuar rigjenerimin urban, mbrojtjen e mjedisit dhe zhvillimin e qëndrueshëm të burimeve natyrore, të tokës së kultivueshme, peizazheve dhe hapësirave të gjelbra;*
- *rregullimi i vendndodhjes dhe programeve për infrastrukturën publike e servitutet publike, sipas këtij ligji;*
- *rregullimi i ruajtjes, përdorimit dhe, sipas rastit, mbarështimit të zonave të mbrojtura natyrore dhe historike, sipas kërkesave të legjislacionit në fuqi;*

2. Plani i Përgjithshëm Vendor zbatohet nëpërmjet planeve sektoriale, planeve të detajuara vendore dhe lejeve të zhvillimit

Neni 51 i vkm 671, dt 29.07.2015, "Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit", përcakton përmbajtjen kryesore të PPV:

1. Bazën e të dhënave të integruara të territorit në platformën GIS, sipas standarteve të Regjistrit të integruar të territorit

2. Strategjinë Territoriale të Njesisë Vendore

- *Dokumentin e Analizës metabolike të territorit që i paraprin Strategjisë Territoriale Vizionin strategjik dhe objektivat e zhvillimit*
- *Planin e veprimeve strategjike/ prioritare, investimeve kapitale dhe projektet pilot të zhvillimit*
- *Hartat që ilustrojnë strategjinë e zhvillimit të territorit në shkallën që varion nga 1:5,000 deri në 1:25,000*

3. Planin e Zhvillimit të Territorit të Njesisë Vendore

- *Dokumentin e analizës së thelluar të territorit që i paraprin Planit të Zhvillimit*
- *Propozimin me përcaktime territoriale në bazë të 5 sistemeve: urban, natyror, bujqësor, ujor dhe infrastrukturor*

- Hartat që shoqërojnë dhe pasqyrojnë përmbajtjen e secilit prej sistemeve më sipër, në shkallën që varion nga 1:5,000 deri në 1:25,000
- Relacionin e propozimeve
- Vlerësimin ekonomik dhe financiar për zbatimin e PPV-së
- Planin e veprimeve, investimeve dhe projekteve për zbatimin e PPV-së
- Treguesit për monitorimin e zbatimit të PPV-së 4

4. Rregulloren e zbatimit të PPV-së

5. Studimin e vlerësimit të ndikimit nga zhvillimi dhe të ndikimit në mjedis

Neni 54 i vkm 671, dt 29.07.2015 specifikon ne tej përmbajtjen e PPV:

2. Plani i propozimeve territoriale përmban, të paktën:

- a) ndarjen e territorit sipas pesë sistemeve;
- b) zonimin sipas kategorive bazë dhe nënkategorive të përdorimit të propozuar të tokës;
- c) ndarjen e territorit në njësi;
- ç) pozicionimin e shërbimeve dhe rrjeteve kryesore të infrastrukturave, përfshirë hapësirat publike dhe përcaktimin e kushteve teknike kryesore për realizimin e infrastrukturave;
- d) zonat e mbrojtura të rëndësisë kombëtare, të trashëgimisë kulturore dhe monumentet;
- dh) përcaktimin e zonave kryesore të zhvillimit ekonomik dhe urban; e) tipologjitë e propozuara hapësinore;
- ë) përcaktimin e njësive, të cilat do t'i nënshtrohen hartimit të PDV-së; f) shpërndarjen e popullsisë në territor sipas treguesve të parashikimit demografik dhe ekonomik, të specifikuar në nivel territori urban;
- g) planin e strehimit, bazuar në nevojat e konstatuara, e tashmë dhe ato të projektuara, duke përcaktuar zonat/njësitë për dendësim, rigjenerim, rihvillimin, konservim, urbanizim nëse janë zona të reja dhe territoret për programe sociale të strehimit;
- gj) përcaktimin e zonave/njësive, ku do të zbatohen instrumentet për drejtimin e zhvillimit sipas ligjit, në rast se parashikohen të tilla.

3. Plani i mbrojtjes së mjedisit, i cili përmban:

- a) parashikimet për mbrojtjen e peizazhit;
- b) parashikimet për mbrojtjen e elementeve ujore;
- c) parashikimet për shtimin dhe/ose zgjerimin e hapësirave të gjelbra;
- ç) parashtrimin e dy varianteve për zgjidhje të problematikës së evidentuar për sa u përket hotspotëve;
- d) parashikimet për përmirësimin e cilësisë së ajrit.

4. Planin e shërbimeve dhe infrastrukturave publike, i cili përmban:

- a) infrastrukturë publike të propozuar sipas pikës 11, të nenit 3 të ligjit;
- b) konsiderata nga planet e niveleve të tjera, sipas ndikimit në territorin vendor;
- c) tipologjinë, cilësinë, shpërndarjen në territor dhe rrezet e mbulimit të shërbimeve sociale (edukim, shëndetësi etj.) që propozohen.

5. Planin e veprimeve për zbatimin e PPV-së, i cili përmban:

- a) fazat e zbatimit të zhvillimit, të ndara në periudha kohore brenda vlefshmërisë së planit, për zonat me prioritet zhvillimi, PDV-të, rrjetet kryesore të infrastrukturave publike dhe projektet pilot;
- b) koston e përgjithshme për zbatimin dhe aktivitetet kryesore të financuara të shoqëruara me planin e

investimeve kapitale;

c) ndryshimet e nevojshme në kuadrin ligjor dhe administrativ në nivel vendor.

Gjithashtu bazuar në nenin 54, pikat 6 dhe 7, Plan i Zhvillimit të Territorit gjithashtu përmban:

- Indikatorët për monitorimin e zbatimit të PPV-së.
- Shtojcat e PPV-së, të cilat përmbajnë të gjitha dokumentet e përmendura për këtë qëllim, studimet ndihmëse që merren nga institucionet përgjegjëse për sektorë të caktuar, si dhe studime për qëllime të veçanta që ndërmerren nga vetë autoriteti vendor.

Bazuar në vkm 671, dt 29.07.2015 "Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit", neni 73, territorit viene suddiviso in 5 Sistemi di base:

- *Sistemi urban (UB) formohet nga bashkimi i territoreve urbane dhe kufizohet nga vija e gjelbër.*
- *Sistemi natyror përbëhet nga peizazhet, hapësirat e paprekuara të natyrës, korridoret ekologjike dhe hapësirat që kanë një kategori bazë të përdorimit "natyrë" (N) dhe në përputhje me legjislacionin e posaçëm.*
- *Sistemi bujqësor përbëhet nga toka bujqësore, e zënë me bimët e arave, pemishtet, vreshtat dhe ullishtat, kudo ku ndodhet dhe që ka veçori thelbësore të saj pjellorinë dhe kanalet, rezervuarët në shërbim të saj. Sistemi bujqësor formohet nga bashkimi i tokave me kategori bazë të përdorimit të tokës "bujqësinë" (B). Ky sistem është rezultat i ndërveprimit në kohë midis aktiviteteve njerëzore, për kultivim dhe ndërtim me karakter bujqësor në territor. Zonimi i sistemit bujqësor bazohet në bonitetin e tokës dhe në aktivitete e funksione që zhvillohen brenda këtij sistemi, sipas legjislacionit të posaçëm në fuqi.*
- *Sistemi ujqor është tërësia e burimeve nëntokësore dhe mbitokësore ujore, që përmban të gjithë trupat ujqorë, përfshirë brigjet sipas përcaktimeve të legjislacionit të posaçëm. Sistemi ujqor formohet nga rrjeti me kategori bazë të përdorimit të tokës "ujë" (U).*
- *Sistemi infrastrukturor përmban rrjetet kryesore të infrastrukturës, në nivel kombëtar, nivel qarku dhe vendor. Sistemi infrastrukturor formohet nga rrjeti me kategori bazë të përdorimit të tokës "infrastrukturë" (IN).*

Bazuar në vkm 671, dt 29.07.2015, "Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit", neni 77, përdorimet e tokës kodifikohen si më poshtë vijon:

- *Përdorimi "banim", me kod "A", i cili përfshin zona dhe objekte ku kryhen funksione dhe aktivitete të banimit, edhe në rast se janë të klasifikuara nga legjislacioni për monumentet e kulturës ose të tilla që janë në funksion të banimit;*
- *Përdorimi "industri dhe ekonomi", me kod "IE", ku përfshihen të gjitha llojet e industrive sipas legjislacionit të posaçëm, nxjerrje dhe përpunim mineralesh e materialesh ndërtimi, parqe industriale dhe logjistike, inkubatorë biznesi dhe të përziera industriale dhe ekonomike për sa kohë që qëllimi kryesor i funksionit të tyre nuk janë shërbimet dhe aktivitete ekonomike bujqësore sipas kësaj rregulloreje;*
- *Përdorimi "bujqësi", me kod "B", për qëllim bujqësor sipas legjislacionit të posaçëm, përfshirë aktivitetet ndihmëse dhe në funksion të drejtpërdrejtë të bujqësisë, përveç banesave dhe rrugëve;*
- *Përdorimi "shërbime", me kod "S", territore dhe struktura për shërbime tregtare, zyra dhe qendra biznesi;*

- **Përdorimi i veçantë, me kod "V", varrezat dhe çdo territor apo strukturë që nuk përfshihet në kategoritë e tjera bazë;**
- **Përdorimi "ujëra", me kod "U", të gjithë trupat ujorë, përfshirë brigjet, sipas përcaktimeve të legjislacionit për ujërat;**
- **Përdorimi "toka natyrore", me kod "N", sipas përcaktimeve të ligjeve për mjedisin, biodiversitetin, zonat e mbrojtura dhe monumentet e natyrës, pyjet, kullotat dhe tokat e pafrytshme**
- **Përdorimi "trashëgimi dhe monumente kulture dhe historike", me kod "M", sipas përcaktimeve të legjislacionit të posaçëm, përveç atyre që banojnë;**
- **Përdorimi "zona ushtarake", me kod "ZU", territore dhe objekte të klasifikuara si të tilla në territor apo në legjislacionin e posaçëm;**
- **Përdorimi "institucione", me kod "IS", administrata dhe struktura shtetërore, pavarësisht nivelit, të sistemit gjyqësor, bankat, mediet, institucione të mbrojtjes civile dhe kombëtare veç atyre që përfshihen në kategoritë e tjera, të shërbimeve të ndihmës dhe kujdesit social, të shoqërisë civile, sistemi i burgjeve dhe institucione fetare;**
- **Përdorimi "aktivitete sociale dhe rekreative", me kod "AR", aktivitete sociale, kulturore dhe rekreative, përfshirë ato sportive, sipas legjislacionit të posaçëm;**
- **Përdorimi "arsim", me kod "AS", sipas legjislacionit të posaçëm;**
- **Përdorimi "shëndetësi", me kod "SH", sipas legjislacionit të posaçëm;**
- **Përdorimi "infrastruktura", me kod "IN", të gjitha pjesët e infrastrukturave për transportin, mbetjet e ngurta dhe të lëngshme, furnizimin me ujë, naftën dhe gazin, biokarburantet, komunikimin**

1.2 Dispozita ligjore sektoriale

Plani i Përgjithshëm Vendor i Bashkisë Diber, përtej ligjit 107/2014, dt 01.10.2014, "Për Planifikimin dhe Zhvillim e Territorit" dhe akteve nënligjore në zbatim të tij, bazohet edhe në ligje të tjera sektoriale të cilat kanë impakt në territor:

Sektori i Zhvillimit Urban

- Ligji 50/2014 "Për legalizimin, urbanizimin dhe integrimin e ndërtimeve pa leje", i ndryshuar;
- Ligji nr 80/2014 "Për disa ndryshime në ligjin nr.9220, dt 15.04.2014 "Për shërbimin publik të varrimit"
- Ligji nr 9220, dt 15.04.2014 "Për shërbimin publik të varrimit"
- VKM nr. 626, datë 15.7.2015, "Për miratimin e normativave të projektimit të banesave"
- VKM nr 711, dt 29.10.2014 "Për miratimin e rregullores për administrimin dhe funksionimin e varrezave në territorin e Republikës së Shqipërisë"
- VKM nr 712, dt 29.10.2014 "Për miratimin e rregullores "për projektimin dhe ndërtimin e varrezave në territorin e Republikës së Shqipërisë"
- Udhëzim nr 1, dt 30.03.2016 " Për përcaktimin e rregullave për realizimin e projekteve në fushën e efijencës energjisë në ndërtesa ekzistuese në bashkëpronësi"
- Udhëzim nr 3, dt 8/10/2015, "Për përcaktimin e rregullave të përgjithshme të zbatimit të programit të banesave me kosto të ulët për komunitetin rom dhe Egjyptian"
- Udhëzim, dt 12.03.2015 "Mbi Kriteret për studim-projektimin për rehabilitimin e venddepozitimeve të mbetjeve të ngurta urbane si dhe ndërtimin e landfillleve, apo impianteve të trajtimit të mbetjeve

të ngurta urbane

Sektori i Mjedisit:

- Projekt - Ligji për "Administrimin e Fondit Pyjor dhe Kulloror Kombëtar në Republikën e Shqipërisë"
- Ligji Nr. 68/2014 për disa shtesa dhe ndryshime në Ligjin Nr. 9587, datë 20.07.2006 "Për mbrojtjen e biodiversitetit"
- Ligji Nr.10 431, datë 09/06/2011 "Për mbrojtjen e mjedisit"
- Ligji Nr. 7/2014 "Për shpalljen e moratoriumit të gjuetisë në Republikën e Shqipërisë"
- Ligji Nr. 8905, datë 06.06.2002 "Për mbrojtjen e mjedisit detar nga ndotja dhe dëmtimi"
- Ligji Nr. 8906, datë 06.06.2002 "Për zonat e mbrojtura"
- Ligji për mbrojtjen e liqeneve ndërkufitare
- Ligji Nr.9587, datë 20.07.2006 "Për mbrojtjen e biodiversitetit"
- Ligji për mbrojtjen e faunës së egër
- Ligji Nr. 162/2014 "Për mbrojtjen e cilësisë së ajrit në mjedis"
- Ligji Nr.10 431 , datë 09.06.2013 "Për mbrojtjen e mjedisit "
- Ligji Nr. 111/2012 "Për menaxhimin e integruar të burimeve ujore"
- Ligji nr. 10 463, datë 22.9. 2011 "Për menaxhimin e integruar të mbetjeve"
- Vendim Nr.123, datë 17.02.2011 "Për miratimin e planit kombëtar të veprimit për menaxhimin e zhurmeve në mjedis"
- Vendim Nr.229 datë 23.04.2014 "Për miratimin e rregullave për transferimin e mbetjeve jo të rrezikshme dhe informacionit që duhet të përfshihet në dokumentin e transferimit"
- Vendim Nr.418 datë 25.06.2014 "Për grumbullimin e diferencuar të mbetjeve në burim"
- Vendim Nr.682, datë 02.11.2005 për shpalljen e lumit Buna dhe territoreve ligatinore përreth tij "Peisazh ujor/tokësor i mbrojtur"
- Vendim Nr. 435 datë 08.06.2016 për disa ndryshime dhe shtesa në vendimin nr. 1374, datë 10.10.2008, të Këshillit të Ministrave "Për përcaktimin e rregullave dhe te procedurave që ndiqen për heqjen, shtimin dhe ndryshimin e destinacionit të fondit kulloror"

Sektori Bujqësi

- LIGJ Nr.9817, datë 22.10.2007 "Për bujqësinë dhe zhvillimin rural" VKM nr. 410, datë 2.7.2012 "Për përcaktimin e rregullave dhe të procedurave të ndryshimit të kategorive të resurseve të tokës".
- Ligji nr. 131/2014 "Për një ndryshim dhe shtesë në ligjin nr. 9244, datë 17.6.2004, "Për mbrojtjen e tokës bujqësore" të ndryshuar"
- Ligji nr. 9244, datë 17.6.2004, "Për mbrojtjen e tokës bujqësore".
- Ligji nr. 10263, datë 8.4.2010, "Për përdorimin dhe shfrytëzimin e tokave bujqësore të pakultivuara"
- Ligji nr. 9426, datë 06. 10. 2005 "Për mbarështimin e Blegtorisë" i ndryshuar me Ligjin Nr. 9864, datë 28. 01. 2008 "Për disa shtesa dhe ndryshime në Ligjin Nr. 9426, datë 06. 10. 2005 "Për Mbarështimin e Blegtorisë", dhe me ligjin nr. 10137, datë 11. 05. 2009 "Për disa ndryshime në legjislacionin në fuqi për licencat, autorizimet dhe lejet në Republikën e Shqipërisë"
- Projektligj "Për Administrimin E Ujitjes Dhe Kullimit"
- Projekt Ligj "Për prodhimin biologjik"

Sektori i Transportit dhe Infrastrukturës

- Ligji Nr.8308, datë 18.03.1998 "Për transportet rrugore" Ndryshuar nga: Ligji nr. 8908, datë 06. 06. 2002; Ligji nr. 9096, datë 03. 07. 2003; Ligji nr. 9373, datë 14. 04. 2005; Ligji nr. 9760, datë 21. 06. 2007; Ligji nr. 10137, datë 11. 05. 2009 "Për disa ndryshime ne legjislacionin ne fuqi për licencat, autorizimet dhe lejet ne Republikën e Shqipërisë"
- Ligji Nr. 8094 datë 21.03.1996,"Për Largimin Publik Të Mbeturinave"
- Ligji Nr. 8093, datë 21.03.1996 "Për rezervat ujore" me ndryshime.
- VKM Nr. 236, datë 10.05.1993 "Për administrimin dhe furnizimin me ujë për përdoruesit familjarë dhe jofamiljarë" ndryshuar me VKM Nr.96, datë 21.02.2007
- VKM Nr.643, date 14.9.2011 "Për miratimin e Strategjisë Kombëtare Sektoriale të Shërbimeve të Furnizimit me Ujë dhe Kanalizimeve".
- VKM Nr.1304, date 11.12.2009 "Për miratimin e modelit të rregullores "Për furnizimin me ujë dhe për kanalizimet në zonën e shërbimit të ujësjellës kanalizimeve, sh.a".

Sektori i Industrisë dhe Energjitikës

- Ligji nr. 43/2015 "Për sektorin e energjisë elektrike"
- Ligj Nr.124/2015 "Për Eficiencën e Energjisë"
- Ligj Nr. 26/2014 "Për disa ndryshime në ligjin nr. 138/2013, "Për burimet e energjisë së rinovueshme"
- Ligj nr.138, datë 2.5.2013 "Për burimet e energjisë së rinovueshme"
- Ligj nr.138/2013 "Për burimet e energjisë së rinovueshme", i konsoliduar
- VKM Nr.27, datë 20.01.2016 "Për miratimin e Planit Kombëtar të Veprimit për Burimet Energjisë së Rinovueshme 2015-2020"
- VKM Nr.619, datë 7.9.2011 "Për miratimin e planit kombëtar të veprimit për eficiencën e energjisë, 2011-2018"
- VKM Nr. 38, datë 16.1.2003 "Për miratimin e normave, të rregullave dhe kushteve të projektimit dhe të ndërtimit, të prodhimit dhe ruajtjes së nxehtësisë në ndërtesa"

Të tiera

- Ligj nr.115/2015 "Per ndarjen administrativo-territoriale ne Republikën e Shqiperise"
- Ligj nr. 93/2015 Për Turizmin
- VKM nr.369 date 18.05.2016_Për miratimin e rregullores "Për kushtet dhe kriteret e ushtrimit të veprimtarisë së stacionit të plazhit"

2 SINTEZA E STRATEGJISE TERRITORIALE (FAZA 2)

2.1 Vizioni i te ardhmes për Dibren

Në përputhje me udhëzimet e dhëna nga Planin Kombëtar, strategjia është e bazuar në një vizion për Dibren, si një qendër të specializuar në turizëm, duke pasur parasysh numrin e madh të burimeve natyrore, mjedisore dhe kulturore që disponon.

Vizioni në të cilin bazohet strategjia territoriale e Dibrës ka në vecanti arritjen e një cilësie me të mirë jetese për popullsinë rezidente, me qasje më të madhe në shërbimet publike për të gjitha shtresat sociale dhe me mundësi më të mira punësimi përmes zhvillimit të potencialeve në fushën e bujqësisë, turizmit, natyres dhe energjisë.

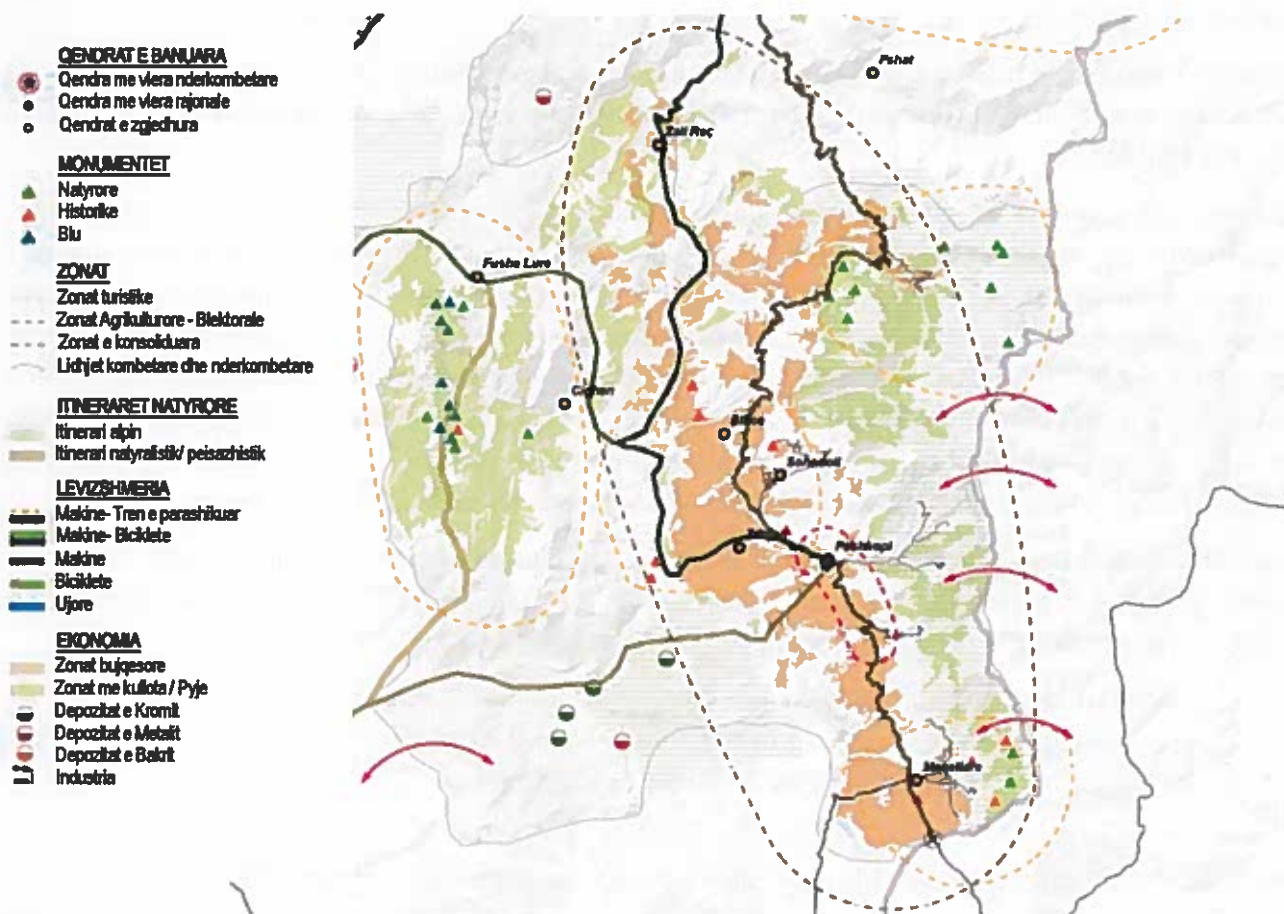

Figura 1: Strategjia Territoriale për Dibren

Në përmbushje të këtij vizioni, janë hartuar 4 objektiva strategjike, të cilët synojnë të specifikojnë fokusin e zhvillimit të Bashkisë gjatë viteve të ardhshme. Është synuar që objektivat strategjike të jenë të prekshme, specifike dhe të monitorueshme, për të siguruar zbatueshmërinë e tyre. Për këtë arsye, janë përcaktuar

edhe disa tregues monitorimi e vlerësimi për secilin objektiv strategjik, të cilët mund të detajohen dhe përmirësohen gjatë punës që Bashkia do të kryejë për zbatimin e kësaj strategjie.

Objektivi Strategjik 1 - Një cilësi më e mirë banimi në territorin e Dibres

Kjo linjë e ndërhyrjes referohet në mënyrë të veçantë ne Sistemin Urban dhe Strategjine e Vendbanimeve dhe ka si fokus zhvillimin policentrik të bazuar në forcimin e hierarkisë së sistemeve urbane. Në veçanti tenton që të përmirësojë cilësinë urbane në aspektin fizik, me ndërhyrje kualifikimi dhe përmirësimi të tesutit urban, si dhe përmirësimi të cilësisë dhe sasisë së shërbimeve bazë dhe në këtë mënyrë rritjen e numrit të vendbanimeve që aksesojnë në shërbimet themelore të tilla si transporti , ujësjellësi, kanalizimet. Kjo linjë veprimi gjithashtu ndikon në temën e banesave informale dhe sociale.

Cilësia urbane dhe rajonale i referohet kryesisht cilësisë së jetës së atyre që banojnë në territorin e Dibres, do të thotë i kushton vëmendje pjesëve të ndryshme të territorit dhe marrëdhënieve në mes të sistemeve të ndryshme që e përbëjnë atë: të maleve dhe luginave, zonave urbane dhe fshatrave, poleve qendrore dhe zonave më marginale.

Qendrat kryesore dhe fshatrat me te vegjel nga të cilat karakterizohet territori duhet të bëhen vende të socializimit dhe të ofrimit të shërbimeve bazë. Duehen vlerësuar rrugët dhe vendet publike si vende takimi dhe konfrontimit.

Dimensionet e cilësisë së jetës janë të lidhura ngushtë me komponentët e tjerë si ato ekonomike, infrastrukturore, sociale, mjedisore. Cilësia urbane dhe mjedisore nuk lidhet vetëm me aspektet materiale / fizike të qytetit dhe të territorit, por përfshin të gjithë sferën jomateriale të lidhur me mirëqenien lokale. Ajo përshtatet në këtë aspekt me masën e ndryshimeve demografike të lidhura veçanërisht me probleme të mëdha sociale, me shpopullimin e territorit dhe shërbimeve të shperndara me karakter inkluziv dhe social. Në të njëjtën kohë merr rol qendror dhe ofrimi i shërbimeve dhe hapësirave për të rinjtë, me qëllim jo vetëm të ofrojë mundësi për brezin e ri, por edhe për të jetuar dhe shijuar territorin në mënyrë të përgjegjshme , të vetëdijshme dhe të motivuar. Në sintezë mund të themi që tema i përket.

Hapësira urbane, në kuptimin e evolucionit urban, të gjendjes së ndërtesave, pajisjeve dhe sistemit të parkimit, arredimit urban dhe gjelbërimit publik; shërbime individuale (kopshtet e fëmijëve, kujdesin për njerëzit, rrjetet e kujdesit) dhe për kohën e lirë. Indikatorët kësaj janë pra :

1. forcimi i rolit të Dibres si qendër kryesore e funksioneve rangut rajonal;
2. fuqizimi i lokaliteteve kryesore për të përmbushur kërkesën për shërbime afërsie
3. kualifikimi i shërbimeve bazë në lokalitetet me te vogla /fshatra

Për arritjen e Objektivit Strategjik 1 janë përcaktuar Programet Strategjike si më poshtë:

PROGRAMI STRATEGJIK	VEPRIMI/PROJEKT
1.A Rritje e cilesise	1 Përmirësimi i objekteve shëndetësore rajonale

urbane te Bashkise Diber	2 Rikualifikimin e impianteve sportive (PROJEKT PILOT)
	3 Kualifikimi i objekteve kulturore: Muze, Biblioteke, ...
1.B Permbajtaja e zhvillimit te ndertimeve nepermjet densifikimit dhe rekuperimit te zonave te braktisura	1 Rikualifikimi i bulevardit
	2 Krijimi i qendrave dhe i vendeve te tregtimit ne 5 lagje te Peshkopise
	3 Densifikimin e zonave urbane bosh
	4 Rekuperimin e arkitektures tradicionale dhe i elementeve tipik rural
	5 Vleresimi dhe kualifikimi i lagjeve: Teke dhe Kallavere
	6 Baza e nderhyjes se rekuperimit per realizimin e shesheve dhe rrugeve
	7 Rikualifikimin e zones historike
	8 Plani i trafikut urban
	9 Rehabilitimi i ish zones ushtarake
	10 Rehabilitimi i ish zones industriale
1.C Reduktimi i fenomenit te ndertimeve informale dhe i zonave abuzive	1.C.1.1. Hedhja ne harte e sherbimeve egzistuese(formale dhe informale).
	1.C.2.1 Ndertimet sociale
	1.C.3.1 Legalizimi dhe urbanizimi i lagjeve informale

Obiektivi Strategjik 2 - Aksesi më i mirë e ne zonën e brendshme të Dibres dhe vleresimi i lidhjeve ndër-rajonale dhe ndërkufitare

Çështja e aksesibilitetit është në fakt e lidhur me infrastrukturizimin e zonës dhe konsiston në: lëvizshmërinë e ngadalte duke krijuar rrugët dhe itineraret që ndikojnë në shfrytëzimin e potencialeve turistike (shih sistemin natyror); transportit publik me racionalizimin dhe përmirësimin e shërbimit të mobilitetit publik lokale dhe lidhjen midis Dibres dhe pjesës tjetër të nivelit rajonal dhe kombëtar; qasja fizike që matet nga infrastrukturat e mëdha (rruga e Arberit), rrjetit rrugor sekondar që ka nevojë për masa të rëndësishme për tu përshtatur dhe përmirësuar.

Tema e aksesibilitetit vjen në një kuptim të gjerë, duke përfshirë si çështjet që lidhen me sistemin e lëvizshmërisë ashtu dhe zhvillimi i rrjeteve të infrastrukturës e tet nenshërbimeve. Çështja e lëvizshmërisë i referohet si asaj në zonën e brendshme, në mes të qendrave kryesore dhe fshatrave më të vogla, por edhe asaj të jashtme në një zonë më të gjerë. Temat janë ato të raporteve ndërmjet mënyrave të transportit,

sigurisë rrugore dhe implementimin e shërbimeve lokale të transportit publik. Vendosja ndërkufitar i Kukësit është një element force i territorit i aftë të involvoje potencialisht, në sektorët e ndryshme lokale (bujqësore, komerciale, industriale, etj turizmi), përdorues të jashtëm. Në anën tjetër duhet të sigurohet që lidhja e brendshme, me zonat më të marginalizuara dhe aktualisht cilesi me të ulet shërbimi. Problem është cilesia e rrugëve të brendshme, të paaksesueshme në periudha të caktuara të vitit. Duhet të mendojmë për mënyrat e reja të të shërbimit transportit që të jene sa më eficiente ekonomikisht.

Ne kuadrin e prodhimit dhe përdorimit të energjisë, skenarët e planit kërkojnë theksimin e përdorimit të burimeve hidro energjike. Indikatorët kyç janë pra :

1. Permiresimi i lidhjeve të brendshme në vecanti për lokalitetet kryesore e sekondare;
2. Aktivizimi i aeroportit dhe permiresimi i transportit publik;
3. Unifikimi i korridoreve të transportit me ato energjitike për një tutele më të mirë të territorit

Për arritjen e Objektivit Strategjik 2 janë përcaktuar Programet Strategjike si më poshtë:

PROGRAMI STRATEGJIK	VEPRIMI/PROJECT
2.A Permiresimi i cilesise dhe eficences se shërbimeve	1. Menaxhimi dhe trajtimi i mberinave (PROJEKT PILOT: Sensibilizimimi për mbledhjen e mbeturinave)
	2 . Permiresimi i rrjetit të ujësjes
	3 . Kanalizimet dhe shkarkimet urbane (PROJEKT PILOT: Depuratore I ri , Peshkopi)
	4. Permiresim i administrimit të burimeve natyrore të disponueshme
2.B Permiresimi i aksesibilitetit	1. Shtimi dhe organizimi i transportit publik
	2. Permiresimi i cilesise se rrjetit rrugor
	3. Shtimi i rrugëve të bicikletave
	4. Realizimi i rrugës së Arberit
2.C Fuqizimi i strukturave të sistemit ekonomik	1. Rivleresimi i zëjtit të perpunimit të kashtës
	2. Qendra trajnime për profesinet sanitare
	3. Zone të reja industriale përgjatë aksit Tomin
	4. Rregullimin e zonës doganore të Maqellares si zone ekonomike multifunkionale (PROJEKT PILOT: Trajnime për të përmirësuar produktivitetin bujqësor)

Objektivi Strategjik 3 - Shfrytëzimi i qëndrueshëm i burimeve mjedisore si në aspektin e turizmit ashtu dhe te energjisë dhe minierave

Kjo linjë e nderhyrjes i referohet kryesisht sistemit natyror dhe sistemit te ujrave. Tema qendrore është të optimizojë në mënyrë të qëndrueshme potencialin ekonomik të burimeve në zonë: nga njëra anë për të rritur turizmin përmes një oferte të organizuar në bazë të trashëgimisë mjedisore, peizazhit dhe kulturës në territor, në anën tjetër për të shfrytëzuar burimet ujore në aspektin e prodhimit të energjisë si dhe burimeve minerare të përhapura.

Pasuria e burimeve natyrore të territorit duhet të jetë në radhë të parë e mbrojtur dhe administruar në mënyrë që të ruhet ose rivendoset cilësia e tij. Kjo në mënyrë të veçantë lidhet me ndotjen nga hedhja e mbeturinave dhe ujërave të zeza të patrajtuara në rrjedhat e ujit dhe në basenin e Fierzës, me varferimin e pyjeve që rezulton nga menaxhimi i dobët, me praninë e aktiviteteve minerare që edhe pse përfaqësojnë një potencial ekonomik, ato janë gjithashtu objekte të degradimit të mjedisit për tu menaxhuar.

Sigurimi i cilësisë dhe ruajtja e burimeve natyrore është kusht i nevojshëm për vlerësimin e tyre. Aksioni i sistemit është strukturimi i një oferte të koordinuar turistike në nivel rajoni, duke siguruar një shërbim me cilësi të lartë, të plotë dhe konkurrues. Përdorimi i pakët i burimeve lokale është e lidhur me një veprim të dobët promovues nga ana e enteve lokale dhe mungesa e një strategjie globale të marketingut, me vështirësinë për të bërë të njohur jashtë, ato që territori është në gjendje të ofrojë.

Turizmi mund të jetë një pasuri e vërtetë për Dibren, megjithatë, duhen mjete, përfshirë dhe ato operative, për të ofruar shërbime për turistët dhe përdoruesit që lejojnë një transferim me të vërtetë aktiv të elementeve identitare, të përkatësisë dhe të pritjes.

Paralelisht territori i Kukësit ka një kapital hidrik i cili mund të shfrytëzohet për projekte hidroenergjitike, me një rikthim afatshkurtër në ekonomine lokale. Ky është një element kyç rreth të cilit lëvizin interesat e investitorëve potencial të cilët mund të jenë një faktor i rëndësishëm në zhvillimin ekonomik dhe për të përmirësuar shërbimet dhe infrastrukturën. Në një kontekst dhe në një kohë kur burimet publike janë të kufizuara është thelbësore mundësia e formave të partneritetit publik-privat, që synon zbatimin e masave të cilat nga njëra anë janë në gjendje të kthehen në përfitim për komunitetin dhe në anën tjetër të sigurojnë investitorët për qëndrueshmërinë ekonomike dhe financiare të operacionit. Marrëveshjet publike-private, në forma të ndryshme praktike, janë një nxitje e nevojshme për investimet ekzistuese.

Mbrojtja, promovimi, njohja, duket të jenë elementet në qendër të strategjive të nevojshme për të shfrytëzuar këtë trashëgimi të madhe, e aftë për gjenerimin e lëvizjeve të reja turistike dhe ekonomike. Treguesit kryesorë janë si më poshtë:

- Cilësia e mjedisit nepermjet reduktimit të ndotësve, rritja e sigurisë së brendshme dhe menaxhimi më i mirë i mbeturinave (në veçanti uljen e ndotjes në Drin);
- Zhvillimi i turizmit malor dhe ekoturizmit;
- Përfitimi ekonomik në shkallë lokale nga investimet në sektorin e energjisë dhe minierave.

Për arritjen e Objektivit Strategjik 3 janë përcaktuar Programet Strategjike si më poshtë:

PROGRAMI STRATEGIJK	VEPRIMI/PROJECT
3.A Menaxhim dhe mbrojtje me e mire e sistemit ambiental	<ol style="list-style-type: none"> 1. Permiresimi I menaxhimit te mbeturinave ne vecanti ne zonat e mbrojtura 2. Mirembajtja e pyjeve dhe perfundimi i procesit te transferimit te pronave 3. Ripyllezimi I zonave te Lurës, Kacnisë, Buflës, Pralit 4. Capacity Building, menaxhimi mjedisor dhe monitorimi
3.B Vleresimi i trashegimise natyrore dhe kulturele nga pikepamja turistike	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hotel I vendosur ne zone malore 2. Zgjerimi dhe zhvillimi I Parkut Kombetar 3. Krijimi I qendrave termale 4. Rihvillimi I zones pergjate liqenit 5. Parqe rekreative pergjate rrjedhave te lumenjve 6. Permiresimi I rrjetit frutor/ shtigjeve/ impianteve sportive 7. Zhvillimi I turizmit rural 8. Zhvillimi I parkut arkeologjik ne zonen e kishave antike te kodres se Gradishtes
3.C Vleresim i qendrueshem i burmieve natyrore ne terma te energjise dhe industrise se nxjerrjes	<ol style="list-style-type: none"> 1. Administrim me i mire i ciklit te ujit (PROJEKT PILOT) 2. Regjistrimi dhe gjeoreferencimi I centraleve ekzistuese 3. Tarifa te pershtatshme per konsumin e energjise 4. Vleresimi lokal i potencialit minerar

Objektivi Strategjik 4 - Vleresimi i zinxhirit të prodhimit lokal

Vleresimi i zinxhirit të prodhimit lokal i cili, duke u bazuar ne sistemin e bujqësisë dhe ate artizanal lokal, ngre nevojën për të kombinuar njohuritë tradicionale me egzigjencat e inovacionit të modeleve të prodhimit dhe infrastrukturave të lidhura me to në mënyrë që të jenë në treg në kushte konkurruese. Në zonen e Dibres ka burime territoriale, por edhe profesionale, qe duhen ri-zbuluar në mënyrë që të rrisin traditat dhe njohuritë lokale. Nga ana tjetër janë te nevojshem edhe proceset inovative, të cilat nuk janë të lidhura domosdoshmërisht me produktet, por me mënyrën në të cilën këto produkte prodhohen dhe tregtohen. Nevoja është nga njera ane për të koordinuar dhe të integruar kompanitë / forcuar shërbimet e kompanive dhe nga ana tjetër për të bërë produktet të njohur dhe kualifikuar. Inovacioni dhe promovimi i

sistemit të prodhimit, mund të luajë një rol edhe aktivizimin e marrëdhënieve me qendrat e mësimit / hulumtimeve / universiteteve edhe jashtë territorit.

Duke u nisur nga vizioni dhe nga objektivat strategjike është percaktuar strategjia e vendndodhjeve që përveç se tregon strukturën territoriale, jep dhe udhëzime operative për hapin e ardhshëm të përgatitjes së Planit Vendor Urban. Vizioni i përgjithshëm prezantohet në diagramin e mëposhtëm

Promovimi i dobët i produkteve vendore është i lidhur pjesërisht me mungesën e integritit midis komponentëve të ndryshëm të transformimit: territorit, prodhimit, marketingut, trajnimeve. Kjo mungesë kufizon aftësinë për të dhënë vlerën neto çdo burimi potencial për zhvillim ekonomik lokal.

Vlerësimi i ulët mund t'i atribuohet mungesës së formave të përfshirjes dhe mungesës së rrjeteve organizative të brendshme ndërmjet sektorëve ekonomikë dhe vete sektoreve. Thelbesore, në këtë kontekst, është krijimi i një marke, si një element i rëndësishëm për të dhënë identitetin dhe njohjen territorit, si dhe promovimin e markave të produkteve të njohura për specifikat territoriale.

Për krijimin e markës mund të krijohet një sinergji e ngushtë në mes kerkimit, kërkimit të aplikuar, eksperimentimit, prodhimit, universitetit me trajnimet në fushën e bujqësisë së bashku me prodhuesit vendor. Inovacioni është shumë i rëndësishëm si proces. Nevoja për të nxitur dhe zhvilluar koordinimin dhe integrimin në mes të ndërmarrjeve funksionon edhe për forcimin e shërbimeve për bizneset si një mjet për të përmirësuar konkurrueshmërinë e produkteve. Promovimi i një kulture bashkepunimi në rrjet, kryesisht ka të bëjë me fushat e kërkimit dhe inovacionit, marrëdhëniet me sistemin e kredive dhe iniciativat e ndërkombëtarizimit. Indikatorët kyç janë:

- Përmirësimi dhe vlerësimi i zinxhirit bujqësor deri në krijimin e një Marke për prodhimet lokale;
- Rikompozimi i tokave dhe vlerësimi i tyre në pllajën e Peshkopisë, Maqellares e Drinit;
- Modernizimi i strukturave të shërbimit në sektor.

Për arritjen e Objektivit Strategjik 4 janë përcaktuar Programet Strategjike si më poshtë:

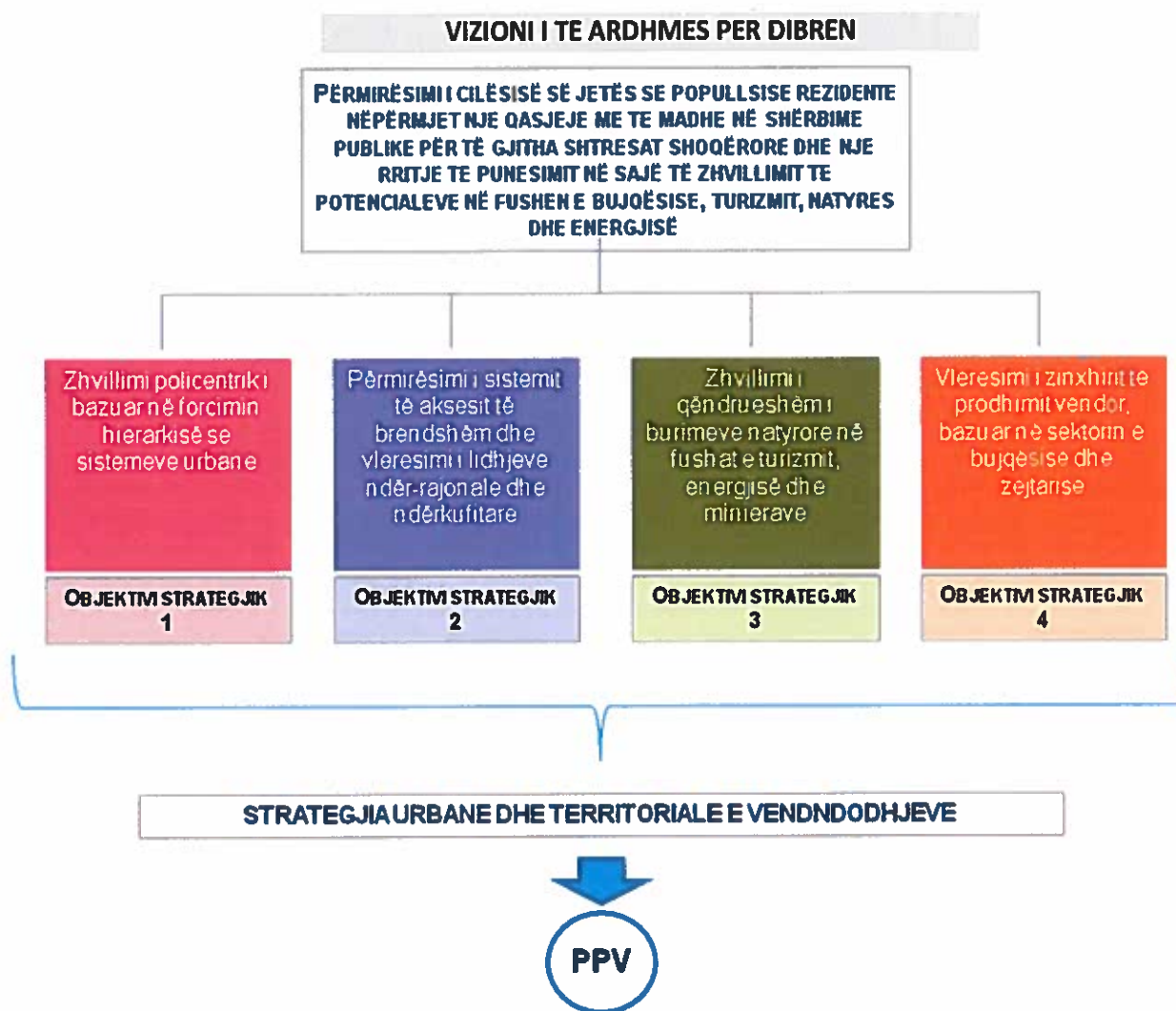
PROGRAMI STRATEGJIK	VEPRIMI/PROJECT
4.A Kualifikim i forces se punes dhe i prodhimit	1. Promovimi i eksperiencave të mira agrare 2. Përmirësimi i zinxhirit BIO
4.B Bashkepunim ndërmjet kultivuesëve dhe kompartimenteve të ndryshme të prodhimit	1. Promovimi i iniciativave private për zhvillimin e mëtejshëm të sektorit bujqësor 2. Krijimi i pikave të reja për mbledhjen dhe ruajtjen e produkteve bujqësore dhe blegtorale (PROJEKT PILOT: Trajnim për fermeret) 3. Krijimi i markave/Certifikatat e cilësisë
4.C Rritje e investimeve në inovacion dhe përmirësimin e procesit	1. Zhvillimi i infrastrukturës bujqësore 2. Masa agroteknike për përmirësimin e terrenit bujqësor (PROJEKT PILOT: Marka cilësie)

3. Rekuperimi dhe shtimi I rrjeteve ujtесе

4. Legalizimi I pronave bujqesore

5. Identifikimi i zonave të zhvillimit e peshkimit

Duke u nisur nga vizioni dhe nga objektivat strategjike eshte percaktuar strategjia e vendndodhjeve qe pervec se tregon strukturen territoriale, jep dhe udhezime operative per hapin e ardhshem te pregatitjes se Planit Vendor Urban. Vizioni i pergjithshem prezantohet ne diagramin e meposhtem

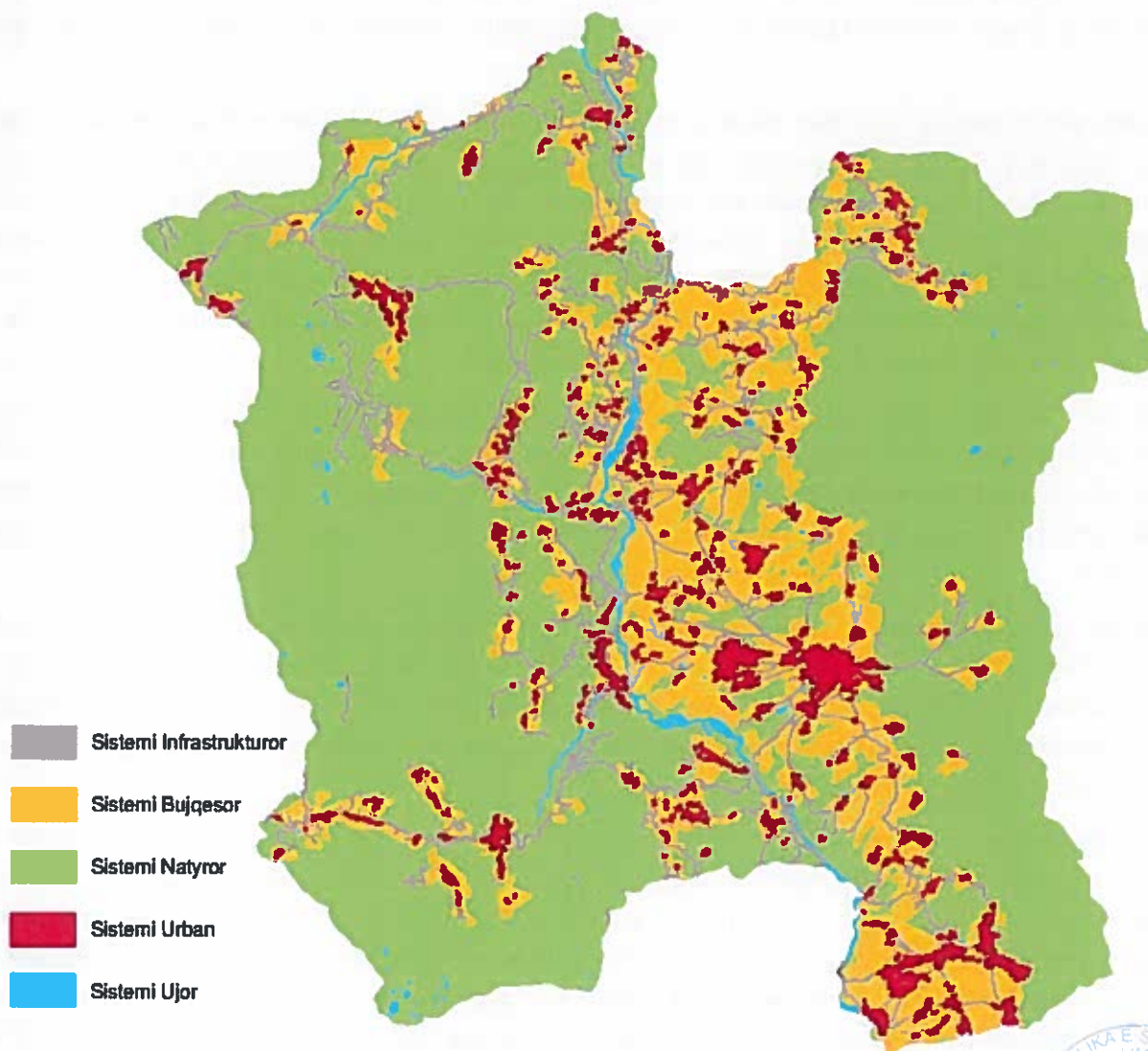

3 PLANI I PROPOZIMEVE TERRITORIALE

3.1 Ndarja e territorit sipas pese sistemeve territoriale

Territori i bashkise , me qëllim të përgatitjes së PPV, është ndarë në pesë sisteme në përputhje me kërkesat e ligjit nr. 107/2014 dhe te rregullores aktuale:

1. Sistemi Urban (UB)
2. Sistemi Infrastruktural (IN)
3. Sistemi Natyror (N)
4. Sistemi Ujor (U)
5. Sistemi Bujqesor (B)

Sistemi	Ha	%
Sistemi Urban (UB)	2,000	2,1%
Sistemi Infrastrukturor (IN)	1,211	1,3%
Sistemi Natyror (N)	74,389	79,3%
Sistemi Ujor (U)	532	0,6%
Sistemi Bujqësor (B)	15,639	16,7%

PPV ka, si impakt të parë në territor, një ndryshim të mundshëm të përdorimit të tokës në lidhje me 5 sistemet themelore që e përbëjnë atë. Këto ndryshime konsistojnë në transformin e përdorimit të tokës nga një sistem në tjetrin, ndryshimet që mund të ndodhin si rezultat i zgjedhjeve dhe propozimeve të planit, si dhe nga procedurat e kërkuara nga rregulloret e sektorit perkates (bujqësia, ujerat, natyra, ...) ose projektet në shkallë të mëdha tashmë të planifikuara në shkallë kombëtare dhe me karakter të nivelit më të lartë.

Në lidhje me situatën në vitin 2030, në përputhje me objektivat e strategjisë territoriale, është vlerësuar se do të ndryshojnë përqindjet e punësimit sidomos të sistemeve urbane, natyrore dhe bujqësore. Në veçanti, në mënyrë që të plotësohen nevojat për strehim të lidhura si me banimin ashtu dhe me shërbimet e sistemin e prodhimit, asistohet një rritje prej + 0.5% e sipërfaqes së zenë nga sistemi urban, për një përqindje totale prej 2.5% të këtij sistemi. Kjo rritje bëhet dhe nga nevoja e përshtatjes dhe legalizimit të objekteve ekzistuese dhe nevojave të sistemit ekonomik, pavarësisht se parashikimet demografike të Qarkut Dibër tregojnë një rënie të konsiderueshme të popullsisë.

Përdorimi i tokës për zonat ekzistuese është bazuar në një kombim me tre kategori bazë kryesore në mënyrë që të gjenerohen zona dhe njësi urbane me përdorime miks midis banimit, shërbimeve dhe hapësirave tregtare. Për secilën njësi gjithashtu janë përcaktuar edhe koeficientët përkatës për hapësirat publike dhe rrjetin infrastrukturor (për këtë gjë mund të shikohet më në detaj rregullorja me parashikimet përkatëse)

Përtej tre kategorive kryesore, për secilën njësi janë parashikuar dhe përdorimet e tjera të lejuara si dhe ato të ndaluara për të shmangur ndikimet negative. Vlen të përmendet se për ndërhyrje për qëllime të infrastrukturës së rëndësishme kombëtare dhe/ose në interes publik parashikimet në planin e përgjithshëm vendor mund të rishihen rast pas rasti për aq kohë sa respektojnë ligjet dhe dokumentat e planifikimit të niveleve më të larta.

Në të njëjtën kohë ju do të kete një rritje sipërfaqja e destinuar për kulturat bujqësore në përputhje me objektivin e rritjes së prodhimit bujqësor vendas dhe për të përmirësuar produktivitetin dhe rentabilitetin e sektorit si një mundësi për një rritje; Prandaj, është llogaritur një rritje e sipërfaqes së zene nga sistemi bujqësor prej rreth 4 pikë përqindjeje në përgjithësi 21%. Paralelisht sistemi natyror do të zvogelohet me rreth 5% duke arritur nën 75%. Përsa i përket sistemit hidrografik, objektivi është për të ruajtur ekuilibrin e sipërfaqeve që sot zihen nga uji. Ndryshime të vogla në përqindje mund të regjistrohen edhe për sistemin e infrastrukturës, pa sjellur ndryshime të rëndësishme në total.

Në 2030 parashikon ndarjen e mëposhtme për sistemet:

Sistemi	% 2015	% 2030
<i>Sistemi Urban (UB)</i>	2,1%	2,6%
<i>Sistemi Infrastrukturor (IN)</i>	1,3%	1,3%
<i>Sistemi Natyror (N)</i>	79,3%	74,8%
<i>Sistemi Ujor (U)</i>	0,6%	0,6%
<i>Sistemi Bujqësor (B)</i>	16,7%	20,7%
TOTALI	100%	100%

Transformimet e territorit monitorohen nëpërmjet një sistemi indikatorësh, të menduar për të fotografuar ne kohe gjendjen dhe trendin ne periudhen afatmesme dhe afatgjatë per pese sistemet:

- urban
- infrastrukturor
- bujqësor
- natyror
- ujqor

Treguesit luajnë një rol themelor per :

- monitorimin e proceseve duke siguruar një fotografim të kontekstit që i refererohen në terma socioekonomike, mjedisore dhe urbane;
- perceptimin e transformimeve materiale dhe jomateriale të territorit e shoqërisë dhe të ndërlidhjeve në mes sistemeve të ndryshme;
- perceptimi i dinamikave qe përfshiren dhe krahasimi me territoret e tjera dhe shkallët e tjera të referencës;
- udhëzimi i proceseve te vendimmarrjes në lidhje me procesin e projektimit dhe nderhyrjet që do të kryhen
- verifikimi i vlefshmërisë se vendimeve të marra duke iu referuar objektivave dhe rezultateve te pritura.

Treguesit e identifikuar si kyçe janë përmbledhur në tabelën e mëposhtme:

Treguesi	Njesia e	matjes	Pershkrimi Sistemi i references	Vlerë referuese
SISTEMI URBAN				
M katrore siperfaqe urbane/ siperfaqe totale	mk/mk	Raporti ndermjet siperfaqes se ndërtuar dhe hapësirave të lira / natyrore. Matja e konsumit të tokës	Sistemi urban Sistemi natyror	
Metra lineare infrastrukture rrugore/numri i banoreve	ml/ba	Raporti ndermjet infrastrukturës rrugore dhe numrit te banoreve. Llogaritja e e infrastruktures për banore	Sistemi urban Sistemi infrastrukturor	

Numri i banoreve sipas moshes (piramida e popullsisë)	n	Numri i banoreve sipas grupmoshave. Llogaritja e përbërjes se popullsisë.	Sistemi urban
Popullsia mbi 65 vjec/ Popullsia nen 14 vjec - (pop.65+/pop.0-14)*100	%	Raporti ndermjet popullsisë së moshuar dhe të rinjve nën 14 vjeç. Llogaritja e indeksit te plakjes qe sherben për të matur përbërjen e popullsisë me kalimin e kohës. Plakja e popullsisë përfaqëson një çështje të rëndësishme sociale, ne lidhje me impaktin ekonomik dhe shëndetësor qe shkakton	Sistemi urban
Popullsia mbi 65 vjec/ Popullsia nen 14 vjec + Popullsia mbi 65 vjec	%	Raporti ndermjet popullsisë së moshuar dhe popullsisë se re (nën 14 vjet) + popullsisë së moshuar. Llogaritja e raportit te varësisë.	Sistemi urban
Dimensioni mesatar i numrit te familjeve	n	Numri mesatar i anëtarëve të familjes. Llogaritja e ndryshimit në kohë e madhësisë mesatare të familjeve funksionale për përcaktimin e parametrave të banimit	Sistemi urban
Densiteti i popullsisë	n/Kmk	Numri i banoreve per Km katrore	Sistemi urban
Ndryshimi i popullsisë rezidente dhe te dhenat e regjistrimit.	%	Treguesi mat dinamikën demografike te popullsisë rezidente dhe duhet të lexohet së bashku me indeksin e plakjes..	Sistemi urban
mk sip e gjelber/tot. popullsia	mk/ba	Llogaritja e raportit ndermjet siperfaqeve te gjelberta urbane dhe banoreve. Sherben per te monitoruar pajisjen e hapësirave te gjelbra per banore	Sistemi urban Sistemi natyror
mk zona sportiverekreativecult	mk/ba	Llogarit raportin ndermjet hapësirave rekreative,	Sistemi urban

urore/ tot. popullsi		sportive dhe kulturore dhe numrit te banorëve. Sherben për të monitoruar pajisjen e hapësirave rekreative për banore.		
n. parkime/banore	n/ba	Llogarit pajisjen me parkime per banore.	Sistemi urban Sistemi infrastrukturor	
N i shkollave/banore me moshe nesatare 14 vjec	n/ba	Llogarit pajisjen me infrastrukture arsimore per banore.	Sistemi urban	
N. i spitaleve dhe klinikave/popullsia totale	n/ba	Llogarit pajisjen me infrastrukture shendetesore per popullsine rezidente.	Sistemi urban	
SISTEMI INFRASUKTUROR				
Km, infrastrukture rrugore/numri i banoreve	Km/ba	Raporti ndermjet infrastrukturës rrugore dhe numrit te banoreve. Llogarit pajisjen me infrastrukture per banor.	Sistemi urban Sistema infrastrukturor	
Km, rruge te asfaltata/Km, totali i infrastruktures rrugore	Km/Km	Llogaritja e rritjes apo zvoglimit te kilometrave të rrugëve të asfaltuara ne raport me infrastrukturën e përgjithshme të rrugëve. Treguesi funksionon per monitorimin e aksesibilitetit.	Sistema infrastrukturor	
n. Auto / familje	n/n	Llogaritja e raportit ndermjet numrit të makinave private, për të vlerësuar nevojat e transportit publik dhe privat	Sistemi urban Sistema infrastrukturor	
n. i linjave te trasportit publik	n	Monitoron ne kohe transportin publik.	Sistemi urban Sistema infrastrukturor	
n. parkime/banor	n/ba	Llogarit pajisjen me parkime per banor	Sistemi urban Sistema infrastrukturor	
SISTEMI BUJQESOR				
Siperfaqe bujqesore e kultivuar/siperfaqe bujqesore totale	mk/mk	Incidenca e siperfaqes bujqesore mbi siperfaqen totale bujqesore. Llogarit	Sistemi bujqesor	

		potencialin bujqesor te territorit.		
Siperfaqja e ndermarrjeve bujqesore/numri i ndermarrjeve bujqesore	mk/n	Dimensionon ndermarrjet bujqesore mesatare.	Sistemi bujqesor	
Numri i ndermarrjeve bujqesore.	n/vit	Numri i ndermarrjeve bujqesore..	Sistemi bujqesor	
Perqindja e siperfaqes bujqesore te perdorur.	mk/vit	Perqindja e siperfaqes bujqesore se perdorur.	Sistemi bujqesor	
Prania e kulturave me vlere.	mk/mk	Llogarit pranine e kulturave me vlere ne raport me totalin e kultivimeve.	Sistemi bujqesor	
Zhvillimi i bujqesisebio.	mk/mk	Llogarit pranine e bujqesise-bio ne raport me totalin e kultivimeve.	Sistemi bujqesor	
SISTEMI NATYROR				
Perqindja e siperfaqes se pyjore ne raport me	mk/mk	Ndryshimi i incidences se siperfaqes pyjore.	Sistemi natyror	
Perqindja e siperfaqes se kullotave ne raport me totalin e siperfaqes natyrore.	mk/mk	Ndryshimi i incidences se siperfaqes se kullotave	Sistemi natyror	
Mk siperfaqe urbane/siperfaqe totale	mk/mk	Raporti ndermjet siperfaqeve te ndertuara dhe hapësirave te lira/natyrore. Llogarit perdorimin e tokes.	Sistemi urban Sistemi natyror	
mk aree verdi/tot. popolazione	mk/ba	Llogarit raportin ndermjet zonave te gjelberta urbane dhe banoreve.Sherben per te monitoruar pajisjen e hapësirave te gjelberta te hapura per banor.	Sistemi urban Sistemi natyror	
Mk siperfaqe e mbojtur/totali i popullsisë	mk/ba	Llogarit pajisjen e zonave te mbrojtura per banor.	Sistemi natyror	
Ndryshimi i perdorimit te tokes	mk/mk	Llogarit pajisjen e zonave te mbrojtura per banor.	Sistemi natyror	
SISTEMI UJOR				
Mk di corsi d'acqua/banor	mk/mk	Mundesia e furnizimit me uje per banor.	Sistemi uJOR	
N. depuratori/banore	n/ba	Llogarit pajisjen me	Sistemi uJOR	

		depurator për banor		
Km ujesjelles dhe kanalizime/banor	Km/ba	Llogarit pajisjen me kanalizime dhe rrjet ujesjelles per banor.	Sistemi uJOR	

3.2 Zonimi sipas kategorive bazë dhe nënkategorive të përdorimit të propozuar të tokës

Territori i bashkise eshte ndarë në sisteme, ne zona dhe njesi siç parashikohet në nenet 73, 74 dhe 75 të VKM 671, dt 29.07.2015 “Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit”.

Në mënyrë të veçantë, në bazë të nenit 73, PPV identifikon 5 sistemet baze si me poshte:

- **Sistemi urban (UB)** formohet nga bashkimi i territoreve urbane dhe kufizohet nga vija e gjelbër.
- **Sistemi natyror** përbëhet nga peizazhet, hapësirat e paprekuara të natyrës, korridoret ekologjike dhe hapësirat që kanë një kategori bazë të përdorimit “natyrë” (N) dhe në përputhje me legjislacionin e posaçëm.
- **Sistemi bujqësor** përbëhet nga toka bujqësore, e zënë me bimët e arave, pemishtet, vreshtat dhe ullishtat, kudo ku ndodhet dhe që ka veçori thelbësore të saj pjellorinë dhe kanalet, rezervuarët në shërbim të saj. Sistemi bujqësor formohet nga bashkimi i tokave me kategori bazë të përdorimit të tokës “bujqësinë” (B). Ky sistem është rezultat i ndërveprimit në kohë midis aktiviteteve njerëzore, për kultivim dhe ndërtime me karakter bujqësor në territor. Zonimi i sistemit bujqësor bazohet në bonitetin e tokës dhe në aktivitete e funksione që zhvillohen brenda këtij sistemi, sipas legjislacionit të posaçëm në fuqi.
- **Sistemi uJOR** është tërësia e burimeve nëntokësore dhe mbitokësore ujore, që përmban të gjithë trupat uJORë, përfshirë brigjet sipas përcaktimeve të legjislacionit të posaçëm. Sistemi uJOR formohet nga rrjeti me kategori bazë të përdorimit të tokës “ujë” (U).
- **Sistemi infrastrukturor** përmban rrjetet kryesore të infrastrukturës, në nivel kombëtar, nivel qarku dhe vendor. **Sistemi infrastrukturor** formohet nga rrjeti me kategori bazë të përdorimit të tokës “infrastrukturë” (IN).

Identifikimi i zonave të ndjek objektivat e përcaktuara nga neni 74:

- a) harmonizimin e përdorimeve të tokës, brenda një zone dhe/ose midis zonave;
- b) ruajtjen dhe përmirësimin e vlerave dhe karakterin e një zone në përputhje me harmonizimin e interesave publike dhe private në zhvillimin e saj;
- c) përmirësimin e sistemit të lëvizjes në territor, rregullimin e trafikut, sigurimin e aksesit të barabartë për të gjithë dhe hapësirë publike për parkim;
- ç) zhvillimin e qëndrueshëm të territorit.

Për kodifikimin e zonave u është referuar përcaktimit të nenit 77 i cili identifikon 14 kategori themelore të përdorimit të tokës;

- **Përdorimi “banim”,** me kod “A”, i cili përfshin zona dhe objekte ku kryhen funksione dhe aktivitete të banimit, edhe në rast se janë të klasifikuara nga legjislacioni për monumentet e kulturës ose të tilla që janë në funksion të banimit;
- **Përdorimi “industri dhe ekonomi”,** me kod “IE”, ku përfshihen të gjitha llojet e industrive sipas

legjislacionit të posaçëm, nxjerrje dhe përpunim mineralesh e materialesh ndërtimi, parqe industriale dhe logjistike, inkubatorë biznesi dhe të përziera industriale dhe ekonomike për sa kohë që qëllimi kryesor i funksionit të tyre nuk janë shërbimet dhe aktivitete ekonomike bujqësore sipas kësaj rregulloreje;

- **Përdorimi “bujqësi”, me kod “B”, për qëllim bujqësor sipas legjislacionit të posaçëm, përfshirë aktivitetet ndihmëse dhe në funksion të drejtpërdrejtë të bujqësisë, përveç banesave dhe rrugëve;**
- **Përdorimi “shërbime”, me kod “S”, territore dhe struktura për shërbime tregtare, zyra dhe qendra biznesi;**
- **Përdorimi i veçantë, me kod “V”, varrezat dhe çdo territor apo strukturë që nuk përfshihet në kategoritë e tjera bazë;**
- **Përdorimi “ujëra”, me kod “U”, të gjithë trupat ujorë, përfshirë brigjet, sipas përcaktimeve të legjislacionit për ujërat;**
- **Përdorimi “toka natyrore”, me kod “N”, sipas përcaktimeve të ligjeve për mjedisin, biodiversitetin, zonat e mbrojtura dhe monumentet e natyrës, pyjet, kullotat dhe tokat e pafrytshme**
- **Përdorimi “trashëgimi dhe monumente kulture dhe historike”, me kod “M”, sipas përcaktimeve të legjislacionit të posaçëm, përveç atyre që banojnë;**
- **Përdorimi “zona ushtarake”, me kod “ZU”, territore dhe objekte të klasifikuara si të tilla në territor apo në legjislacionin e posaçëm;**
- **Përdorimi “institucione”, me kod “IS”, administrata dhe struktura shtetërore, pavarësisht nivelit, të sistemit gjyqësor, bankat, mediet, institucione të mbrojtjes civile dhe kombëtare veç atyre që përfshihen në kategoritë e tjera, të shërbimeve të ndihmës dhe kujdesit social, të shoqërisë civile, sistemi i burgjeve dhe institucione fetare;**
- **Përdorimi “aktivitete sociale dhe rekreative”, me kod “AR”, aktivitete sociale, kulturore dhe rekreative, përfshirë ato sportive, sipas legjislacionit të posaçëm;**
- **Përdorimi “arsim”, me kod “AS”, sipas legjislacionit të posaçëm;**
- **Përdorimi “shëndetësi”, me kod “SH”, sipas legjislacionit të posaçëm;**
- **Përdorimi “infrastruktura”, me kod “IN”, të gjitha pjesët e infrastrukturave për transportin, mbetjet e ngurta dhe të lëngshme, furnizimin me ujë, naftën dhe gazin, biokarburantet, komunikimin**

Për disa prej kategorive të përmendura më sipër u përcaktuan nënkategoritë të veçanta, të cilat propozojmë të zbatohen në njësi të veçanta, në përputhje me karakterin, veçoritë dhe qëllimin për mbrojtje ose destinacionin e zhvillimit.

Çdo zonë dallohet nga prania e një apo më shumë njësive në të cilën përcaktohen një apo më shumë kategori të përdorimit të tokës (kategori të përziera) me parametra relativë të ndërtimit dhe të planifikimit në përputhje me shtojcën III të VKM 671/2015.

Ne tabelën e mëposhtme tregohen kategoritë dhe nënkategoritë e zonave dhe njësive:

Kategoria e zonimit		Kategoria Njesi	
Kategoritë dhe Nënkatëgoritë	kodi	Kategoritë dhe Nënkatëgoritë	kodi
Banimi - me densitet të lartë	A1	Banim – dendësia e ndërtimit të lartë - A3.3	A3.3
Banimi - me densitet mesatar	A2	Banim – dendësia e ndërtimit të mesme - A3.2	A3.2

Banimit - me densitet te ulet	A3	Banim – dendesia e ndertimit e ulet - A3.1	A3.1
Banimit - rurale	A4	Banim – dendesia e ndertimit e ulet/rurale - A3.4	A3.4
Banimit - zona per zgjerim rezidencial	AP	Banim dhe sherbim e parashikuar – AP.4	AP.4
Zone Industriale dhe ekonomike	IE	Industri e lehte – IE.1	IE.1
		Nxjerrje dhe Perpunim Mineralesh IE.9	IE.9
		Park Logjistik – IE.12	IE.12
		Zone mikse Industriale + Tregtare – IE.13	IE.3
		Zone mikse Industriale + Tregtare te prodhimit – IE.P.13	IEp.13
Varrezat	V	Varreza – S.19	S.19
Institucione	IS	Institucion Local – IS.7	IS.7
		Sherbim Fetar – IS.14	IS.14
Aktivitete sociale dhe rekreative	AR	Qender kulture – AR.5	AR.5
		Terrene Sportive – AR.10	AR.10
Arsim	AS	Arsim – AS1	AS.1
Shendetesi	SH	Shendetesi – SH (oppure Spital SH.13)	SH.13
Sherbime	S	Sherbim Tregtare – S.13	S.13
		Zone mikse Industriale + Tregtare – IE.13	IE.13
		Ambjent Rekreativi – S.1	S.1
Zona Ushtarake	ZU	Sistem Burjeve – IS.16	IS.16
		Institucion Ushtarak – ZU.1.3	ZU.1.3
Trashegimi dhe monumente kulturore dhe historike	M	Monument Kulture – M.2	M.2
Bujqesi	B	Bujqesore Kultivuar – B.3	B.3
		Bujqesore Kultivuar – B.2	B.2
Ujëra	U	Lumenj – U.9	U.9
Infrastrukturë	IN	Automobilistik – IN.7	IN.7
		Stacion/Pike Karburant IN.7.10	IN.7.10
		Aeroport – IN.6.3	IN.6.3
Natyror	N	Zone Biodiversiteti – N.12.4	N.12.4
		Park Natyror Urban – AR.8.4	AR.8.4
		Lulishte – AR.8.3	AR.8.3
		Infrastrukture Turistike – AR.N.n (AR.9.4)	AR.9.4
		Zona Natyrore e mbrojtur N.12	N.12
Zona Natyrore e mbrojtur/Park Natyror	N.12.2		

Në paragrafin e mëposhtëm ilustron përmbajtja e njësive individuale.

3.3 Ndarja e territorit ne njesi zhvillimi

Përcaktimet ligjore për ndarjen e territorit në njësi strukturore si “ndarja më e vogël e territorit për qëllime zhvillimi, e cila përcaktohet gjatë procesit të planifikimit” (vkm 671, 29.07.2016 “Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit”, neni 75, pika 1).

Per kete qellim do te vleresohet perputhshmëria midis përdorimeve të ndryshme dhe evitimi i përdorimeve qe mund te sjellin pasoja negative në të njëjtën njësi, pervec rasteve kur parashikohen kushte shtesë për mundesimin e një zhvillimi.

Kompaktësia dhe njëtrajtshmëria ne lidhje me tipologjisë hapësinore jane nje kriter i përdorur për ndarjen e tyre. Gjithashtu ,për ndarjen e njësive janë respektuar kriteret për indikatorët dhe kushtet të njëtrajtshme të zhvillimit si dhe për kufizimin e tyre është përdorur rrjeti rrugor, linja hekurudhore, breza mbrojtës dhe sanitarë, brigje ujore, përrenj, lumenj apo elemente të tjera lineare dhe të e qarta në territor per te pasur qartesi përrsa i përket kufinjve.

Per kriteret e ndarjes së njësive I referohemi disa elemente të tjere si lidhja dhe komunikimi me zonat historike, natyrore, bujqësore dhe ujore me qellimin e aplikueshmerise me te thjeshte ne te ardhmen per funksionim dhe zhvillimin e tyre.

Ndarja e territorit do të marrë në konsideratë parashikimin socio-demografik në baze të cilave është e nevojshme të dimensionohet plani në aspektin e banimit dhe të shërbimeve. Plani duhet të percaktojë zonat e zhvillimit të nevojshme për të mbuluar nevojat e banorëve si për banimashtu edhe për shërbime të tilla si shkollat, parqet, zonat e gjelbra, shërbimet tregtare dhe shërbime të tjera publike të tilla si kujdesi shëndetësor, rekreacion, telekomunikacion, transport. Ne kapitullin në vijim përshkruhet nevoja për vitin 2030 si në aspektin e shërbimeve dhe ne ate të strehimit

Ndarja e territorit ne njesi zhvillimi janë të ndara si më poshtë::

Banim - A kjo kategori përfshin pjesë të territorit me destinacion kryesisht banim. Ato më tej ndahen në:

- **BANIM – DENDESIA E NDERTIMIT E LARTE - A3.3.** Kjo nenkategori përbëhet nga pjesë të territorit me ndertime jo te reja ,me dendësi të lartë, pothuajse e ngopur nga pikëpamja e ndertimeve, dhe kryesisht karakterizohet nga ndertime me funksion banim te perkohshem dhe te perhershem.
- **BANIM – DENDESIA E NDERTIMIT E MESME - A3.2.** Kjo nenkategori përbëhet nga pjesë të territorit me ndertime me te reja me dendësi të mesme, pothuajse e ngopur nga pikëpamja e ndertimeve, e cila karakterizohet nga ndertime me funksion banimi, te perkohshem apo te perhershem.
- **BANIM – DENDESIA E NDERTIMIT E ULET - A3.1.** Kjo nenkategori përbëhet nga pjesë të territorit me ndertime te reja me densitet të ulet, e cila karakterizohet nga ndertime me funksion banimi
- **BANIM – DENDESIA E NDERTIMIT E ULET/RURALE - A3.4.** Kjo nenkategori përfshin ato pjesë të territorit të karakterizuara nga ndërtime të shperndara me funksion banimi në zonën rurale
- **BANIM DHE SHERBIM E PARASHIKUAR - AP.4.** Kjo nenkategori përfshin këtu përfshin ato pjesë të territorit me ndertime më të vonshme dhe me densitet të ulët të vendbanimeve, kryesisht karakterizohet nga funksione banimi, te perhershme ose të perkohshme. Përdorimet e lejuara janë: banimi
- **BANIM DHE SHERBIM STRUKTURA PRITASE TURISTIKE E PARASHIKUAR - APM.4.** Kjo nenkategori përfshin ato pjesë të territorit te parashikuara per ndertime me funksion miks, me densitet mesatar , te karakterizuar kryesisht nga perdorime te tipit rezidencial,sherbime,tregtare dhe turistike-pritese

Industri Ekonomi IE: kjo kategori përfshin pjesë të territorit me vendbanime me destinacion prodhues dhe komercial. Në këtë kategori, plani përcakton nenkategorite e mëposhtme:

- **INDUSTRI E LEHTE – IE.1.** Kjo nenkategori përfshin zonen me funksion kryesisht prodhues dhe artizanal egzistuese apo te parashikuara

- **NXJERRJE DHE PERPUNIM MINERALESH – IE.9.** Kjo zone homogjene përfaqëson zonat për aktivitete minerare, (nxjerrje dhe përpunim e mineraleve) dhe materialeve te ndertimit
- **PARK LOGJISTIK – IE.12.** Kjo nenkategori përfshin aktivitete logjistike egzistuese apo te propozuara.
- **ZONE MIKSE INDUSTRIALE + TREGTARE – IE.13.** Kjo nenkategori përfshin tesutin urban ne te cilin gjenden ndërtesa me funksion prodhimin, zyra dhe tregtine
- **ZONE MIKSE INDUSTRIALE + TREGTARE TE PRODHIMIT – IEP.13.** Kjo nenkategori përfshin zonat ku dominon perdorimi prodhues dhe artizanal i parashikuar.

Sherbim S përfshijnë pjesë të territorit me vendbanime me destinacion komercial dhe administrativ. Në këtë zonë, plani përcakton nënzonat e mëposhtme në lidhje me shkallën e densitetit të ndërtimit:

- **SHERBIM TREGTARE – S.13.** Kjo nenkategori përfshin zonat me funksione tregtare egzistuese ose te parashikuara.
- **AMBJENT REKREACIONI – S.1.** Kjo nenkategori përfshin zonat me funksione turistike-pritese. Perdorimet e lejuara jane : turistike-pritese
- **VARREZA - S.19.** Kjo nenkategori përfshin varrezat.

Administrata Istitucione IS kjo kategori përfshijnë pjesë të territorit me ndërtesa dhe komplekse që kanë të bëjnë me institucionet. Në këtë zonë plani përcakton nënkategorite e mëposhtme. përfshin objekte për administratën dhe strukturën shtetërore, sistemi gjyqësor, institucione të mbrojtjes civile dhe kombëtare, sistemi i burgjeve.

- **INSTITUCION LOCAL – IS.7.** Kjo nenkategori përfaqëson ate pjese territorit ne te cilin ndodhen ndërtesat dhe komplekset që kane te bëjnë me strukturat administrative të tilla si bashkitë , funksionet publike lokale . Me qëllim keto funksione vendosen në një ndërtesë polifunksionale dhe prane të njejtes zone janë vendosur dhe destinacionet e lejuara të tilla si bare , restorante , hotel , etj.
  - **INSTITUT\AGJENCI KOMBETARE – IS.9.** Kjo nenkategori përfaqëson ate pjese territorit ne te cilin ndodhen ndërtesat dhe komplekset në funksion te institucioneve kombëtare të tilla si ministrite , qarku, entet lokale. Me qëllim keto funksione vendosen në një ndërtesë polifunksionale dhe prane të njejtes zone janë vendosur dhe destinacionet e lejuara të tilla si bare , restorante , hotel , etj.
  - **SHERBIM FETAR – IS.14.** Kjo nenkategori përfaqëson ate pjese territorit ne te cilin ndodhen ndërtesat dhe komplekset ne funksion të institucioneve fetare.
  - **SISTEM BURJEVE – IS.16.** Kjo nenkategori përfaqëson ate pjese territorit ne te cilin ndodhen ndërtesat dhe komplekset ne funksion të institucioneve te vuajtjes se denimit, burgjeve.

SISTEMET UJORE (U). Kjo kategori përfshin të gjithë trupat ujorë, brigjet; sipas përcaktimeve të legjislacionit për ujërat ne fuqi.

Aktiviteve Sociale Dhe Rekreative AR kjo kategori përfshin pjesë të territorit që përbëhen nga ndërtesa dhe komplekse me aktiviteve sociale dhe rekreative sipas legjislacionit te posacem ne fuqi.

- **QENDER KULTURE – AR.5.** Në nënkategorinë AR.5 perfshihen zonat kulturore të tipit muze, qëndra kulturore.
- **TERRENE SPORTIVE – AR.10.** Në nënkategorinë AR.10 perfshihen zonat për hapësira publike të pajisura për lojëra dhe sport me përdorim kolektiv.
- **PARK NATYROR URBAN – AR.8.4/LULISHTE – AR.8.3.** Nënkatgoria përfshin pjesët e territorit të destinuar për realizimin e zonave dhe shërbimeve për gjelbërimin publik te arreaduar

- **INFRASTRUKTURE TURISTIKE – AR.9.4.** Njësitë AR.9.4 do të ndjekin objektivin e përmirësimit të mjedisit dhe do të lejohet ndërtimi i strukturave pritese të tilla si Bed & Breakfast dhe Agroturizem

Arsim AS kjo kategori sipas legjislacionit të posaçëm ne fuqi përfshin pjesë të territorit me ndërtesa dhe komplekse që lidhen me arsimin.

- **AS.1 – ARSIM.** Në nënkategorine AS.1 përfshihen ambjentet ne funksion te arsimimit si kopshte , çerdhe, shkollat nentevjecare dhe ato të mesme.

Shendetesi SH kjo kategori përfshin pjesë të territorit sipas legjislacionit të posaçëm ne fuqi me prani të ndërtesave dhe komplekseve të lidhura me sistemin shëndetësor të tilla si spitale, shtëpi pleqsh, klinika.

- **SHENDETESI/SPITAL SH.13.** Në kete nenkategori SH.13 ndodhen ndërtesat dhe komplekset ne funksion te aktiviteve sistemit shendetesor si spitalet, shtëpите e kujdesit, klinikat etj.

Zona Bujqesore B. Kjo kategori përfshin aktivitete ndihmëse dhe në funksion të drejtpërdrejtë të bujqësisë dhe përbëhet nga ajo pjese e territorit e përdorur kryesisht për prodhimin bujqësor apo ne funksion të përmirësimit te aktiviteve bujqesore. Ky sistem eshte thelbësor për ruajtjen e vlerave mjedisore dhe ekologjike, burimet natyrore dhe aktivitetet njerëzore , për një raport të drejtë dhe proporcional midis zonave të ndërtuara dhe atyre jo të pandertuara për të siguruar kushte të balancuara të natyrës, shëndetit dhe produktivitetin e tokës

- **B.3 - BUJQESORE KULTIVUAR DHE VLERA PEISAZHISTIKE –** Kjo nenkategori përfshin pjesë të territorit me një vlerë të konsiderueshme mjedisore dhe peizazhistikë . Objektivi kryesor i Planit në këtë fushë është ruajtja dhe restaurimi i zonave mjedisore , me ndikim pozitiv si ne peisazh - natyre ashtu edhe ne aspektin rekreativ, nëpërmjet instrumenteve të planifikimit.
- **B.2 - BUJQESORE KULTIVUAR -** Kjo nenkategori përfshin ate pjese te territorit e cila që ka rëndësi përcaktore për funksione bujqësore-prodhuese, në lidhje me llojin dhe vendndodhjen e tyre . Objektivi kryesor i Planit në këtë zone është ruajtja dhe rimëkëmbja e zonave bujqësore dhe e mjedisit rreth tyre , si për qëllimin që lidhet me funksionin primar ashtu edhe me peizazhin natyror.

Toka Natyrore N. Kjo kategori përfshin territoret qe përcaktohen në legjislacionin ne fuqi per mjedisin, biodiversitetin, zonat e mbrojtura, monumentet natyrore, pyjet, kullotat e tokat joprodhuese.

- **Zone Biodiversiteti – N.12.4.** Kjo nenkategori përfshin zonat ekologjike dhe natyrore te perceptuara si një sistem kompleks me interes peisazhistik te karakterizuara nga prania e konsiderueshme e zonave pyjore, pikave peisazhistikë dhe formave tipike te peisazhit të zones. PPV synon ruajtjen dhe ku është e mundur përmirësimin e cilësinë se mjedisit dhe mbrojtjen e karakteristikave morfologjike dhe te bimësisë se zonës, nëpërmjet mbrojtjes së vlerave natyrore dhe peisazhistikë, përmirësimin e zonave të degraduara dhe eliminimin e elementeve me ndikim negativ.
- **Zona Natyrore e mbrojtur/Park Natyror – N.12, N.12.2.** Kjo nenkategori përfshin pjesë të territorit të destinuar për zona natyrore te gjelbra te cilat shërbejne për përmirësimin e mbrojtjen se mjedisit nga rreziqet mjedisore dhe rikuperimin e peizazhit, njëkohësisht të shfrytëzueshme për lidhjen ekologjike midis zonave natyrore të gjelbra.

Infrastruktura IN. Hapësirat përfshijnë strukturat dhe territoret të sistemit infrastrukturor dhe fushave të lidhura dhe shërbimet ndihmëse (pika shpërndarje karburanti, zonat e parkimit dhe stacion autobusi, zona pushimi ..) pra ,përfshin të gjitha pjesët e infrastrukturave teknike, për transportin, furnizimin me ujë, furnizimin me energji elektrike dhe te tjera sipas legjislacionit të posaçëm ne fuqi.

- **IN.7 - AUTOMOBILISTIK.** Hapësirat e destinuar për sistemin rrugor përfshijnë rrugët dhe kryqëzimet rrugore dhe rrethrotullimet.

3.4 Pozicionimi i rrjeteve te infrastrukturave

Për atë që ka të bëjë me infrastrukturën sociale në qytetin e Dibrës, propozohet forcimi i vendbanimeve të madhësisë më të madhe, ku ka përqendrim më të madh të popullsisë, ose që i shërbejnë një zone me të gjerë që përfshin qendrat përreth.

Në lidhje me hapësirën kulturore, prioritet është forcimi i shkollave në të gjitha nivelet, përmirësimin e objekteve në zonat e banuara në qendrat më të vogla sidomos persa i përket shkollave fillore ndërkohe që tenton të nxisë aksesin më të madh në shërbime edhe me lidhjet rrugore duke u fokusuar tek kopshtet në qendrat kryesore, të vendosura kryesisht në pjesën qendrore dhe jugore të bashkisë. Shkollat e mesme janë të vendosura në Peshkopi dhe Maqellarë.

Për sa i përket infrastrukturës kulturore dhe sociale (të tilla si bibliotekat, objektet për aktivitete sportive, për kohën e lire, turizëm, etj). Këto janë të vendosura kryesisht në Peshkopi dhe në qendra të mëdha si Kastriot, Maqellarë, Qender Tomin, ku është e përqendruar shumica e popullsisë, me qëllimin e përmirësimit të funksionimit, atraktivitetin turistik dhe cilësinë e jetës në këto qytete, duke marrë parasysh numrin e popullsisë përkatëse dhe rrezën e shërbimit në zone.

Për sa i përket shërbimeve mjedisore një projekt i rëndësishëm për mbrojtjen e territorit është ndërtimi i impiantit të trajtimit të ujërave të zeza në zonën urbane në afërsi të Peshkopisë: një nga prioritetet e këtij projekti përfshin përmirësimin e gjendjes shëndetësore dhe cilësinë e tokës dhe ujit, në lidhje me aktivitetet bujqësore dhe atraktivitetin turistik të zonës së studimit.

Një tjetër çështje e rëndësishme për zonën e studimit është prania e një landfilli të vendosur edhe ai në zonën urbane pranë Peshkopisë: edhe në këtë rast për të përmirësuar kushtet shëndetësore dhe në veçanti cilësinë e tokës dhe ujit, dhe të fillojë trajtimin e mbetjeve, i cili gjithashtu do të shërbejë për rritjen e aftësisë për të realizuar mbledhjen selektive dhe riciklimin. Realizimi i një shërbimi që do të ofrohet në mënyrë të shtrire në të gjithë territorin, duke i shërbyer edhe qendrave më të vogla.

3.5 Zonat e rëndësive kombëtare

Strategjia territoriale e Dibrës, përfshin brenda saj parashikimet zhvillimore të përcaktuara apo të sugjeruara nga Plani Kombëtar.

Vendndodhja e vaxhë kufitare me Maqedoninë e Kosovës, paraqet një mundësi shumë të rëndësishme në aspektin ekonomik. Rajonet ndërkufitare në fakt, në sajë të politikës së kohezionit të Bashkimit Evropian, janë të prekura nga fondet e IPA Ndërkufitare, që për 2014-2020 do të japë Shqipërisë 75 milionë € të ndara në:

- rreth 42 milionë euro për projektet Shqiperi-Greqi
- rreth 12 milionë euro për projektet Shqiperi-Mal i Zi
- rreth 12 milionë euro për projektet Shqiperi-Maqedoni

- rreth 8,5 milione euro per projektet Shqiperi-Kosove.

Këto fonde jane te lidhur me projekte në fushen e ekonomise, infrastruktures, trashegimise natyrore, historike e kulturore, shëndetësisë, arsimit dhe kulturës. Parashikimet strategjike te planit nxjerrin në pah aksin ndërkufitare me Maqedoninë i ndodhur mes Dibrës dhe Gostivarit.

Një tjetër input i rëndësishëm i Planit Kombëtar është të inkuadroje Dibren si qender specializimi për sektorin e turizmit, lidhur me zonat e mbrojtura (qendrat turistike të Lure dhe Luzni-Bulac), të lidhur me Dibren nga rrugë interurbane kryesore dhe dytësore, me të cilat kombinohen "itinerare te vecanta lidhese", nder te cilat ajo drejt Krujës (dhe nga atje per në Tiranë) është një projekt i parashikuar i Planit te përgjithshëm kombëtar.

Nga pikepamja e infrastruktures:

- Faktori më i rëndësishëm është lidhja me Korridorin VIII, përmes ndërtimit të rrugës se Arbërit, qe do të lejojë një përmirësim të ndjeshëm të lidhjeve kombetare dhe nderkombetare drejt Shkupit, Sofjes, Stambollit. Korridori që ndikon në kalimin e rrugës se Arbrit gjithashtu paraqet një mundësi për kalimin e infrastrukturave të rëndësishme të energjitike dhe forcimin e korridoreve ekologjike;
- Për sa i përket infrastrukturave energjitike, korridori I destinuar për realizimin e rrugës për Arbërit, përfshin edhe parashikimin e gazsjellesit Tiranë-Dibër.

Nga pikepamja ambjentale, strategjia territoriale reflekton dhe perfshin në brendesi të strategjisë së vendndodhjeve, vleresimin e potencialit te turizmit ne territorin e Dibres fale pranisë së zonave të mëdha të mbrojtura përgjatë kufirit, te cilave në planin e përgjithshëm, u eshte lidhur identifikimi i zonave prioritare për zhvillimin e turizmit; gjithashtu eshte e rëndësishme prania e një korridori lumor dhe pyjesh, si dhe me sisteme komplekse të kultivimit në afërsi të qendrave urbane dhe përgjatë rrjedhave ujore. Në veçanti, eshte identifikuar kalimi i Brezit te Gjelbër Evropian, një lidhje e rëndësishme ekologjike, një nga akset e rrjetit ekologjik Pan-Evropian, ndertimi i të cilit eshte bazuar në praninë e zonave të mëdha natyrore që u zhvilluan në mungesë të aktiviteteve antropogjene.

Gjithashtu e rëndësishme është dhe çështja e ndërlidhjeve dhe marrëdhënieve mes qendrave të mëdha, të specializuara dhe lokale: Dibra duket se lidhet kryesisht me Kukësin, dhe së dyti me Matin, Bulqizen dhe Librazhdin (respektivisht në perëndim, jug-perëndim dhe jug). E rëndësishme është marrëdhënia me qendrën maqedonase te Gostivarit (e nga aty me Tetovën dhe Skupin).

3.6 Percaktimi i zonave kryesore te zhvillimit ekonomik dhe atyre me prioritet zhvillimi urban

Duke u nisur nga vizioni dhe nga objektivat strategjike eshte percaktuar strategjia e vendndodhjeve qe pervec se pershkruan strukturen territoriale, jep dhe udhezime operative per hapin e ardhshem (faza3) te pregatitjes se Planit Vendor Urban. Strategjia e vendndodhjeve vjen ne renie si në nivel territorial ashtu dhe në nivel urban te qendrës kryesore të Dibres.

Strategjia për sistemin insediativ Diber ofron strukturimin e vendbanimeve në mënyrë që ato të kontribuojnë për:

- ✓ Per te forcuar hierarkinë e sistemeve urbane në mënyrë që të optimizohet lokalizimi dhe menaxhimi I atrezaturave te shërbimeve sipas kategorive , qasja dhe lëvizshmëria.

- ✓ Per të siguruar që vendbanimet mund të jenë strukturat mbështetëse dhe monitoruese per potencialitet e territoreve dhe promovimin e burimeve të tyre: bujqësore , natyrore, kulturore, logjistike.

.Per sistemin insediativ jane parashikuar

- ✓ Forcimi i rolit të qendrës primare të Peshkopise për funksionet e rangut të rajonit.
- ✓ Identifikimi dhe forcimi i disa "lokaliteteve kyçe", qendra apo grupe të qendrave të ndërmjetme të mesme, të afta për të përmbushur kërkesën për shërbimet te afersise per popullsinë e përhapur nëper fshatra dhe në aglomerime; këto qendra janë identifikuar në bazë të madhësisë dhe / ose aksesit, si dhe te atrecaturave tashmë të pranishme ne to:
- ✓ Ruajtja e lokacioneve të mesme, të klasifikuara si fshatra dhe aglomerime, një karakter kryesisht rural, duke stimuluar ndërhyrje të vogla që synojnë kualifikimin e shërbimeve bazë.

Sistemi insediativ , i përcaktuar eshte i vendosur në qendrën primare të Peshkopisë se bashku me Zdojan-Brezhdan-Ushtelenxe dhe tre lokalitetet kryesore, me funksion e mbulimit te interesave lokal: Ceren, Sohodoll, dhe Maqellarë. Katër lokalitet kryesore janë "themelet" e territorit, në pikat me dendësi më të madhe të popullsisë, dhe konfigurohen si vende të ofrojnë shërbime bazë "cilësore" .

Përveç dendësisë se popullsisë, këto qendra janë përzgjedhur duke kontrolluar sasinë e popullsisë te arritshme me një kohë udhëtimi prej jo më shumë se 30 minuta. Ky prag është identifikuar prej pragut minimal të përcaktuar në Planin Kombëtar për arritjen e qendrave primare, ku janë të lokalizuara funksionet kryesore, nga ato sekondare.

Secila nga këto qendra specializohet gjithashtu në varësi të burimeve qe i përkasin asaj pjese te territorit, duke luajtur keshtu rolin e "referencës rajonale" për të gjitha aktivitetet që zhvillohen aty:

1. Bujqësia dhe blegtoaria, me prodhimet që lidhen me to (përpunimi primar i prodhimeve bujqësore dhe qumështit, përgatitja për nxjerrjen në treg), duke siguruar strukturat për modernizimin e tyre dhe kualifikimin inovativ në sektorët organike (strukturat për trajnim dhe hulumtim)
2. Turizem i natyres dhe sportiv, në lidhje me trashëgiminë e pasur natyrore që e lejon një përdorim të gjerë dhe të përhapur gjatë gjithë vitit: hiking, trekking, sportive dimërore, sportet e ujit pergjate lumit dhe perronjte.
3. Turizmi kulturor, në sajë të pranisë së aseteve fikse të tilla si mbetjet arkeologjike, qe tregojne pasurine historike nga periudha neolike tek ajo arkaike , kështjella, ndertesa fetare dhe banesat tradicionale .
4. Logjistika dhe trafiku ndër-rajonal dhe ndërkufitar, me të gjitha funksionet që lidhen me to: tregtia, mikpritja, shërbimet, aksesit dhe promovimi i resurseve lokale në rajon, në mënyrë per ta bere "tërheqës" dhe lehtësisht i arritshem tei gjithë qarkun dhe per te vleresuar vecantite e tij natyrore, historike dhe kulturore.

Zhvillimi urban eshte percaktuar në bazë të këtyre zgjedhjeve strategjike,te cilat ofrojne udhëzime për identifikimin e zonave të zhvillimit urban.

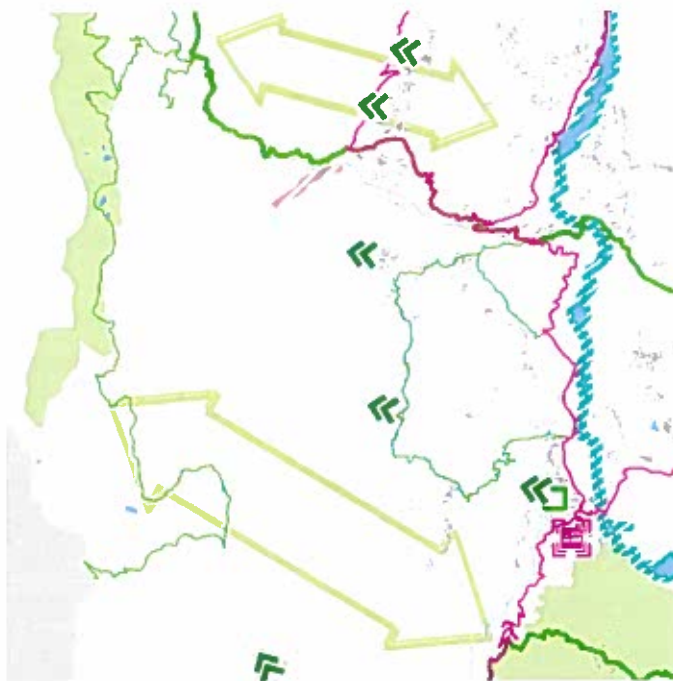
Kriteret udhëzuese për përcaktimin e zonave për zhvillim ekonomik gjithmonë rrjedhin nga strategjia territoriale dhe marrin në konsideratë karakteristikat e secilës fushë në lidhje me objektet infrastrukture

afërsia me rrugët kryesore për të siguruar aksesueshmëri të shpejtë dhe potencial të mirë për të tërhequr investitorët që të krijojnë vende pune dhe kompatibilitetin me zonat fqinje.

Zonat kryesore të zhvillimit urban

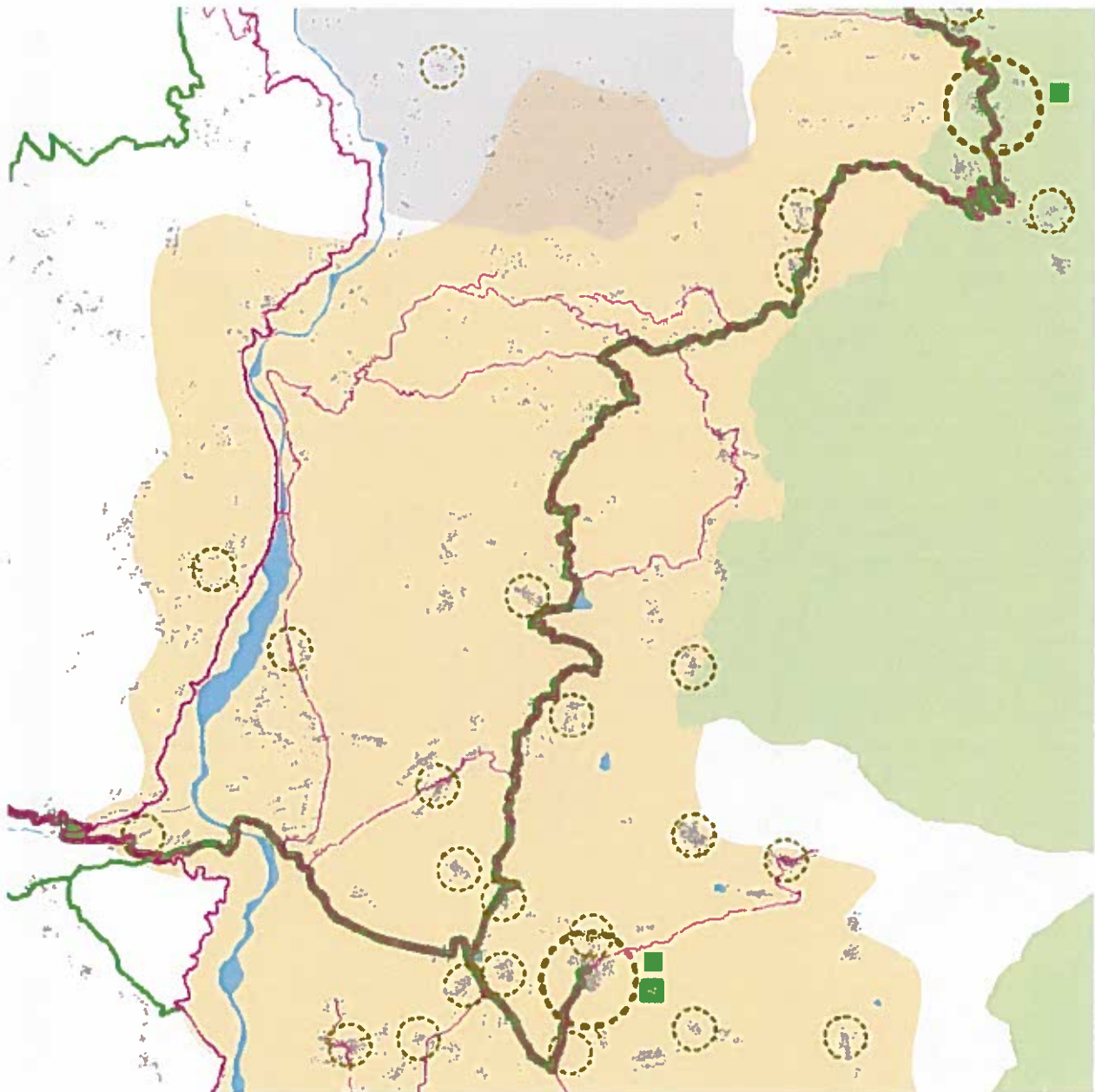
Evidentimi i zonave të zhvillimit urban ndjek njohjen dhe vlerësimin e sistemeve të ndertimeve:

1. **Sistemi i qendrave kodrinore të aksesit në Parkun e Lures:** Fushe Lure dhe qendrat përreth, të shpërndara “si kurorë” përreth relievit kryesor (Sine e Siperme, Sine e Poshtme, Hordhe-Muhur, Shqath, Bulac), dhe shtate luginat (Cidhen, Gryke Noke Gury Zi), etj., të gjitha të vlerësohen si vende për turizmin e natyrës, edhe duke shtuar forma të ndryshme të akomodimit (hotel, të përhapura, kamping, etj); Në fakt, këto sisteme qendrash mund të sigurojnë shërbimet dhe format e duhura të akomodimit të Parkut Lure, pa cenuar zonat më të ndjeshme nga pikëpamja mjedisore, duke krijuar një zone para-parku.

Figura 2: sistemi i qendrave kodrinore të aksesit në Parkun Lure

2. **Sistemi i lokaliteteve te ultesires se siperme te Drinit, në mes drejtimeve të Veleshica dhe SH 34, pasi kalon ne drejtimin veri jugu nga Drini dhe nga rruga rajonale Kukës-Peshkopi dhe SH 31, e cila ka si lokalitet kryesor referimi nyjen multimodale te Arras dhe qytetin e Sohodoll, në veri Ceren, në drejtim të Kukësit.**

Figura 3: sistemi i lokaliteteve te ultesires bujqesore te siperme te Drinit

3. Sistemi i lokaliteve të ultesires bujqësore Peshkopi dhe rrethinave te saj (Tomin dhe sistemi i qendrave Zdoian, Brezhdan dhe Ushtelenxe, Pilati, Çetush, Begjunec), të cilat përbëjnë një sistem unik insediativ të ndërlidhur dhe të integruar me hapësirën bujqësore dhe natyrore.

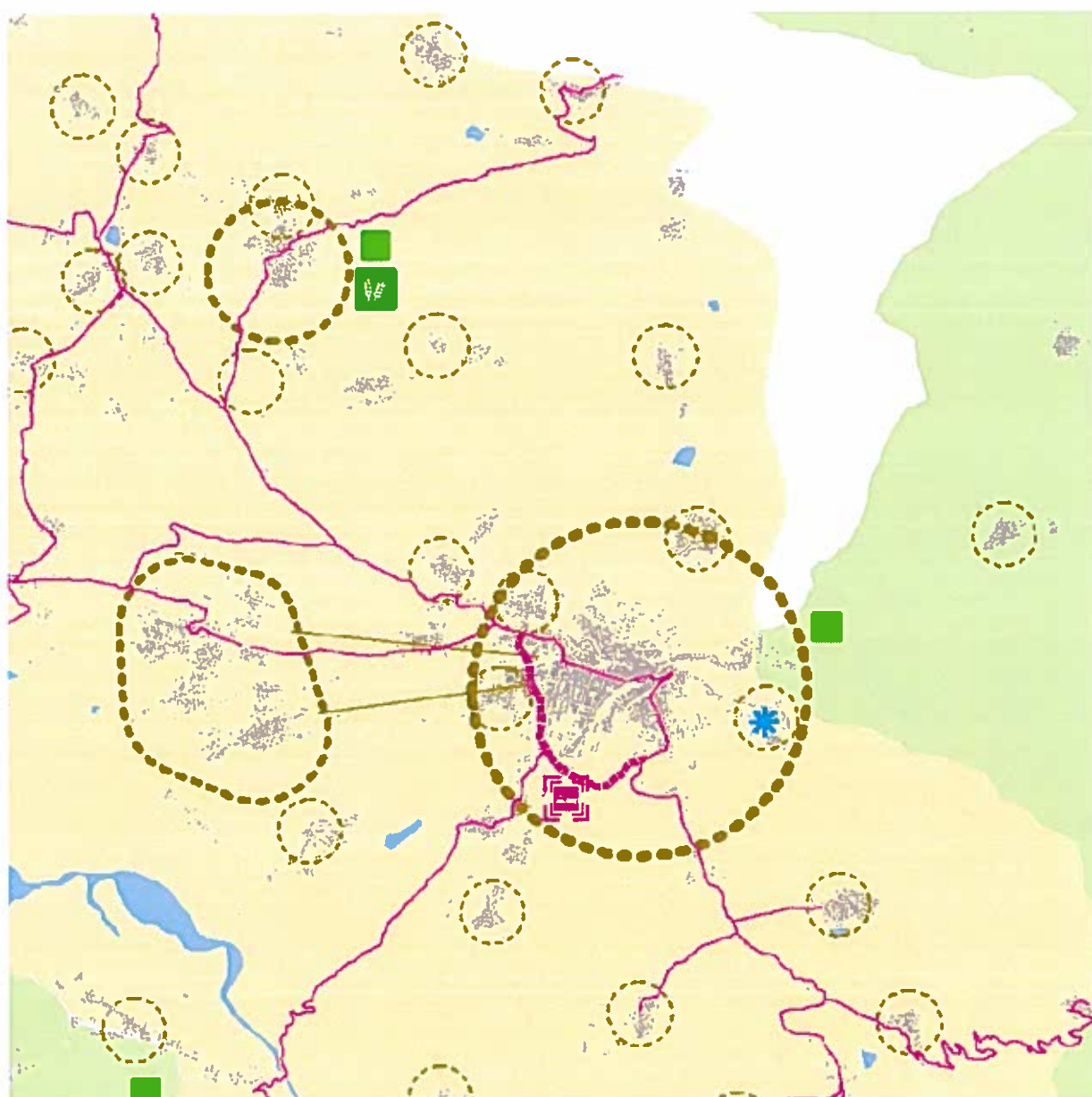

Figura 4: sistemi i lokaliteteve te ultesires bujqesore te Peshkopise

4. Sistemi i lokaliteteve te ultesires bujqësore Peshkopi-Maqellarës përgjatë rrugës SH 6, dhe të qendrave pergjate saj, të gjitha te rikualifikueshme në lidhje me aksesin në lumin Drin (perëndim) dhe Parkun (lindje); përfshirë Melan (identifikuar nga Planin Kombëtar si lokalitet i specializuar); ky sistem linear përfundon në Maqellare, ne kryqëzimin me rrugën Tiranë-Klos, ku bujqësia dominon dhe karakteri ndërkufitar duket qarte ne mjedis keto janë identifikuar në vizionin strategjik, si pikat e forta për karakterizimin e territorit.

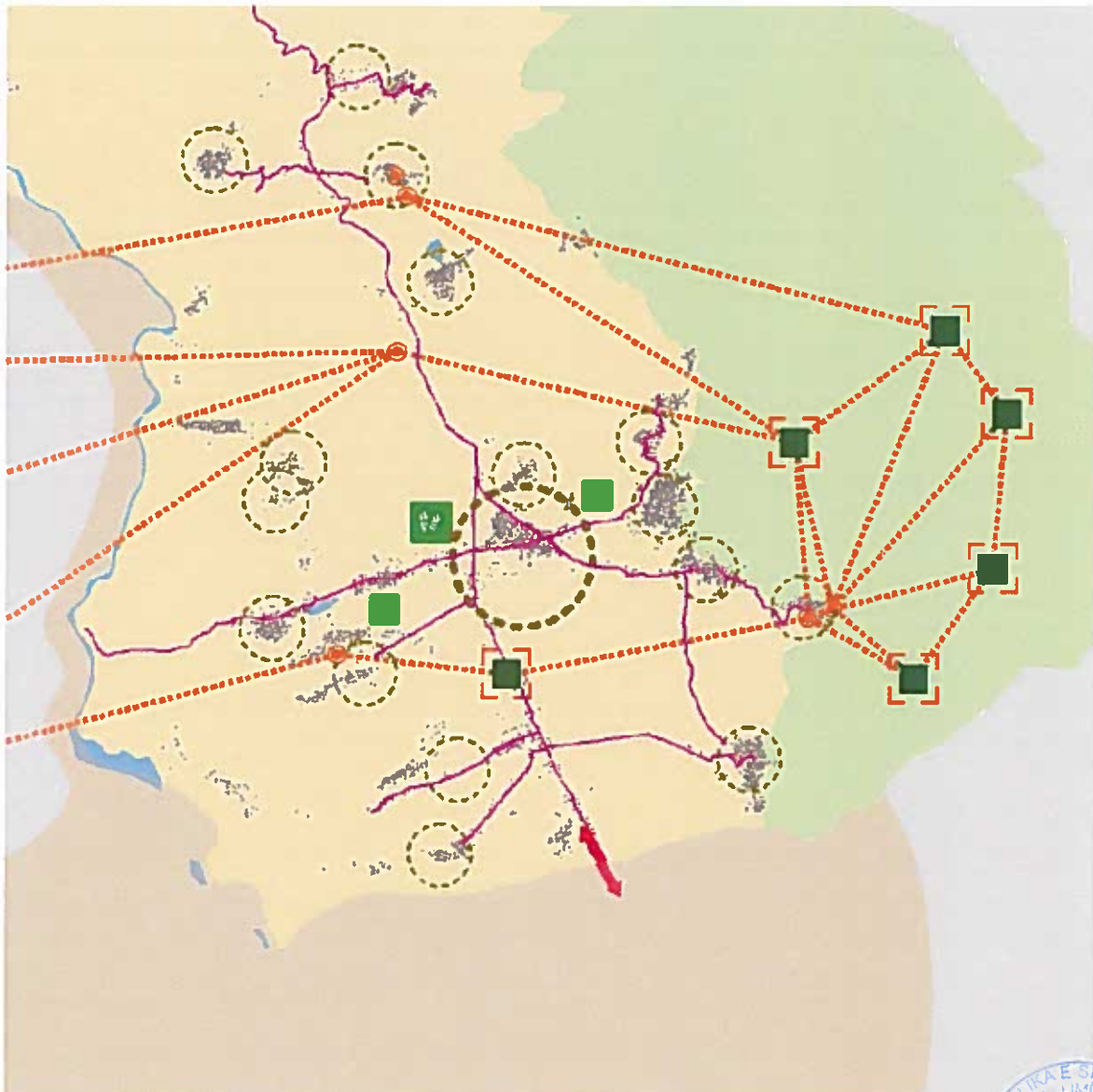

Figura 5: sistemi i lokaliteteve te ultesires bujqësore Peshkopi-Maqellare

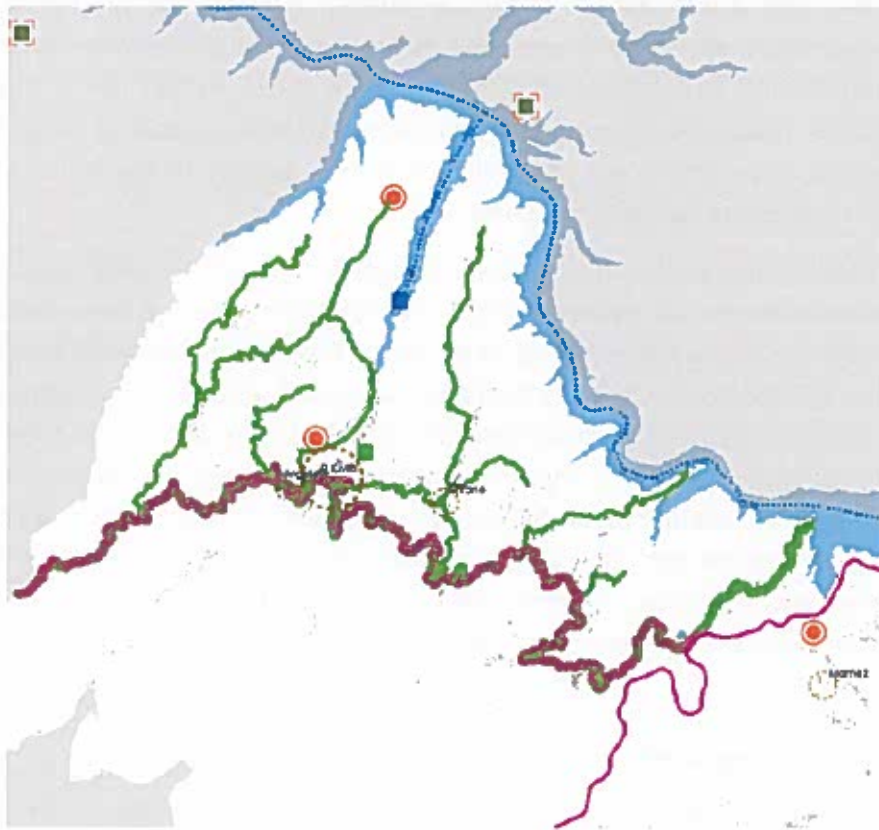

5. **Sistemi i zones së Shëmrise**, formuar nga qendrat kodrinore përgjatë SH 5, qendra kryesore e të ciles i referohet Shëmrise, per tu të vlerësuar si stacion rajonal për shfrytëzimin e turizmit natyror përgjatë luginave të ngushta në Drinit të Bardhë, gjithashtu duke përdorur qendrën e Petkal si një hyrje ne fjordin me te afert te Drinit.

Ne fund sistemet lineare te qendrave ne ultesiren drejt Kosovës, përgjatë autostradës në drejtim të kufirit (Pobreg, Gjegjan, Bardhoc, Bardhoc I Ri, Matine) që do të vlerësohen si qendra rajonale për zhvillimin e turizmit të natyrës në Parkun Kombëtar, dhe ato lineare përgjatë SH 31, një nga linjat e gjelbëra identifikuar ne Planin Kombëtar, i përbërë nga lokalitetet sekondare në jug të rajonit, me karakter kryesisht rural, te cilat si referencë territoriale për aksesin në shërbimet lokale kane ne veri Bicajn, dhe në jug qendrën e Ceren, në rrethin e Dibrës.

Sistemi qe përbëhet nga Peshkopi, Ceren, Maqellarë dhe Sohodoll është "i arritshem", nga 53,078 persona, ose 86% të popullsisë së përgjithshme qe jeton në Bashkine e Dibrës, me një kohë udhëtimi jo më shumë se 30 minuta. Lokaliteti kryesor i Ceren mundeson me të njëjtën kohë udhëtimi, 668 banorë që jetojnë në njësite vendore më të largëta, rezidente në Bashkine e Kukësit.

Figura 6: sistemi i perdorimit Shemri

Vendosja si qendër primare e Peshkopisë, dhe rrethinat te saj Zdoian, Brezhdan dhe Ushtelenxe, ne rolin e qendres administrative, shërbimeve dhe funksioneve për arsimin e mesem, administrimin, shëndetin, përmes së ciles aksesohet per në qendrat malore te parkut Korab-Koritnik (Bellove, Zagrad, Rabdisht).

Veprimet strategjike të zhvillimit territorial lokal janë të lidhura me sistemin insediativ dhe kanë për qëllim forcimin e aktiviteteve të sektorit primar të përhapur në rajon, që në qytet marrin një rëndësi të vecante. Ato i japin rëndësi, për të forcuar sektorët e shërbimeve, tregtise, hotelerise dhe turizmit, ndërtimit dhe sektorin e administratës publike që është veçanërisht i përqendruar në kryeqytet në krahasim me zonën përreth.

Veprimi i parë strategjik ka të bëjë me aksesibilitetin e Peshkopisë në rrjetin e mobilitetit të rangut kombëtar (që lidh Tiranë qytetin e Peshkopisë, nëpërmjet Milotit, Burrel, Bulqizë, Maqellarës), të rangut rajonal (që bashkon qytetin e Peshkopisë dhe Kukësit) dhe rang lokal (lidh kryeqytetin me rrjetin e qendrave të ultesires bujqësore), që duhet të forcohet, të integrohet dhe racionalizohet në lidhje me trafikun lokal dhe urban.

Racionalizimi dhe integrimi i trafikut interurban të rangut rajonal me atë lokal dhe urban mund të sigurohet nga ndërtimi i një rrugë të re, tangente me qendrën e qytetit që lidh drejtpërsëdrejt SH31 për SH6 (që lidh Kukësin me Maqellarën) duke braktisur rrugën që lidh Tomin për Dobrovë, destinuar për trafikun e shpejtë. Përgjatë rrugës, që ndjek një pjesë të segmentit të Unazës ekzistuese të qytetit, dhe që korrespondon në stadiumin e futbollit, për të forcuar sistemin e strukturave sportive të destinuara për kohën e lirë, është përcaktuar një qendër intermodale për të nxitur integrimin në mes të transportit publik dhe atij privat. Integrimi dhe përmirësimi është orientuar me qëllim arritjen më të shpejtë të tregjeve kombëtare (sidomos në Tiranë) dhe tregut rajonal, ku tregtohen lëndët e para të sektorit primar, dhe të gjitha produktet e tjera që rezultojnë nga përpunimi i sektorëve agropjorë dhe miner, konkurrenca e të cilave vuan në mënyrë relevante kostot e transportit.

Veprimi i dytë strategjik është i lidhur me praninë e zonave të mëdha të trashëgimisë kulturore historike dëshmi e rëndësishme kulturore për krijimin e qytetit. Për këto zona pritet një suvencion për restaurimin, ripërdorimin dhe rritjen e vlerës arkitekturale që ka për qëllim futjen e mundshme të funksioneve (turizëm, pritjen, kohën e lirë, etj) dhe promovimit të aktiviteteve social-kulturore të vlerave simbolike-identitetare për komunitetin. Veprimi tjetër parashikon përfortimin e qytetit të konsoliduar duke potencuar armaturnë ekzistuese urbane, rihvillimin e akseve kryesore si Elez Isufi Bulevardi dhe Rruga Nazmi Rushiti dhe integrimin e shërbimeve rajonale të rangut. Ndërhyrjet e tilla janë konsideruar në kuadër të politikave të rigjenerimit urban të orientuara për ruajtjen dhe konservimin e ndërtimeve historike e të konsoliduara, zëvendësimin e objekteve degraduar, mirëmbajtjen dhe mbështetjen e shumëllojshmerise funksionale, atrecimin e hapësirave publike dhe rrugëve, vlersimin e hapësirave boshe.

Zona Kryesore të Zhvillimit Ekonomik

Zhvillimi i aktiviteteve për prodhimin e mallrave është i orientuar në rritjen ekonomike të zonës lokale e cila, edhe pse përfaqëson vlerën më të ulët në nivel kombëtar, në vitet e fundit ka shënuar norma inkurajuese të rritjes. Për këtë parashikohen ndërhyrje për të krijuar kushte konkurruese për aktivitetet ekonomike nëpërmjet rigjenerimit të disa zonave të prodhimit. Për zonën e pjesës perendimore parashikohet racionalizimi i infrastrukturave dhe rrjeteve, aktivizimi i proceseve të inovacionit funksional të orjentuara drejt strukturave të formacionit (të lidhura me aktivitetet e konsulencës bujqësore dhe specialistet e Departamentit të Bujqësisë në zonën e Dibres) të nivelit universitar – që mund të vlerësojnë prurjet e reja në know-how të kthyer nga vendet perendimore – ose të niveleve më të ulëta si shkolla

profesionale me profil bujqesor. Në këtë mënyrë synohet ti jepet rrugë investimeve në fushën e përpunimit të produkteve bujqësore dhe linjave të përpunimit të frutave (pemëtarisë si mollë, qershi, kumbull), produkteve të qumështit dhe magazinimit frigoriferik, si dhe të shpendëve, prodhimit dhe përpunimit të lëkurëve dhe leshit, dhe bletarise.

Në të njëjtën kohë është e domosdoshme arritja e standardeve të duhura në sigurinë dhe qëndrueshmërinë e mjedisit, duke operuar me zhvendosjen e vendbanimeve të pozicionuara në kontekste të brishta mjedisore të tipit hidrogeologjik. Ky është rasti i zonave produktive në bregun lindor të Drinit, për të cilat parashikohet të delokalizohen përgjatë unazës së re të jashtme me akses të lartë, dhe të sigurohet atyre e cilësi peizazhiste dhe mjedisore, me zbutjen e ndikimeve vizuale dhe ekologjike, racionalizimin e cikleve ujit dhe mbeturinave, menaxhimin e unifikuar dhe përmirësimin e cilësisë dhe efikasitetit të infrastrukturave të perbashketa.

Sektori i turizmit është, menjëherë pas bujqësisë, motori kryesor ekonomik i qytetit. Ai është i lidhur me turizmin shëndetësor për shkak të pranisë së kompleksit të termave, të pranishëm që nga viti 1600 dhe rinovuar kohët e fundit në vitin 1989, dhe është destinacion jo vetëm për popullatën rajonal apo kombëtar, por edhe nga vendet fqinje. Veprimi strategjik për parkun që përmban P dhe Përroin e Llixhave është rivlerësimi i kompleksit termal brenda parkut natyror që është krijuar në zonat bregore të Drinit deri tek pjesët e zëna nga objektet e prodhimit, dhe paisja e këtij parku me atrezatura të dedikuara Healthcare dhe Wellness duke rritur ofertën turistike

Zhvillimi i zonës prodhuese do të realizohet nëpërmjet hartimit të një PDV që do të përfshijë: analizën e njësive të detajuara, strategjinë e zhvillimit, parametrat territoriale dhe rregulloren, rrjetet e reja të infrastrukturës, planvolumetrinë e zonës së zhvillimit. Hartat do të jenë në shkallët 1: 500 dhe 1: 2000 në varësi të nevojës në prezantim. Plani do të shoqërohet gjithashtu dhe nga një vlerësim i impaktit mjedisor.

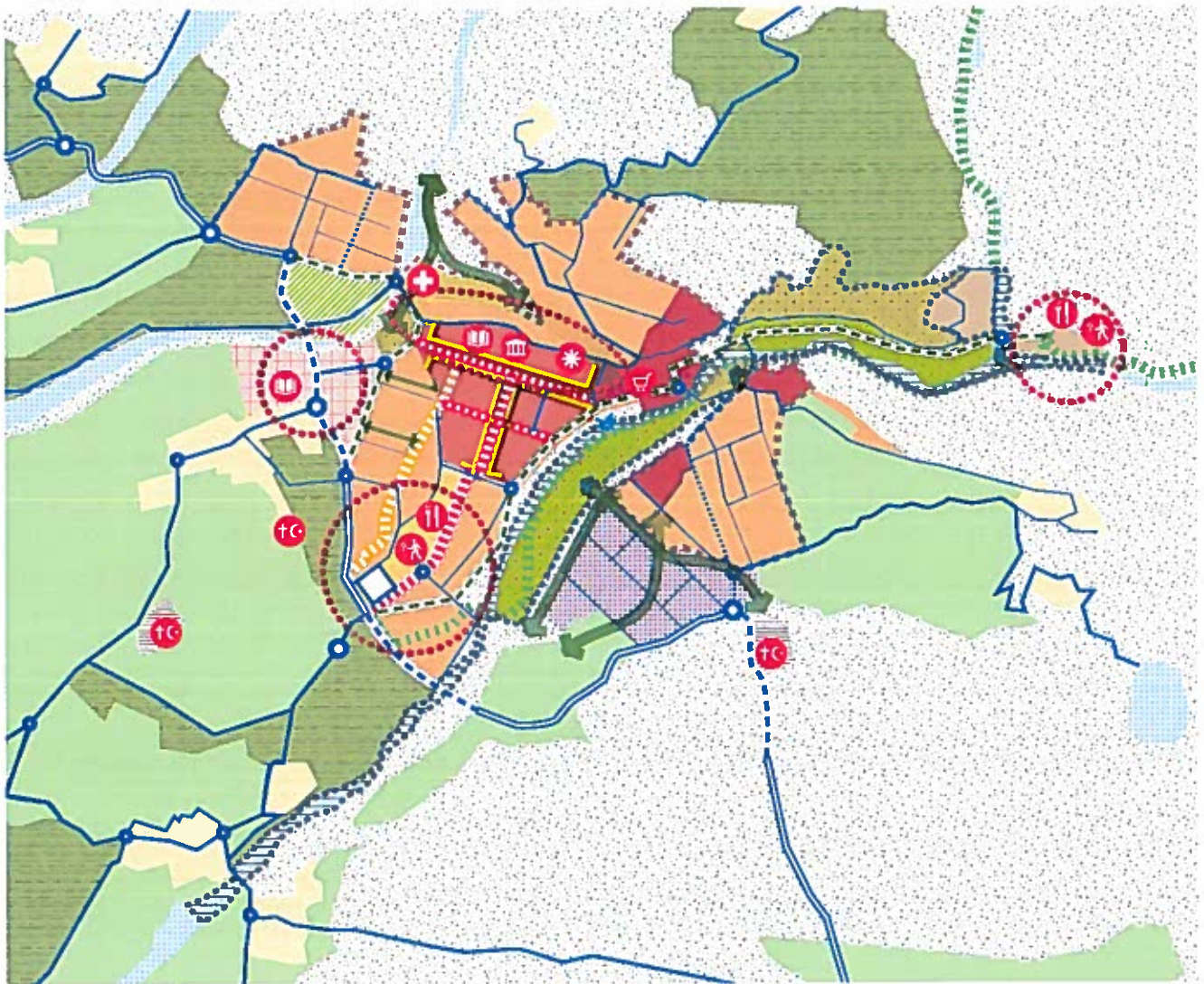

Figura 7: Strategjia urbane e kryeqendres

3.7 Tipologjite e propozuara hapësinore

Tipologjitë hapësinore të identifikuar në plan janë si rezultat i një procesi projektimi të qytetit që fillon nga studimi i strukturës urbane me komponentët e tyre funksional (kryesisht të banimit, të aktiviteteve komerciale ose të prodhimit, të bizneseve mix, etj) dhe fizikë (llojet e ndërtimit të përhapura, dendësia, koha e ndërtimit, prania e hapësirave publike, etj), për të identifikuar mundësitë kryesore për ndryshim në mënyrë që të përmirësojë cilësinë e jetës së qytetarëve dhe për t'iu përgjigjur më mirë nevojave të shprehura (ose të pashprehura në mënyrë të qartë) nga subjekte të ndryshme në lidhje me qytetin.

Për sa i përket Bashkisë së Dibres lind nga njëra anë rëndësia e rigjenerimit të strukturës urbane, shpesh e karakterizuar nga lagje informale ku mungojnë hapësirat dhe shërbimet publike, dhe nga ana tjetër nevoja/mundësia për të rivendosur lidhjet me hapësirat natyrore, si me zonat urbane të lidhura me ujë, ashtu dhe me zonat me dimensione më të mëdha, të lidhura nga prezenca e zonave të gjëra malore, me perspektivë mbrojtjeje dhe shfrytëzimi ekonomik (psh turistik) të këtyre burimeve. Për këtë, duhet të shtohen

vlërësime mbi trajtimin e kufirit mes zonave të territorit me intensitet të ulët të pozicionuara në perifei të qytetit dhe në qendrat më të vogla e në zonat rurale përreth, te fokusuar në densifikimin dhe kualifikimin e këtyre zonave dhe në përmirësimin e marrëdhënieve fizike, vizuale dhe funksionale me peizazhin bujqësor përreth.

Në këtë kontekst, llojet e ndërhyrjeve të propozuara në shkallë rajonale nga L 671/2015 janë të radhitura si më poshtë:

1. “Urbanizim” është procesi zhvendosjes së popullsisë nga territoret rurale dhe urbane në zona të caktuara si urbane, ku ka një rritje graduale të përqindjes së popullsisë rezidente, dhe mënyrat në të cilat çdo shoqëri i përshtatet këtij ndryshimi.
2. “Dendësim” është procesi i rritjes së dendësisë së ndërtimit në një territor të caktuar, që përfshin një ose më shumë njësi të sistemit urban, të cilat janë pjesërisht të zhvilluara tashmë dhe mjaft homogjene në lidhje me përdorimin e tokës. Kjo është një lloj ndërhyrjeje që ka për qëllim të bëjë me eficient përdorimin e tokës dhe të rrjeteve të infrastrukturës publike dhe mund të konsistojnë në zhvillimin e parcelave dhe të grupeve të parcelave, duke operuar sipas karakteristikave të ndërtimeve mbizotëruese.
3. “Rizhvillim” është procesi i zhvillimit dhe i rindërtimit të një zonë, e cila është e ndërtuar, por e degraduar dhe kryesisht me mungesa të funksioneve kryesore. Në këto lloj ndërhyrjeje, funksionet e ndërtesave dhe indikatorët e zhvillimit (intensiteti, KSHT, Kshr, Kshp) mund të ndryshojnë rrënjësisht në krahasim me gjendjen aktuale, ashtu si dhe e njëjta strukturë urbane, ndërsa dendësia e pritshme është në përgjithësi mesatare - e lartë.
4. “Konsolidim” është procesi i zhvillimit të territorit, i cili ka për qëllim përmirësimin dhe forcimin e infrastrukturës dhe strukturës urbane ekzistuese duke nxitur ndërtimin brenda zonave të urbanizuara. Karakteri kryesor i këtij lloji ndërhyrjeje është në zgjerimin e ndërtesave ekzistuese duke rritur lartësinë (numri i kateve) dhe përmirësimin planimetrik (rritja e sipërfaqes), të cilave, megjithatë, duhet ti bashkangjiten edhe përmirësimet për infrastrukturën e shërbimeve dhe të hapësirave publike, zbatimi i të cilave duhet të paraprijë atë të ndërhyrjeve të dedikuara për vendbanimeve.
5. “Konservim” është procesi i ruajtjes dhe i mbrojtjes së një territori ose ndërtimi të caktuar, në formën e tij ekzistuese/origjinale. Kjo është një lloj ndërhyrjeje që synon të ruajë me kalim në kohë një funksion të veçantë / formën e funksionit ose karakteristikat e caktuara urbane, mbi bazën e vlerave shoqërore historike, kulturore, mjedisore dhe të për të ndjekur zhvillimin e qëndrueshëm të burimeve natyrore dhe tokës.
6. “Rigjenerim/ripërtëritje” është procesi i përmirësimit të kushteve ekonomike, fizike, sociale dhe mjedisore të një territori apo ndërtimi. Behet fjalë për një lloj ndërhyrjeje që përfshin një përkufizim paraprak nga entet publike, të objektivave me karakter kolektiv për t’u ndjekur, të cilat për shembull mund të jenë të lidhura me promovimin kulturor, historik, mjedisore dhe nevojave të shprehura nga banorët në lidhje me një zonë urbane / ndërtese. Për shembull, me rigjenerim është i mundur rivlerësimi i infrastrukturës publike të pranishme në zonë/ njësi dhe i hapësirave publike, duke punuar në strukturat ekzistuese, pa ndryshuar kategorinë e përdorimit të tokës, strukturën, funksionin dhe treguesit e projektimit, të zhvillimit dhe të ndërtimit ekzistues.

3.8 Percaktimi i njesive, te cilat do t'i nenshtrohen hartimit te PDV-ve

3.8.1 Parku Sportiv

OBJEKTIVAT SPECIFIKE:

- Krijimi i një qendre multidisciplinare për sportin
- Krijimi i zonave te pritjes për atletët dhe vizitorët
- Ndërtimi i një zone multifunkionale, te integruar nga pikëpamja peizazhstike, që te mund të lidhë ambiente te ndryshme të rangut superior (shërbime për sportin dhe trajnimin) me zonen e banimit
- Percaktimi i kufijve të qytetit

PËRSHKRIMI:

Parku sportiv zhvillohet, duke e rikualifikuar dhe integruar me funksione , ne hapesiren e zene nga stadiumi, pallati i sportit dhe nga terminali aktual i autobuseve periferike. I pozicionuar në fund të rrugës Nazmi Rushiti, e qe lidhet me bulevardin Elez Isufi, përveç funksionit si park sportiv kthehet gjithashtu edhe ne zone hyrese për Terminalin e ri. Parashikohet, pertej rikualifikimit te stadiumit dhe te pallatit te sportit ekzistues, dhe ndërtimi i dy palestrave për aktivitete sportive ne ambiente te mbyllura , i tre zonave për sporte në natyrë, i zonave te shërbimit dhe pushimit për vizitorë dhe sportiste, i një sheshi te ri urban ne hapesiren aktualisht te zënë nga terminali i autobuseve periferike, si dhe realizimi i një parku urban te pershtatshem për aktivitete sportive të ndryshme. Vellimet ekzistuese te parashikuara per prishje gjenden ne brendesi te zones se nderhyrjes se parkut sportiv dhe terminalit.

NDERHYRJE TË NDËRLIDHURA

- Realizimi i Bypass-it
- Ndertimi i terminalit

PARAKUSHTE OSE PROBLEMATIKA PER TU ELIMINUAR:

Prishja e disa ndërtesave të banimit në zonën e ndërhyrjes

SUBJEKTET

Nxitësit ,sektorët publik dhe privat

Figura 8: Parku Sportiv – Metaplan

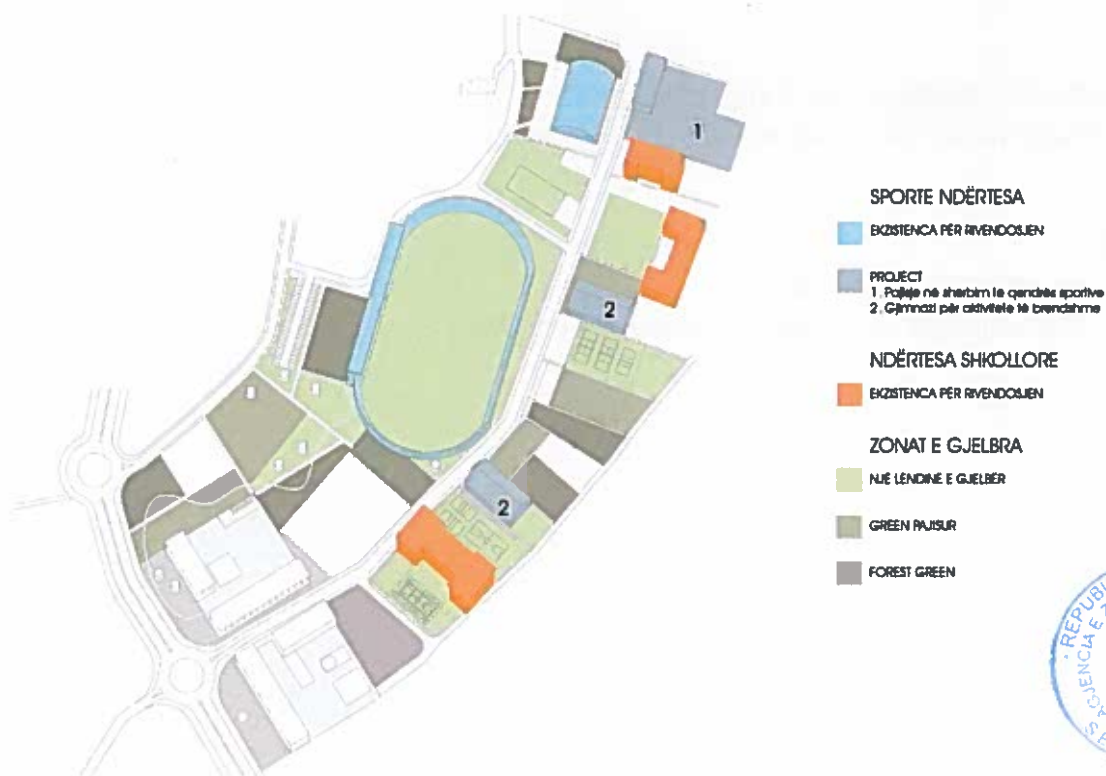

Figura 9: Skema Funksionale

3.8.2 Terminali

OBJEKTIVAT SPECIFIKE:

- Permiresimin dhe menaxhimin e qarkullimit te mjeteve tranzit në qendrën e qytetit
- Shenderrimin e tranzitit te mallrave drejt kufirit ne te shpejte dhe efikas
- Krijimi i nje qendre intermodale për lidhjen e Peshkopisë me qendrat më të vogla
- Krijimin e hapësirave pritese për turistët
- Ndërtimi i një rrjeti rrugësh per biçikletat, me vlerë të lartë peizazhiste, e cila arrin zonën e termave
- Percaktimi i kufinjve te qytetit

PËRSHKRIMI:

Terminali është vendosur në pikën e kryqëzimit te rrugës në mes zones se ndertuar dhe aksit kryesor te aksesit në qendër të qytetit. Ajo parashikon futjen e dy ndërtesave të ulëta me hapësira të pajisura: një për vendqendrimin e udhëtarëve dhe turistëve, vende rekreative dhe pushim, një zyrë për pritjen dhe informacion mbi te dhenat e territorit. Një tjetër hapësirë, më e madhe, lejon parkimin e mjeteve publike dhe private të transportit dhe blerjen e biletave. Parashikohet mundësia për të futur aktivitete tregtare me dimensione mesatare per te shtuar mundesite e vetefinancimit te struktures.

NDERHYRJE TË NDËRLIDHURA

- Realizimi i Bypass-it
- Realizimi i qendës sportive

PARAKUSHTE OSE PROBLEMATIKA “PER TU ZGJIDHUR”:

Prishja e disa ndërtesave të banimit në zonën e ndërhyrjes

SUBJEKTET

NXITËSIT Sektorët publik dhe privat

PËRFITUESIT Komunitetet lokale; Qarku,Perdoruesit kombetar;

1. PERDORIMI / RIUDHJA BYPASS:

Problematika: bllokimet e rrugeve urbane nga trafiku.
Ndërhjetjet e propozuara: qendër intermodale dhe pajtja e bazeve të reja.

2. PËRKUFIZIMI I HYRJES URBANE:

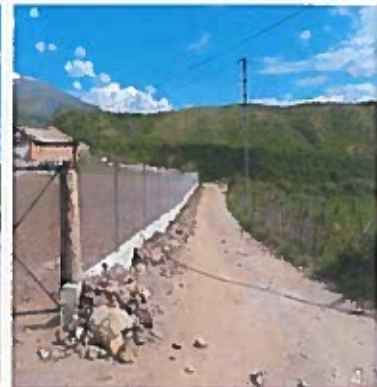
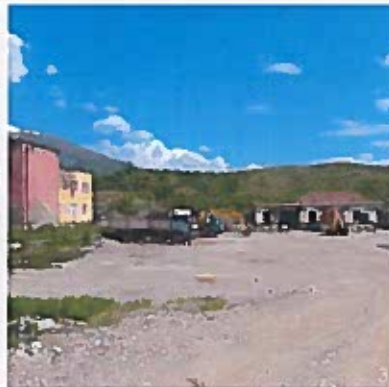
Problematika: Shpërndarja e shërbimeve që janë të bëjnë me transportin.
Ndërhjetjet: Përcaktimi i një vendi për pritjen dhe shpërndarjen e fjalës të turistëve dhe udhëtarëve; hapësira për tregtim.

3. RIKUALIFIKIMI MJEDISOR:

Problematika: Degradimi i zonave periferike.
Ndërhjetjet: rryllëzimi, funksione të reja për zonat e gjelbra.

4. NDERLIDHJET INFRASTRUKTURORE:

Problematika: Mënyshimi i rrugëve të bypass-it të ardhshëm.
Ndërhjetjet: Levëzja e ngjashme në qendër (temborese dhe biletore).

Figura 10: Problematika dhe nderhyrje

Figura 11: Metaplan

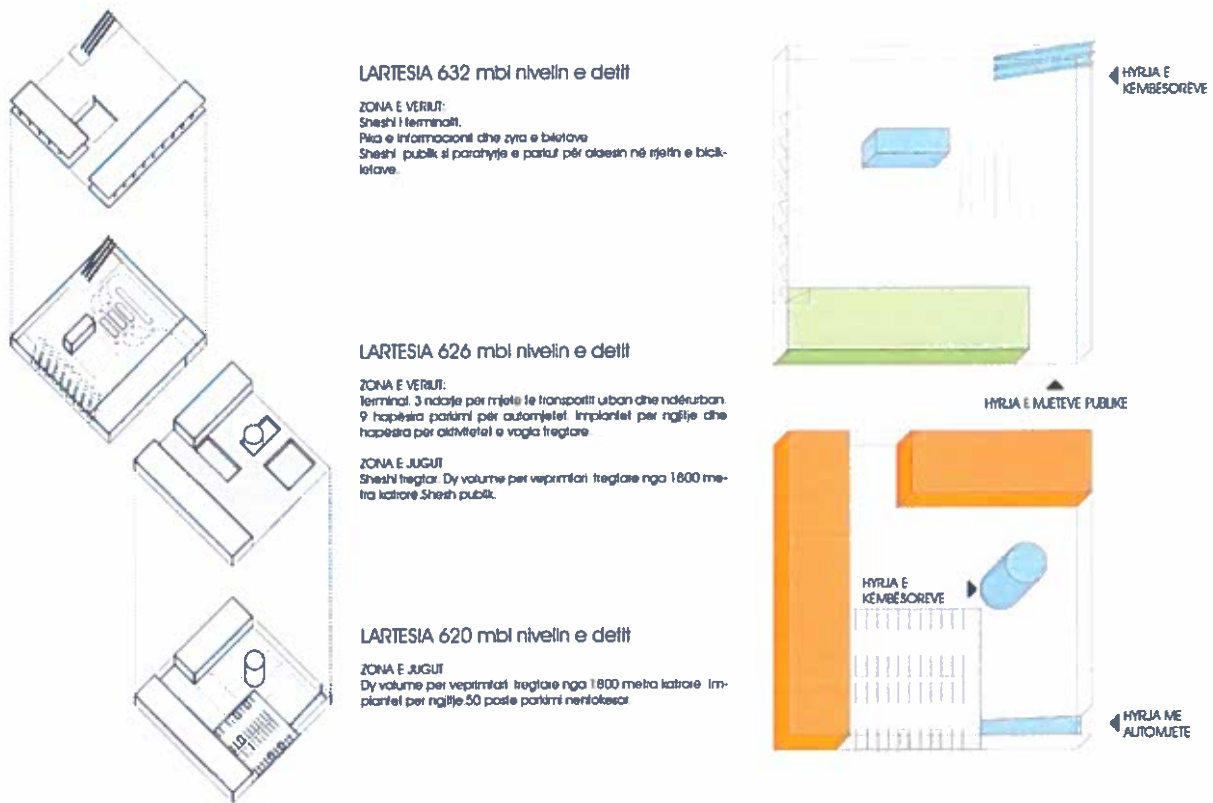

Figura 12: Skema Funktionale

3.8.3 Zone Termat

OBJEKTIVAT SPECIFIKE:

- Lidhja e zonës termale me qytetin nëpërmjet përshtatjes së aksit rrugor dhe rinovimit të fasadave.
- Rikualifikimi i peizazhit natyror
- Shndërrimi i zonave pyjore në parqe urbane të arregduara.
- Akses dhe përdorim i shtratit të lumit

PËRSHKRIMI:

Objektivi i projektit pilot të detajuar parashikon rikualifikimin e sitit të zonës termale të qytetit të Peshkopisë. Strategjia ka për qëllim rikualifikimin e aksit rrugor që lidh qendrën urbane me zonën termale dhe rikualifikimin e zonave përreth. Me tej përmbillet me shndërrimin e zonës pyjore pranë termave në tre parqe të arregduara në mënyrë që të rritet karakteri natyror i zonës.

Qëllimi është ruajtja e vlerës peizazhiste të zonës dhe, në të njëjtën kohë, promovimi i turizmit natyror nëpërmjet krijimit të sistemeve të reja të përdorimit të shtratit të lumit (shtigje për këmbësorë, zona të arregduara, vende për larje). Projekti i përshtatjes së aksit rrugor sjell rrjedhimisht edhe pajisjen e këtij të fundit me terraca vëzhgimi të peizazhit dhe zbritje në shtatin e lumit. Ndërhyrja e propozuar mund të ndikojë edhe në ndërtimet ekzistuese të cilat mund ta ndryshojnë karakterin e tyre, nga banim në funksion mikropites (strehues) - turistik.

NDERHYRJE TË NDËRLIDHURA:

- Pershtatja e aksit rrugor
- Permiresimi i zones termale dhe parqeve urbane

PARAKUSHTE OSE PROBLEMATIKA PER TU ELIMINUAR:

Prishja e ndertimeve informale apo objekteve të rrenuara

Figura 13: Photo

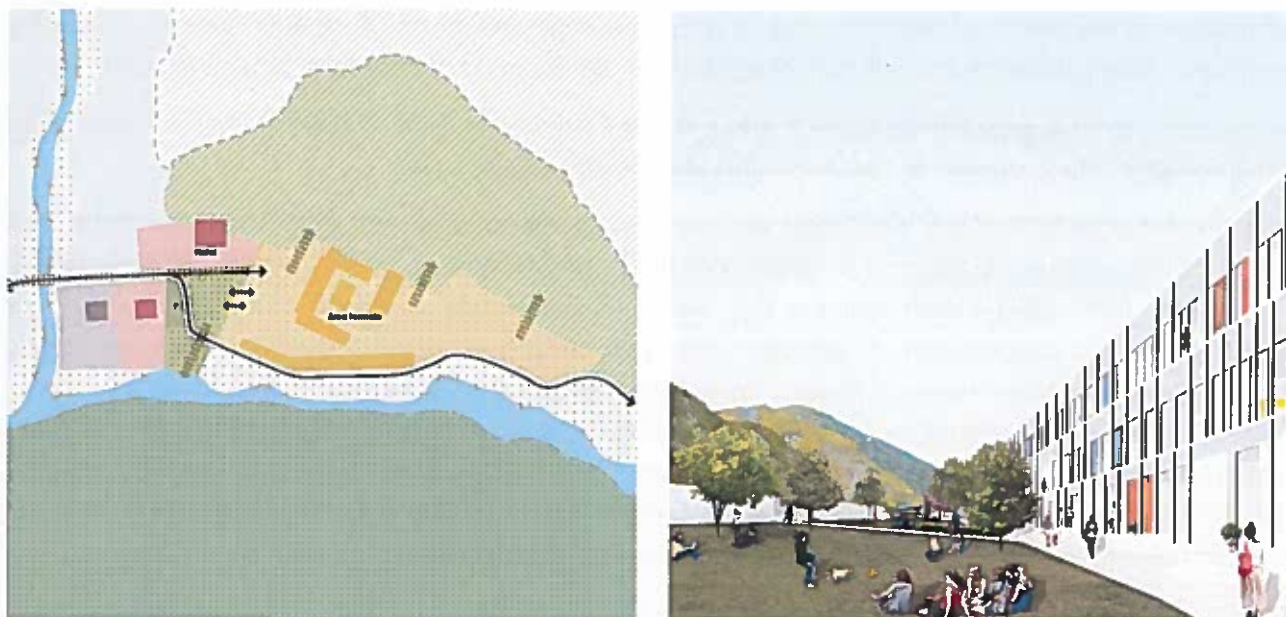

Figura 16: Zgjidhja e propozuar e nyjes rrugore

3.9 Shpërndarja e popullsisë në territor sipas treguesve të parashikimit demografik dhe ekonomik

Nga statistikat zyrtare kombëtare mund të ekstrapolohet përmes një procedure të përafërt vlerësimi, popullsia e parashikuar për vitin 2016 dhe të propozohen mundësitë e strehimit dhe të shërbimeve publike për të plotësuar kërkesat në përputhje me direktivat ligjore.

Vlerësimi është bërë duke marrë parasysh përqindjen e shpërndarjes së popullsisë në mes të qytetit të Kukësit dhe pjesës tjetër të territorit, 14 njësi administrative. Procedura e ndarjes i referohet ndarjes ndërmjet Qarkut dhe Bashkisë. Detyra s'është e lehtë duke pasur parasysh mungesën, në disa raste të dhënave.

Për verifikimin e ndërtimeve ekzistuese procesi ka filluar nga të dhënat e marra nga sipërfaqet e ekstrapoluara përmes procesit të informatizimit, duke lexuar ortofotot e azhuruara të vëna në dispozicion nga ASIG. Me pas është vazhduar nëpërmjet vizitave në terren për të identifikuar numrin e kateve të ndërtesave dhe përqindjen e destinacioneve jorezidenciale: tregti dhe zyra, kabanonet e rezervuara për prodhimin artizanor, fabrikave dhe ndërtesave për sektorin e bujqësisë, ndërtesat që nuk përdoren ose jo të përdorshme. Për një programim më të mirë të zhvillimit urban të ardhshëm janë vecuar të dhënat në mes kryeqendres, Kukësit dhe pjesës tjetër të territorit me karakter kryesisht rural.

3.9.1 Popullsia e 2031

Popullsia e pranishme, sipas Institutit Kombëtar të Statistikave, në qytetin e Peshkopisë sipas kufirit të ri administrativ, i cili përfshin 15 komunat e vjetra, është më shumë se 61,600 banorë (2011). Në ndarjen territoriale banorët janë shpërndarë 21% në kryeqendrën e Peshkopisë (13250 banorë), ndërsa pjesa e mbetur prej 79% është e shpërndarë në 14 qendrat e mbetura. Tri qendra i tejkalojë 5.000 banorë:

Maqellarë me më shumë se 10.000 banorë, Q.Tomin me 7600 dhe Kastriotit me 6200 banorë. Qendrat e tjera kanë një popullsi rreth 2-3 mijë banorë përjashtuar Zall Rec që ka më pak se 1000 (681 banorë).

Në të gjitha qendrat, popullësia në 10-15 vitet e fundit ka rënë dhe është theksuar fenomeni i braktisjes dhe emigracionit drejt pjesëve të tjera të Shqipërisë, por edhe jashtë vendit.

Parashikimet sipas INSTAT per vitin 2031, jane per nje popullsi ne renje prej rreth 30%. Keto stima jane perftuar duke u bazuar ne hipoteza te caktuara ne lidhje me lindshemire, vdekshemrine si dhe migrimin e brendeshme dhe nderkombetar, por ato *nuk marrin ne konsiderate* veprimet dhe masat nxitese nga politikberesit ne permiresimin e gjendjen dhe persepektivave ekonomiko-demografike te zones. Konkretisht, perfundimi i rruges s e Arberit, finacimet e projekteve ne Buqesi dhe Turizem (Agro Turizem , turizem Malor, etj), mbeshtetja e projekteve per te bere qytetin e Peshkopise nje qender grumbullimi, perpunime dhe shperndarje te produkteve bujqesore dhe blegtorale per zonen, si dhe nderhyrjet e rendesishme ne rilindjen urbaneve te qendrave te njesive administrative, pritet te kene efekte pozitive ne kontrast me pritshmerite demografike ngushtesisht teknike te INSTAT-it.

Keshtu qe, nga ponderimi i ketyre dy vektoreve me shenja te kundert, pritshmerite demografike, sipas stimave te bera nga ne, karakterizohen nga nje popullsi ne ekspansion ne Qytetin e Peshkopise si dhe nga ana tjetere, nje reduktim ne zonat rurale malore por sidoqofte me i permbajtuar sesa stimat e INSTAT sipas "skenarit mesatar".

Karakteristikat e stimave demografike per vitin 2031 i kemi permbledhur si me poshte:

- Qyteti i Peshkopise do te vijojte te behet gjithnje e me shume atraktive si nyje ekonomike dhe kulturore e e zones. Kjo do te sjelli nje rritje te popullsisë me 7.9% (nga 7.4% qe ka qene per vitet 1989-2011). Ka disa zona me tendence pozitive si per shembull Maqellara,si dhe disa zona te tjera me potenciale zvellimi te konsiderueshme si per shembull Kastriot dhe Fushe Cidhen.
- Per secilen zone rurale dhe malore, si rezultat i masave ekonomiko-politike qe priten te merren ne Bujqesi dhe ne sektorin e Turizmit nga njera ane, si dhe nga rritja e nivelit ekonomik ne nivel Kombetar nga ana tjetere, do te bejne qe 20 vitet e ardheshme 2011-2031, pritet te jene gjithsesi me pozitive se njezetvjecari paraardhes i karakterizuar me largime ne mase te popullsisë
- Largimet ne mase te viteve te fundit sidoqofte do te kene pasoja per vitet ne vijim dhe disa zona (Zall Rec, Zall dardhe, Lure) do te vuajne konsequencat me shume se qendrat e tjera administrative.

Ne tabelen e meposhteme po paraqisim keto pritshemrine ne numra:

nr	komuna	Popullsia viti 2011	ndryshimi ne % (2011 - 2031)	gejndja ne vitin 2031 (ne numer)
1	PESHKOPI	13,251	7.9%	14,301
2	ARRAS	3,055	-31.1%	2,105
3	FUSHE ÇIDHEN	2,909	-18.9%	2,359
4	KALA E DODES	2,252	-33.3%	1,502
5	KASTRIOT	6,200	-20.2%	4,950
6	LURE	1,096	-50.2%	546
7	MAQELLARE	10,662	1.0%	10,762
8	MELAN	3,649	-26.0%	2,699
9	MUHURR	2,780	-23.4%	2,130
10	QENDER TOMIN	7,590	-21.1%	5,990
11	SELISHTE	1,605	-31.2%	1,105
12	SLLOVE	2,405	-33.3%	1,605
13	ZALL DARDHE	1,051	-38.1%	651
14	ZALL REÇ	681	-51.4%	331
15	LUZNI	2,433	-32.9%	1,633
	TOTAL	61,619	-14.5%	52,669

Tab. 1 Popullsia egzistuese e parashifuar per 2031

3.9.2 Ndërtimet ekzistuese

Ndërtesat ekzistuese llogariten me një sipërfaqe rreth 3.500.000 metra katrorë.

Nga kjo sipërfaqe totale 12% është në kryeqendrën Peshkopi, ndërsa pjesa e mbetur prej 88% është e shpërndarë në të gjithë zonën e mbetur rurale, 53% në aglomeratet urbane, 35% në zonat plotesisht bujqësore.

Po ti zbresim kësaj të dhëne, një 20-25% të sipërfaqes jo-rezidenciale (përdorime dhe funksione të tjera) dhe asaj të papërdorshme apo të braktisur, llogaritet se zona me funksion vetëm rezidencial varion në rreth 1 milione metra katrore.

Kjo është e shpërndarë në mënyrë të barabartë mes kryeqendrës së Peshkopisë dhe qendrave të tjera (280.000 metra katrorë secila) ndërkohë 700 mijë është sipërfaqja e banimit në zonën rurale.

Bëhet fjalë për një të dhënë që tregon strukturën e banimit të territorit Peshkopisë. Në zonat rurale është përhapur një përqindje e lartë e popullsisë dhe ndërtesave, me shpërndarje të lartë në krahasim me përqendrimin e ulët. Vështirësia e kalimeve të shkaktuar nga rrugët krejtësisht të pakalueshme, bën që këto territore të braktisen për tu transferuar diku tjetër. Ndërkohë, perspektiva nga pikëpamja peisazhistiko-ambientale dhe aglomeratet historike është mjaft e ndryshme. 80-90% e territorit ka vlerë të lartë ambientale, peisazhistike dhe bujqësore. Burimet duhet të përqendrohen në këto tipe ekonomish për ti mundësuar popullsisë që të mos emigrojë dhe për të mos braktisur ndërtesat ekzistuese.

Sipërfaqe ndertesa tot (m katrore) - A	Sipërfaqe ndertesa Njesi Adm. Peshkopi (mk) - B	Sipërfaqe ndertesa pjesa e mbetur e territorit (mk) - C	Sipërfaqe e ndertuar per numer katesh (mk) - D
--	---	---	--

828.357	214.126	948.033	1.658.541
---------	---------	---------	-----------

Tab. 2 Pajisja me zone rezidenciale (m katrore)

% mbi tot	jo rezidenciale (JR)				jo te perdorshme (JU)				
	mk tot	mk Peshkopi	mk bujqesor	mk bujqesor	% mbi tot	mk tot	mk Peshkopi	mk qendra te tjera	mk bujqesor
15%	248.781	66.167	283.197	182.614	5%	82.927	22.056	94.399	60.871
15%	248.781	66.167	283.197	182.614	10%	165.854	44.111	188.798	121.743
20%	331.708	88.222	377.596	243.486	15%	248.781	66.167	283.197	182.614
25%	414.635	110.278	471.995	304.357	20%	331.708	88.222	377.596	243.486

Tab. 3 Zona jo rezidenciale mbi sipërfaqen e përgjithshme te ndërtuar here numrin e kateve

Totale rezidenciale			
Totale (mk)	Njesite Administrative te Peshkopi (mk)	Pjesa e mbetur e territorit (mk)	Pjesa e mbetur e territorit (mk)
1.326.833	352.889	570.437	973.944
1.243.906	330.833	476.038	913.072
1.078.052	286.722	287.239	791.329
912.197	242.611	98.441	669.586

Tab. 4 Pajisja me rezidenca (m katrore)

	Mkatrore banim				Mkatrore/banim			
	15% JR + 5% JU	55% JR + 10% JU	20% JR + 15% JU	20% JR + 20% JU	15% JR + 5% JU	55% JR + 10% JU	20% JR + 15% JU	20% JR + 20% JU
	20%	25%	35%	40%	20%	25%	35%	40%
Diber Totali-2011	1.326.833	1.243.906	1.078.052	912.197	22	20	17	15
Peshkopi-2011	352.889	330.833	286.722	242.611	27	25	22	18
Qendra te tjera-2011	570.437	476.038	287.239	98.441	43	36	22	7
Diber Agricolo-2011	973.944	913.072	791.329	669.586	41	38	33	28

Tab. 5 Pajisja me rezidenca ne Diber (m katrore) sipërfaqja e përgjithshme dhe e llogaritur (mk banim per banor)

Nga ky vlerësim rrjedh se metrat kartorë të banimit për frymë , variojnë mes 20 dhe 40 metra katrore, si mesatare për bashkinë e re.

Në shpërndarjen ndërmjet kryeqendrës dhe pjesës tjetër të territorit, Kukësi ka vlera më të ulëta, më të afërta me standardin e parashikuar nga ligji (25 m²/banore): ndërmjet 27 dhe 25 m²/banore. Qendrat rurale të pjesës tjetër të territorit kanë standarde më të larta: nga 36 ne 38 m²/banorë. Kjo reflektohet dhe ne tipologjitë e ndërtesave që karakterizojnë sistemin e banimit. Në kryeqendrën Peshkopi ka një

densitet banimi mesatar/ të lartë me praninë edhe të pallateve me mbi tre kate. Në territorin rural ka prani pothuajse totale të banesave me dendesi të ulët, pra shtëpi për një familje, përgjithësisht me 1 ose 2 kate.

3.9.3 Skenari 2031 – Kerkesa

Oferta tashmë e plotëson kërkesen, megjithatë duhet të mundësohen politika të rimëkëmbjes dhe rigjenerimit të pjesëve të rëndësishme të qytetit dhe të rikualifikimit të hapësirave të jashtme për përdorim kolektiv.

mk/ba (minimum) =	25
mk/ba (i propozuar) =	30

Tab. 6 Standarti minimal

	Popullsia	Kerkesa per banim		
		25 mkatror/ba	30 mkatror/ab	25 mkatror/ba
Tot 2011	61.619	1.540.475	1.848.570	2011
Nga te cilat Peshkopi 2011	13.251	331.275	397.530	
Qendra te tjera 2011	24.452	611.300	733.560	
Bujqesor 2011	23.916	597.900	717.480	
Tot 2031	41.142	1.028.550	1.234.260	2031
Nga te cilat Peshkopi 2031	14.400	359.993	431.991	
Qendra te tjera 2031	12.343	308.565	370.278	
Bujqesor 2031	14.400	359.993	431.991	
Diferenca 2011-2031 tot	-20.477	-511.925	-614.310	Diferenca
Diferenca Peshkopi	-7.167	-179.174	-215.009	
Qendra te tjera	-6.143	-153.578	-184.293	
Diferenca Bujqesor	-7.167	-179.174	-215.009	

Tab. 7 Kerkesa per banim (mkatrore banim te ndertuar)

	mkatror (te ndertuara)	mkatrore (sip* 3)	M KATRORE TE PROJEKTUARA (ZONA)		
			Hipoteza 1 (I.E. 1,0 mkub/mkatror) MKatrore	Hipoteza 2 (I.E. 2,0 mkub/mkatror) MKatrore	Hipoteza 3 (I.E. 4,0 mkub/mkatror) MKatrore
Banim i projektuar	-614.310	-1.842.930	-1.842.930	-921.465	-460.733
Peshkopi qender	-215.009	-645.026	-645.026	-322.513	-161.256
Qendra te tjera	-184.293	-552.879	-552.879	-276.440	-138.220
Peshkopi bujqesor	-215.009	-645.026	-645.026	-322.513	-161.256

Tab. 8 Kerkesa per banim (zona rezidenciale totale)

3.9.4 Kerkesa per sherbime publike

Llogaritja e kërkesës për shërbime behet duke iu referuar standardeve të performancës të propozuara nga rregullorja shqiptare e planifikimit (Ligji 671/2015) e cila përcakton parametrat e mëposhtëm:

- 9,0m katrore/ba per “gjelberimin”,
- 2,0m katrore/ba per shkollat,
- 4,5m katrore/ba per “sherbimet publike”,
- 1,6m katrore/ba per ambientet sportive,
- 5,0m katrore/ba per zonen tregtare.

Tipologjia	Sasia	Njesia matese	Kerkesa 2011 (mkatrore)	Kerkesa 2031 (mkatrore)	Diferenca 2011-2031
Gjelberimi publik	9	Mk/ba	554.571	370.278	-184.293
Kopesht	2	Mk/ba	123.238	82.284	-40.954
Sherbime publike	4,5	Mk/ba	277.286	185.139	-92.147
Sport	1,6	Mk/ba	98.590	65.827	-32.763
Parkim	6	Mk/ba	369.714	246.852	-122.862
Sherbime tregtare	5	Mk/ba	308.095	205.710	-102.385
Çerdhe	1.000	banore	62	41	-20
Kopesht	1.500	banore	41	27	-14
Shkolla 9-vjecare,fillore	6.000	banore	10	7	-3
Shkolla te mesme	9.000	banore	7	5	-2
Ambulance-konsultore	1.500	banore	41	27	-14

Tab. 9 Kerkesa per sherbime publike

Një specifikim i mëtejshëm i ligjor sugjeron se një çerdhe duhet të jetë e pranishme për çdo 1000 banorë, kopshti çdo 1500 ba, çdo 1600 ba shkolla fillore, shkollën e mesme çdo 9000 ba. Shkollat në përgjithësi duhet të jenë të vendosura brenda një rreze të sygjeruar midis zonave urbane dhe rurale: 200-300 metra per çerdhet, 300-600 metra per kopshtet, 500-1500m per shkollat 9-vjecare dhe 1200-4500 për shkollat e mesme.

Edhe për ambulancat ligji sugjeron një strukturë çdo 1500 banorë e vendosur në një rreze në mes 700-1000 m,e para për zonën urbane dhe e dyta për zonat rurale.

Kërkesa e përgjithshme duhet të jetë e barabartë me rreth 1.200.000 metra katrore nga të cilat 370,000 për gjelberimin, 82,000 për kopshtet, 185.000 për shërbime publike, 66.000 për sportin, 246,000 metra katrore për parkim dhe 205,000 për shërbime tregtare. Keto kërkesa janë plotësuar nga ndertimet ekzistuese. Politika që do të zbatohet duhet të jenë ajo e rikualifikimit të hapësirave dhe shërbimeve ekzistuese. Ndërsa shkollat fillore janë shpërndarë në territor në të gjitha qendrat e nivelit të parë, të dytë dhe të tretë. Standardet sportive, shëndetësore dhe tregtare janë të përqendruara në qendrat kryesore Peshkopi, Maqellarë dhe Q.Tomin. Projekti propozon që të rizvillojë qendrën e Peshkopise si për zonen sportive dhe komplekset shkollore gjithashtu edhe për zonen e dedikuar për levizjes publike (terminali i transportit publik).

3.10 Plani I Strehimit

Banesat sociale synojne për të dhënë një përgjigje për nevojën për strehim për ato grupe shoqërore që nuk janë në gjendje për të përmbushur nevojat e tyre për strehim me cmimin e tregut. Legjislati mbi Strehimin Social është ligji n. 9232 i vitit 2004 i cili synon për të gjetur banesa për familjet dhe individët të cilët për shkak të statusit të tyre social dhe ekonomik nuk mund të kenë akses në tregun e lirë dhe identifikon tre lloje të strehimit social: **Social-rented housing**: gli alloggi sono costruiti e gestiti a livello municipale e dimensionati sulla base del fabbisogno di social housing esistente. Il contratto di affitto tra l'ente di gestione e la famiglia affittuaria ha una durata definita e può essere rinnovato se persiste la rispondenza con i criteri di accesso al social housing.

- **Strehimi me kosto të ulët** : parashikon ndërtimin - përmes fondeve shtetërore apo bashkiake. Te ardhurat e përfituesve (nuklet familjare) nuk mund të superojnë 120% të mesatares të te ardhurave të qarkut. Keshilli I ministrave, ka rolin e përcaktimit të rregullave dhe standardeve minimale për njësi individuale të banimit.
- **Sheshet e ndërtimit & Shërbimet**: në këtë rast, qeverisjet vendore bëjnë investime për përmirësimin e infrastrukturës në aspektin e rrugëve, furnizimit me ujë, kanalizime, energji elektrike. Pronësia e tokës është në pronësi të shtetit dhe mund të shitet - me objektet e të infrastrukturës tashmë të përfunduara - për familjet që nuk mund të kenë akses në tregun e lirë për të blerë një banesë me kosto të ulët. Ky lloj programi ende nuk është e zhvilluar aktualisht në vend..

Në rastin e fatkeqësive natyrore ligji gjithashtu parashikon mundësinë - nga qeverisjet vendore - për të alokuar subvencione për një vlerë që duhet të përbëjë më shumë se 50% të minimumit të vlerës së qirasë së komunave. Dallimi në mes të vlerës së qirasë dhe subvencionit të strehimit nuk duhet të kalojë 30% të të ardhurave të familjes. Granti mund të rinovohet çdo vit ,subjekt verifikimi i kërkesave minimale të përfituesve.

Përfituesit të cilët mund të kenë akses në programet e strehimit social duhet të kenë të paktën një nga karakteristikat e mëposhtme: nuk kanë strehim ose jetojnë në banesa që nuk plotësojnë kushtet ligjore minimale, ata kanë humbur shtëpitë e tyre për shkak të fatkeqësive natyrore.

Ka rreth 750 familje që kërkojnë mbështetje nga politikat e strehimit social. Duhet të konsiderohet se numri mesatar i anëtarëve për një familje në territorin e Dibrës arritin një mesatare prej rreth 5.0. Nga pikëpamja e legalizimit të banesave, numri total i apartamenteve të përgjithshme vlerësohet në 11,000 banesa në zonat rurale dhe 3,250 në zonat urbane (burimi: strategjia e vlerësimit të territorit të Dibrës sipas vlerësimit të bere nga zyra e planifikimit në bashki).

Pra rreth 14.250 banesa që kanë nevojë për një proces legalizimi. Është vlerësuar se mund të zhvendosen rreth 5% të familjeve që jetojnë në këto banesa, ndërkohë që për pjesën më të madhe do të zbatohet një politikë për të përshtatur strukturat ekzistuese dhe legalizimin e pronave. Kjo do të thotë se strehimi social duhet të rritet për 715 familje. Prandaj kërkesa strehim social është si më poshtë:

Tab. 3 – Nevoja për strehim social

	Familje pa banese (n)	n. mesatar i pjesëtarëve për familje	Tot. banore pa banesa (n)	Nevoja e shprehur (mk)*	% banore pa banese tot

DIBER	750	5,08	3.810	95.250	6,18%
DIBER	715	5,08	3.632	90.805	5,89%
Totale	1.465	5,08	7.442	186.055	12,07%

* 25 mk/ba

Pra, siç shihet nga të dhënat e mësipërme, janë te nevojshëm investimet për të realizuar një numër të banesash sociale për grupet e rrezikuara. Plani urbanistik duhet të identifikojë zonat e nevojshme për t'iu përgjigjur nevojave të tilla të strehimit. Duhet pranuar se ndërtesat ekzistuese apo të papërdorura mund të përdoren për t'iu përgjigjur kërkesave për banesa sociale të përkohshme apo të përhershme.

3.11 Instrumentet për drejtimin e zhvillimit

Duke i referuar Ligjit nr. 107/2014 "Për planifikimin dhe zhvillimin e territorit" i cili përcakton hapesiren për menaxhimin e tokës dhe siguron instrumentat e planifikimit (p.sh. PDV, plane sektoriale etj), rregullatoret (p.sh. rregulloret perkatese, përcaktimi i përdorimit të tokës, etj.) dhe mjetet ekonomike për realizimin e tyre.

Nenet 30-36 të këtij ligji, përshkruajnë instrumentet për drejtimin e zhvillimit që në mënyrë të detajuar janë:

- Intensiteti i ndërtimit me kushte
- Transferimi i së drejtës për zhvillim
- Zhvillimi i detyrueshëm i tokës
- Pezullimi i zhvillimit
- Servituti publik
- E drejta e transferimit
- E drejta e preferimit

Mënyra dhe procedura e zbatimit të 2 pikave të para (Intensiteti i ndërtimit me kushte dhe Transferimi i së drejtës për zhvillim) analizohet më tej sipas Vendimit nr. 408, datë 13.5.2015 "Për miratimin e rregullores së zhvillimit të territorit".

Të gjithë këto instrumente mund të funksionojnë së bashku dhe aplikohen në çdo rast të zhvillimit apo ndërtimit, nëpërmjet tyre bashkia mund të sigurojë tokë, infrastrukturë dhe financim.

Ato lidhen me PPV, sepse duhet të përcaktohen zonat e aplikimit të instrumentit dhe zonat e transferimit të së drejtës të zhvillimit. Në rastin e ppv është propozuar të përdoret instrumenti «Intensiteti i ndërtimit me kushte», i cili mund të realizohet me forma të ndryshme p.sh: mundesine e ndërtimit të kateve shtesë nëse zhvilluesi plotëson disa kushte shtesë për investimet publike të llojeve të ndryshme si, hapësira të gjelbra, objekte sociale dhe shëndetësore, rrugë dhe infrastrukturë tjetër teknike, etj.

Ky instrument mund të aplikohet në zonat periferike të qytetit (kryeqendra e bashkisë), të cilat meqënëse janë larg nga qendra nuk dëmtojnë mjedisin dhe ndërtimi është zakonisht më i kufizuar dhe për këtë arsye mund edhe të jetë e dëshirueshme rritja e tij sipas kushteve.

Transferimi i së drejtës për zhvillim është një instrument vlen për të mbrojtur zonat ku rritja nuk është e dëshirueshme. Kushtet e përcaktuara nga vendimi nr. 408, datë 13.5.2015 "Për miratimin e rregullores së

zhvillimit të territorit” lidhur me përdorimin e tokës (ka të bëjë vetëm me banesat) dhe sistemet që mbron (vetëm ato bujqësore dhe natyrore), kufizojnë mundësinë e aplikimit në zonat urbane për të lehtësuar disa zona . Ky instrument nuk këshillohet të përdoren në zonën në studim.

Mjetet për financimin e infrastrukturës dhe zhvillimit urban mund të jenë rishikimi i sistemit të taksave, përmirësimi tarifave, të cilat, megjithatë, jo të gjithë janë të institucionalizuara. Studimi propozon detajimin e mëtejshëm dhe shfrytëzimin e tyre.

4 PLANI I SHËRBIMEVE DHE INFRASTRUKTURAVE PUBLIKE

Plani i shërbimeve dhe infrastrukturës siguron për territorin e bashkise pajisjen totale të zonave me objekte publike të interesit të përgjithshëm (arsim, shëndetësi, interes publik, gjelbërim, sportive parkime) si dhe infrastruktura teknologjike, si rrjeti i shërbimeve nëntokësore (i infrastrukturës së furnizimit me uje, kanalizimet, energjia elektrike, telefonia, ...).

Plani i shërbimeve për të përmbushur nevojat e shprehura nga përdoruesit, vlereson me prioritet gjendjen e pajisjeve në shërbim të funksioneve të vendosura në territorin e bashkise dhe në lidhje me faktorët e cilësisë, aksesit dhe përdorshmërisë. Në rast të pamjaftueshmërinë se pajisjeve duhet të parashikojë dhe realizojë përshtatjen e tyre.

Dy janë nivelet që duhet të merren në konsideratë:

- a) aspekti sasior. Sa dhe cilat duhet të jetë ndarjet e materialeve për çdo shërbim.
- b) aspekti cilësor. Çfare niveli cilësie duhet të ofrojë shërbimet ekzistuese dhe ato të ardhshme që të quhen të tilla.

Por në anën tjetër, resurset publike nuk janë të pafundme dhe janë subjekt i financimit që lidhet me Buxhetin kombëtar dhe transfertat nga Shteti në Entin lokal dhe më pas në atë fiskal (taksa për familjet dhe bizneset). Në rastin e Diber një burim shtesë mund të përfaqësohet nga shfrytëzimi i burimeve lokale: uji për energjinë elektrike dhe veprimtaritë e minierave. Pjesa shtesë (suficiti) e nxjerre nga këto burime nga investitorët privatë duhet të qëndrojë në vend për të realizuar punë dhe shërbime publike ose për përdorim publik.

Llogaritja e shpërndarjes së shërbimeve duhet të bëhet si në raport me popullsinë ashtu dhe duke marrë në konsideratë shërbimet prezente dhe / ose të munguara.

1) Shërbimi shkollor_ Shërbimi shkollor fillor nuk duket i vogël. Reduktimi i popullsisë lejon për të programuar më mirë madhësinë e klasave dhe shërbimeve të lidhura me të. Më kritikë paraqitet cilësia e ndërtimit të objekteve të cilat shpesh janë të vjetra dhe mirëmbajtje të dobët.

Ekziston nevoja për të identifikuar hapësira publike për formimin profesional të fermerëve apo të ekspertëve të turizmit. Behet fjale për hapësira që do të përdoren kohe pas kohe. Megjithatë në këtë rast, komunat kanë hapësira kolektive që i japin hua për këtë lloj aktiviteti (p.sh., sallat polivalente).

2) Shërbimet sportive. Diber janë të pajisura me shërbime sportive, fusha futbollit dhe palestra. Këto aktivitete duhet të zhvillohen më tej duke ndërtuar një ndërtesë sportive.

3) Shërbimet sociale për të rinjtë dhe të vjetrit. Behet fjale për vende takimi për pjesën e popullsisë që kanë në dispozicion mjaft kohë të lirë. Për të rinjtë është e nevojshme për të gjetur vende ku ata mund të mbledhen dhe të kryejnë aktivitetet sociale. E njëjta gjë për të moshuarit që kanë arritur moshën e daljes në pension dhe dalin për të diskutuar dhe për të kryer aktivitete për të kaluar kohën. Për të dy këto grupmosha një praktikë e vlefshme është frekuentimi i "bareve të sheshit". Në Diber ka zona që i nënshtrohen projekteve speciale të rikuperimit urban ku parashikohet dhe realizimi i këtyre hapësirave.

4) Shërbimet e shëndetit. Përveç spitaleve ekzistuese që duhet të kryejnë mirëmbajtjen e zakonshme dhe riparimet, është e rëndësishme të disponohen shërbime të lokalizuara në qendrat më të vogla për ndihmën e parë dhe për transferimin e shpejtë (me ambulancë ose helikopter) në spitalin më të afërt.

5) Shërbimet e transportit publik. Në mungesë ose pamjaftueshmëri të një transportit publik ekstra-urban, transporti është organizuar privatisht me automjete të vogla (autobusë nga 9-12 vende). Behet fjale për një transferim të shërbimeve nga publike në private i cili ka ardhur në mënyrë spontane dhe jo të rregullt. Plani

Urbanistik mund të favorizojë këtë lloj aktiviteti duke organizuar hapësira të caktuara për parkimin e këtyre mjeteve, duke krijuar stacione të mbërritjes / nisjes.

4.1 Infrastruktura publike

4.1.1 Kopshtet, shkollat 9-vjecare, shkollat e mesme

Bashkia e Dibres ka një mbulim të mirë nga strukturat për arsimin nga kopshtet e fëmijëve tek shkollat e mesme, megjithatë më të pajisura janë shkollat fillore dhe të mesme, ndërsa zona rurale nuk është shërbyer.

Mbulimi Shërbimi është llogaritur në bazë të nenit. 83 i Ligjit 671/2015 i cili specifikon rrezet e mbulimit sipas llojit të shërbimit. Në veçanti:

a) Për çerdhe

- i) llogaritet një çerdhe çdo 1,000 banorë dhe 25-30 fëmijë për 1,000 banorë;*
- ii) në zona rurale llogaritet një çerdhe çdo 1,000 banorë dhe 13-15 fëmijë për 1,000 banorë;*
- iii) rrezja e shërbimit të çerdes në vijë ajrore është 200-300 metra;*
- iv) në varësi të numrit të grupeve, një çerdhe planifikohet sipas 25 m²-30 m²/fëmijë;*
- v) në varësi të numrit të grupeve, parcela e çerdes është 900 m²-1,500 m² dhe përmban të gjitha shërbimet e parashikuara nga ministria përkatëse dhe legjislacioni i posaçëm.*

b) Për kopshte:

- i) llogaritet një kopsht çdo 1,500 banorë;*
- ii) rrezja e shërbimit të kopshtit në vijë ajrore është 250-350 metra në zona urbane dhe 500-600 metra në zona rurale;*
- iii) në varësi të numrit të grupeve, një kopsht planifikohet sipas 18 m²-25 m²/fëmijë;*
- iv) në varësi të numrit të grupeve, parcela e kopshtit është 1,000 m²-1,500 m² dhe përmban të gjitha shërbimet e parashikuara nga ministria përkatëse dhe legjislacioni i posaçëm.*
- v) nëse një strukturë përmban edhe kopsht edhe çerdhe, planifikimi, projektimi dhe ndërtimi bëhet mbi bazën e standardeve minimale për të dyja strukturat, duke përdorur vlerat që garantojnë standardin më të mirë.*

c) Për shkolla fillore dhe 9-vjeçare:

- i) llogaritet një shkollë çdo 6,000 banorë;*
- ii) rrezja e shërbimit të shkollës në vijë ajrore është 500-600 metra në zona urbane dhe 1,000-1,500 metra në zona rurale;*
- iii) në varësi të numrit të klasave, një shkollë planifikohet sipas 20 m²-25 m²/nxënës;*
- iv) në varësi të numrit të klasave, parcela e shkollës është 1,500 m²-7,000 m² dhe përmban të gjitha shërbimet e parashikuara nga ministria përkatëse dhe legjislacioni i posaçëm.*

ç) Për shkolla të mesme:

- i) llogaritet një shkollë çdo 9,000 banorë;*
- ii) si rregull bazë 1.5 m²/banor;*

iii) rrezja e shërbimit të shkollës në vijë ajrore është 1,000-1,500 metra në zona urbane dhe 2,000-4,500 metra në zona rurale;

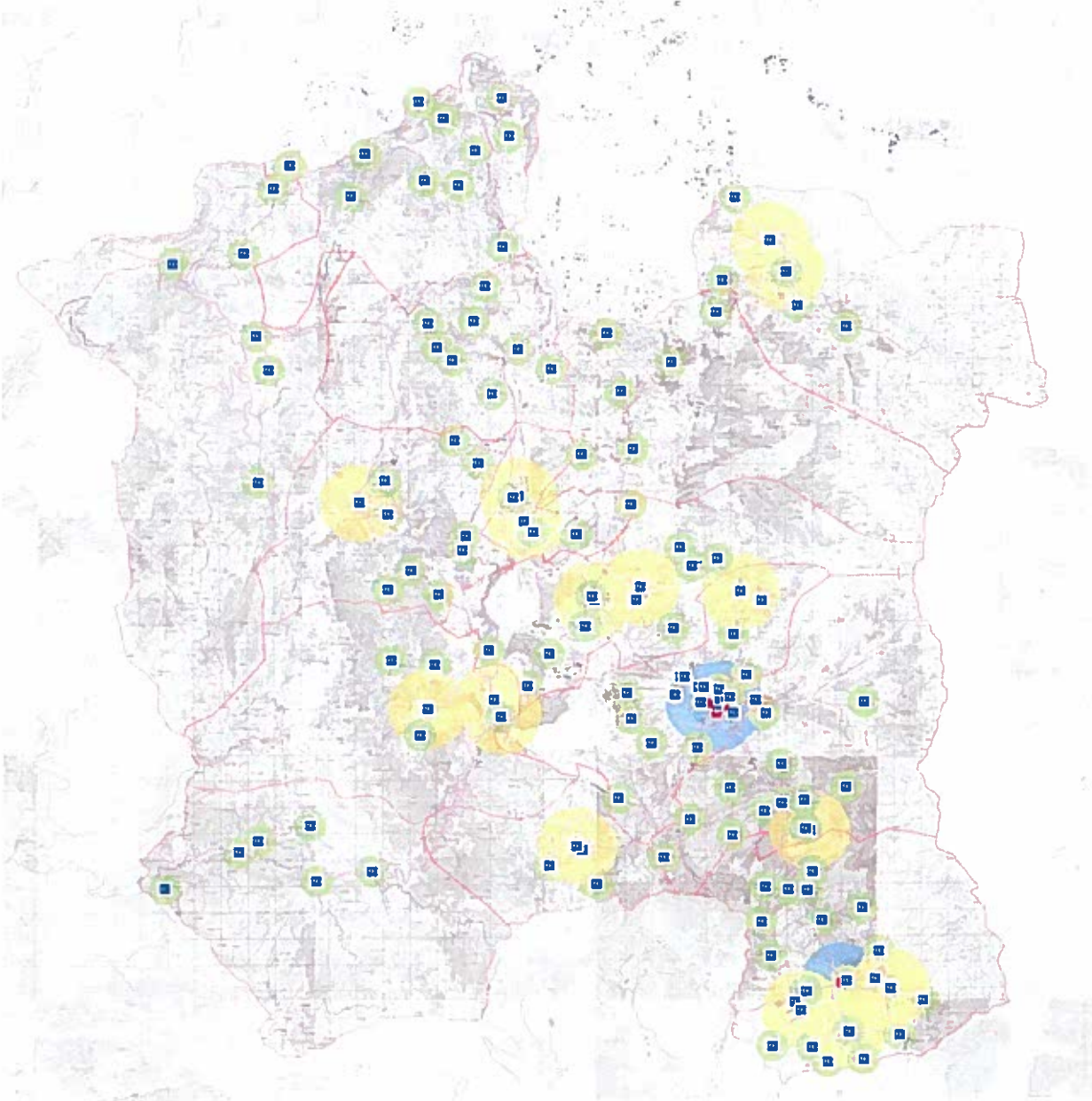
iv) në varësi të numrit të klasave, një shkollë planifikohet sipas 20 m²-30 m²/nxënës;

v) në varësi të numrit të klasave, parcela e shkollës është 2000 m²-7000 m² dhe përmban të gjitha shërbimet e parashikuara nga ministria përkatëse dhe legjislacioni i posaçëm;

vi) nëse shkolla e mesme ka konvikt me 100-400 vende, parcela është 4,000 m²-9,000 m² dhe planifikohet sipas 25-35 m²/nxënës.

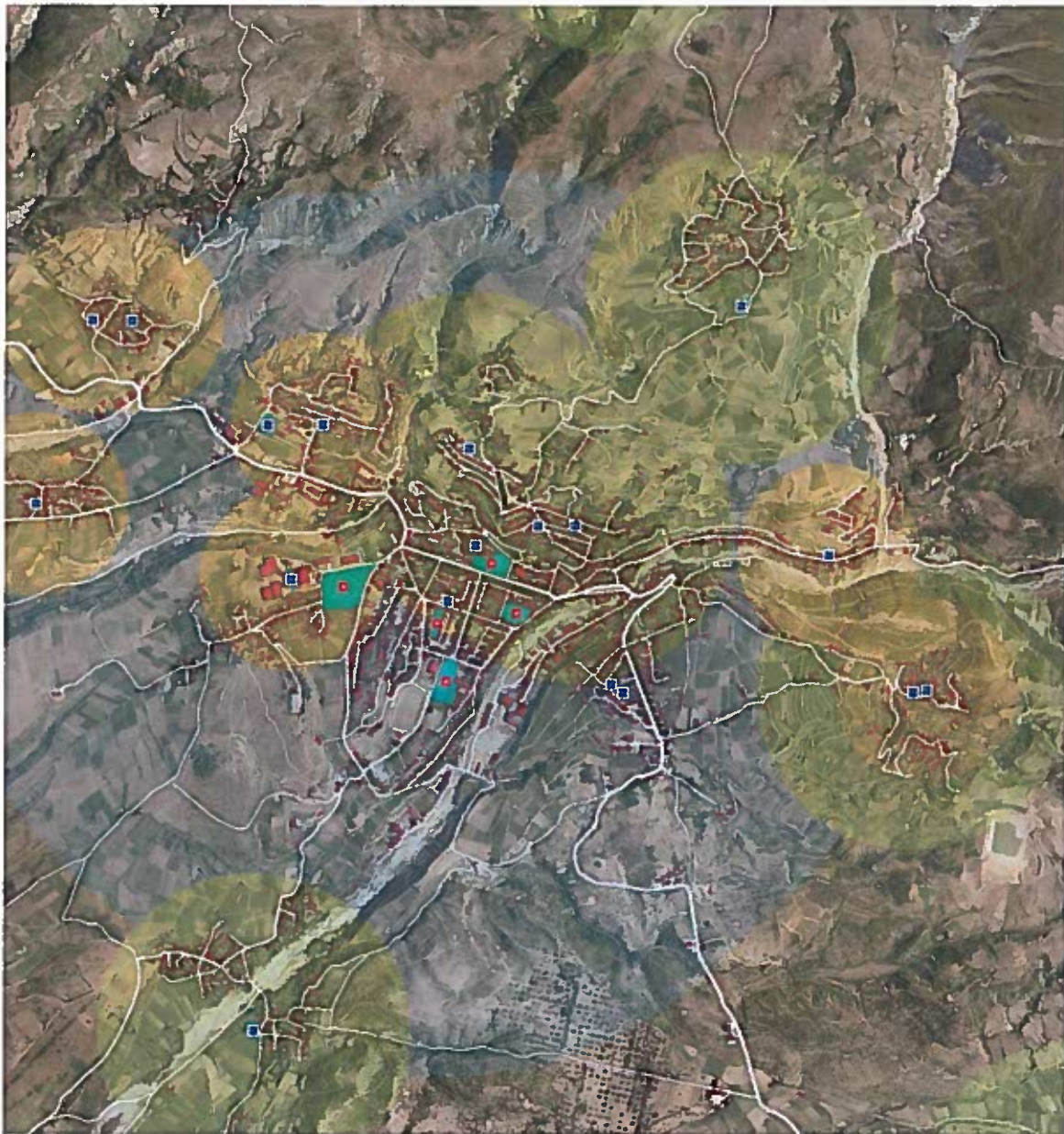
Nderhyrjet prioritare në zonat me funksion arsimim kanë të bëjnë me përmirësimin e kushteve të objekteve ekzistuese, si dhe përmirësimin e aksesit, veçanërisht në zonat rurale.

Me poshte paraqitet tabela e zonave për arsimim me rrezet perkatese te mbulimit.

Figura 17: Arsimi – Territori i Bashkise

Figura 18: Arsimi – Territori i Peshkopisë

4.1.2 Qendrat Shendetesore

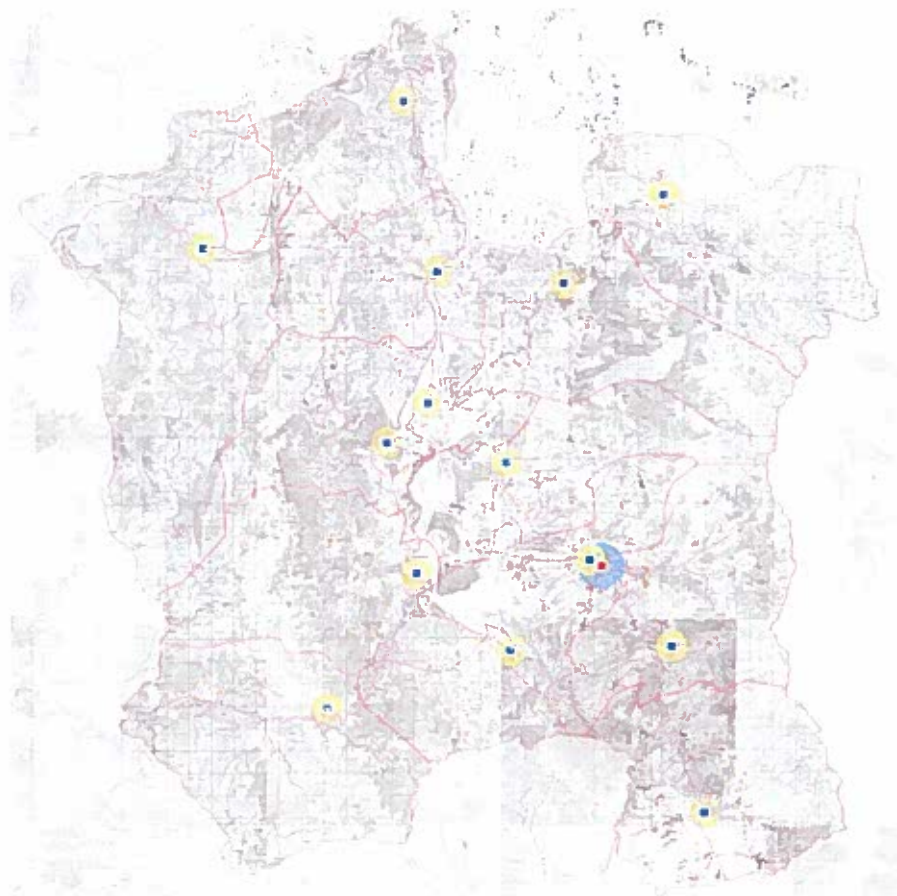
Bashkia Diber ka një rrjet të mirë të shpërndarjes së qendrave shëndetësore në territorin e saj si rrjedhojë edhe e trashëgimisë institucionale nga bashkimi me komunat e tjera përreth saj. Në këtë kuadër, si pjesë e PPV se Dibres propozohet rregullimi dhe përmirësimi i cilësisë së ndërtesave të këtyre qendrave shëndetësore në të gjithë territorin e bashkisë.

Mbulimi i shërbimit është llogaritur në bazë të nenit. 83 të Ligjit 671/2015 i cili specifikon madhësinë dhe rrezet e mbulimit sipas llojit të shërbimit. Në veçanti:

d) Për struktura shëndetësore, jospitalore

Nr.	Emërtimi	Sipërfaqja (m ²)	Treguesi “1 njësi/nr. banorësh”
i)	Qendra shëndetësore	300 – 400	Një për 250-1,500
ii)	Ambulancë – konsultore maternitet	400 – 6,000	
iii)	Ambulancë – konsultore	700 – 1,000	Një për 1,500–2,000
iv)	Poliklinikë	2,000 – 5,000	
v)	Dispanseri	3,000	
vi)	Drejtori e Higjienës Epidemiologjike	2,000 – 3,000	
vii)	Qendër dezinfektimi, deratizimi	2,000	

Tab. 10 Marre tabela neni. 83 shkonja d) ligji 671/2015

Figura 19: Shendetesor – Territori i Bashkise

Figura 20: Shendetesor – Territori i Peshkopisë

4.1.3 Infrastruktura dhe Shërbimi i Ujësjetës Kanalizime

Në përgjithësi, niveli i shërbimit të furnizimit me ujë të pijshëm në banesa është mjaft i mirë si për qytetin dhe për zonat rurale. Sektori i ujësjetës-kanalizimeve në zonën e Dibrës është një sektor shumë i rëndësishëm.

Burimet ujore: furnizimi me ujë bëhet kryesisht nëpërmjet përdorimit të ujërave të burimeve sipërfaqësore. Kjo gjë pa ndonjë trajtim të veçantë, për arsye se cilësia e tyre është brenda kushteve higjieno-sanitare të përcaktuara nga standardet e cilësisë së ujit të pijshëm, me karakteristikat fiziko-kimike të lejuara. Burimet kryesore të ujit të pijshëm, që shfrytëzohen në zonën e Dibrës janë: burimi i Preshit dhe i Bjeshkës së Shehit në Korab, Sopanika në Arras, Lashkiza në Zall-Dardhë, Gura e Muhurrit, Gura e Meres në Luzni, Burimet e Selishtës, Hinoska në Melan, burimet e Kërcinit në Maqellarë.

Megjithëse me shumë burime ujore, sistemi i ujit të pijshëm dhe KUZ-i është problematik në Dibër, pasi ky shërbim lë pa mbuluar një pjesë të konsiderueshme të popullsisë, rreth 83.5% me KUZ dhe 39% me ujin e pijshëm. Mesatarisht në Dibër nuk ka më shumë se 4-8 orë ujë në ditë, për shkak të keqmenaxhimit dhe

keqadministrimit të ujit. Mungesa e investimeve, apo investimet e gabuara, siç është rasti i ujësjellësit të Peshkopisë, me burimet ujore nga lumi Drin dhe ai i ujësjellësit të Maqellarës, me sistem pompimi, kanë pasur efekt negativ në situatën e shërbimit me ujë të pijshëm. Gjithashtu, konfliktualiteti i lartë social mbi pronësinë është bërë pengesë për investimet dhe realizimin e disa ujësjellësive, si rasti i ujësjellësit të Luznisë (i ndërtuar më 1997-1998), 15 km i gjatë. Ai u përgjigjet kërkesave për ujë të 14,000 banorëve. Mungesa e aftësisë për zgjidhjen e konflikteve sociale, ligjore dhe të pronësisë ka bërë që shumë projekte apo investime të dështojnë, apo të mos fillojnë. Investimi prej 4 milion Eurosh, i mbështetur nga qeveria austriake (është në proces), për rehabilitimin e gjithë rrjetit të brendshëm me gjatësi 33km, të depove, të 24 pikave të kryqëzimit me fshatrat, të pasarelës së Përroit të Kapshit, dhe vendosjes së dy klorifikatorëve dhe 3,500 aparateve pritet me shumë interes. Ai do të përmirësojë ndjeshëm furnizimin dhe cilësinë e ujit

Sa i përket kanalizimeve dhe trajtimit të ujit pothuajse në të gjithë zonën rurale mungon. Në Dibër vetëm 27% e popullsisë ka akses në sistemin e kanalizimeve. Kryesisht Peshkopia, në masën 98% dhe më pak fshatrat, si: Kastrioti, Maqellara, Tomini dhe Muhurri. Karakteristik është fakti se nuk ka ndërhyrje për përpunimin e tyre, kështu që ato derdhen në përrenj ose lumin Drin.

Në Peshkopi rrjeti i kanalizimeve të ujërave të zeza është i amortizuar dhe me kapacitet më të vogël se nevoja e banorëve të Peshkopisë. Me gjithë ndërhyrjet për rikonstruktimin e këtij rrjeti, me mbështetjen e Bankës Islamike, një pjesë e madhe e tij ka nevojë për ndërhyrje të mëtejshme. Ujërat e ndotura, në mungesë të impiantit përpunues derdhen në përroin e Llixhave dhe në atë të Tominit.

Përsa i përket sistemit të kanalizimeve të ujërave të zeza në qytetin e Dibres do të zgjerohet rrjeti ekzistues për tu përgjigjur me kërkesat e qytetarëve dhe parashikimet për zhvillim të planit. Kryesisht sistemi do të zgjerohet në zonat informale të cilat ende nuk janë të shërbyera me sistemin e kanalizimeve të ujërave të zeza.

Si në aspektin e ujësjellësit edhe atë kanalizimeve PPV parashikon përshtatjen zgjerimin dhe modernizimin e rrjetit ekzistues. Nderhyrja prioritare është realizimi i depuratorit të Kukësit të perballoje shkarkimet që aktualisht derdhen në liqen dhe rrjedhat ujore me pasoja të rënda në cilësinë e këtyre ujërave. Trajtimi i ujërave të bardha dhe të zeza në zonat urbane me densitet të ulet, ku kanalizimet janë shume të shtrenjta për shërbimet Publike dhe Private, mund të arrihet duke instaluar në parcelat private një impiant IMHOFF, i pozicionuar plotësisht në tokë. Të gjitha ujrat e ndotura që vijnë nga shtëpitë e përdoruesve do të percillen në këtë impiant.

Impianti IMHOFF përfshin komponentet e mëposhtme:

- Një dhomë e lartë (një kabine shtresezimi) ku ndodh shtresezimi, me një minimum kapaciteti prej 400 Lt të llogaritura nga diferenca midis nivelit të sipërm dhe fundit të shtresezimit;
- Një dhomë e poshtme (kabine tretjeje) ku llumi mbledhet dhe tretet me një kapacitet minimal depozitimi prej 1000 Lt, të llogaritura nga diferenca midis nivelit të sipërm dhe të poshtem të shtresezimit.

Pas para-trajnit në impiantin IMHOFF dhe ndaresit lubrifikues, llumi do të dergohet në shtratin e trajtimit të ujërave të zeza.

Shtrati i trajtimit konsiston në një impiant të mbyllur me masen të treguar në tabelën shpjeguese (15-20cm l trashë, me një shtresë zhavorri 10-20cm, 15 cm trashësi pelhura të paendura dhe 40-50cm dhe natyral ku mund të mbillen bime të ndryshme).

Shtrati i trajtimit mund te kete nje dalje ajrimi ose jo, ne vartesi te permasave te tij, ne menyre qe te lejoje te gjithë ujrat e ndotur te trajtohen nepermjet procesit te avullimit dhe frymemarrjes se bimeve.

Shtrati i trajnimit mund te kete nje siperfaqe ekuivalente ne 5m2/banore. Bimet jane nje perberes aktiv ne absorbimin e shtresave per arsye te procesit te avullimit dhe frymemarrjes ato i lejojne ujrat e ndotura dhe permbajtjeve te tyre te trajtohen.

Bime te mbjella ne shtrat duhet te zgjidhen midis ketyre llojeve:

- SHKURRE: Aucuba Japonica, Bamboo, Calycantus Fluridus, Cornus Alba, Cornus Florida, Cornus Stolonifera, Cotoneaster Salicifolia, Kalmia Latifolia, Laurus Cerasus, Rhamnus Frangula, Spirea Salicifolia, Thuya Canadensis.
- BIME DHE LULE: Auruncus Silvester, Astilbe, Elynus Arenarius, Iris Pseudoacornus, Iris Kaempferi, Joxes, Litrium Officinalis, Nepeta Musini, Petasites Officinalis, Ferns.

Ne menyre opsionale nje pike per trajtimin e ujrave te zeza dhe nje grope inspektimi mund te instalohet qe te kontrolloje veprimin e duhur te bimeve. Ne menyre me specifike, pika kontrolli te pershtatshme do te instalohen ne pjesen e dhomes se poshtme (ne rast te shkarkimit te ujrave) per te kontrolluar nivelin e ujit tek bimet dhe per te mbledhur mostra nga llumi.

Përmirësimi i situatës së ujësjellës-kanalizimeve kërkon marrjen e një sërë masash për përmirësimin e shërbimit, të tilla si:

1. Riorganizimi: Sipas disa treguesve dhe deklaratave të ministrisë së linjës po mendohet që prodhimi dhe trajtimi i ujit të kalojë funksionin e pushtetit qendror. Nëse ndodh një gjë e tillë atëherë i takon ndërmarrjes shtetërore për të bërë planifikimin dhe përmirësimin e shërbimit.
2. Kontrolli sanitar: për shkak të strukturave menaxheriale të ujësjellësve në njësi administrative, kontrolli dhe testet e ujit që shpërndahet nuk bëhet, megjithëse cilësia e ujit në njësi administrative është e mirë dhe nuk janë raportuar raste sëmundjesh për shkak të ujit. Gjithsesi duhet që të bëhet një grafik për kontrollin dhe testimin e ujit. Gjithashtu të krijohen sistemet e nevojshëm për klorifikim dhe dezinfektim të ujit sipas standarteve.
3. Faturimi: Problematike mbetet vjelja e faturave në njësi administrative për arsye të gjendjes ekonomike të njësi administrativeve, mentalitetit dhe edukatës së pagesës së shërbimeve. Të bëhet një studim për të gjetur mënyrën më efektive për vjeljen e faturave duke parë mundësitë e bashkëpunimit me institucione të tjerë që të funksionojnë si agjentë tatimorë (OSHEE për shembull).
4. Kanalizimet: Rekomandohet një studim i vështirësive dhe pengesave për ofrim të gjerë, me kanalizime të ujërave të zeza për të arritur synimin e vendosur në strategjinë kombëtare të ujit me 45% në 2017.
5. Zonat informale: Rekomandohet një vlerësim sa më i saktë i të gjitha aplikimeve pranë zyrave të ALUZIONI-t dhe të verifikohen nëse janë të përfshirë në listat e sh.a. të familjeve dhe banorëve që marrin shërbimin, si dhe të bëhet një studim më i detajuar i nevojave, mbulimit dhe i shoqëruar me një plan afatmesem-afatgjatë të investimeve.
6. Të drejtat e pronësisë: realizimi i një vlerësimi dhe studimi të pronësisë së kanalizimeve dhe tubacioneve, nëse janë të regjistruara si asete të NjQV-së apo jo. Ky është një proces që do të ndihmojë në një vlerësim të saktë të inventarit të aseteve të NjQV-së.

Në përgjithësi mund të përdoren keto argumente:

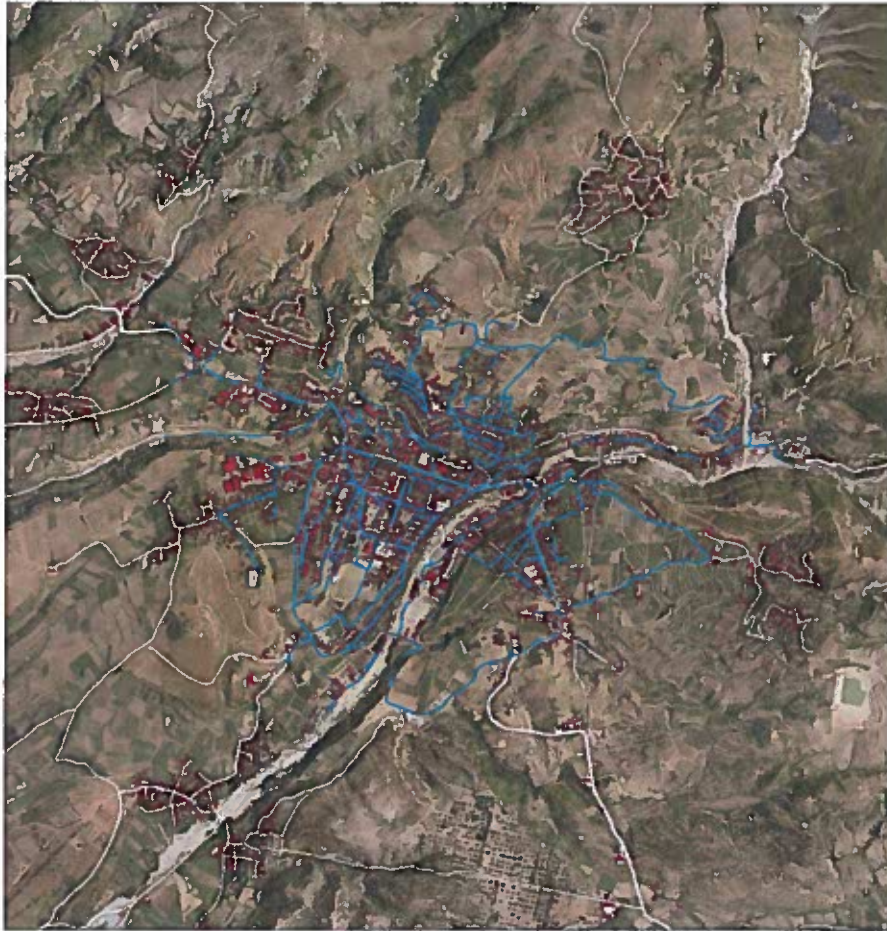
- riorganizimi i prodhimit e trajtimi i ujit;

- përmirësimi i menaxhimit dhe rrjedhimisht një shërbim më të mirë dhe efikas banorëve;
- forcimi i kontrollit sanitar dhe krijimi i sistemeve të nevojshëm për klorifikim dhe dezinfektim të ujit sipas standarteve;
- rritja e nivelit të faturimit nëpërmjet gjetjes së mënyrës më efektive për vjeljen e faturave;
- përmirësimi i infrastrukturës nëpërmjet rritjes së investimeve publike;
- rritjen mbulimit të zonës me infrastrukturën dhe shërbimet e kanalizime të ujërave të zeza; të drejtat e pronësisë dhe vlerësimi i saktë i inventarit të aseteve të Bashkisë.

Figura 21: Rjeti i kanalizimeve – Territori i Dibres

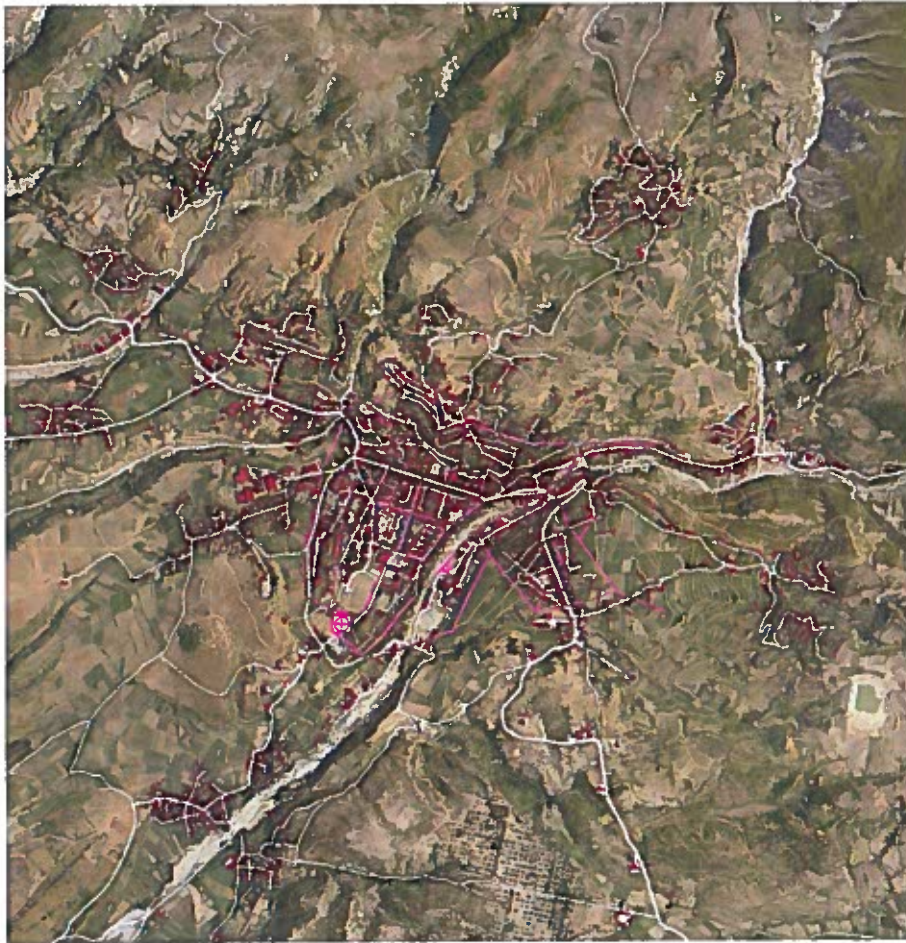

Figura 22: Rjeti i ujesjellesit – Territori i Dibres

4.1.4 Rrjeti elektrik dhe rrjeti i telefonisë celulare

Furnizimi me energji elektrike i bashkisë Peshkopi mundësohet nga hidrocentrali i Ulzës. Shërbimi i furnizimit është i vazhdueshëm gjatë 24 orëve. Shërbimi i telefonisë fikse dhe internetit mbulohet nga “Albtelecom”. Shërbimi i telefonisë celulare ofrohet nga operatorët e tjerë të telefonisë celulare dhe mbulon të gjithë territorin e bashkisë, duke zgjidhur plotësisht problemin e komunikimit për qytetarët e Peshkopisë. Niveli i komunikimit elektronik në bashkinë Dibër bëhet me lidhjet ADSL (20% në zonën urbane), lidhjet e telefonisë fikse (62% në zonën urbane) dhe me telefonat celularë në masën 88%.

Figura 23: Rjeti Elektrik – Territori i Dibres

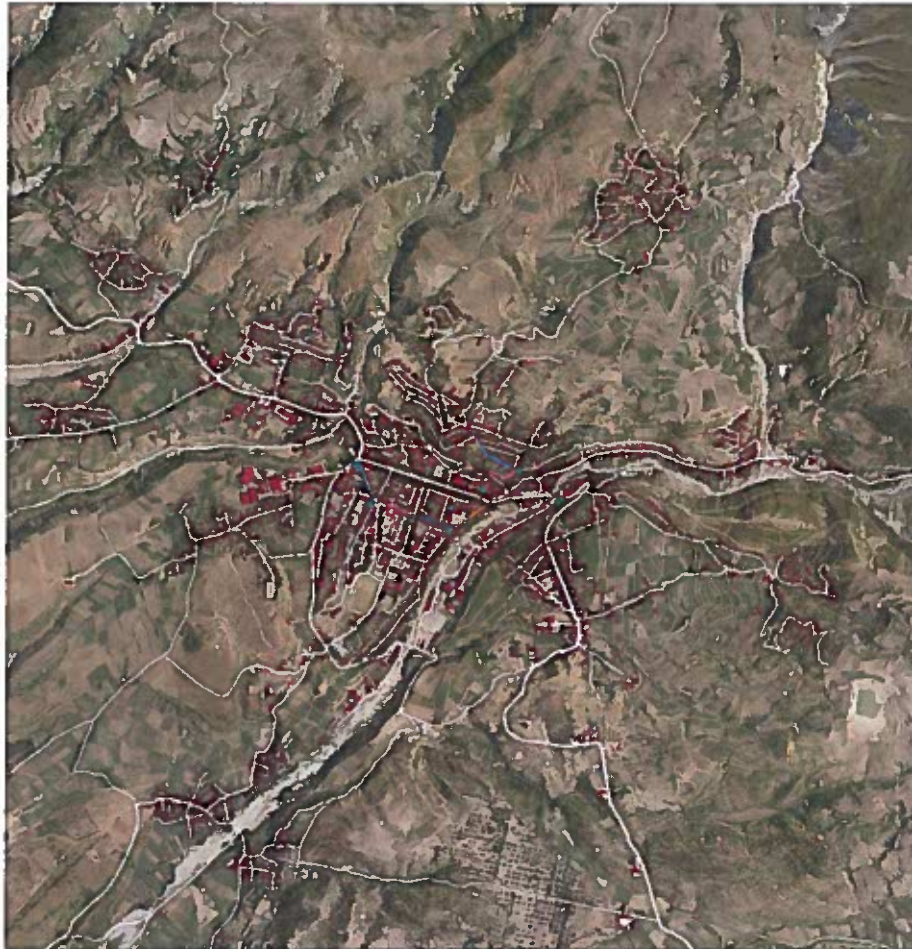

Figura 24: Rjeti Telefonik – Territori i Dibres

4.1.5 Infrastruktura dhe Transporti

Klasifikimi i infrastrukturës rrugore është dhënë nga neni 2 i kodit rrugor të republikës së Shqipërisë i vitit 2012 që tregon, përkufizon kategoritë e mëposhtme:

A - AUTOSTRADË: Rrugë interurbane ose urbane me karrexhata të pavarura ose të ndara nga trafikndarës të pakapërcyeshëm, secila me të paktën dy korsi lëvizjeje, bankinë të shtruar të mundshme në të majtë dhe korsi emergjence, ose bankinë të shtruar në të djathtë, pa kryqëzime në nivel, e pajisur me rrethim dhe sisteme asistence për përdoruesin gjatë gjithë gjatësisë, e rezervuar për qarkullimin e disa kategorive mjetesh me motor dhe e dallueshme me sinjale të veçanta të fillimit dhe mbarimit. Për qëndrimin duhet të jenë parashikuar zona të caktuara me hyrje e dalje, të pajisura përkatësisht me korsi ngadalësimi dhe shpejtimi.

B - RRUGË INTERURBANE KRYESORE: Rrugë me karrexhata të pavarura ose të ndara nga trafikndarës të pakapërcyeshëm, secila me të paktën dy korsi lëvizjeje dhe bankina të shtruar, pa kryqëzime në nivel, me hyrje të koordinuara për objekt anësore, e dallueshme nga sinjale të veçanta të fillimit dhe mbarimit, e rezervuar për qarkullimin e disa kategorive mjetesh me motor. Për të tjera kategori të mundshme mjetesh

të përdoruesve duhet të parashikohen hapësira të përshtatshme. Për qëndrimin duhet të jenë parashikuar zona të caktuara, me hyrje e dalje, të pajisura përkatësisht me korsitë ngadalësimi dhe shpejtimi.

C - RRUGË INTERURBANE DYTËSORE: Rrugë me një karrexhatë me të paktën një korsitë lëvizjeje për sens dhe bankina.

D - RRUGË URBANE KRYESORE: Rrugë me karrexhata të pavarura, ose të ndara nga trafikndarës, secila me të paktën dy korsitë lëvizjeje dhe një korsitë e mundshme e rezervuar për mjete publike, bankina të shtruara dhe trotuare, me kryqëzime në nivel të pajisura me semafor. Për qëndrimin janë parashikuar zona ose breza anësore jashtë karrexhatës, të dyja me hyrje dhe dalje të përqendruara.

E - RRUGË URBANE DYTËSORE: Rrugë me një karrexhatë me të paktën dy korsitë, bankina të shtruara dhe trotuare. Për qëndrimin janë parashikuar zona të pajisura me korsitë manovrimi jashtë karrexhatës.

F - RRUGË LOKALE: Rrugë urbane ose interurbane, e sistemuar në mënyrë të përshtatshme sipas përkufizimeve të pikës 1 të këtij Neni, por që nuk bën pjesë në rrugët e mësipërme.

Infrastruktura rrugore e Diber përfshin kategoritë e mëposhtme:

- **C - RRUGË INTERURBANE DYTËSORE**
- **E - RRUGË URBANE DYTËSORE**
- **F - RRUGË LOKALE**

Çdo kategori rrugore ka rregullat e veta të realizimit nga pikëpamja e karakteristikave ndertimore.

Zona e Dibrës ka një akses të vështirë e të kufizuar në rrjetet infrastrukturore kryesore të vendit përfshirë Kryeqytetin, Portet e Aeroportin. Megjithatë jo shumë distance në km, për të udhëtuar për në Dibrë të duhen jo më pak se 5 orë udhëtim për të arritur në Peshkopë. Mungojnë investimet serioze në këtë aks rrugor, segmentet rrugore që kanë filluar ose përfunduar janë jo të projektuara mirë dhe jo në standarte teknike. Projekti në vijim i ndërtimit të rrugës së Arbrit i hap një mundësi shumë të rëndësishme zhvillimit të zonës në lidhje me aksesin shumë të shpejtë në tregjet kombëtare dhe rajonale. Peshkopia dhe komunat përreth komunikojnë me një rrjet rrugor të asfaltuar së fundmi dhe relativisht në gjendje të mirë. Asfaltimi i rrugës drejt Kukësit hap edhe perspektivën e zhvillimit të turizmit malor rreth malit të Korabit.

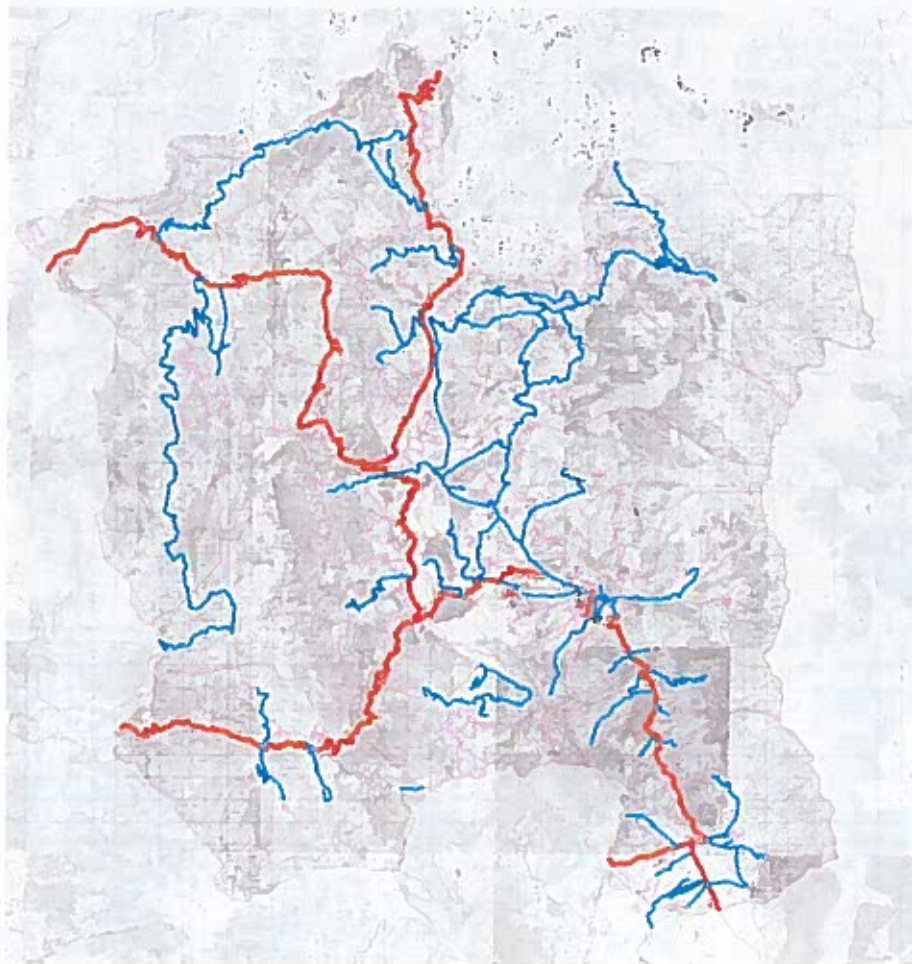
Sistemi rrugor për zonën e Dibrës, funksionon mbi bazën e tre kategorive kryesore rrugore që janë: Rrugë Kombëtare, Rrugë rajonale Rrugët lokale. Rrugët kombëtare janë arteriet kryesore që lidhin zonën e Dibrës me sistemin kombëtar të rrugëve. Rrugët rajonale nacionale në zonën e Dibrës janë 109 km, nga të cilat 60 të asfaltuara dhe 49 të pa-asfaltuara.

Rrugët rajonale dhe lokale rurale (nga 25-40 km) nuk janë në nivelin e duhur, sidomos rrugët që lidhin Peshkopinë me zonën turistike të Lurës, Recit, Selishtës, Zall-Dardhës, Arrasit duke krijuar kështu zona periferike të largëta, të pazhvilluara, të vështira për tu mbuluar me shërbime dhe të pa-kontrolluara nga dëmtuesit e pyjeve dhe florës e faunës në përgjithësi. Kapaciteti teknik dhe financiar për mirëmbajtje dhe investim në sistemin e rrugëve lokale është i dobët dhe i pa-përbalueshëm nga buxhetet e Njësitë Qeverisjes Vendore, kjo ndikon në gjendjen e keqe të këtyre rrugëve. Rrugët rajonale janë në inventarin e Ndërmarrjes së Rrugëve Rurale që është në varësi të Këshillit të Qarku Dibrë. Në varësi të kësaj ndërmarrjeje për zonën e Dibrës janë gjithsej 72 km nga të cilat 3 km të asfaltuara dhe 69 km të pa-asfaltuara.

Rrugët lokale janë në varësi të pushtetit lokal të cilat përgjigjen për mirëmbajtjen e tyre. Zakonisht vendoset një buxhet për mirëmbajtjen e rrugëve, por përdoren dhe fondet për emergjencat si shpenzimet

për pastrimin e rrugëve gjatë dimrit. Këto zëra janë nën pjesën e investimeve në buxhetin e NJQV. Sipas NJQV ky është shpenzim për mirëmbajtjen e rrugëve.

Nga pikëpamja e rrjetit rrugor objektivi kryesor i PPV është ai për të përmirësuar dhe mirëmbajtjen e rrugëve ekzistuese. Rrugët janë parashikuar bazuar në specifikimet dhe rregullat e kodit rrugor të Shqipërisë duke ruajtur distancat dhe specifikimet teknike përkatëse.

Figura 25: Kategorite e rrugëve – Territori i Bashkise

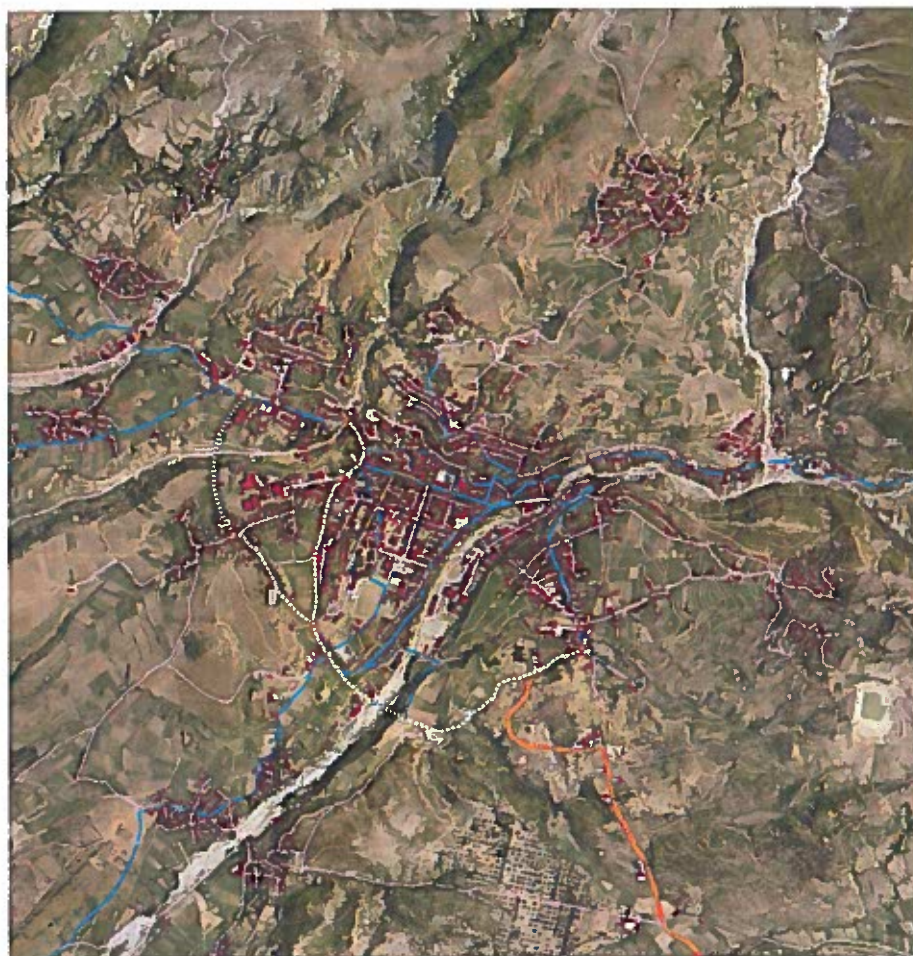
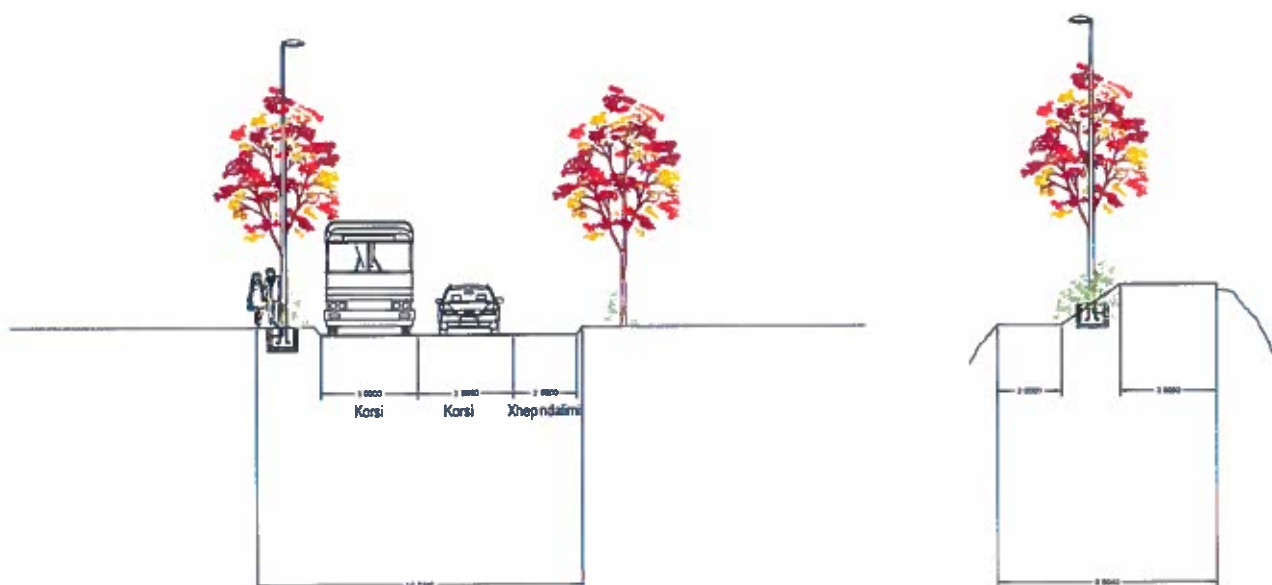
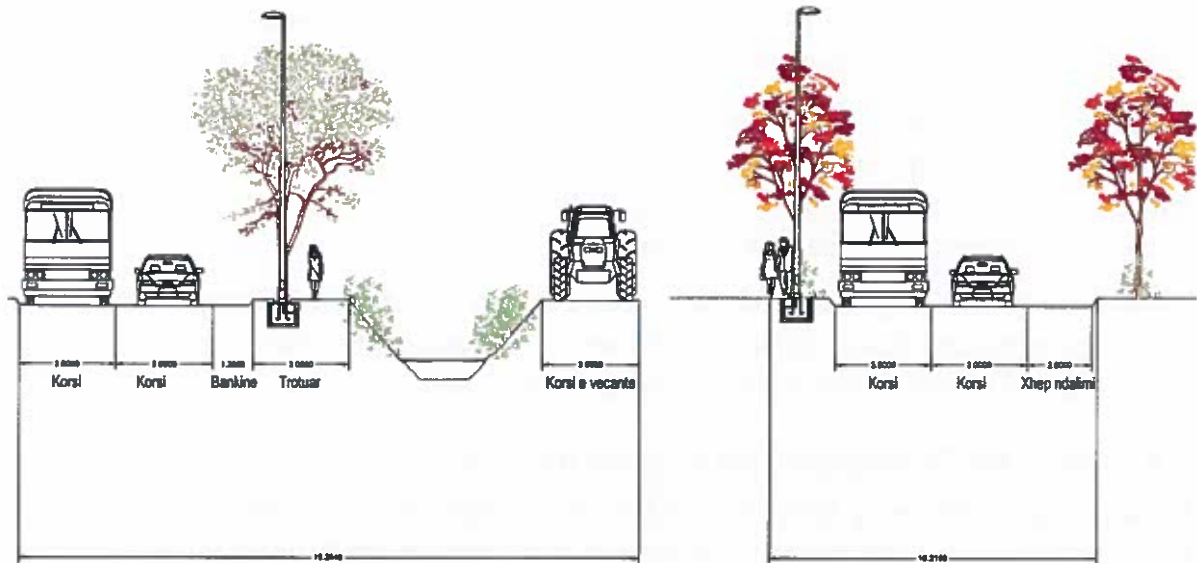

Figura 26: Kategorite e rrugeve – Territori i Bashkise

KARAKTERISTIKAT PERBERESE TE RRUGES URBANE DYTESORE
HYRJE PRIVATE OSE ANESORE - VENDKALIM KEMBESORESH - VEND PUSHIMI OSE PARKIMI - SHPETUES

KARAKTERISTIKAT PERBERESE TE RRUGES INTERURBANE DYTESORE

1 KORSI PER DREJTIM - BANKINA - KRYQEZIM NE NIVEL - HYRJE PRIVATE OSE ANESORE - KARBURANTI CDO 15 KM - SINJALE RRUGORE - VENDKALIM KEMBESORESH - XHEP NDALIMI - KORSI TE DESTINACIONIT TE VECANTE

Në veçanti, Plan i Veprimit parashikon PPV disa ndërhyrje të nevojshme për të përmirësuar cilësinë e rrjetit dhe kështu për një aksesibilitet më të mirë për banorët dhe vizitorët.

Si prioritet theksojme:

- Inventari: Megjithatë ekzistojnë disa të dhëna në aspektin e madhësisë së rrjetit rrugor bashkiak, është e nevojshme një analizë e detajuar mbi cilësinë e infrastrukturës dhe pronave e shtrirë në mënyrë që të orientojë ndërhyrjet për rehabilitimin dhe mirëmbajtjen;
- Siguria: është e rëndësishme për një studim të detajuar për të identifikuar rrugët të asfaltuara si një prioritet, duke konsideruar koston e lartë të ndërhyrjes dhe nevojën për këtë arsye për të "shpërndarë" investimin në periudhe afat gjatë duke zgjidhur në afat të shkurtër situatat më kritike;
- Studimi mbi lëvizshmërinë: është i nevojshëm një studim i detajuar për hartimin e lëvizjes urbane të lidhjes mes Kukësit dhe qendrave më të vogla për të lehtësuar lëvizjen e njerëzve ndërmjet pjesëve të territorit dhe një akses më të mirë në shërbime.

Transporti Publik

Transporti Publik është privat dhe kryhet me furgona. Në të gjithë zonën e Dibrës nuk kemi transport me Autobuzë, tren apo aeroport. Transporti lokal që lidh qendrat e komunave dhe fshatrat me Peshkopinë kryesisht bëhet me furgona jo të licensuar. Kushtet e transportit publik janë të pranueshme, por për transportin brenda zonës së Dibrës paraqitet vështirësi. Zonat periferike si Lura, Reçi, Zall-Dardha, Selishta dhe Arrasi që janë larg nga Peshkopia dhe aksesin rrugor është i vështirë pasi rruga është e pa-asfaltuar dhe në gjendje të keqe. Këto qendra periferike kanë fshatra me distanca edhe më të largëta, duke bërë të vështirë aksesin rrugor të tyre me qendrën urbane të Peshkopisë. Për zonat e tjera pothuajse ka në çdo kohë furgona. Transporti publik me Tiranën bëhet me furgona (mbi 11 +1) të licensuar, me orar dhe brenda

kushteve teknike dhe standarteve të vendosura nga Ministria e Punëve publike dhe Transportit. Janë gjithsej rreth 250 furgona që nisen çdo ditë nga Peshkopia dhe Tirana në orare fikse .

PPV parashikon në kuadër të Planit të Veprimit një ndërhyrje të veçantë për përmirësimin e transportit publik me vlerësimin dhe organizimin e sistemit egzistues të transportit informal dhe të sistemit ekzistues formal. Të studionet formalizimi i linjave të transportit publik e të monitorohet dhënia e licensave për një transport sa më të rregullt dhe pa probleme për banorët.

Hartëzimi i pikë ndalesave: Të kryhet një studim edhe për planifikimin e pikë ndalesave të mjeteve që transportojnë banorët duke i dhënë mundësi që të funksionojnë me stacione të rregullta dhe në këtë mënyrë edhe përmirësim i orareve dhe transportit në përgjithësi

4.1.6 Masat për Trashëgimë Kulture dhe Historike

Bashkia e Dibrës shtrihet në pjesën Veri-Lindore të Shqipërisë dhe ka një terren kryesisht malor. Rajoni i Dibrës shtrihet në lindje të Shqipërisë në një terren të thyer përgjithësisht malor por i kombinuar në të ashtuquajturën zonë e ulet që fillon nga lumi Drin i Zi dhe sa vjen e lartësohet në pllajë kodra dhe male të thepisura deri në kufi me Republikën ish jugosllave të Maqedonisë. Simboli i lartë historik i Dibrës lidhet dhe me vendlindjen e heroit kombëtar Gjergj Kastriotit dhe 24 betejat e tij u zhvilluan në Dibrë. Në territorin e Dibrës ndodhen rrënoja arkeologjike që shumë pak janë të eksploruara, të cilat lidhen me qytetërimin Ilir, Bizantin, Kristian dhe Mesjetar.

Pasuritë natyrore janë potenciale shumë të mëdha për këtë qytet. Duke qënë se Dibra dallohet për një larmishmëri në aspektin morfologjik dhe morfogjenetik, ajo zotëron një trashëgimi shumë të pasur natyrore. Ku ndër to mund të përmendim: Liqeni i Zi (Lurë), Liqeni i Luleve, Burimi termomineral i Llixhave të Peshkopisë, Morenat e Fushëllurës, Hartinat e Lurës, Fusha e Pelave, Gryka e Setës, Cirku i Kurorës së Lurës, Liqeni i Madh (Lurë), Shpella e akullit, Vakufi i Sinës së Epërme, Gryka e Madhe e Lurës, Shpella e Rusit, Rrapi i Cidhnës, Burimi dhe shpella e Sopanikës, Kodra e Parave-Billicë, Shpella e Qytezës, Pasqyra e Gramës, Karsti i Malit të Bardhë, Kroji i Mbretit-Serakol, Liqeni i Zi (mbi Radomirë), Gropa e Panairit, Rrafshi i Korabit, Bjeshka e Zonjave Zimur, Boroviku i Begiunecit, Krasta e Pocestit, Ujëvara e Pocestës, Guri i Kërcinit, Shpella e Gurit të Kuq.

Sic u përmend më sipër në zonën e Bashkisë së Dibrës kemi gjetje të shumta arkeologjike të cilat dëshmojnë për një territor të pasur me histori. Duke u bazuar tek gjetjet e përfaqësimeve kulturore mund të themi se këto gjetje datojnë në periudhat e pre dhe protohistorike, duke filluar nga neoliti i hershëm kur shfaqen qytetërimet e para të vërteta neolitike, deri në fundin e priudhës arkaike, kur shihen fillimet e lindjes së qytetërimin Ilir. Nga gjetjet arkeologjike të cilat janë shpallur monumente të kategorisë së Parë mund të përmendim: Gradishten e Peshkopisë, Gradishten e Belloves, Qytetin e Skënderbeut.

Fortifikimet në qytetin e Dibrës zënë një vend të rëndësishëm në trashëgiminë kulturore dhe arkitektonike të vendit. Ndër këto fortifikime, një pjesë e tyre janë shpallur monumente të kategorisë së Parë. Ndër to mund të përmendim: Kalanë e Dodes, Kalanë e Grezhdanit, Kalanë e Lashkizës (Zonë e Mbrojtur). Ndërsa fortifikimet e tjera që nuk janë shpallur monumente, mbartin vlera të mëdha historike dhe arkitekturore gjithashtu.

Pjesë e rëndësishme kulturore e qytetit të Dibrës janë dhe objektet e kultit. Gjetja e kishave ose bazilikavë të periudhës romake dhe bizantine janë dëshmi e kësaj trashëgimie e cila bën që Dibra të njihet ndryshe dhe si kufiri midis Ortodoksisë dhe Katoliçizmit. Shfaqjet e para të xhamiave nisën si rezultat i pushtimit nga Perandoria Osmane. Një pjesë e objekteve të kultit janë shpallur monumente të kategorisë së Parë: **Kisha e Cveti Spass, Kisha e Shen Dhimitrit, Kisha e Shpërfytyrimit, Xhamia e Allajbegisë.**

Kullat e veçuara kanë shërbyer si pika vrojtimi për kontrollin e rrugëve apo të kufijve, për shkëmbime sinjalesh ose për aktivitete të ndryshme. Bashkimi i kullave dhe i banesave të ndryshme me kanik, bënin të mundur që këto kulla të krijonin tipin e një banese të fortifikuar. Një pjesë e banesave tradicionale janë shpallur monumente të kategorisë së Parë: **Banesa e Lazim e Munir Karajt, Banesa e Mustafa Shires, Banesa e Selman Tolles, Banesa e Tashko Markos, Banesa e Vehap Isakut e Ramadan Hyses, Dhoma e Dom Nikoll Kacorrit, Ish Mulliri i Tolles, Banesa e Mudë Sali Kadriut, Banesa e Reshit Zunës, Kulla e Zef Doçit.** Monumente të kategorisë së dytë janë: **Kulla e Dine Hoxhes.**

Ne perendim të qendrës së qytetit ndodhet zona që më parë funksiononte si zone industriale për të gjitha llojet e ndermarrjeve, por që për shkak të kushteve ekonomike aktualisht është lënë jashtë funksionit. Zona industriale përfshinte: **Uzinen Mekanike, SMT-ën, Ndërmarrjen e Grumbullimit, Ndërmarrjen Tregtare, Ndërmarrjen Bujqesore, Ndërmarrjen e Punimeve të ndryshme, Ndërmarrjen Ushqimore, Parkun e Automjeteve, Minierën e Mermerit, Ndërmarrjen Komonale, Ndërmarrjen Ndertim-Banesave, Ndërmarrjen e Ujësjesit, Ndërmarrjen Mirëmbajtjes Rrugë-Ura.** Pavarësisht kushteve aktuale kjo zonë ka potencial për t'u rinovuar dhe rehabilituar. Gjithashtu ia vlen të përmenden dhe pasuritë minerale të Dibrës ku ndër ta mund të përmëndim: kromin dhe mermerin. Konsiderimi i kësaj Zone dhe vendosja e saj në funksion mund të ishte një hap i rëndësishëm për Bashkinë e Dibrës. Vendbanimet vendosen kryesisht me perbërje gjeologjike.

Qyteti është i ndertuar në të dy anet e një lugine gje e cila u krijon banoreve ndjenjen e të qenurit të strehuar e të mbrojtur. Arkitektura e ndërtimeve dhe mënyra e jetsës në zona të izoluar është e përcaktuar gjithashtu nga relievi, i cili ka ndikuar dhe në rrjetin kryesor rrugor, duke e kushtëzuar kalimit e rrugëve brënda për brënda zonave të banuara dhe përreth tij.

Rrjetet e transportit përfshijnë lidhjet kryesore ajrore, hekurudore dhe rrugore në nivel ndërkombëtar, rajonal dhe lokal. Nyjet përfshijnë pikat kryesore të kryqëzimit. Rrjeti i rrugëve: **Rruga e Arbrit, Unaza perëndimore e qytetit, Rrugë interurbane dytësore, Rrugë urbane kryesore, Rrugë urbane dytësore, Rrugë lokale, Rruga e bulevardit dytësore.**

Për tu përmendur janë dhe burimet e ujërave termale të cilat mund të rrisin dhe interesin e turizmit kurativ. Reabilitimi dhe trajtimi i plotë i Përroit të Llixhave si një kompozim hapsinor urban mund të bënte që ai të kthehej në një pikë referimi për qytetin dhe jo vetëm. Parku i Llixhave përfshin zonën aktuale të llixhave zgjerohet drejt jugut e përfundimit deri në bashkimin e dy përrenjve dhe në shpatet e kodrave në drejtimin verior dhe lindor.

Peshkopia zhvillohet me një qëndër lineare, përgjatë së cilës shtrihen funksionet kryesore si: administratat, institucionet arsimore, komplekset sportive etj. Lineariteti i qendrës shërben si pjesë lidhëse midis rrugëve

kryesore të qytetit. Përgjatë unazës lidhet edhe me qendrën, në të cilën shtrihen shërbime të ndryshme të bashkisë.

Vlen për t'u theksuar se ka dhe një degradim të ndërtesave të gurta të ndërtuara para viteve '90. Një shtrirje të gjërë të këtyre banesave, e kemi në bulevardin kryesor, ku shumica prej tyre janë në gjendje shumë të degraduar dhe kanë nevojë për ndërhyrje. Silueta përgjatë bulevardit, ka marrë karakterin e një facade të vandalizuar pa asnjë vlerë estetike dhe arkitektonike. Keto ndërtesa kanë karakter institucional, ku në funksion është vetëm kati përdhe, ndërsa katet e tjera janë jashtë funksionit. Duke u bazuar tek vlera historike e këtyre ndërtesave, restaurimi dhe vendosja në funksion e tyre mund të ishte një pike që duhet konsideruar.

Rekomandime për mbrojtjen e trashëgimisë kulturore:

- Mbrojtja e monumenteve të kulturës dhe atyre historike është e nevojshme për të ruajtur trashëgiminë historike dhe arkitektonike të Dibres.
- Mbrojtja e këtyre monumenteve do të bëhet në përputhje me Ligjin Nr. 9048, datë 07.04, 2003 "Për Trashëgiminë Kulturore". Të gjitha ndryshimet apo rinovimet e strukturave të trashëgimisë duhet të bëhen pasi të jetë marrë leja nga strukturat kompetente sipas Ligjit.
- Njësitë strukturore monumente përcaktohen në planin e përgjithshëm dhe mënyra e ndërhyrjes në to përcaktohet nga kjo rregullore. Në rastet kur e lejon Plani i Përgjithshëm dhe legjislacioni në fuqi për ruajtjen e trashëgimisë kulturore, një ndërtim i ri që bëhet ngjitur me struktura të veçanta monumente duhet:
  - o Të theksojë vlerën arkitektonike të strukturës monument;
  - o Të ndërtohet në një distancë të mjaftueshme nga struktura monument, që kjo e fundit të mbetet normalisht e perceptueshme ;
  - o Struktura e re mund të jetë në kontakt/i takuar me një strukturë monument, vetëm nëse kjo ka një mur kallkan, i cili që në fillim, është menduar të fshihet, mbulohet nga një strukturë ngjitur me të.
- Në rastet e lejuara nga Plani i Përgjithshëm dhe legjislacioni në fuqi për ruajtjen e trashëgimisë kulturore, zgjerimi i një strukture monumentale duhet:
  - o të ruajë aspektin monumental të strukturës,
  - o Të mos jetë më i lartë se vija horizontale e fasadës së monumentit.
  - o Të ruajë arkitekturën e godinës monument dhe të jetë e konceptuar si një arkitekturë e pavarur, e lidhur në pika të caktuara me të. Lidhjet duhet të jenë të tilla që të ruajnë koherencën arkitektonike të strukturës monument.
  - o Të respektojë vijat e ndërtimit të rrugicave dhe të rrugëve siç përcaktohen në PPV ose PDV.
- Rekomandohet përmirësimi i aksesit në infrastrukturë dhe përfshirja e monumenteve të kulturorës dhe historisë si pjesë e guidave turistike

Vleresimi i pasurisë kulturore e natyrore

Strategjia territoriale synon të të kuptoje dhe vleresoje në sistemet e perdorimit elementet e natyrës dhe trashëgimisë kulturore. Përcaktohet nderkohe nje sistem per vleresimin e rrjeteve të mobilitetit të qëndrueshëm dhe në të njëjtën kohë linjat e gjelbër dhe blu.

Elementet e trashëgimisë natyrore te identifikuar janë: Liqeni i Zi (Lurë), Liqeni i Luleve, Burimi termomineral i Llixhave të Peshkopisë, Morenat e Fushëturës, Hartinat e Lurës, Fusha e Pelave, Gryka e Setës, Cirku i Kurorës së Lurës, Liqeni i Madh (Lurë), Shpella e akullit, Vakufi i Sinës së Epërme, Gryka e Madhe e Lurës, Shpella e Rusit, Rrapi i Cidhnës, Burimi dhe shpella e Sopanikës, Kodra e Parave-Billicë, Shpella e Qytezës, Pasqyra e Gramës, Karsti i Malit të Bardhë, Kroi i Mbretit-Serakol, Liqeni i Zi (mbi Radomirë), Gropa e Panairit, Rrafshi i Korabit, Bjeshka e Zonjave Zimur, Boroviku i Begjunecit, Krasta e Pocestit, Ujëvara e Pocestës, Guri i Kërcinit, Shpella e Gurit të Kuq. Si elementet e trashëgimisë kulturore janë identifikuar vendet arkeologjike: Gradishten e Peshkopisë, Gradishten e Belloves, Qytetin e Skënderbeut; keshtjellat: Kalanë e Dodes, Kalanë e Grezhdanit, Kalanë e Lashkizës; ndertesat fetare: Kisha e Cveti Spass, Kisha e Shen Dhimitrit, Kisha e Shpërfytyrimit, Xhamia e Allajbegisë; shtëpitë tipike të traditës vendore: Banesa e Lazim e Munir Karajt, Banesa e Mustafa Shires, Banesa e Selman Tolles, Banesa e Tashko Markos, Banesa e Vehap Isakut e Ramadan Hyses, Dhoma e Dom Nikoll Kacorrit, Ish Mulliri i Tolles, Banesa e Mudë Sali Kadriut, Banesa e Reshit Zunës, Kulla e Zef Doçit, Kulla e Dine Hoxhes.

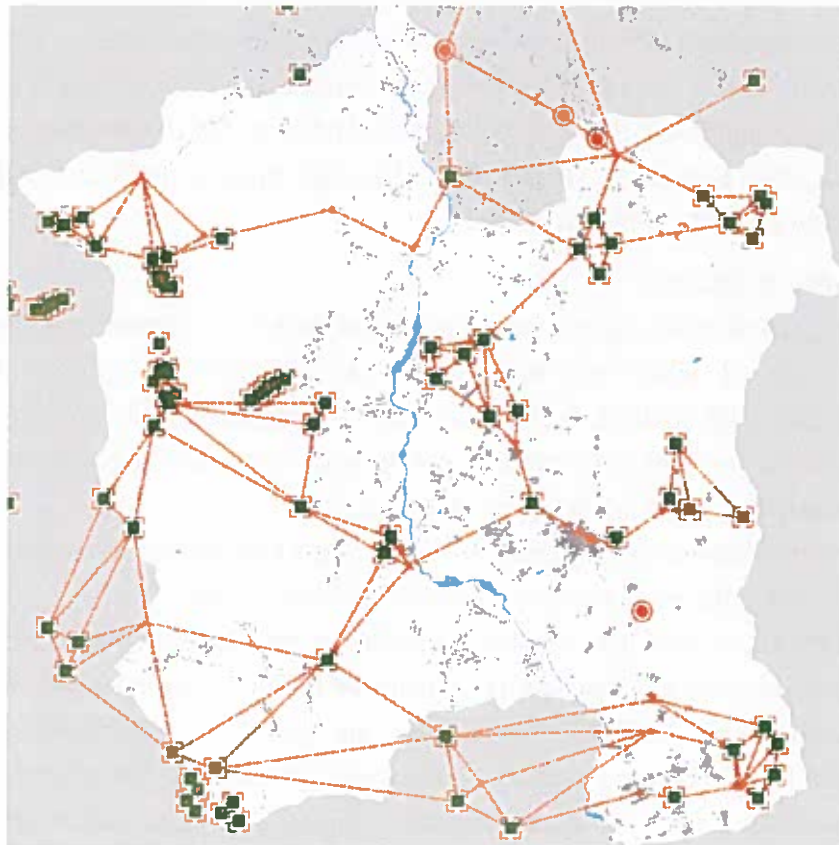

Figura 27: Vleresimi i pasurise natyrore e kulturore

4.2 Konsiderata nga planet e niveleve te tjera, sipas ndikimi ne territorin vendor

PDV e Dibres, përfshin brenda saj parashikimet zhvillimore të përcaktuara apo të sugjeruara nga Planit Kombëtar.

Vendndodhja e vaj kufitare me Maqedonine e Kosoven, paraqet një mundësi shumë të rëndësishme në aspektin ekonomik. Rajonet ndërkufitare në fakt, në sajë të politikës së kohezionit të Bashkimit Evropian, janë të prekur nga fondet e IPA Ndërkufitare, qe për 2014-2020 do ti japë Shqipërisë 75 milionë € te ndara në:

- rreth 42 milione euro per projektet Shqiperi-Greqi
- rreth 12 milione euro per projektet Shqiperi-Mal I Zi
- rreth 12 milione euro per projektet Shqiperi-Maqedoni
- rreth 8,5 milione euro per projektet Shqiperi-Kosove.

Këto fonde jane te lidhur me projekte në fushen e ekonomise, infrastruktures, trashegimise natyrore, historike e kulturore, shëndetësisë, arsimit dhe kulturës. Parashikimet strategjike te planit nxjerrin në pah aksin ndërkufitare me Maqedoninë i ndodhur mes Dibrës dhe Gostivarit.

Një tjetër input i rëndësishëm i Planit Kombëtar është të inkuadroje Dibren si qendër specializimi për sektorin e turizmit, lidhur me zonat e mbrojtura (qendrat turistike të Lure dhe Luzni-Bulac), të lidhur me Dibren nga rrugë interurbane kryesore dhe dytësore, me të cilat kombinohen "itinerare te vecanta lidhese", nder te cilat ajo drejt Krujës (dhe nga atje per në Tiranë) është një projekt i parashikuar i Planit te përgjithshëm kombëtar.

Nga pikepamja e infrastruktures:

- Faktori më i rëndësishëm është lidhja me Korridorin VIII, përmes ndërtimit të rrugës se Arbërit, qe do të lejojë një përmirësim të ndjeshëm të lidhjeve kombetare dhe nderkombetare drejt Shkupit, Sofjes, Stambollit. Korridori që ndikon në kalimin e rrugës se Arbrit gjithashtu paraqet një mundësi për kalimin e infrastrukturave të rëndësishme të energjitike dhe forcimin e korridoreve ekologjike;
- Për sa i përket infrastrukturave energjitike, korridori I destinuar për realizimin e rrugës për Arbërit, përfshin edhe parashikimin e gazsjellesit Tiranë-Dibër.

Nga pikepamja ambjentale, strategjia territoriale reflekton dhe përfshin në brendesi të strategjisë së vendndodhjeve, vleresimin e potencialit te turizmit ne territorin e Dibres fale pranisë së zonave të mëdha të mbrojtura përgjatë kufirit, te cilave në planin e përgjithshëm, u eshte lidhur identifikimi i zonave prioritare për zhvillimin e turizmit; gjithashtu eshte e rëndësishme prania e një korridori lumor dhe pyjesh, si dhe me sisteme komplekse të kultivimit në afërsi të qendrave urbane dhe përgjatë rrjedhave ujore. Në veçanti, eshte identifikuar kalimi i Brezit te Gjelbër Evropian, një lidhje e rëndësishme ekologjike, një nga akset e rrjetit ekologjik Pan-Evropian, ndertimi i të cilit eshte bazuar në praninë e zonave të mëdha natyrore që u zhvilluan në mungesë të aktiviteteve antropogjene.

Gjithashtu e rëndësishme është dhe çështja e ndërlidhjeve dhe marrëdhënieve mes qendrave të mëdha, të specializuara dhe lokale: Dibra duket se lidhet kryesisht me Kukësin, dhe së dyti me Matin, Bulqizen dhe Librazhdin (respektivisht në perëndim, jug-perëndim dhe jug). E rëndësishme është marrëdhënia me qendrën maqedonase të Gostivarit (e nga aty me Tetovën dhe Skupin)

5 PLANI I MBROJTJES SË MJEDISIT

Ne Tor Plani i Mbrojtjes së Mjedisit është menduar si një mjet operacional për menaxhimin dhe zgjidhjen e problemeve të mjedisit, nëpërmjet adoptimit të një përfaqëse të integruar të menaxhimit urban dhe territorial dhe konfigurohet si një pjesë integrale e VSM, e cili bën një analizë gjithëpërfshirëse të çështjeve mjedisore dhe njekohesist vlerësimin e ndikimit në mjedis të propozimeve të planit.

Duke filluar me përkufizimi I dhënë nga Tor dhe specifikat e territorit, të evidentuara nëpërmjet analizimit të çështjeve kritike të identifikuar në hartën e rrezeve dhe kufizimeve si dhe në udhëzimet e shprehura në strategjinë rajonale, plani mbrojtjen e mjedisit merret me:

- mbrojtjen e peisazhit,
- mbrojtjen e burimeve ujore ,habitatoeve ujore dhe cilësisë e tokës,
- përmirësimin e cilësisë së ajrit dhe trajtim më të mirë të çështjeve energjitike,
- mbrojtjen dhe zgjerimin e hapësirave të gjelbra urbane,
- trajtimin e zonave të ndjeshme dhe të pikave hotspot të identifikuar në plan

Qasja e përgjithshme, e pershtatur në mënyrë transversale në lidhje me çështjet e ndryshme të renditura më sipër, I kushton vëmendje të vecante:

- Identifikimi i informacionit duhet në lidhje me zonat dhe çështjet e mjedisit për të cilat nuk ka informacion të mjaftueshëm;
- Identifikimi i mangësive ligjore dhe institucioneve kombëtare, në krahasim me standardet evropiane dhe ndërkombëtare (p.sh. anëtarësimi ose jo nëpër traktate, konventa, protokolle ose programeve evropiane apo ndërkombëtare);
- Zhvillimi i aktiviteteve trajnuese, informimuese dhe të pjesëmarrjes;
- Aspektet e vlerësimit dhe monitorimit.

Për më tepër, në lidhje me çështjet specifike, më poshtë do të nenvizohen disa tipare karakteristike të zgjedhjeve të bëra.

Përsa I perket temës së peizazhit, ky koncept nuk është i përcaktuar mirë në kuadrin legjislativ lokal, dhe nuk është në përputhje edhe me përkufizimet kryesore të shprehura për këtë temë në nivel Evropian: Shqipëria nuk është në fakt nga vendet nënshkruese të Konventës Evropiane peisazhit (Firence, 2000). Për të identifikuar planin e veprimeve keni zgjedhur për t'iu referuar konceptit të peizazhit të shprehur në këtë dokument, i cili përfshin peizazhet e "zakonshëm", si dhe ato të emergjencave dhe merr parasysh në mënyrë holistike aspektet natyraliste, por edhe ato që lidhen me bujqësinë dhe trashëgiminë kulturore, si dhe komponente identitare të lidhura me perceptimin e peizazhit nga komuniteti lokal.

Duke pasur parasysh mungesën e legjislativ të shprehur më sipër dhe mungesën e ndjeshmërisë në këtë fushë, të administratave, bizneseve dhe qytetarëve, gjithashtu e konsideron të dobishme për të futur në mes të politikave mbrojtëse qasjen e vlerësimit ekonomik të peizazhit, një disiplinë që synon të shpjegojë ndikimin në vlerat ekonomike të peizazhit, duke siguruar gjithashtu një justifikim "pragmatik" të kufizimeve dhe politikave mbrojtëse. Peizazhi konsiderohet si një alternative ekonomike, e aftë për të gjeneruar të mira për individët. Përdorimi i mjeteve të vlerësimit ka një qëllim të dyfishtë, të identifikojë përfitimet e pritura nga veprimet e caktuara dhe transformimin e territorit duke matur efikasitetin dhe efektivitetin e shpenzimeve publike lidhur me këtë ndërhyrje. Kjo është një disiplinë tashme e konsoliduar.

Ajo mund të gjëjë përdorim në një gamë të gjerë vlerësimesh në lidhje me situata të ndryshme; për të dhënë disa shembuj mund të jetë me vlerë të merren parasysh ndikimet e cilësinë e përgjithshme të peizazhit ose cilesite e elementeve të veçanta dhe ndikimin në vlerën e aktiviteteve të tjera, të tilla si në tregun e pasurive të patundshme ("çmimi hedonik"), apo gatishmërisë për të paguar për hektar për të ruajtur apo përmirësuar peizazhin (metodë e vlerësimit të paparashikuara). Përkufizimi i peizazhit që i referohet vlerësimit është marre nga Konventa Evropiane e Peisazhit dhe procesi i vlerësimit nuk është menduar si një procedurë teknike bazuar vetëm tek specialistët, por siguron komponentet e pjesëmarrjes së komuniteteve lokale; në këtë mënyrë arrihet rezultati me anën e harmonizimit të politikave evropiane për peizazhin.

Gjithashtu si pjesë e politikave të ngritjes së vetëdijes dhe zhvillimit të qëndrueshmërisë mjedisore të administratës publike, bizneseve dhe qytetarëve, propozohet, duke vënë theksin në zonat e mbrojtura, koncepti i Prokurimit Publik të Gjellbër, dmth integrimin e vlerësimeve mjedisore në procedurat prokurimit të Administratës Publike, i cili është mjeti për të zgjedhur ato produkte dhe shërbime të cilat kanë një efekt të vogël apo të reduktuar në shëndetin e njeriut dhe në mjedis në krahasim me produktet dhe shërbimet e tjera që përdoren për të njëjtin qëllim. Praktika e Prokurimit të Gjellbër Publik, si dhe e zvogëlimit në ndikimin mjedisor të aktiviteteve të Administratës Publike, ka për qëllim të ushtroje një "efekt rimorkimi" në treg për produktet ekologjike miqësore dhe të zhvillimit të aktiviteteve në kompanitë vendase dhe ndërkombëtare duke përfshirë kriteret e kualifikimit mjedisor në kërkesën e shprehur nga autoritetet publike për blerjen e mallrave dhe shërbimeve.

Gjithashtu në rastin e temës së mbrojtjes dhe zgjerimit të hapësirave të gjelbra urbane është ndjekur mundësia e integritit tematik, duke nenvizuar pluralizmin e funksioneve dhe shërbimeve të ofruara nga hapësirat e gjelbra në lidhje me zonat e ndertuara dhe të banuara të qytetit. Për këtë qëllim, i referohet në modelin teorik të Shërbimeve të Ekosistemit (shërbimeve mjedisore), i cili synon të theksojë rolin që luajnë sistemet natyrore, megjithëse të atropizuara, në aspektin e qëndrueshmërisë urbane, përfitimet dhe shërbimet konkrete (të karakterit mjedisor, social, kulturor, etj) të cilat ndihmojnë për të përmirësuar cilësinë e jetës¹.

Përsa i përket trajtimit të zonave të ndryshme dhe pikave hotspot të identifikuar në plani, Tor parashikon prezantimin e dy opsioneve për zgjidhjen e problemeve të identifikuar në lidhje me këtë të fundit. Ndersa në rastin specifik të Bashkisë Diber nuk janë identifikuar zona hotspot.

Në zonat e përcaktuara në këtë mënyrë, plani identifikon çështjet kryesore dhe objektivat e përgjithshme dhe specifike të politikave mjedisore që do të zbatohen, atyre i bashkëngjiten një sërë treguesish. Planin për Mbrojtjen e Mjedisit shpreh prioritetet e ndryshme të propozimeve në lidhje me koston dhe ndikimet e pritshme (të ndikimit në shëndetin e njeriut, ndikimi ekologjik, ndikimi në drejtim të ruajtjes së vlerës kulturore dhe historike, ndikimi në aspektin e produktivitetit ekonomik, ...).

Në veçanti, janë adaptuar shkallët e mëposhtme të vlerësimit:

- Kosto: I lartë, Mesatare, e ulët
- Koha: afatshkurtet (AT); Afatmesme (AM); Afatgjatë (AGj).
- Prioriteti: I lartë, Mesatar, I ulët

5.1 Mbrojtja e peisazhit

5.1.1 Vleresimi i ndikimeve ne mjedis ne nivel objektivash strategjike

Objektivi Mjedisor 12: Garantimi i ruajtjes se peisazheve te vecanta dhe zonave peisazhistike me vecori dalluese ne nivel kombetar dhe krijimi i nje imazhi peisazhi me cilesi te larte.

Percaktimi i impaktit mbi cilesine e peisazhit, buron kryesisht nga vecorite vizive te hapesires dhe nga elementet karakteristike te peisazhit qe jane te pranishem ne kete hapesire. Peisazhi cenohet me shume nga infrastruktura qe shtrihet ne zona te hapura, ku impaktet jane me te dukshme per shkak te nje niveli te larte shtrirjeje (impakte te perheshme, te pakthyeshme. Ndikimi eshte vecanerisht i larte ne rastin e nje nderhyrjeje infrastrukture ne zona me peisazh te jashtezakonshem, apo me tipare te vecanta, si dhe ne zona peisazhistike me elemente natyrore te mbrojtur, te cilet mbartin nje kuptim te rendesishem simbolik.

Impaktet mbi vecorite peisazhistike te zonave mund te perkufizohen si direkte, kumulative, indirekte dhe te dobeta. Strukturat infrastrukture ne hapesire, behen elemente te peisazhit dhe pjese perberese e tij. Keshtu qe, sistemimi i ketyre strukturave duhet te behet ne perputhje me tipologjine ekzistuese te peisazhit. Marrja ne konsiderate e vecorive natyrore dhe topografise se zones ku parashikohet te zhvillohet projekti, do te reduktoje fragmentimin e peisazhit.

Impaktet Nderkufitare: Priten ndikime nderkufitare pozitive, per shkak te permiresimit te infrastruktures ekzistuese, vecanerisht asaj te transportit.

Udhezimet e pergjithshme dhe masat zbutese duhet te merren parasysh per te realizuar kete objektivi.

Urbanistika: Permiresimi dhe pasurimi i cilesise se projektimit me ane te perfshirjes se elementeve te mbrojtjes se mjedisit.

Procesi i projektimit eshte gjithepershires. Me qellim qe te integrohen dhe kerkesat mjedisore ne kete proces, eshte e nevojshme te perfshihen te gjithe aktoret zyrtare ose jo ne projektim, me qellim perfshirjen e kriterave mjedisore qe ne hartimin e draft projekteve te nderhyrjes ne infrastrukture dhe projekteve te tjera sipas propozimeve te PPV.

5.1.2 Udhezimet e pergjithshme dhe masat zbutese per te arritur Objektivin Mjedisor 12

Per te siguruar ruajtjen e peizazheve te jashtezakonshme, zonave te peisazheve me karakteristika te dallueshme ne nivel kombetar dhe nje imazh te cilesise se larte te peisazhit, duhet te ndiqen udhezimet e meposhtme:

- Nderhyrjet e infrastruktures se re nuk duhet te integrohen ne zonat e vecanta te peisazhit apo peizazheve me karakteristika te dallueshme ne nivel kombetar;
- Ne integrimin hapesor te projekteve specifike duhet te kerkohen vende jashte zonave me peizazhe te vecante apo zonave me peizazhe me karakteristika te dallueshme ne nivel kombetar;
- Duhet te zbatohen masat e duhura teknike per te siguruar nje imazh te cilesise se larte te peisazhit, vecanerisht ne rastin e aktiviteteve ne njesite e ruajtura apo te pasura kulturore te natyres;
- Me integrimin e infrastruktures se parashikuar ne mjedis, permiresimet brenda korridoreve apo strukturave ekzistuese kane perparesi mbi ndertimet e reja.

Strategjia e Peizazhit

Ne rastet kur projekti specifik i mbivendoset ndonje peizazhi ekzistues bujqesor apo rural, duhet te ndiqet nje qasje ku synohet mbrojtja e vlerave rurale dhe rezidenciale dhe pasurimi i peizazhit pergjate aneve te rruges. Objektivat e punimeve peizazhistike:

- Te zhvillohet nje peizazh, karakteristikat e te cilit lidhen me modelin, shkallen dhe diversitetin e karakteristikave te peizazhit ekzistues ;
- Te minimizohen nderhyrjet vizuale dhe te zvogelohet natyra negative e cdo pengese vizuale;
- Per te mbrojtur, te rikthehen apo te zmadhohen elementet e peizazhit ekzistues, te prekur drejtperdrejt nga propozimi;
- Te ndihmohet ne krijimin e kushteve te kendshme e te sigurta te drejtimit te mjeteve;

Faza e ndertimit

- Kontratat do te jete e pershtatur per te siguruar praktika te mira te punes ne menyre qe te zvogeloje cfaredo ndikimi negativ qe rrjedh nga ndertimi ne nivelin me te ulet te mundshem dhe per te siguruar qe makinerite veprojne brenda zones perkatese te ndertimit te projektit. Ne te gjitha rastet, rregulloret kombetare do te mbeshteten kur te jete e mundur me udhezime nga praktikat nderkombetare.
- Zonat e perkohshme te ndertimit do te pozicionohen ne nje menyre te tille qe te shmangin ndikimet e metejshme ne pronat ekzistuese te banimit, pemet, gardhet, kanalet e kullimit etj. Keto zona, perpara ose ne fund te kontrates se ndertimit, do te rikthehen plotesisht ne gjendjen e meparshme .
- Lidhur shfrytezimin e materialeve inerte, nxjerrja e e zhavorrit nga shtreterit e lumenjve eshte e kontrolluar ne perputhje me ligjin 10137/2009.
- Sa i perket zonave te magazinimit, kontraktori do te kerkohet te pergatise dhe zbatoje nje plan te magazinimit te perkohshem ne konsultim me punedhenesin dhe Agjensine perkatese Rajonale te Mjedisit . Ky plan do te hartohet para fillimit te punimeve te dheut. Ne kete plan , kontraktori duhet te percaktoje qarte sasine e materialit qe do te hidhet apo ruhet perkohesisht, para se te fillojne punimet perfundimtare. Plani gjithashtu do te specifikojte llojin e materialit dhe burimin e tij p.sh. germim hendeqesh, dhe siperfaqesor etj.

Me perfundimin e çdo projekti perkates, shpatet anesore, duke perfshire germimet dhe argjinurat, bankinat dhe siperfaqet e tjera te buta do te pergatiten per t'u mbuluar me dhé, dhe do te mbillen apo vishen me bimesi mbrojtese

Masa Zbutese Specifike

- Ne zonat kodrinore / malore, hapësira qe kerkon okupimin e tokes do te ruhet ne minimum, me qellim qe te shmanget prerja e panevojshme e pemeve.
- Ne zonat pergjate brigjeve lumore, siperfaqja e tokes se okupuar do te mbahet ne minimum, me qellim shmangien e prerjes se panevojshme te pemeve ne keto zona.
- Aty ku eshte e mundur, argjinurat e projektit duhet te ulen ne minimumin e mundshem.

- Pjerresite e argjinaturave do te jene sa me te buta. Mbi gjithe argjinaturat do te shperndahet dhe ato do te mbillen me bime qe mund te adoptohen ne kushtet lokale.
- Ne vendet ku rruga kalon prane pronave private, do te ngrihen mbulesa bimore, me qellim reduktimin e nderhyrjes pamore.

5.1.3 Objektivat e Planit dhe masat e propozuara si dhe impaktet e prishmerise e Peizazhit

Tabela nr. 1: Objektivat e Planit dhe masat e propozuara si dhe impaktet e prishmerise e Peizazhit

Qëllimi i qëndrueshmërisë	Objektivi specifik	Treguesit	Çmimi	Impaktet e pritshme	Koha	Prioritetet
Ndalimi i humbjeve te biodiversitetit	Mbrojtja e zonave natyrore dhe biodiversitetit	1 Masat e ruajtjes të përfshira në sitin Natura 2000 Natura 2000 site te reja te identifikuar Zgjerimi i siperfaqes së zonave të mbrojtura (Parku Kombëtar) Niveli i rreziqeve ndaj llojeve bimore dhe shtazore Studimet shkencore dhe monitorimin e kryer	Mesatar	impatto ecologico	AT	E larte
	Ruajtja e vazhdimësisë ekologjike	2 Nderhyrje për realizimin e rrjetit ekologjik rajonal	Mesatar	impatto ecologico	AGJ	Mesatar
	Mbrojtja dhe përmirësimi i agro-diversitetit dhe e produkteve biologjike vendore tipike.	3 Studime dhe monitorime te kryera për peisazhet tradicionale dhe komponentët e tyre kulturore (llojet bujqësore, menyrat e kultivimit, etj) dhe ndërhyrjet e dedikuar. Nderhyrjet per rekuperimin e kultivarëve dhe sistemet lokale të kultivimit Nxitje për bujqësinë organike.	Mesatar	Ndikimi ekologjik, ndikimi në drejtim të ruajtjes së vlerës kulturore dhe historike, të ndikimit në aspektin e produktivitetit ekonomik	AM	E larte
Mbrojtja dhe përmirësimi i burimeve kulturore dhe peizazhit	Përdorimin e qëndrueshëm të burimeve bujqësore dhe pyjore	4 Studime dhe monitorime në zonat e prekura nga shpyllëzimi . Zonat, subject ripyllëzimin (sidomos në zonat periferike pyjore). Numri i kontrolleve dhe gjobave mbi gjuetine ilegale. Studime dhe monitorimi i tokës bujqësore te kthyer ne te ndërtueshme.	Mesatar	Ndikimi në shëndetin e njeriut, ndikimi ekologjik, ndikimi në drejtim të ruajtjes së vlerës kulturore dhe	AT	E larte

	Turizëm dhe rritja arsimore e zonave natyrore	5	Ndërhyrje te vleresimit turistik dhe rrejtit te përdorimit te peisazhit. Rritja e mundesise per akomodim..	e ulet	historike Ndikimi në drejtim të ruajtjes së vlerës kulturore dhe historike, të ndikimit në aspektin e produktivitetit ekonomik	AM	Mesatar
	Përmirësimi i sistemeve të shfrytëzimit dhe integrimi në mes të burimeve natyrore dhe kulturore të territorit		Ndërhyrjet për përdorimin e peizazhit. Rritja e mundesise per akomodim.	e ulet	Ndikimi në drejtim të ruajtjes së vlerës kulturore dhe historike, të ndikimit në aspektin e produktivitetit ekonomik	AT	E larte
	Përmirësimi i rrejtit të bicikletave pre aksesibilitetin deri ne zonat natyrore dhe qendrat historike	7	Ndërhyrje per realizimin e rrejtit te rrugeve te bicikletave.	Mesatar	Ndikimi në drejtim të ruajtjes së vlerës kulturore dhe historike, ndikimi në aspektin e produktivitetit ekonomik,	AM	Mesatar
	Zhvillimi i qendrave historike dhe qendrave sekondare me potencial të mirë në lidhje me zhvillimin e turizmit natyror, sportive apo kulturor.	8	Ndërhyrje Rikualifikimi Numri i shërbimeve turistike te shfrytëzueshme te realizuara.	Mesatar	Ndikimi në drejtim të ruajtjes së vlerës kulturore dhe historike, të ndikimit në aspektin e produktivitetit ekonomik	AM	Mesatar
Zhvillimi institucional	Përmirësimi i vetëdijes ligjore mbi	9	Futja e rregullave të mbrojtjes rajonale fokusuar	e ulet	Ndikim të ulët në	AGj	Mesatar

dhe harmonizimi i kuadrit ligjor.	peizazhin në lidhje me dispozitat dhe praktikat ndërkombëtare; duke sqaruar përgjegjësitë përkatëse administrative dhe menaxhuese të institucioneve lokale.		në mënyrë të veçantë në temën e peizazhit.		mjedis, ndikimi në drejtim të ruajtjes së vlerës kulturore dhe historike		
Përmirësimi i komunikimit, trajnimit dhe pjesëmarrjes në lidhje me temën e peizazhit në rajon.	Përmirësimi në pjesëmarrjen e banorëve në zhvillimin e mjeteve njothese, menaxhimi dhe administrimi i peizazhit.	10	Numri i iniciativave të përfshirjes të aktivizura. Numri i proceseve të përdorura për ndërtimin e eko-muzeve dhe zhvillimit pjesëmarrës të hartave të komunitetit (ose përvojë e krahasueshme).	e ulët	Ndikimi në drejtim të ruajtjes së vlerës kulturore dhe historike	AM	E larte
	Përmirësimi në ndjeshmërinë e qytetarëve, administratës dhe bizneseve në lidhje me temën e peizazhit, duke përfshirë përgatitjen e studimeve duke u fokusuar në vlerësimin ekonomik të peizazhit.	11	Studime, monitorime dhe fushata sensibilizuese mbi funksionet mjedisore të peizazheve tradicionale. Miratimi i mjeteve të vlerësimit ekonomik të peizazhit si një mbështetje për planifikimin dhe zhvillimin e treguesve të cilësisë peizazhit.	e ulët	Ndikimi në drejtim të ruajtjes së vlerës kulturore dhe historike, ndikimi në aspektin e produktivitetit ekonomik	AM	E larte
Përmirësimi i qëndrueshmërisë në dhe i performancës mjedisore të administratës publike, qytetarëve dhe ndërmarrjeve në zonat e mbrojtura	Futja e certifikatave mjedisore (EMAS, por edhe miratimi i Prokurimit Publik të Gjellbër) nga bashkitë, nga ato territore të cilat ndodhen brenda zonave të mbrojtura	12	Certifikime mjedisore të aktivizuara. Rritja e numrit të ndermarrjeve (dhe e punonjësve të tyre) që përshtaten me protokollet e qëndrueshmërisë dhe kanë raporte bashkëpunimi me administratën publike	Mesatar	Ndikimi ekologjik, ndikimi në aspektin e produktivitetit ekonomik	AM	E larte
	Inkurajimi i miratimit të instrumenteve ekonomike për mjedisin nga ndermarrjet (mjete e menaxhimit dhe auditimit, markat dhe etiketat, marrëveshje vullnetare.)	13	Numri i masave që aktivizohen. Numri i bizneseve lokale që kanë marrë certifikimin mjedisor. Numri i të punësuarve që lidhen me qëndrueshmërinë	Mesatar	Ndikimi ekologjik, ndikimi në aspektin e produktivitetit ekonomik	AM	Mesatar

5.2 Parashikimet për mbrojtjen e elementeve ujore

5.2.1 Vleresimi i ndikimeve ne mjedis ne nivel objektivash strategjike

Objektivi Mjedisor 5: Kufizimi i efekteve negative mbi ujerat nentokesore dhe siperfaqesore, ujerat e njelmet, dhe burimet e ujit te pijshem

Impaktet me te medha per arritjen e ketij objektivi mjedisor priten nga zhvillimet e sektoreve kyc te lidhur me ujin si edhe ato qe mund te ndikojne ne cilesine dhe funksionimin natyror te baseneve ujore.

(Nderhyrjet ne furnizimin me uje te pijshem dhe uje te rrjedhshem, permiresimi i rrjetit te kanalizimeve, krijimi i qendrave termale, Parqe rekreative pergjate rrjedhave te lumenjve, Rekuperimi dhe shtimi i rrjeteve ujtese, identifikimi i zonave per zhvillimin e peshkimit, etj)

Impaktet mbi ujerat siperfaqesore enentokesore, si dhe burimet e ujit te pijshem jane karakteristike te periudhes se ndertimeve ose rindertimeve te infrastruktures dhe gjithashtu ne vijim te operimit te strukturave edhe me tej. Kjo ne varesi respektive te sektoreve perkates ne lidhje me nevojen per perdorimin e ujit ose nderveprimet me burimet dhe trupat natyrore ujore. Ne shumicen e rasteve keto impakte krijohen si te limituara ne mjedisin lokal, megjithate mund te ndodhe dhe efekti kumulativ i impaktit dhe krijohen ngarkesa ndotjeje te medha. Impaktet ndertimore te infrastruktures ngelen ne pergjithesi afat-shkurter dhe te rikthyeshme (rasti psh i cilesise se ujerave). Pas fazes ndertimore, impaktet jane kryesisht me pak te perhapura, por te parikthyeshme permanente (rasti psh i impaktit te morfologjise se vijes ujore natyrore, kushteve hidrologjike, zonat e mbrojtura). Impaktet e mesiperme mund te prodhojne ndryshime ne elementet cilesore per krijimin e statusit ekologjik te ujrave siperfaqesore, qe jane elementet biologjik, hidromorfologjik, mbeshtetes, kimik dhe fiziko-kimik dhe ne statusin kimik te ujrave. Nese udhezimet e pergjitheshme dhe masat zbutese do te zbatohen, ndryshimet ne elementet cilesore nuk do te kapercejne se tepermi qe te kercenojne arritjen e objektivave mjedisore.

Veprimet e sektoreve qe ndikojne ne ujrat dhe objektivat mjedisore mbi ujrat permbliidhen si me poshte:

- Pozicionimi i veprave infrastrukturore mund te ndikojne ne menyre permanente te drejtperdrejte ose indirect situaten hidrologjike ne nje zone te caktuar duke sjelle edhe situate eko-morfologjike mbi rrjedhen e ujit;
- Rrjedhja e vazhdueshme e substancave te rrezikshme qe rezultojne nga burime te ndryshme ndotese (impakt ne cilesine e ujrave siperfaqesore dhe ato nentokesore);
- Derdhja e substancave te rrezikshme per shkak te ngjarjeve te jashtezakonshme (impakt potencial direkt, ne distance te larget mbi cilesine e ujrave siperfaqesore dhe nentokesore,);
- Ndryshimet ne regjimin ujqor te ujrave nentokesore per shkak te ujrave te nderhyrjeve te veprave infrastrukturore (psh tunelet);
- Pozicionimi i strukturave infrastrukturore ne zonat aquifere me ndjeshmeri te larte ose shume te larte mund te kene impact negative mbi burimet ujore ekzistuese dhe potenciale (direkt, indirekt, nderkufitar);
- Pozicionimi ne zonat e ujrave te mbrojtur te burimeve ujore (ndikim lokal, potencialisht rajonal dhe nderkufitar).

Shqiperia ka aprovuar Ligjin No. 111/2012 “Menaxhimi i Integruar i Burimeve Ujore” dhe “Strategjine Kombetare Sektoriale per Furnizimin me Uje dhe Kanalizimet 2014-2040”, “Strategjine Ndersektoriale per Menaxhimin e Mbetjeve 2010-2025” dhe “Planin Kombetar per Menaxhimin e Mbetjeve 2010-2025”. Midis te tjerave, keto dokumente percaktojne qe aktivite ne uje dhe tokat anash ujrave mund te kryhen vetem

nese ato jane bazuar mbi planet e zhvillimit hapesinor dhe nuk mund te pozicionohen diku tjeter pa gjeneruar kosto te larta disproporcionale. Pozicionimi i ketyre aktiviteteve mund te ndikojne thelbesisht mbi statusin ekologjik te rrjedhave ujore dhe te pakesojne zonat e mbajtjes dhe impaktet kumulative mbi biodiversitetin e zones dhe sherbimet e ekosistemeve te zones.

5.2.2 Udhezimet dhe masat zbutese per te arritur Objektivin Mjedisor 5 gjate zbatimit te PPV

Ne menyre qe te kufizohen efektet e presionit qe do te ushtroje infrastruktura e parashikuar ne burimet ujore dhe keshtu te parandalohen ndikimet negative ne cilesine e ujit (sidomos ujit te pijshem), duhet te shmanget integrimi hapesinor i infrastruktures se re ne zonat e mbrojtura ujore.

Ne integrimin hapesinor te infrastruktures se re, eshte e nevojshme qe te shmanget integrimi i objekteve ne zonat ne rrezik nga permytjet dhe erozioni si pasoje e tyre. Ne rast te nderhyrjeve ne keto zona, duhet te provohet se niveli ekzistues i rrezikut nga permytjet ne zonen perreth nuk do te rritet. Udhezimi i lartpermendur duhet te merret parasysh ne menyre qe te reduktoje presionin e infrastruktures se re ne zonat ne rrezik nga permytjet, dhe per te siguruar se niveli i rrezikut nga permytjet ne zona te vecanta nuk do te rritet.

Kur planifikohen nderhyrjet ne zonat me rrezik jashtezakonisht te larte, shume te larte dhe te larte te akuifereve, eshte e nevojshme qe te studjohen dhe planifikohen zgjidhjet e duhura teknike per te parandaluar ndikimet negative gjate ndertimit dhe shfrytezimit, si dhe ne rastin e ngjarjeve te jashtezakonshme (p.sh. rrjedhjet e substancave te rrezikshme). Shqyrtimi i udhezimit te lartpermendur do te reduktoje probabilitetin e ndotjes nentokesore, duke siguruar ndikime te kufizuara te presionit te infrastruktures se re ne ujerat nentokesore.

Aktivitetet e tilla mund te ndikojne ne menyre te konsiderueshme ne statusin ekologjik te rrjedhave ujore, te zvogelojne basenet mbrojtese ujore, dhe te prodhojne ndikime kumulative mbi biodiversitetin e zones dhe sherbimet e ekosistemeve te zones. Ne rastet e perjashtimit te kesaj mase, kjo duhet te behet e mundur vetem ne baze te argumentimit te eksperteve, duke deklaruar se elementi i infrastruktures nuk mund te integrohet ne vende te tjera pa shpenzime jashtezakonisht te larta. Ne llogaritjen e ketyre shpenzimeve duhet te perfshihen edhe kostot qe vijne si pasoje e pakesimit te sherbimeve qe vijne nga ekosistemi. Shqyrtimi i udhezimit te lartpermendur do te beje llogaritjen e kostove me te sakte dhe te balancuar..

Ne menyre qe te zvogelohen ndjeshem ndikimet negative ne cilesine e ujerave, duhet te merren masat e meposhtme:

- te blihen pajisjet e duhura per t'u marre me derdhjet e substancave te rrezikshme ne det;
- te sigurohet qarkullimi i rrjedhave ujore dhe keshtu te parandalohet eutrofikimi permes planifikimit te duhur
- Te sistemohen shtreterit e lumit Drin dhe perrenjve te Llixhave, Gjelagosht, etj, me ane te mbjelljes se pemeve pergjate argjinaturave ne forme gardhesh cifte, pas sistemimit te argjinaturave.
- Fuqizimi i zbatimit te ligjeve e rregulloreve dhe ne rast shkeljeje, zbatimi i penaliteteve per subjektet qe shfrytezojne shtreterit e lumenjve per te marre materiale, si dhe lumenjte e liqenet per akuakulture, pa licensat perkatese, si dhe miratimi i nje plani te detajuar shfrytezimi.
-
- Ne rast se zbatimi i nje projekti specifik do te ndikojte ndjeshem ne ndonje akuifer, gjate hartimit te dokumentacionit te projektit duhet bere edhe nje vleresim i demit ndaj ujerave nentokesore. Vleresimi

duhet te perfshije gjithashtu edhe nje menyre per ta kaluar kete zone (si psh ndertimin e nje ure) per te garantuar mbrojtjen e ujit nentokesor.

- Duhet bere percaktimi i zonave me specifike per qellime te perdorimit te ujerave per HEC-e, rezervuare, per bujqesine.
- Duhet planifikuar zgjidhjet e duhura teknike per te parandaluar ndikimet negative mbi ujerat e larjes, gjate fazeve te ndertimit dhe shfrytzezimit te infrastruktures, si dhe ne rastet e ndodhive te jashtezakonshme (psh derdhjet e substancave te rrezikshme).
- Ndikimet e ndotjes do te shmangen duke adoptuar praktika te mira te menaxhimit te punes ne terren, sic jane:
  - Nuk do te autorizohet depozitimi i produkteve te demshme ne je distance me pas se 50 m nga brigjet e lumenjve si dhe do te kufizohet prane rrjedhave te tjera ujore sic jane kanalet kulluese;
  - Ambientet e magazinimit duhet te rrethohen dhe mbuloohen per te parandaluar derdhje te ndryshme;
  - Kanalet anesore do te ndertohen perpara ndertimit te rruges, per te parandaluar derdhjen e rrjedhjeve te rruges gjate ndertimit, ne lume, apo kanalet kulluese;
  - Hedhja e betonit duhet te behet duke perdorur armaturen e duhur, per te shmangur ndotjen;
  - Kur derdhjet nga kantieri duhet te shkarkohen ne nje lume, norma e derdhjeve duhet te kontrollohet, ne menyre qe ajo te mos shkaktoje permbytje lokale ne rrjedhen e ujit, apo erozioni;
  - Ne rast se ka derdhje serioze te kimikateve apo lengjeve gjate ndertimit, kontraktori duhet te hartoje nje program te masave per ujerat siperfaqesore dhe te nentokesore.
  - Ndertimi i impianteve te trajtimit te mbetjeve te lengeta urbane dhe industriale per te zvogeluar sasine e lendeve ndotese ne mjediset ujore, tokesore dhe ajrore, dhe
  - Marrja e mostrave te ujerave nentokesore duhet te beje in situ matjen e pH, turbullires dhe percjellshmerise elektrike. Te gjitha veprimet e kerkuara dhe, nese nevojiten, analizat, duhet te behen ne perputhje me legjislacionin shqiptar.

5.2.3 Objektivat e Planit dhe masat e propozuara si dhe impaktet e prishmerise e elementeve ujore

Tabela nr. 2: Objektivat e Planit dhe masat e propozuara si dhe impaktet e prishmerise e elementeve ujore

Objektivi i qendrueshmerise	Objektivat specifike	Treguesit	Çmimi	Impaktet e pritshme	Koha	Prioriteti
Zbutja / reduktimi e rrezikut hidrik	Reduktimi i zonave të prirura ndaj rrezikut hidrik.	14 Sipërfaqja e zonave me rrezik hidrik. Nderhyrje per marrjen e masave të sigurisë të rezervuarëve dhe digave.	Mesatar	Ndikimet ne shendetin e njeriut	AT	E larte

Përdorimi i qëndrueshëm i burimeve ujore	Përfundimi dhe modernizimi i furnizimit me ujë (per të rritur mbulimin dhe zvogëlimin e humbjeve).	15	Popullsia e shërbyer. Konsumi i ujit.	Mesatar	Ndikimi në shëndetin e njeriut, ndikimi ekologjik	AM	E larte
	Përmirësimi i sistemeve të ujitjes për bujqësi.	16	Zona te ujitshme. Konsumi i ujit (për hektar).	Mesatar	Ndikimi në shëndetin e njeriut, Ndikimi në aspektin e produktivitetit ekonomik	AM	Mesatar
	Zhvillimin e qëndrueshëm të aktiviteteve të peshkimit.	17	Identifikimi i zonave prioritare. Numri i të punësuarve. Prurja në sektor.	e ulet	Ndikimi në aspektin e produktivitetit ekonomik	AM	Mesatar
	Përmirësimi i sistemit të menaxhimit të koncesioneve për prodhimin e energjisë hidroelektrike nga pikëpamja pozitive dhe negative në territorin vendor (humbje e biodiversitetit, çmime lehtësuese, etj)	18	Zvogëlimin e ndikimit mbi peizazhin e njësive të centraleve. Habitatet dhe speciet ujore në rrezik. Çmimi për komunitetet lokale.	e ulet	Ndikimi ekologjik, Ndikimi në drejtim të ruajtjes kulturore dhe historike, Ndikimi në aspektin e produktivitetit ekonomik	BT	E larte
Përmirësimi i cilësisë së ujërave sipërfaqësore dhe nëntokësore dhe e truallit.	Përmirësimin e qëndrueshmërisë së aktiviteteve minerare (monitorimin dhe kontrollin e atyre aktive, rikonjicionin e përgjithshëm për vendet e ndotura dhe identifikimin e prioriteteve për nderhyrje, sigurimin e vendeve të braktisura)	19	Vende të kontaminuara (ujërat sipërfaqësore, minierat e braktisura, ...). Ndërhyrjet e monitorimit te aktivizuara.	E larte	Ndikimi në shëndetin e njeriut, ndikimi ekologjik, Ndikimi në aspektin e produktivitetit ekonomik	AGj	E larte
	Përmirësimi i sistemit të	20	Zonat e kontaminuara (shkarkimet, ujorot)	E larte	Ndikimi në shëndetin e njeriut, ndikimi	AM	E larte

	menaxhimit të mbetjeve (rritje e mbulimit, futja e riciklimit, promovimin e prodhimit dhe konsumit të produkteve me ndikime të vogla, sistemimi i shkarkimeve ekzistuese dhe ndërtimi i të rejave, zbatimin e sistemeve të monitorimit ...)		sipërfaqësore, ...); Ndërhryrjet e monitorimit Popullsia shërbyer; Rritja% e mbulimit të shërbimeve të grumbullimit, Rritja% e sasisë së mbeturinave të trajtuar / te mbledhura ne menyre te diferencuar / riciklimi.		ekologjik, Ndikimi në aspektin e produktivitetit ekonomik		
	Përmirësimi i sistemit te mbledhjes dhe trajtimit e të ujërave të zeza (kompletimi dhe modernizimi i rrjetit, ndërtimin i impianteve të trajtimit të ujit, ...)	21	Zonat e kontaminuara (shkarkimet, ujorat sipërfaqësore, ...); Ndërhryrjet e monitorimit Popullsia shërbyer; Rritja % e mbulimit të shërbimeve të depurimit.	E larte	Ndikimi në shëndetin e njeriut, ndikimi ekologjik, Ndikimi në aspektin e produktivitetit ekonomik	AM	E larte
	Përmirësimi i menaxhimit të mbetjeve bujqësore, duke përfshirë përfundimin e marrëveshjeve të programit me fermerët	22	Zonat e kontaminuara (fushat e përqendrimit të nitrateve, ...); Numri i nënshkruesve të marrëveshjeve të programit	Mesatar	Ndikimi në shëndetin e njeriut, ndikimi ekologjik	AM	E ulet
	Përmirësimi i cilësisë së ujrave sipërfaqësorë	23	Përqendrimit e ndotësve në ujë, Ndërhryrjet e monitorimit te aktivizuara Rritja % e zonave të hapura për not, Rritja% te frekuentimit të lidhur me turizmin bregdetar	Mesatar	Ndikimi në shëndetin e njeriut, ndikimi ekologjik, ndikimi në aspektin e produktivitetit ekonomik	AM	E larte
	Përmirësimin e	24	Ndërhryrjet në	e ulet	Ndikimi në shëndetin	AM	Mesatar

	kontrolleve mbi lagjet informale dhe situatat e lidhjeve të paligjshme nga pikëpamja e rrjetit të ujit		rregullimin / eliminimin e lidhjeve joformale		e njeriut, të ndikimit në aspektin e produktivitetit ekonomik		
	Përmirësimi i sistemit të menaxhimit të koncesioneve për prodhimin e energjisë hidroelektrike nga pikëpamja e mbrojtjes së habitateve ujore	25	Niveli I rrezikut ndaj llojeve bimore dhe shtazore Studimet shkencore dhe monitorimet e realizuara (në lidhje me fluksin minimal vital)	e ulet	Impakti ekologjik	AM	Mesatar

5.3 Parashikimet për përmirësimin e cilësisë së ajrit.

5.3.1 Vlerësimi i ndikimeve në mjedis në nivel objektivash strategjike

Objektivi Mjedisor 3: Garantimi i arritjes së objektivave afatgjata për sasitë vjetore të shkarkimeve të ndotesve, për të arritur përputhshmerinë me kufijtë maksimale të lejuar nga BE për shkarkimet e ndotesve atmosferike.

Shkarkimet e ndotesve janë karakteristike gjatë fazës së ndërtimit të infrastrukturës dhe atë të operimit në një sërë aktivitetesh nga sektore të ndryshme të ekonomisë, por në lidhje direkte me Planin ndikimi kryesor vjen nga sektori i transportit.

Gjatë fazës së ndërtimit ose të rindërtimit të infrastrukturës, shkarkimi i ndotesve krijon impakt afatshkurter në mjedis, kështu që shumica e efekteve të tyre janë të kthyeshme.

Gjatë fazës së operimit të infrastrukturës, shumica e shkarkimeve janë të pranishme si në ajër edhe në ujë e toke, në varësi të proceseve të aktiviteteve që krijohen nga operimi i infrastrukturës perkatese.

Zbatimi i masave specifike që synojnë arritjen e qëllimeve të këtij PPV pritet të kenë një impakt pozitiv. Në plan afatgjatë përmirësimi i infrastrukturës ekzistuese do të ketë ndikim pozitiv për shkak të pakesimit të shkarkimeve të ndotesve, së pari për shkak të përmirësimit të infrastrukturës rrugore duke mundësuar një kohë më të shkurtër të udhëtimit, përmirësimin e trafikut (bllokimeve/ngjeshjeve), duke çliuar më pak gazra dhe duke pakesuar ndotesit e shkarkuar.

Megjithatë, ekziston edhe rreziku që përmirësimi i metejshëm i rrjetit rrugor, vecanerisht i atij nderkufitar si në zonën e Maqellares, do të prodhojë të ashtu-quajturin 'kerkesë e detyruar' për shkak të pakesimit të ngjeshjes, i cili nga ana tjetër mund të rrisë sasinë e shkarkimeve të ndotesve, vecanerisht në zonë ku nuk kishte ndotje para se të zbatoheshin masat e Planit. Gjithsesi, impaktet negative me përmirësimin e rrjetit rrugor mund të pakesohen dhe madje të parandalohen përmes marrjes njëkohësisht të masave të përgjithshme për promovimin e përdorimit të rrjetit publik të transportit të pasagjereve dhe bicikletave, i cili përshikon të përmirësohet nga ky plan.

Rinovimi i mjeteve motorike kontribuon së tepërmi në pakesimin e shkarkuesve ndotes, si edhe zhvillimi i standarteve sipas tipave të aprovuar për mjetet siguron që shumica e shkarkimeve të ndotesve të synuara për transportin të arrihen. Masat për promovimin e transportit publik të kontribuojnë gjithashtu në pakesimin e shkarkimit të ndotesve.

Planin nuk mund të adresojë specifikisht promovimin e rinovimit të mjeteve, por me anë të të gjithë masave/veprimeve, vecanerisht atyre që promovojnë transportin publik të pasagjereve, ka ndikim pozitiv në mjedis dhe kontribuon qenësisht në arritjen e synimeve për shkarkimet kombëtare.

Përsa i takon shkarkimeve të grimcave pezulli në ajër, ato do të pesojnë rritje të perkohshme në zonat ku do të zbatohen masat e rindërtimit të infrastrukturës sipas sektoreve (impakte të kthyeshme). Në përputhje me rregullat që rregullojnë masat për pakesimin e shkarkimeve të grimcave nga sheshet e ndërtimit, zbatimi i punimeve në ndërtim garanton që rritjet e perkohshme lokale të ndotesve të mjedisit në ajër të jenë brenda normave të percaktuara për mjedisin dhe njerezit.

5.3.1.1. Impaktet nderkufitare

Ne kuader te ketij PPV, parashikohen ndikime nderkufitare ne ajer gjate ndertimit te objekteve te infrastruktures lidhese midis dy vendeve (rruge). Nese nuk percaktohen dhe zbatohen masat zbutese, priten ndikime ndekufitare ne cilesine e ajrit. Persa i perket projekteve te tjera nuk priten ndikime nderkufitare pasi projektet shtrihen dhe zbatohen brenda territorit te Shqiperise, dhe per me teper zbatimi i masave zbutese i ben ndikimet te parendesishme edhe brenda kufijve territorial (shkalla C).

5.3.2 Udhezimet e pergjithshme dhe masat zbutese per te arritur Objektivin Mjedisor 3

Ne planifikimin e politikave dhe aktiviteve te Planit ne zonat e ndotjes se tepruar te ajrit, duhet te merren parasysh objektivat e SKZHI II dhe standartet e lejuara te emetimeve, te percaktuara nga BE, OBSH dhe legjislacioni perkates shqiptar.

Duhet te pergatitet nje program i detajuar i masave per zvogelimin e ndotjes me grimca PM₁₀ dhe PM_{2.5} per zonat problematike. Programi do te duhet te verehet gjate planifikimit te politikave dhe projekteve specifike te Planit per zonat problematike, ne nje shkalle me te gjere. Prioritet ne proceduren e perzgjedhjes duhet t'i jepet varianteve te cilat ofrojne permiresimin me te madh te cilesise se ajrit te ambientit.

Gjate pergatitjes se politikave dhe projekteve te reja ne infrastrukture, duhet te respektohen udhezimet dhe masat ne vijim, ne menyre qe te arrihen objektivat e reduktimit te ndotjes se ajrit te ambientit ne zonat e ndikimit te aktiviteve perkatese:

➤ Cilesia e ajrit - komuniteti

- Monitorim te rasteve te semundjeve dhe shkaktareve
- Percaktimi i zonave urbane te reja me cilesi te larte ajri per popullsine
- Dizenjim me kushtet dhe kriteret e pershtatjes ndaj ndryshimeve klimatike, mirembajtje dhe zevendesim i materialeve rezistente ndaj ndryshimit te temperaturave dhe lageshtise
- Perdorim i mjeteve te transportit publik me emetime te gazeve ne nivele te uleta ose me filtra ajri te reduktimit maksimal
- Percaktimi i zonave industriale me teknologji te larte dhe me emetime te gazeve ne sasi te ulet

➤ Cilesia e ajrit - ekosistemet

- Identifikimi dhe monitorimi i burimeve te gazeve qe shkaktojne shiun acid
- Komunikim nderkufitar institucional per te shmangur incidentet mjedisore te qarkullimit e ajrit si dhe percaktimi i masave konkrete te veprimit ne raste te incidenteve nderkufitare
- Percaktimi i kriterëve te tjetersimit te siperfaqeve te tokes dhe qellimit te perdorimit te saj qe ne fazat e projektimit
- Shtimi i siperfaqeve me pyje dhe bimesi
- Strukturimi i kerkesave per lende drusore
- Percaktimi i masave te emergjencave ne rastet e aksidenteve industriale per zvogelimin e ndikimeve ne mjedis dhe ne cilesine e tij

Masa Zbutese Specifike

- Monitorimi i cilesise se ajrit ne te gjithë territorin e vendit duke vendosur stacione automatike te monitorimit si ne zonat urbane dhe ato rurale (te gjitha bashkite te kene dy-tre stacione monitorimi sipas specifikes se zonave industriale dhe te banimit)

- Koordinimi midis institucioneve qendrore dhe vendore per vleresimin e kushteve mjedisore qe lidhen me cilesine e ajrit dhe me masat ndaj ndryshimeve klimatike

Gjate fazes se ndertimit, masat me te zakonshme specifike te rekomanduara ne punimet infrastrukturee rruges konsistojne ne:

- Implementimi i sistemit te shtypjes se pluhurit: ujitja e aneve te rrugeve, perdorimi i ndarjeve te rrugeve per te kufizuar nxjerrjen e pluhurit (per shembull perdorimi i larjes se rrotave, gje qe behet perditje); dhe
- Kufizimi i shpejtesise se impianteve te levizshme ne rruge.

Ulja e ndikimit nga ndertimi perfshin gjithashtu:

- vendodhjen potenciale te zonave qe kerkohen instalimin e kantierit, magazinim si dhe zonat e stabilizimit te tokes; dhe
- rruget e transportit qe perdoren per shperndarjen e materialeve.

Persa i perket fazes se shfrytzezimit te infrastruktures propozohen masat specifike te meposhtme:

- kontrolli i kufijve te shpejtesise se automjeteve gjate sezonit me nivelin me te larte te ndotjes se ajrit me pezulli ne qendrat kryesore urbane; dhe
- mirembajtje e rregullt e siperfaqeve rrugore per te pakesuar sa me shume qe te jete e mundur ringritjen e pezullive.

5.3.3 Objektivat e Planit dhe masat e propozuara si dhe impaktet e prishmerise e cilësisë së ajrit.

Tabela nr. 4: Objektivat e Planit dhe masat e propozuara si dhe impaktet e prishmerise e cilësisë së ajrit.

Objektivi i qëndruesh mērisē	Objektivat specifike	Treguesit	Çmimi	Impaktet e prishme	Koha	Prioriteti
Pērmirēsimi i cilēsīsē sē ajrit nē lidhje me zonat kritike (zonat e kontaminuara)	Pērmirēsimi i qëndrueshmērisē sē aktiviteteve minerare (monitorimin e atyre aktive, sondazhe tē pērgjithshēm pēr zonat e ndotura dhe identifikimin e prioriteteteve pēr veprim, sigurimin e zonave tē braktisura)	26 Zonat e kontaminuara (zonat e braktisura te minierave, impiantet nxjerrese). Pērqendrimet e ndotēsve nē ajēr nē afērsi tē zonave tē ndotura. Reduktimi % i popullsisē, ekspozuar ndaj rrezikut. Ndērhyrjet e monitorimit te aktivizuara. Aktivizimi i planeve te restaurimit tē cilēsīsē sē ajrit.	E larte	Ndikimi nē shēndetin e njeriut, ndikimi ekologjik, Ndikimi nē aspektin e produktivitetit ekonomik	AGj	E larte
	Pērmirēsimi i sistemit tē menaxhimit tē mbetjeve (rritje e mbulimit, futja e riciklimit, promovimin e prodhimit dhe	27 Zonat e kontaminuara (zonat e braktisura te minierave, impiantet nxjerrese). Pērqendrimet e ndotēsve nē ajēr nē afērsi tē	E larte	Ndikimi nē shēndetin e njeriut, ndikimi ekologjik, Ndikimi nē aspektin e produktivitetit ekonomik	AM	E larte

	konsumit të produkteve me ndikime të vogla, sistemimi i shkarkimeve ekzistuese dhe ndërtimi i të reja, zbatimin e sistemeve të monitorimit ...)		zonave të ndotura. Reduktimi % i popullsisë, ekspozuar ndaj rrezikut. Ndërhyrjet e monitorimit të aktivizuara. Aktivizimi i planeve të restaurimit të cilësisë së ajrit.				
Reduktimin e emisioneve të gazit nga transporti në zonat urbane Diber)	Përmirësimi i sistemeve të monitorimit të cilësisë së ajrit, veçanërisht në zonat kryesore urbane	28	Stacione të zbulimit të instaluar Frekuenca e matjes. Transparenca dhe aksesibiliteti i të dhënave.	e ulet	Ndikimi në shëndetin e njeriut, ndikimi ekologjik	AM	Mesatar
	Rregullat e trafikut	29	Ndërhyrjet e reduktimit dhe programet e kontrollit të trafikut Ndërhyrje të monitorimit të cilësisë së ajrit në zonat urbane	e ulet	Ndikimi në shëndetin e njeriut, ndikimi ekologjik, ndikimi në drejtim të ruajtjes së vlerës kulturore dhe historike	AT	Mesatar
	Zhvillimi i transportit public dhe i sistemeve të shkëmbimit intermodal.	30	Shërbimet e reja të ofruara. Ndërhyrjet fizike të bëra.	Mesatar	Ndikimi në shëndetin e njeriut, ndikimi ekologjik, ndikimi në aspektin e produktivitetit ekonomik	AM	Mesatar
	Promovimi i lëvizshmërinë se ngadalte (bicikletave, përdorimin e perbashket të makinave, carpooling, ...)	31	Iniciativat e aktivizuara.	e ulet	Ndikimi në shëndetin e njeriut, ndikimi ekologjik, ndikimi në aspektin e produktivitetit ekonomik	AT	Mesatar
	Inkurajimi i rinovimit të flotës private të makinave të orientuar drejt teknologjive më pak ndotëse	32	Incentiva të promovuar Varreza të makinave / të blera	Mesatar	Ndikimi në shëndetin e njeriut, ndikimi ekologjik, ndikimi në aspektin e produktivitetit ekonomik	AT	E ulet
Rritja e prodhimit të energjisë nga burimet e rinovueshme	Rritja e prodhimit të energjisë diellore termike	33	Prodhimi i energjisë diellore termike	Mesatar	Ndikimi ekologjik, ndikimi në aspektin e produktivitetit ekonomik	AT	Mesatar
	Rritja e prodhimit të energjisë diellore fotovoltaike	34	Prodhimi i energjisë diellore fotovoltaike.	Mesatar	Ndikimi ekologjik, ndikimi në aspektin e produktivitetit ekonomik	AT	Mesatar
	Rritja e prodhimit të energjisë nga mbeturinat e ngurta të	35	Prodhimi i energjisë nga mbeturinat e ngurta të	e ulet	Ndikimi në aspektin e produktivitetit	AM	Mesatar

	mbeturinave të ngurta te zones (biogas)		zones.		ekonomik		
	Reduktimin e përdorimit të drurit për ngrohjen e ndërtesave	36	Përqendrimi i ndotësve në ajër në lidhje me djegjen e drurit.	e ulet	Ndikimi në shëndetin e njeriut, ndikimi ekologjik, ndikimit në aspektin e produktivitetit ekonomik	AM	Mesatar
Shpërndarja e praktikave të kursimit të energjisë në zonat urbane dhe rigjenerimit të pasuri së patundshme e publike	Përcaktimi i rregullave dhe stimujve për miratimin e ndërtimit teknikave të projektimit ekologjik ne ndermarrjet private.	37	Përqindja e projekteve të reja të ndërtimit bazuar në ndërtimin e ekologjik. Masat dhe instrumentet e miratuar.	Mesatar	Ndikimi në shëndetin e njeriut, ndikimi ekologjik, ndikimit në aspektin e produktivitetit ekonomik	AM	E larte
	Efikasitetin e energjisë të ndërtesave publike dhe private	38	% E ndërtesave publike të përshtatshme për standardet e eficences energjitike. Nderhyrje në ndërtesat ekzistuese private.	Mesatar	Ndikimi në shëndetin e njeriut, ndikimi ekologjik, ndikimit në aspektin e produktivitetit ekonomik	AM	E larte
Kontrollin mbi ndotjes akustike dhe elektromagnetike	Përmirësimin e njohurive mbi burimet e ndotjes nga zhurma dhe elektromagnetizmi në lidhje me shëndetin e njeriut dhe mbrojtjen e biodiversitetit. Aktivizimi i planifikimit dhe instrumenteve të kontrollit (zonimit akustike, rregullimin e fushave elektrike, magnetike dhe elektromagnetike)	39	Reduktimi% i popullsisë se ekspozuar, Dendësia e burimeve të ndotjes (të llojeve të ndryshme), në raport me popullsinë, Nderhyrjet e rehabilitimit dhe ndotja akustike. Planet bashkiake të klasifikimit akustik Planet e hartuar per lokalizimin e radiove dhe televizioneve.	e ulet	Ndikimi në shëndetin e njeriut, ndikimi ekologjik.	AT	Mesatar

5.4 Parashikimet për shtimin dhe/ose zgjerimin e hapësirave të gjelbra.

5.4.1 Vleresimi i ndikimeve ne mjedis ne nivel objektivash strategjike

Dibra është identifikuar si një qendër bashkiake, e vendosur në afërsi të shumë lokaliteteve të përshtatshme për kalimin e kufirit drejt Maqedonisë (kufiri jugor është qendra e Blate) dhe e turizmit që lidhet me zonat e mbrojtura (qendrat turistike të Lure dhe Luzni-Bulac), të lidhura me Dibrën me rrugë kryesore dhe dytësore interurbane, të cilave i shoqërohen "itinerare të veçanta lidhjeje", prej të cilave ajo drejt Krujës (dhe nga këtu drejt Tiranës) është parashikim i projektit të Planit të Përgjithshëm Kombëtar.

Biodiversiteti është një pasuri e rrallë e zonës së Dibrës. Dibra njihet për një diversitet të lartë të ekosistemeve. Biologët e vlerësojnë si shumë të pasur biodiversitetin në zonë duke e futur atë ndër zonat më interesante të Shqipërisë. Brenda territorit të saj ka ekosisteme liqenore, lumore, shkurre me gjelbërim të përhershëm dhe gjethegjërë, pyje dushku dhe ahu, pyje me pisha, kullota dhe livadhe alpine e sub-alpine, si dhe ekosisteme të larta malore.

Specifikisht në bashkinë Diber ndotja e ajrit nuk përben shqetësime alarmante edhe për shkak të pranisë së korridoreve të gjelberta mbrojtëse. Shkaktaret kryesore të ndotjes kanë qenë historikisht industritë e përfshira në shkrirjen e kromit, bakrit, metalurgji, ndërsa sot shkaqet kryesore të ndotjes së ajrit janë djegia e pakontrolluar e mbetjeve si dhe trafiku.

OM 12: Garantimi i ruajtjes së peisazheve të vecanta dhe zonave peisazhistike me vecori dalluese në nivel kombëtar dhe krijimi i një imazhi peisazhi me cilësi të lartë. rritja e hapësirave të gjelbra për aktivitete krijuese dhe promovimin e natyres.

- Probabiliteti që infrastruktura të shtrihet në peisazhe të vecanta dhe zona peisazhistike me vecori dalluese në nivel kombëtar
- Ndryshimi i peisazhit dhe i vecorive pamore.
- Demtim i perkohshëm i peisazhit gjatë punimeve

OM 6: Garantimi i kohezionit të popullatave dhe mbrojtjes së biodiversitetit. Mbrojtja e llojeve dhe habitateve të rrezikuara.

Impaktet që kanë të bëjnë me fragmentimin e habitateve dhe biodiversitetin janë karakteristike gjatë fazës së ndërtimit ose rindërtimit të infrastrukturës dhe me tej. Ato vërehen më tepër në mjedisin lokal, ndërsa në rastin e projekteve me shtrirje të gjera impaktet ndihen edhe në nivelin rajonal dhe përgjatë kufijve (psh në migrimin e karnivoreve të mëdhenj, rrugët e migrimit të shpendeve, vijat ujore të kalimit nderkufitar etj.). Gjatë ndërtimit ose rindërtimit të infrastrukturës, impaktet janë kryesisht afat-shkurter dhe të kthyeshme (psh ndotje nga zhurmat e sheshit të ndërtimit, kafshet largohen prej makinerive të ndërtimit, etj.). Pas ndërtimit, impaktet janë kryesisht permanente dhe të pakthyeshme për shkak të ndryshimeve në peridiorimin e tokës (psh ndërprerja e rrugëve të migrimit, rritja e zhurmës nga strukturat e zhvilluara në vend, pengesa në mjedis – linja elektrike, etj.).

Kjo linjë e ndërhyrjes referohet në mënyrë të veçantë në Sistemin Urban dhe Strategjinë e Vendbanimeve dhe ka si fokus zhvillimin policentrik të bazuar në forcimin e hierarkisë së sistemeve urbane. Në veçanti

tenton që të permiresoje cilësinë urbane në aspektin fizik, me ndërhyrje kualifikimi dhe përmirësimi të tesutit urban, si dhe përmirësimi të cilësisë dhe sasisë së shërbimeve bazë dhe në këtë mënyrë rritjen e numrit të vendbanimeve që aksesojnë në shërbimet themelore të tilla si transporti, ujësjellësi, kanalizimet. Kjo linjë veprimi gjithashtu ndikon në temën e banesave informale dhe sociale.

Cilesia urbane dhe rajonale i referohet kryesisht cilesise se jetes se atyre qe banojne ne territorin e Dibres, do te thote i kushton vemendje pjeseve te ndryshme te territorit dhe marredhenieve ne mes te sistemeve te ndryshme qe e perbejne ate: te maleve dhe luginave, zonave urbane dhe fshatrave, poleve qendrore dhe zonave me margjinale. Qendrat kryesore dhe fshatrat me te vegjel nga te cilat karakterizohet territori duhet te behen vende te socializimit dhe te ofrimit te shërbimeve baze. Duhet vleresuar rruget dhe vendet publike si vende takimi dhe konfrontimit.

Dimensionet e cilesise se jetes jane te lidhura ngushte me komponentet e tjere si ato ekonomike, infrastrukturore, sociale, mjedisore. Cilesia urbane dhe mjedisore nuk lidhet vetem me aspektet materiale / fizike te qytetit dhe te territorit, por perfshin te gjithë sferen jomateriale te lidhur me mireqenien lokale. Ajo pershtatet ne kete aspekt me masen e ndryshimeve demografike te lidhura vecanerisht me probleme te medha sociale, me shpopullimin e territorit dhe shërbimeve te shperndara me karakter inkluziv dhe social. Ne te njejten kohe merr rol qendror dhe ofrimi i shërbimeve dhe hapësirave per te rinjte, me qellim jo vetem te ofroje mundesi per brezin e ri, por edhe per te jetuar dhe shijuar territorin ne menyre te pergjegjeshme , te vetedijsheme dhe te motivuar.

Ne sintheze mund te themi qe tema i perket:

- Hapësira urbane, ne kuptimin e evolucionit urban, te gjendjes se ndertesave, pajisjeve dhe sistemit te parkimit, arredimit urban dhe gjelberimit publik;
- Shërbime individuale (kopshtet e femijeve, kujdesin per njerëzit, rrjetet e kujdesit) dhe per kohen e lire.

Indikatorët kyç janë:

- Forcimi i rolit te Diber si qender kryesore e funksioneve rangut rajonal;
- Fuqizimi i lokaliteteve kryesore per te permbushur kerkesen per shërbime afersie;
- Kualifikimi i shërbimeve baze ne lokalitetet me te vogla /fshatra.

5.4.1.1 Brezi i Gjelbër Evropian

Përgjatë vijes kufitare të Bashkisë Diber që e lidh atë me Maqedoninë është lokalizuar edhe Brezi i Gjelbër Evropian. Ky brez është një lidhje shumë e rëndësishme ekologjike, një nga shtyllat e rrjetit pan-evropian ekologjik, detajet e të cilit janë të bazuara në praninë e zonave të mëdha natyrore që u zhvilluan në mungesë të aktivitetit të vendbanimeve të njeriut që ka karakterizuar prej kohësh "perden e hekurt", dmth kufirin fizik mes dy blloqeve të ideologjive të kundërta.

Brez i Gjelbër i Shqipërisë konsiderohet i gjithë kufiri shtetëror tokësor prej 720 km. Ky konstatim mbështetet në faktin se Shqipëria në të kaluarën ka qenë një vend i izoluar dhe në zonën kufitare nuk lejoheshin aktivitete për shfrytëzimin e burimeve natyrore. Në këndvështrimin e larmisë biologjike vargmalet tona kufitare kanë shërbyer si vendstrehim i shumë llojeve të faunës dhe florës Ballkanike. Duke qënë

e pamundur të mbrohet i gjithë kufiri, si Brezit i Gjelbër i Shqipërisë shërben një rrjet zonash të mbrojtura natyrore ku bëjnë pjesë: i) në krahinën e veriut Liqeni i Shkodrës, Lugina e Valbonës, Lumi i Gashit, Vargmali Korab-Koritnik; ii) në krahinën qendrore Malet Shebenik-Jabllanicë; iii) në krahinën jugore rajoni Ohër-Prespë, Bredhi i Sotirës dhe zona e Butrintit në skajin më jugor.

Figura 1. Brezi i gjelber

5.4.2 Objektivat e Planit dhe masat e propozuara si dhe impaktet e prishmerise për shtimin dhe/ose zgjerimin e hapësirave të gjelbra.

Krijimi dhe permiresimi i korridoreve ekologjike pergjate luginave dhe pergjate zonave te mbrojtura eshte plotesisht ne perputhje me objektivat e planit te menaxhimit. Aktiviteti konsiston ne rivendosja e lidhjeve ekologjike midis parqeve të shumta dhe zonave te mbrojtura që karakterizojnë zonën e Diber, brenda kontekstit të një procesi më të gjerë të rrjetit ekologjik rajonal duke filluar me hapësirat e mëdha të gjelbra dhe blu. Gjithashtu synohet përmirësimi i cilësisë ekologjike të aksit qe bashkon rrjedhen e lumit te Drinit te bardhe me rrjedhen e lumit te Drinit te zi dhe Shfrytëzimi i potencialit të liqenit të Fierzë në drejtim të rritjes së biodiversitetit;

Krijimi i nje sistemi monitorimi ambjental eshte gjithashtu ne perputhje te plote me objektivat e Planit te Menaxhimit, pasi konsiston ne krijimin e një baze të dhënash për të monitoruar rrezikun e paqëndrueshmërisë dhe ndryshimeve klimatike, por edhe konsumin e tokave bujqësore dhe të shpyllëzimit, ose gjuetise si dhe organizimin e fushatave informuese per qytetaret.

Zone mbrojtese per te limituar fenomenin e shpyllezimit eshte perseri ne perputhje te plote me objektivat e PM, pasi ky eshte nje projekt teresisht mjedisor, qe synon ruajtjen dhe permiresimin e lidhjeve ekologjike dhe biodiversitetit, kufizimin e shfrytezimit te pyjeve dhe vendosjen e masave, rregullimin e aktiviteteve te autorizuar, zhvillimin e turizmit te qendrueshem dhe aktiviteteve arsimore e kerkimore.

Krijimi i zonave tampon perreth zonave te rrezikshme ka perputhshmeri te larte per ato zona qe perfshihen ne zonen e mbrojtur, pasi jo i gjithe aktiviteti parashikohet te zbatohet ne zone te mbrojtur. Për shembull, në rastin e rrjedhave të ujit, qëllimi i zonës tampon do të jetë për të mbrojtur lumin nga dëmtimi burime te ndryshme te ndotjes (të tilla si zhavorret, groposje të mbeturinave komunale dhe elemente te ndotjes bujqësore ose industriale), por edhe për të identifikuar zonat e rrezikshme për njerëzit për shkak të përmbytjeve, apo që janë në

afersi te zonave moçalore.

Një shembull tjetër mund të lidhen me identifikimin e zonave të ndotura nga aktivitetet e njeriut dhe të cilat nuk mund të ripërdoren para afateve të caktuara kohore, sic eshte rasti i hotspoteve. Faktikisht nuk gjenden hotspote brenda territorit te zones se mbrojtur.

Rritja e cilesise se menaxhimit te zonave te mbrojtura nga stafi lokal eshte nje aktivitet plotesisht ne perputhje me te gjitha objektivat e planit te menaxhimit te zones se mbrojtur

5.4.3 Objektivat e Planit dhe masat e propozuara si dhe impaktet e prishmerise për shtimin dhe/ose zgjerimin e hapësirave të gjelbra.

Tabela nr. 1: Objektivat e Planit dhe masat e propozuara si dhe impaktet e prishmerise për shtimin dhe/ose zgjerimin e hapësirave të gjelbra.

Objektivi i qëndruesh mërisë	Objektivat specifike	Treguesit	Çmimi	Impaktet e prishme	Koha	Prioriteti	
Përmirësimi dhe pajisja e hapësirës së gjelbër urbane	Rritja e siperfaqes së hapësirave të gjelbra urbane për akses publik.	40	M 2 hapësirav të gjelbra urbane ne lidhje me njerëzit % e popullsisë 15-minuta në këmbë nga zonat e gjelbra (300 m linje ajrore / 600 m në zonat urbane) Dendësiteti i gjelbërimit urban ne lidhje me siperfaqen e komunes (%) Dendësiteti i gjelbërimit urban ne lidhje me zonën e ndertuar (%) Aksesibiliteti dhe shfrytezueshmeria nga zonat kryesore të mbrojtura fqinje (sipërfaqet dhe distancat) Aksesibiliteti dhe shfrytezueshmeria i zonave bujqësore dhe pyjore fqinje (sipërfaqe dhe distancë, regjimi i perdorimit publik)	Mesatar	Ndikimi në shëndetin e njeriut, ndikimi ekologjik, ndikimi në drejtim të ruajtjes së vlerës kulturore dhe historike, të ndikimit në aspektin e produktivitetit ekonomik	AM	E larte
	Klasifikimi i hapësirave urbane të gjelbra në lidhje me madhësinë, karakteristikat e zonës ujëmbledhëse, shërbimet mjedisore (shërbimet per ekosistemin)	41	Nderhyrje të regjistrimit dhe monitorimit të aktivizuara	e ulet	Ndikimi në shëndetin e njeriut, ndikimi ekologjik, ndikimi në aspektin e produktivitetit ekonomik	AT	Mesatar
	Përmirësimi i cilësisë së hapësirave urbane të gjelbra në lidhje me: • funksionalitetin , cilësiine estetike	42	Monitorimi perceptimi i qytetarëve Prania e funksionone te rralla / te shumëfishta / etj Vlera historike dhe artistike, diversiteti i luleve, prania e ujit, ...	e ulet	Ndikimi në shëndetin e njeriut, ndikimi ekologjik, ndikimi në aspektin e produktivitetit ekonomik	AT	Mesatar

	<ul style="list-style-type: none"> • sigurine • shërbime dhe arredim • presionet mirëmbajtja • Cilësia e mjedisit • Fragmentimi / lidhja e sipërfaqeve të gjelbra 		<p>Aksesi për këmbësorë dhe biçikletat, siguria, gardhet, ruajtja natën, ...</p> <p>Prania e tualeteve, ujit të pijshëm, parkimit të biçikletave, stola dhe kosha, etj ..</p> <p>Prania e trafikut, hekurudhat, linjat e energjisë, fabrika, magazina, ...)</p> <p>Gjendja e barit, pastrimi, etj</p> <p>Shëndeti i bimëve, ndërhyrjet e biodiversitetit dhe të kujdesit pyjeve të parashikuara,</p> <p>Prania e korsive të biçikletave, bulevardet dhe rrugët me pemë, zona e këmbësorëve, ...</p>				
	Prezantimi i instrumenteve ekonomike të inventarizimit dhe planifikimit të zonave të gjelbra urbane	43	Miratimi i Planit të Gjelbër Miratimi i një rregulloreje bashkiake për mbrojtjen e trashëgimisë së pemëve operacione të regjistrimit dhe monitorimit të gjendjes egzistuese % e buxhetit bashkiak për mjedisin / menaxhimin e gjelbërimit urban	Mesatar	Ndikimi ekologjik, ndikimi në drejtim të ruajtjes së vlerës kulturore dhe historike, të ndikimit në aspektin e produktivitetit ekonomik	AT	Mesatar
	Përmirësimi i pjesëmarrjes lokale në menaxhimin e zonave të gjelbra	44	Mjetet e informacionit të aktivizuara Mjetet e menaxhimit të pjesëmarrjes së aktivizuara Veprimet e menaxhimit pjesëmarrëse të ndërmarra Paraqitjet	e ulët	Ndikimi në shëndetin e njeriut, ndikimi ekologjik, ndikimi në drejtim të ruajtjes së vlerës kulturore dhe historike, të ndikimit në aspektin e produktivitetit ekonomik	AT	E larte
Përmirësimi i shërbimeve mjedisore nga hapësirat e gjelbra urbane	Prezantimi i mjeteve të projektimit të zonave të gjelbra urbane për përmirësimin e cilësisë së ajrit, thithjen e zhurmës dhe rregullimin e ngrohjes, përshkueshmërisë e	45	Heqja e ndotësve dhe thithja e CO2 Ndërhyrje të qëndrueshme në ndërtimi Përshkueshmërisë e tokave urbane Ndërhyrje fitodepuracioni.	Mesatar	Ndikimi në shëndetin e njeriut, ndikimi ekologjik, ndikimit në aspektin e produktivitetit ekonomik	AT	E larte

	tokës, rigjenerimin e ujit, etj						
Përmirësimi i shërbimeve sociale dhe kulturore që sigurohen nga hapësirat e gjelbra urbane	Përmirësimi i multifunksionalitetit të hapësirave urbane të gjelbra në veçanti; <ul style="list-style-type: none"> aktivitete rekreative, Aktivitetet e edukimit mjedisor, trajnimit dhe punësimit, Funksionet e integritit social, identitetit dhe ekuilibrit psiko-fizik 	46	Flukset e vizitorëve Pajisje sportive dhe arredim Punësimi (direkte dhe indirekte) Programet e edukimit mjedisor Miks sociale / kulturor i vizitorëve	e ulet	Ndikimi në shëndetin e njeriut, ndikimi në drejtim të ruajtjes së vlerës kulturore dhe historike, të ndikimit në aspektin e produktivitetit ekonomik	AT	Mesatar
Përmirësimi i shërbimeve ekonomike të dhëna nga hapësirat e gjelbra urbane	Përmirësimi i atraktivitetit turistik të qyteteve dhe aktivizimi i mikro-ekonomive lokale (të tilla si kopshte urbane, aktivitete rekreative dhe restorante, ...)	47	Flukset turistike Licencat e dhëna (restorante të vogla, ...)	Mesatar	Ndikimi në drejtim të ruajtjes së vlerës kulturore dhe historike, të ndikimit në aspektin e produktivitetit ekonomik	AT	Mesatar
	Kualifikimi i ndertimeve në tregun e pasurive të patundshme	48	Vlerat imobiliare	e ulet	Ndikimi në aspektin e produktivitetit ekonomik	AT	Mesatar
	Reduktimi i pasojave negative (ndotja, sëmundjet, ...)	49	Shpenzimet mjedisore të evituara, Përfitimet mjedisore.	Mesatar	Ndikimi ekologjik, ndikimi në drejtim të ruajtjes së vlerës kulturore dhe historike, të ndikimit në aspektin e produktivitetit ekonomik	AM	E larte

5.5 Parashtrimi i dy varianteve për zgjidhje të problematikës së evidentuar për sa u përket hotspotëve.

Përsa i përket trajtimit të zonave të si pikat hotspot të identifikuar në plani, ky seksion parashikon prezantimin e dy opsione për zgjidhjen e problemeve të identifikuar në lidhje me këtë të fundit. Në rastin specifik të Bashkisë Diber nuk janë identifikuar zona hotspot.

6 RAPORTI PER KAPACITET INSTITUCIONALE

Pas reformës administrative dhe krijimit pasues të Bashkise së re e cila përfshin 14 njësi administrative, thelbesor është forcimi i kapaciteteve institucionale. Bashkia Diber ka kaluar nga rreth 14.000 banorë me një sipërfaqe prej rreth 29 kilometra katrorë në një popullsi prej 60,000 banorë dhe me një sipërfaqe prej rreth 940 kilometra katrorë të cilat përfshijnë 14 njësi administrative dhe qendrën e Peshkopi.

Në fakt, strukturat teknike dhe administrative të Bashkisë gjenden përballë një realiteti tjetër, në aspektin social, ekonomik, territorial, mjedisor dhe të infrastrukturës. Për këtë arsye është e nevojshme për të forcuar strukturën teknike dhe administrative edhe në raport me funksionin specifik të menaxhimit të territorit përmes PPV.

Për këtë qëllim, në hartimin e Planit, janë identifikuar rekomandime dhe paketa trajnimi me tematika të caktuara, për tu implementuar dhe monitoruar me kalimin e kohës. Analiza e kapaciteteve institucionale të Bashkisë ka sjellë identifikimin e pikave kryesore të forta dhe të dobëta .

Anët e Forta

- Pozicion i favorshëm gjeografik, mundësi për shfrytëzimin e fondeve të BE-së për bashkëpunimin ndërkufitar
- Peshkopia dhe fshatrat përreth janë zona urbane kompakte.
- Dibra sipas politikave kombëtare është qendra ndërmjetese e aglomerateve rajonale, që nënkupton avantazhe nga prania e zyrave dhe shërbimeve publike.

Dobësitë

- Ekspansion i paplaifikuar i qendrave urbane me mungese hapësirash publike dhe cilësie urbane
- Eficencë e ulët në ofrimin e shërbimeve
- Infrastrukturë arsimore me cilësi të ulët
- Cilësi e ulët shërbimesh në zonat rurale
- Zhvillim monocenrik
- Mungese banesash sociale për grupet vunerabel
- Mungesa e kompetencave teknike në ceshtjet e planifikimit urban dhe zbatimit.
- Mungesa e kompetencave teknike në menaxhimin e burimeve natyrore
- Mungesa e aftësive teknike në zhvillimin turistik dhe marketingun territorial
- Informacion i paplotë vecanerisht përse i përket territorit rural
- Mungesa e bazës materiale të plotë si kompjutera, softëare etj në njësitë administrative

Mundësitë

- Bashkëpunim ekonomik dhe social në nivel rajonal dhe ndërkufitar
- Zhvillim policentrik me përqendrimin e shërbimeve kryesore në qytetin e Peshkopi

- Permiresimin e cilesise se jetes ne zonat rurale dhe periferike
- Menaxhimi i integruar i territorit
- Zbatimi i një bazë të dhënash te gjeo-referencuara për të gjithë territorin, për tu rinovuar dhe monitoruar në kohe

Kërcënimet

- Fenomeni i migrimit nga keto zona drejt Tiranës dhe Durrësit
- Tendenca e të rinjve për të braktisur zonën
- Bashkia Diber ka një sipërfaqe prej rreth 1000 kilometra katrorë, shumë më e larte se territori që duhej të menaxhonte përpara reformës administrative.
- Vështirësi në ngritjen e kapaciteteve lokale në zonat periferie
- Pabarazi ne zhvillimin rajonal krahasuar me vendet fqijn

6.1 Zona të përmirësimit

Në këtë kontekst mund të formulohen rekomandime, të strukturuar në katër linja tematike:

1. Trajnimi i personelit në zonat prioritare që vijojnë:

- Planifikim dhe Menaxhim Terriori:**
  - Hartim politikash zhvillimi
  - Përdorimi i instrumentave të drejtimit të zhvillimit
  - Përdorim i GIS dhe Regjistrin të Territorit
  - Menaxhim Projektesh
  - Rregulla të përdorimit të tokës
  - Menaxhimi hidrik i territorit
- Trajtimi i çështjeve sociale:**
  - Trajnime për këshillimin e të rinjve
  - Trajnime për strehimin social
  - Trajnimet për ndihmën e grupeve në nevojë
- Zhvillim Rural dhe Menaxhim Pyjesh**
  - Trajnime mbi menaxhimin e territorit rural
  - Menaxhimi i zonave te mbrojtura natyrore
  - Menaxhimi i pyjeve
- Turizëm dhe guida turistike:**
  - Vleresimi i trashëgimisë natyrore dhe kulturore të territorit
  - Trajnimi i guidave lokale
  - Krijimi i një zinxhiri pritjeje
- Menaxhim i rreziqeve natyrore**
  - Rreziku hidrik

- Rreziku hidrogeologjik
  - Rreziku sizmik
  - Ndotja ambientale dhe akustike
- f. Bashkëpunimi ndërkuftar
- Synon mbështetjen dhe ngritjen e strukturave për bashkëpunimin ndërkuftar midis bashkisë Diber dhe bashkive kufitare maqedonase. Ngritjen e strukturave për shkëmbime eksperiencash. Ky program është më tepër i karakterit të marrëdhënieve institucionale. Gjithashtu shërben në ngritjen e kapaciteteve për hartimin e planeve të përbashkëta si dhe në aplikimin për projekte në thirrje të IPA Cross Border 2014-2020

6.2 Implementimi i PPV

Në kuadër të PPV së Dibres duhet të strukturohen disa shërbime institucionale në mënyrë që të ndjekin çështjet e ndryshme që kanë të bëjnë me menaxhimin dhe zbatimin e planit urbanistik. Në vecanti bashkia duhet të sigurojë shërbimet prioritare të mëposhtme:

1. Drejtoria e Planifikimit të Territorit:

Merret drejtpërdrejtë me zbatimin e PPV. Shërben si coordinator edhe për drejtoritë e tjera. Detajon vendore sipas rastit apo dhe njësitë strukturore. Monitoron zbatimin e planit dhe në fund të çdo viti përgatit një raport vlerësimi ku ofron dhe rekomandimet përkatëse për PPV. Ajo gjithashtu merret me monitorimin e zbatimit të Planit dhe formulon rekomandime të mundshme për ndryshime.

2. Shërbimi i Sistemit Informativ:

Siguron mbledhjen, sistemimin, përditësimin dhe zbatimin e bazës së të dhënave territoriale (GIS). Ai merret me mbledhjen dhe monitorimin e treguesve statistikorë të percaktuar nga PPV.

3. Drejtoria e infrastruktures:

Përfshin: Përgjegjës Sektori i Shërbimeve të Pastrimit, Gjellbërimit dhe Varrezave Publike; Përgjegjës Sektori i Ndriçimit, Sinjalistikës, Transportit dhe Mobilitetit. Drejtoria është përgjegjëse për zbatimin e planit të ndërhyrjeve infrastrukturore sipas masave të parashtruara në PPV dhe në Strategji.

4. Drejtoria e Studimeve, Planifikimit, Koordinimit dhe Monitorimit të Investimeve

Kjo drejtori është drejtpërdrejtë e lidhur me koordinimin e investimeve të parashikuara në planin e veprimit të Strategjisë Territoriale si dhe parashikimet për investime të planifikuara në PPV. Koordinon dhe monitoron me drejtorinë e planifikimit të territorit ecueshmërinë e zbatimit të investimeve. Në fund përgatit raportin e monitorimit në lidhje me ecueshmërinë e investimeve si dhe jep rekomandime për ndryshimet përkatëse në PPV

5. Drejtoria e Mjedisit, Pyjeve dhe Menaxhimit të Ujërave

Monitoron situatën mjedisore dhe menaxhon pyjet e ujërat. Harton plane menaxhimi për pyjet në kuadër të planifikimit sektorial vendor. Çdo vit përgatit raportin e monitorimit të PPV në lidhje me çështjet mjedisore dhe ofron rekomandimet përkatëse për përshtatjen me situatë të reja. Është

përgjegjëse për zbatimin e masave në mjedis të parashikuara në PPV dhe për monitorimin e drejtpërdrejtë të rezultateve të tyre

6. Drejtoria e Zhvillimit rural dhe bujqësisë

Merret drejtpërdrejtë me zbatimin e programeve për zhvillimin rural dhe bujqësinë. Mund të hartojë një plan sektorial vendor për zhvillimin për të fuqizuar dhe detajuar më shumë sektorin.

7. Drejtoria e Shërbimeve Sociale, CPU dhe Strehimit

Kjo drejtori, zbaton politikat përkatëse për strehimin dhe monitoron ecueshmërinë në lidhje me strehimin social. Gjithashtu, në kuadër të zbatimit të planit, është e nevojshme krijimi i një databaze hapësinore në lidhjet me kërkesat për strehim si dhe përgjigjes së tyre. Drejtoria është përgjegjëse për ndjekjen e zbatimit të projekteve në fushën e strehimit në bashkëpunim me drejtorinë e planifikimit të territorit. Kjo drejtori duhet të përgatisë në mënyrë periodike raportin e monitorimit të situatës së strehimit.

Forcimi i kapaciteteve institucionale të bashkisë parashikon gjithashtu zhvillimin e shërbimeve dhe kompetencave të mëposhtme:

1. Drejtoria Juridike dhe Prokurimeve:

Merret me verifikimin e aspekteve ligjore të planit dhe me azhurnimin e Bashkisë me rregulloret në fuqi

2. Drejtoria e Ndhmës Ekonomike (përfaqësuar nga drejtori i drejtorisë)

Kjo drejtori duhet të përgatisë në mënyrë periodike raportin e monitorimit të situatës së ndihmës ekonomike. Është përgjegjëse për zbatimin e programeve për ndihmën ekonomike

3. Drejtoria e Turizmit (Përgjegjës Sektori i Zhvillimit të Turizmit dhe Produktit Turistik)

Merret drejtpërdrejtë me zbatimin e programeve për zhvillimin e turizmit. Mund të hartojë një plan sektorial vendor për turizmin për të fuqizuar dhe detajuar më shumë sektorin. Monitoron situatën e zhvillimit të turizmit në Bashkinë Diber dhe çdo vit përgatit një raport monitorimi

4. Drejtoria e Administrimit, Zhvillimit Ekonomik dhe Menaxhimit të Burimeve Nierezore

Përgjegjës për menaxhimin e zyrave bashkiake, të burimeve njerëzore dhe planifikimit ekonomik të Bashkisë (bilanci).

6.3 Instruksione tematike

6.3.1 Trajnimet për menaxhimin e Planit

Qëllimi i trajnimit është që të krijojë dhe të implementojë profesionalizmin e stafit vendor të Bashkisë të ngarkuar për projektimin urbanistik. Bëhet fjalë për profesionistë (arkitektë, inxhinierë, gjeometër, etj.) të Departamentit Teknik të deleguar në këtë pozicion.

Aksioni që Grupi i Punës propozon është dhënia e Asistencës teknike në ndërtimin e Planit duke futur konceptet e qëndrueshmërisë dhe subsidiaritetit të Bashkimit Evropian dhe duke shtuar metodologjitë më të mira të praktikave që lidhen me procesin dhe projektin urbanistik.

Në ndërtimin e një projekti urbanistik, çështjet territoriale për tu përballur janë të rëndësishme dhe komplekse. Këto kanë të bëjnë me një listë jo gjithëpërfshirëse të temave dhe problemeve të mëposhtme:

- a. tema e mjedisit me nivelet e sigurisë që duhen ruajtur për elementet që karakterizojnë territorin në fjalë,
- b. tema e ndotjeve të tokës dhe nëntokës, nga zhurmat, shkarkimet, nga tokat për bonifikim,
- c. tema e strehimit dhe e shërbimeve për popullatën (objektet publike të interesit të përbashkët, shkolla, parqe, parkingje, etj).
- d. tema e sektorit prodhues (eventualisht i ndotur) dhe e sektorit komercial.
- e. tema e infrastrukturës rrugore dhe e transportit publik.
- f. tema e rrjeteve të shërbimit: të furnizimit me ujë, kanalizimit, gazit, të ndriçimit publik, rrjetit të telefonave mobile, rrjetit wi-fi.

Më pas ka çështje që lidhen me realizimin e punëve publike, dmth me ndërtimin e qytetit publik.

Çështjet për tu marrë në konsideratë për pjesën e tokës bujqësore janë :

- a) zhvillimi i territorit rural për prodhimin bujqësor,
- b) vlerësimi i sipërmarrësve bujqësor individual ose ne grup,
- c) zhvillimi i ndermarrjeve bujqësore dhe i produkteve vendase për tregtimin e tyre
- d) tema e vendbanimit, lidhur me fermerin i cili duhet të banojë në territorin afër kompanisë, për të kontrolluar ndërtimin dhe frenuar fenomenin e ndërtimit spontan apo të paligjshëm.
- e) mundësia e ndërtimit të zonave rustike (streha për veglat dhe makineritë), stallat, sera etj, dmth të gjitha strukturat që lidhen me procesin e zhvillimit të bujqësisë,
- f) tema e ndotjes nga pesticidet dhe mbetjet e kafshëve,
- g) mbrojtja e mjedisit nëpërmjet identifikimit të zonave të mbrojtura ose atyre për tu mbrojtur,
- h) tema e mbledhjes dhe e tregimit të produkteve,
- i) format e integritit të të ardhurave bujqësore të sipërmarrësve individualë nëpërmjet formave të turizmit të butë (p.sh. B & B).

PROGRAMI I KURSIT

Kursi do të ndahet në dy tema kryesore:

- a) ndërtimi i planit të përgjithshëm urbanistik për qytetin dhe për zonat rurale
- b) ndërtimi dhe menaxhimi i një SIT-i Sistemi Informativ Territorial

Indeksi i leksioneve

Pjesa A - Bazat e Planifikimit (një javë-5 ditë për tetë orë rresht)

1. Perceptimi i qytetit: hapësira e ndërtuara - hapësira bosh, marrëdhënia midis hapsirës së ndërtuar dhe hapësirave të lira, hapësirës publike dhe asaj të përdorimit publik - qytet publik vs. qytet privat. Shërbimet për publikun: shkollat, parqet, transporti, rrugët, parkingjet, etj,
2. Perceptimi i territorit: zonat e rezervuara për sektorin bujqësor, zonat për prodhim - zonat për ndërtim,
3. Problematikat: nga perceptimi i qytetit dhe territorit duhet të dalin ne pah problemet e zbuluara dhe të pazbuluara – pjese te analizes SWOT
4. Projekti. Zgjidh problematikat e identifikuara për çdo sistem: projekti i sistemit të infrastrukturës, i sistemit te vendbanimeve, të sistemit të prodhimit, të sistemit mjedisor,
5. Territori bujqësor: mes prodhimit dhe vlerave mjedisore, kombinon mbrojtjen e mjedisit me rritjen e prodhimit bujqësor

Pjesa B - Konceptet e GIS

1. Si të ndërtosh një bazë të dhënash, organizimi i bazës së të dhënave, si të mbledhësh dhe të transformosh baza të tjera të dhënash (regjistri i banorëve, harta e rrugëve, rrjete nëntokësore, regjistri i përdorimit të shërbimeve kryesore: furnizimi me ujë, gaz. Mbeturinat, energjia elektrike, uji),
2. Regjistrimi i ndërtesave ekzistuese, zbatimi dhe përditësimi me anë të praktikave të ndërtimit,
3. Ndërtimi i një DB për territorin bujqësor: identifikimi i ndërmarrjeve bujqësore nëpërmjet parcelave kadastrale,
4. Mbivendosja mes hartes kadastrale dhe hartës teknike e ortofotos. Hartat mund të tërhiqen nga rrjeti kompjuterik global (Google Earth dhe rrjete të ngjashme)
5. Projekti i zonës bujqësore: racionalizimi i zonave të ndërtimit (banim, zona rustike, kompanitë që lidhen me prodhimin bujqësor, etj) të zonave të rezervuara për prodhimin bujqësor, të zonave të rezervuara për mbrojtjen e mjedisit dhe peizazhit.

6.3.2 Rekomandimi i veprimeve dhe masave për rritjen e efikasitetit të GIS

Rekomandimet për përmirësimin e efikasitetit të përdorimit të GIS nga bashkitë i referohen tre veprime kryesore:

- Trajnimi i stafit te bashkise
- pajisja me hardware e software
- menyra e menazhimit dhe e azhornimit te te dhenave.

Me qëllim zbatimin e sistemit do të jetë e nevojshme të sigurohet një projekt ad hoc për prokurimin e burimeve dhe për ekzekutimin e aktiviteteve.

PROPOZIM PER KURSE FORMIMI,TRAJNIMI.

A. Trajnim per mirembajtjen e sistemit

Seksioni 1:

- Nocionet baze mbi programet GIS te perdorur
- Arkitektura e sistemit WebGIS
- Konfigurimi i sistemit

Seksioni 2:

- Mirembajtja e software-ve , te sistemit
- Monitorimi i performances
- Optimizimi i performances
- Ushtrime praktike mbi raste konkrete

Seksioni 3:

- Instruksione mbi menaxhimin e perdoruesve
- Trajnim mbi menyren e raportimit dhe personalizimin e maskave
- Ushtrime praktike mbi raste konkrete

B. Trajnim per mirembajtjen dhe azhornimin e te dhenave.

Seksioni 1:

- Bazat e hartografise dhe GIS
- Nocionet baze rreth software-ve GIS te perdoruara
- Nocionet mbi azhornimin e niveleve hartografike te hedhur

Seksioni 2:

- Arkitektura e sistemit WebGIS
- Insetimi dhe personalizimi i niveleve te reja informuese dhe i atyre te ngjashme egzistuese

Seksioni 3:

- Ushtrimi
- Aplikimi ne raste konkrete i nocioneve te marra (trajnimi ne pune)

C. Trajnimi per perdorimin e portalit WebGIS per perdoruesit e brendshem te institucionit dhe operatoreve

Seksioni 1:

- Instrumentat e navigimit
- Pershkrimi i moduleve te aplikueshem
- Printimi dhe shkarkimi
- Dizenjimi dhe azhornimi i te dhenave nga WebGIS

Seksioni 2:

- Mjetet e navigimit
- Pershkrimi i moduleve te aplikueshem
- Printimi dhe shkarkimi
- Dizenjimi dhe azhornimi i te dhenave nga WebGIS

VERIFIKIMI I HARDUERIT-SOFTUERIT-BURIMEVE NJEREZORE

Pajisje të reja në lidhje me hardueret dhe softueret do të përmirësojnë, perditësojnë dhe kompletojnë infrastrukturën ekzistuese IT. Keto pajisje të reja, kryesisht të përbëra nga servera, stacione pune dhe softuere GIS, duhet të integrohen në rrjetin ekzistues, duke marrë në konsideratë disa çështje:

HARDUERE

- Administrimi i rrjetit (Domain, rrjeti perferik, rregullat e menaxhimit, etj.),
- Performance dhe shpejtësi për të dy stacionet e punës/serverat, si të ri ashtu dhe ekzistues;
- Lidhje ekzistuese interneti dhe lidhje e re për rrjetin e Gjeo-portalit;
- Administrimi dhe konfigurimi i rrjetit dhe i serverave të të dhenave;
- Siguria, si të brendshme ashtu dhe nga lidhjet e internetit;
- Sistemi i të dhënave Storage;
- Back up-i dhe rigjenerimi i sistemit të të dhënave
- Printer dhe plotter i formatit të madh
- Skaner i formatit të madh

SOFTUERE

- Softueri GIS dhe aplikacioni zhvillues GIS;
- Grafika dhe dizajni i Softueri
- Sistemi i menaxhimit të paketës së softuerit

ZHVILLIMI I BURIMEVE NJERËZORE

Pajisja me persona që kanë aftësi dhe njohuri për të performuar në mënyrë efektive. Për të siguruar suksesin e sistemit sipërmarres të centralizuar GIS në zyrat e Bashkisë, është jetik trajnimi i të gjithë personelit përkatës, në të gjitha zyrat, nga niveli selisë në zyrën më të ulët.

7 PLANI I VEPRIMEVE PËR ZBATIMIN E PPV-SË

7.1 Matrica e prioriteteve dhe e investimeve te nevojshme

Tabela më poshtë tregon planin e veprimit që paraqet kuadrin sintezës se projekteve te identifikuar në kapitullin e mëparshëm dhe në të cilin tregohen:

- Obiektivi Strategjik
- Programi Strategjik
- Veprimi
- Projekti
- Prioritetet terminologjia kohore e referimit (Periudhe afat shkurtër (5 vjet) - (A Sh); Periudhe afat mesme (5-10) - (A M); Periudhe afat gjate (10) - (A Gj)
- Tipologjia e investimit (Publik – PU; Privat – PR; Miks – PU+PR)
- Vlera e investimit

Shpenzimet maksimale te mëposhtme janë llogaritur në bazë të kriterëve të kostove për njësi mase. Varësisht nga lloji i veprimit / projektit shpenzimet bazë reference duhet të lexohen me vemendjen e mëposhtme:

- kostoja e realizimit të ndërtimit: Kjo është kostoja mesatare për metër kub. duke përfshirë edhe fitimin e kompanisë dhe përjashton projektimin,
- kostoja e rrugëve të ndërtimit, shesheve, rrugëve të ciklabel, etj është kostoja mesatare për metër katror apo metra. linear përfshin fitimin e ndërmarrjes dhe përjashton projektimin
- Shpenzimet e kurseve të trajnimit ose të ngjashme: është kostoja parametrizuar për nxënës / përdoruesi, duke përfshirë shpenzimet për çdo qira të klasave, kompensim të stafit të përkushtuar, shpërblimit për mësuesit, etj
- kosto e realizimit të rrjeteve nëntokësore: kjo është një kosto mesatare për m.linear përfshirëse e fitimit të ndërmarrjes,
- shpenzimet e projektimit urban apo ndërtim arkitektonik: kjo është një kosto një tantum, duke përfshirë inspektimet dhe prodhimin e përpunimeve, etj
- kosto e ripyllimit ose sitemimit te terreneve : behet fjale per nje kosto te parametruar ne m.katror qe perfshin fitimin e firmes

Të gjitha shpenzimet nuk marrin në konsideratë tarifat dhe taksat ligjore si dhe ngjarje të paparashikuara.

Programi Strategjik	VEPRIMI	PROJEKTI	VLERA E INVESTIMIT	PRIORITETET PERIUDHE AFAT SHKURTËR, MESME, GJATE	INVESTIM PUBLIK OSE PRIVAT
Objektivi Strategjik 1					
Një cilësi e mirë e jetesës në territorin e Kukësit					
1.A Rritja e cilesise urbane te Bashkise Kukës	1.A.1 Shtimi i numrit dhe i cilësisë se shërbimeve	1.A.1.1 Permiresimi i rrjetit nentokesor	Shiko piken 11	A Gj	Pu
		1.A.1.2 Zhvillimi i infrastruktures sanitare baze	Hipoteza: ndërtimit dhe pajisjes se një klinikë: 100.000Euro + kostot e menaxhimit dhe te pajisjeve shpenzimet në vit për person 30.000Euro	A M	Pu
	1.A.2 Kualifikimi i zonave qendrore	1.A.2.1 Rikualifikimi i bulevardit	Sipas nje projekti qe duhet percaktuar _ Vleresimi 100 Euro per mk	A M	Pu
		1.A.2.2 Rikualifikimi i lidhjes hotel-qender	Rruge kembesore _Sipas nje projekti qe duhet percaktuar _ Vleresimi 100 Euro per mk	A M	Pu
		1.A.2.3 Rikualifikimi i zones se molit	Zona e Molit_Pontile ne dru _ Sipas nje projekti qe duhet percaktuar _ Vleresimi 100 Euro per mk	A Gj	Pu+Pr
	1.A.3 Percaktimi i hierarkise se qendrave te banuara	1.A.3.1 Percaktimi i sherbimeve minimale baze sipas hierarkise se qendrave te banuara.	Per tu percaktuar	I vazhdueshem	Pu
1.A.3.2 Zhvillimi policentrik dhe percaktimi i zonave urbane paresore		Per tu percaktuar	I vazhdueshem	Pu	
1.B Vleresimi i zonave bosh/te papedoruara	1.B.1 .Rigjenerimi i zonave te boshatisura/ te braktisuara dhe nga kendveshtrimi i trashegimise kulturore.	1.B.1.1 Rikualifikimi i zones industriale te zbrazur (rikualifikim urban)	Rilindja urbane/ Sipas nje projekti qe duhet percaktuar _ Vleresimi 100 Euro per mk.per rruge e sheshe _ 500 Euro per mk. per Ristrukturimet ndertimore	A M	Pu+Pr
	1.B.2 Permiresimi i lidhjeve ndermjet zones industriale dhe qendres.	1.B.2.1 Lidhja e zones se rivleresuar (ish zona industriale e zbrazur) me zonen e qendres	Rruge pedonale/ Sipas nje projekti qe duhet percaktuar _ Vleresimi 100 Euro per mk	A Sh	Pu
1.C Minimizimi i abuzivizmit dhe i lagjeve	1.C.1 Rritja dhe permiresimi i cilesise se sherbimeve (si	1.C.1.1. Hedhja ne harte e sherbimeve egzistuese(formale dhe informale).	Studim qe i duhet besuar profesionisteve / 30.000 Euro per harten dhe relievin informatik	A Sh	Pu

Informale	1.1.1)				
	1.C.2 Plani per ndertimet sociale	1.C.2.1 Ndertimet sociale	Projekt dhe realizim Banesa per familje ne nevoje_ 250Euro/mc	A Sh	Pu
	1.C.3 Sistemimi i lagjeve informale.	1.C.3.1 Sistemimi i lagjeve informale.	Projekt per tju besuar profesionisteve/ 30.000Euro	A M	Pu
Objektivi Strategik 2					
Nje akses me i mire ne brendesi te territorit te Dibres dhe vleresimi i lidhjeve nder-rajonale dhe nderkufitare					
2.A Rritja e cilesise dhe eficenses se sherbimeve	2.A.1 Menaxhimi i mbetjeve	2.A.1.1 Menaxhimi i mbetjeve	Per tu percaktuar	A M	Pu
	2.A.2 Permiresimi i rrjetit te ujesjellesit	2.A.2.1 Permiresimi i rrjetit te ujesjellesit	100 € per meter linear	A M	Pu
	2.A.3 Permiresimi i rrjetit te kanalizimeve	2.A.3.1 Permiresimi i rrjetit te kanalizimeve	100 € per meter linear	A M	Pu
	2.A.4 Permiresimi i menaxhimit te burimeve te disponueshme	2.A.4.1 Permiresimi i teknologjise ne nxjerrjen dhe perpunimin e mineraleve	Ne ngarkim te pronareve private te	A M - A Sh	Pr
		2.A.4.2 Projektimi i parqeve energjistik(energjia e diellit dhe e erez)	50.000 €	A M	Pu
2.B Permiresimi i aksesibilitetit	2.B.1 Permiresimi i organizimit te transportit publik	2.B.1.1 Permiresimi i organizimit te transportit publik	Rinovimi i parkut te mjeteve / 100.000_Euro per mjet	A M	Pu
	2.B.2 Permiresimi i rrjetit rrugor ekzistues	2.B.2.1 Vleresimi i gjendjes se rrjetit rrugor	Projekt per tju besuar profesionisteve/ 50.000Euro	A M	Pu
		2.B.2.2 Mirembajtja dhe permiresimi i rrugeve te pakalueshme	Sipas nje projekti / Vleresimi 100Euro per mk.	A M - A Sh	Pu
		2.B.2.3 Reduktimi i numrit te rrugeve te paasfaltuara	Sipas nje projekti / Vleresimi 100Euro per mk.	A M - A Sh	Pu
		2.B.2.4 Zgjerimi dhe mirembajtja e rrugeve urbane dhe e ndricimit te tyre	Sipas nje projekti / Vleresimi 100Euro per mk.Ndricim publik i realizueshem 2000 Euro per pike ndricim	A M - A Sh	Pu

	2.B.3 Krijimi i rrugeve te bicikletave	2.B.3.1 Zhvillimi i projekteve të infrastrukturës ndërkufitare mbi temen e levizjes së qëndrueshme	Pista ciklabel / 100 Euro per m. linear	A M - A Sh	Pu
	2.B.4 Vleresimi i lidhjeve nderkombetare	2.B.4.1 Zhvillimi i projekteve per transportin nderkufitare dhe per infrastrukturen	Linja autobus te dimensioneve te vogla / 100.000Euro per mjet/ 30.000Euro per shofer /vit	A M - A Sh	Pu

2.C Zhvillimi i sitemit ekonomik	2.C.1 Krijimi i paketave turistike rajonale	2.C.1.1 Mundesi itinerarësh rajonal per eksplorimin e vlerave historike dhe natyrore	Realizimi i kalimeve kembesore / 100Euro per m. linear	A M	Pu
	2.C.2 Pakete turistike rajonale	2.C.2.1 Krijimin e paketave turistike qe perفشijne Kukesin, Prizrenin, Tropojen e Gjakoven	Projektim i paketave turistike / ne ngarkim te privateve	A M	Pr
	2.C.3 Ritja e mundesise se shkollimit	2.C.3.1 Shkollimi profesional(turizem, gastronomi, agrikulture)	Kurse profesionale /500 euro per kursant simestrale duke perفشire leksionet me docente , kosto jete	A M	Pu
		2.C.3.2 Permiresimin e infrastruktures se sitemit parashkollor dhe shkollor	Kopshte / zbatimi 250 euro për metër kub. + Kushton Personell 30.000Euro në vit për person	A M	Pu

Objekivi Strategik 3

Vleresimi i qendrueshem i burimeve ambjentale si ne terma turistike dhe energjitike e minerare

3.A Menaxhim dhe mbrojtje me e mire e sitemit ambjental	3.A.1 Rritja e kontrollit dhe e mbrojtjes së mjedisit	3.A.1.1 Parandalimi i ndotjes se ajrit dhe ujit si pasojë e shfrytëzimit të mineraleve	Fushate monitorimi / 50.000Euro _ Realizimi i depuratorit 130Euro per person	A M - A Sh	Pu
		3.A.1.2 Krijimi dhe permiresimi i Korridoreve ekologjike përgjatë luginave dhe përgjatë zonave të mbrojtura	Sistemime agro-pyjore 1,0 Euro per mk.	A M - A Sh	Pu
		3.A.1.3 Krijimi i nje sistemi monitorimi ambjental	Central monitorimi / Qera 3500 Euro ne muaj	A Gj	Pu
		3.A.1.4 Zone mbrojtese per te limituar fenomenin e shpyllezimit	Sistemime agro-pyjore 1,0 Euro per mk.	A Gj	Pu
		3.A.1.5 Krijimi i zonave tampon perreth zonave te rrezikshme	Sinjalizime vizive / 300Euro per shtylle ose 50Euro per mk per rrethimet	A Gj	Pu
		3.A.1.6 Rritja e cilesise se menaxhimit te zonave te mbrojtura	Formacioni dhe modulet per tu percaktuar	A Gj	Pu

		nga stafi lokal			
3.B Vleresimi i trashegimise natyrore dhe kulturele nga pikepamja turistike	3.B.1 Permiresimi i infrastruktures dhe rritja e investimeve per turizmin natyror (turizmi malor dhe ekoturizmi)	3.B.1.1 Rregullimi dhe permiresimi i plazhit	Slpas nje projekti / Vleresimi 50 Euro per mk.	A Gj – A M	Pu
		3.B.1.2 Vleresimi turistik i Zones malore ne kufi me Kosoven dhe Maqedonine	Shtigjet / 10 Euro per m. linear perfshi dhe kartolerine	A Gj – A M	Pu
		3.B.1.3 Sistemimi i zonave pyjore pergjate liqenit	Sistemime agro-pyjore 1,0Euro per mk.	A Gj – A M	Pu
3.C Vleresimi i qendrueshem i burimeve natyrore ne termat e energjise dhe nxjerrjes	3.C.1 Administrim me mire i ciklit te ujit	3.C.1 Administrim me mire i ciklit te ujit	Per tu percaktuar	A M	Pu
	3.C.2 Vleresimi i hidrocentraleve lokal	3.C.2.1 Regjistrimi dhe gjeoreferencimi i centraleve ekzistuese	Realizimi i studimeve specifike – 30.000 €	A Gj – A M	Pu
		3.C.2.2 Tarifa te pershtatshme per konsumin e energjise	Politike per tu aktivizuar	A Gj – A M	Pu + Pr
3.C.3 Vleresimi lokal i potencialit minerar	3.C.3.1 Vleresimi lokal i potencialit minerar	Per tu percaktuar	A M	Pu + Pr	
Objektivi Strategik 4 - Vleresimi i zinxhirit te prodhimit bujqesor					
4.A Permiresimi i menaxhimit ne sektorin bujqesor	4.A.1 Kualifikimi i krahut te punes	4.A.1.1 Promovimi i eksperiencave te mira agrare	Kurse profesionale/ 500 Euro per kursant per kurse simestraleqe perfshin leksionet me docent dhe kosto jete	A M	Pu
		4.A.1.2 Permiresimi i zinxhireve BIO	Kurse profesionale/ 500 Euro per kursant per kurse simestraleqe perfshin leksionet me docent dhe kosto jete	A M	Pu
	4.A.2 Bashkepunimi dhe koordinimi mes aktoreve te sektorit agrar	4.A.2.1. Promovimi i iniciativave private per zhvillimin e mtejshem te sektorit bujqesor	Per tu percaktuar	A M	Pu+Pr
		4.A.2.2 Krijimi i pikave te reja per mbledhjen dhe ruajtjen e produkteve bujqesore dhe blegtorale	Mbledhja dhe konservimi i prodhimeve bujqesore / Realizimi i nje strukture te pershtateshme 200 Euro per	A M	Pu+Pr
		4.A.2.3 Krijimi i markave/Certifikatat e cilesise	Krijimi i nje marke /lenia ne ngarkim nje studioje te specializuar/50.000 Euro nje tantum	A M	Pu+Pr
	4.A.3 Permiresimi i procesit prodhues	4.A.3.1 Zhvillimi i infrastrukturës bujqesore	Per tu percaktuar	A Gj – A M	Pu+Pr
		4.A.3.2 Masa agroteknike per permiresimin e terrenit	Informim i kutivuesve direkt/kurse specializimi 250 Euro per person	A Gj	Pu

	bujqesor			
	4.A.3.3 Rekuperimi dhe shtimi i rrjeteve ujtese	Projektimi 30.000 Euro	A Gj	Pu
	4.A.3.4 Legalizimi i pronave bujqesore	Politike per tu implementuar	A Gj	Pu+Pr
	4.A.3.5 Identifikimi i zonave të zhvillimit e peshkimit	Projekti per identifikimin ... / 30.000Euro	A Gj	Pu+Pr

7.2 Përcaktimet kryesore për Termat e Referencës për Planet e Detajuara Vendore

01 – ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE KILLOBCISHT VERI

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm kryesisht te zones se banimit në Killobcisht qendror, në sektorin verior, në vazhdimësi dhe duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me akses të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; nderhyrja përfshin projektimin me dendësi të mesme të ndërtimive, sipas llojeve ekzistuese dhe pajisjen e rrugëve me korsi biçiklete që lidhen me qendrën dhe funksionet kryesore publike. Duhet t'i kushtohet vëmendje e veçantë marrëdhënies mes vendbanimeve dhe fasadave anash rrugëve.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficienti i shfrytëzimit të tokës	(KSHT=%)	50
Koeficienti i shfrytëzimit të tokës ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficienti i shfrytëzimit të tokës per hapësira publike	(KSHP =%)	40
Lartësia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i pronës	(m)	10

FINANCIMI:

Privat

KOHET E REALIZIMIT:

5-10 vjet për pjesët funksionale

02 – ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE KILLOBCISHT JUG

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesisht banimi në Killobcisht qendror, në sektorin e saj juqor, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti

parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme të , sipas tipologjive ekzistuese dhe pajisjen e rrugëve me pista biçiklete që lidhin qendrën me funksionet kryesore publike. Duhet t'i kushtohet vëmendje të veçantë marrëdhënies në mes të vendbanimeve dhe fasadave anash rruges. Nderhyrja lejon qepjen e tesutit qendror dhe e disa vendbanimeve ne pjesen e saj perëndimore.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficienti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficienti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficienti i shfrytezimit te tokes per hapësira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10

FINANCIMI:

Privat

KOHET E REALIZIMIT:

5-10 vjet për pjesët funksionale

03 – ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE PESJACK

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesisht banimi në Pesjak qendror, në sektorin e saj perendimor, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme të , sipas tipologjive ekzistuese dhe pajisjen e rrugëve me pista biçiklete që lidhin qendrën me funksionet kryesore publike. Nderhyrja lejon qepjen e tesutit qendror dhe e disa vendbanimeve ne pjesen e saj veriore dhe te lidhura me infrastrukture me te vogel .

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficienti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficienti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficienti i shfrytezimit te tokes per hapësira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10

Distanca nga kufiri i pronës	(m)	10
<u>FINANCIMI:</u>	Privat	
<u>KOHET E REALIZIMIT:</u>	5-10 vjet për pjesët funksionale	

04 – ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE POCEST

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm të një zone me funksion kryesisht banimi në qendrën e Pocestit, në sektorin e saj jug-perendimor, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme të , sipas tipologjive ekzistuese dhe pajisjen e rrugëve me pista biçiklete që lidhin qendrën me funksionet kryesore publike.Nderhyrja lejon kualifikimin e portes hyrese nga Maqellara.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficienti i shfrytezimit të tokës	(KSHT=%)	50
Koeficienti i shfrytezimit të tokës ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficienti i shfrytezimit të tokës per hapësira publike	(KSHP =%)	40
Lartësia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i pronës	(m)	10

<u>FINANCIMI:</u>	Privat	
<u>KOHET E REALIZIMIT:</u>	5-10 vjet për pjesët funksionale	

05 – ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE MAQELLARE JUG

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm të një zone me funksion kryesisht banimi në qendrën e Maqellare, në sektorin e saj jug-perendimor, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme të , sipas tipologjive ekzistuese dhe pajisjen e rrugëve me pista biçiklete që lidhin qendrën me funksionet kryesore publike.Nderhyrja lejon kualifikimin e portes hyrese nga qendra e Maqellarës.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
-------------------------	--	------

Koeficienti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficienti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficienti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10
<u>FINANCIMI:</u>	Privat	
<u>KOHET E REALIZIMIT:</u>	5 vjet për pjesët funksionale	

06 – RIKUALIFIKIMI I ZONES QENDRORE MAQELLARE

OBJEKTIVAT

Objektivi i projekteve është rikualifikimi i strukturës qendrore të Maqellarës, e karakterizuar nga prania e ndërtesave të braktisura dhe hapësirave bosh. Objektivi i planit është kerkimi i hapësirave dhe funksioneve të afta për të siguruar një lloj të "sheshi" në qendër të Maqellarës, si hapësirë dhe si funksion kryesor për aktivitetet kolektive. Kjo ndërhyrje mund të çojë gjithashtu në përshkueshmërisë e tesutit qendror të Maqellarës, duke lidhur zonat e shërbimeve ekzistuese dhe zonat e pushimit.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	2,00
Koeficienti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficienti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficienti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	4
	(H = m)	12
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	5
Distanca nga kufiri i prones	(m)	5
<u>FINANCIMI:</u>	Miks Publik – Privat	
<u>KOHET E REALIZIMIT:</u>	5 vjet për pjesët funksionale	

07 – ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE MAQELLARE PERENDIMORE/1

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm të një zone me funksion kryesisht banimi për qendren e Maqellares, në sektorin e saj perendimor, në vazhdimësi duke

respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore. Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme të , sipas tipologjive ekzistuese dhe pajisjen e rrugëve me pista biçiklete që lidhin qendrën me funksionet kryesore publike. Nderhyrja lejon kualifikimin e portes hyrese ne qendër nga drejtimi perëndimor, në simbiozë me identifikimin e planit të detajuar vendor perballë rruges ngjitur.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m2 / m2)	0,80
Koeficienti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficienti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficienti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca dai confini di zona	(m)	10

FINANCIMI:

Privat

KOHET E REALIZIMIT:

5-10 vjet për pjesët funksionale

08 – ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE MAQELLARE PERENDIMORE/2

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesisht banimi për qendrën e Maqellares, në sektorin e saj perendimor, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore. Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme të , sipas tipologjive ekzistuese dhe pajisjen e rrugëve me pista biçiklete që lidhin qendrën me funksionet kryesore publike. Nderhyrja lejon kualifikimin e portes hyrese ne qendër nga drejtimi perëndimor, në simbiozë me identifikimin e planit të detajuar vendor perballë rruges ngjitur.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m2 / m2)	0,80
Koeficienti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficienti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficienti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10

Distanca nga kufiri i pronës

(m) 10

FINANCIMI:

Privat

KOHET E REALIZIMIT:

5-10 vjet për pjesët funksionale

09 – ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE MAJTARE

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm të një zone me funksion kryesisht banimi për qendren e Majtares, në sektorin e saj perëndimor, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore. Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme të , sipas tipologjive ekzistuese dhe pajisjen e rrugëve me pista biçiklete që lidhin qendrën me funksionet kryesore publike. Nderhyrja lejon ri-qepjen e tesutit më të konsoliduar dhe të ndërtuar dhe të shpërndara përgjatë së njëjtës arterie infrastrukturore, për të kërkuar një vazhdimësi fizike të tesutit.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficienti i shfrytëzimit të tokës	(KSHT=%)	50
Koeficienti i shfrytëzimit të tokës ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficienti i shfrytëzimit të tokës per hapësira publike	(KSHP =%)	40
Lartësia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i pronës	(m)	10

FINANCIMI:

Privat

KOHET E REALIZIMIT:

5-10 vjet për pjesët funksionale

10 – ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE VOJNIK/1

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm të një zone me funksion kryesisht banimi për qendren e Vojnik, në sektorin e saj veri-lindor, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore. Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme, sipas tipologjive ekzistuese dhe

pajisjen e rrugëve me pista biçiklete që lidhin qendrën me funksionet kryesore publike. Nderhyrja ndjek tesutin linear të shpërndara përgjatë rrugës, me akses të drejtpërdrejtë në rrugën kryesore.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficienti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficienti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficienti i shfrytezimit te tokes per hapësira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10

FINANCIMI:

Privat

KOHET E REALIZIMIT:

5 vjet për pjesët funksionale

11 – ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE VOJNIK/2

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesisht banimi për qendren e Vojnik, në sektorin e saj veri-lindor, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore. Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme, sipas tipologjive ekzistuese dhe pajisjen e rrugëve me pista biçiklete që lidhin qendrën me funksionet kryesore publike. Nderhyrja kompletton gjurmen perëndimore të ndertimeve , i cili është i lidhur me infrastrukturen.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficienti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficienti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficienti i shfrytezimit te tokes per hapësira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10

FINANCIMI:

Privat

KOHET E REALIZIMIT:

5 vjet për pjesët funksionale

12 – ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE FUSHE E VOGEL

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm të një zone me funksion kryesisht banimi për qendrën e Fushe e Vogel, në sektorin e saj jug-lindor, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore. Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme, sipas tipologjive ekzistuese dhe pajisjen e rrugëve me pista biçiklete që lidhin qendrën me funksionet kryesore publike. Nderhyrja parashikon konsolidimin dhe ripercaktimin e gjurmëve të saj dhe kualifikimin e portes hyrese në qendër.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficienti i shfrytezimit të tokës	(KSHT=%)	50
Koeficienti i shfrytezimit të tokës ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficienti i shfrytezimit të tokës per hapësira publike	(KSHP =%)	40
Lartësia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i pronës	(m)	10

FINANCIMI:

Privat

KOHET E REALIZIMIT:

5 vjet për pjesët funksionale

13 – ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE GRAZHDAN

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm të një zone me funksion kryesisht banimi për qendrën e Grazhdanit, në sektorin e saj jug-lindor, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore. Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme, sipas tipologjive ekzistuese dhe pajisjen e rrugëve me pista biçiklete që lidhin qendrën me funksionet kryesore publike. Nderhyrja parashikon konsolidimin dhe ripercaktimin e gjurmëve të saj në sektorin jug-lindor.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficienti i shfrytezimit të tokës	(KSHT=%)	50
Koeficienti i shfrytezimit të tokës ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficienti i shfrytezimit të tokës per hapësira publike	(KSHP =%)	40

Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10
<u>FINANCIMI:</u>	Privat	
<u>KOHET E REALIZIMIT:</u>	5 vjet për pjesët funksionale	

14 – ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE HERBEL

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm të një zone me funksion kryesisht banimi për qendren e Herbelnelit, në sektorin e saj perendimor, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore. Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme, sipas tipologjive ekzistuese dhe pajisjen e rrugëve me pista biçiklete që lidhin qendrën me funksionet kryesore publike. Nderhyrja parashikon konsolidimin dhe riperçaktimin e gjurmëve të saj në sektorin perendimor.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficienti i shfrytëzimit të tokës	(KSHT=%)	50
Koeficienti i shfrytëzimit të tokës ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficienti i shfrytëzimit të tokës per hapësira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10

FINANCIMI:

Privat

KOHET E REALIZIMIT:

5 vjet për pjesët funksionale

15 – ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE EREBARE

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm të një zone me funksion kryesisht banimi për qendren e Erebares, në tesutin e saj qendror(zone e mbyllur), në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore. Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme, sipas tipologjive

ekzistuese dhe pajisjen e rrugëve me pista biçiklete që lidhin qendrën me funksionet kryesore publike. Nderhyrja parashikon qepjen dhe rikualifikimin e tesutit qendror të Erebares, duke kerkuar vazhdimesine e pershuesmerise se tesutit dhe aksesibilitetin e tij.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficienti i shfrytezimit të tokës	(KSHT=%)	50
Koeficienti i shfrytezimit të tokës ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficienti i shfrytezimit të tokës per hapësira publike	(KSHP =%)	40
Lartësia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10

FINANCIMI:

Privat

KOHET E REALIZIMIT:

5 vjet për pjesët funksionale

16 – ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE DOVOLAN

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm të një zone me funksion kryesisht banimi për qendrën e Dolovanit, në gjurmen e tij veri-lindore ,në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore. Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme, sipas tipologjive ekzistuese.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficienti i shfrytezimit të tokës	(KSHT=%)	50
Koeficienti i shfrytezimit të tokës ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficienti i shfrytezimit të tokës per hapësira publike	(KSHP =%)	40
Lartësia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10

FINANCIMI:

Privat

KOHET E REALIZIMIT:

5 vjet për pjesët funksionale

17 – ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE TREPCE

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm të një zone me funksion kryesisht banimi për qendren e Trepces, në gjurmen e saj veri-lindje ,në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore. Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme, sipas tipologjive ekzistuese.Zona në studim rezulton e aksesueshme për sa i përket infrastrukturës dhe paraqitet si një kompletim natyral i kufirit të ndërtuar fizik të Trepces.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficienti i shfrytëzimit të tokës	(KSHT=%)	50
Koeficienti i shfrytëzimit të tokës ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficienti i shfrytëzimit të tokës per hapësira publike	(KSHP =%)	40
Lartësia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10

FINANCIMI:

Privat

KOHET E REALIZIMIT:

5 vjet për pjesët funksionale

18 – ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE GREVE

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm të një zone me funksion kryesisht banimi për qendren e Greves, në gjurmen e saj perendimore në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore. Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme, sipas tipologjive ekzistuese.Nderhyrja synon kualifikimin e portes hyrese ne qender te Greves edhe nda pikëpamja funksionale.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficienti i shfrytëzimit të tokës	(KSHT=%)	50
Koeficienti i shfrytëzimit të tokës ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficienti i shfrytëzimit të tokës per hapësira publike	(KSHP =%)	40
Lartësia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10

Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10
<u>FINANCIMI:</u>	Privat	
<u>KOHET E REALIZIMIT:</u>	5 vjet për pjesët funksionale	

19– ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE PESHKOPI LINDJE

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesisht banimi për qendren e Peshkopise, në pjesen lindore, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore. Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme, sipas tipologjive ekzistuese dhe pajisjen e rrugëve me pista biçiklete që lidhin qendrën me funksionet kryesore publike. Ndërhyrja synon kualifikimin e ndërtimeve lineare anash rrugës, edhe "bashkuar" fizikisht qendrën e Peshkopisë me këtë zhvillim linear.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficienti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficienti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficienti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10

<u>FINANCIMI:</u>	Privat	
<u>KOHET E REALIZIMIT:</u>	5 vjet për pjesët funksionale	

20– ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE PESHKOPI JUG-LINDJE

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesisht banimi për qendren e Peshkopise, në pjesen jug-lindore, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore. Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme, sipas tipologjive ekzistuese dhe pajisjen e rrugëve me pista biçiklete që lidhin qendrën me funksionet kryesore publike. Ndërhyrja

synon kualifikimin e ndertimeve lineare anash rrugës, edhe "bashkuar" fizikisht qendën e Peshkopisë me këtë zhvillim linear.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficienti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficienti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficienti i shfrytezimit te tokes per hapësira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10

FINANCIMI:

Privat

KOHET E REALIZIMIT:

5 vjet për pjesët funksionale

21 – ZHVILLIMI I ZONES PRODHUESE PESHKOPI

OBJEKTIVAT

Projektet synojnë të përcaktojnë një zone me funksion prodhues në qendër të Peshkopisë identifikuar, në gjurmen jug-lindore dhe me akses në rrjetin e infrastrukturës kryesore (ekzistuese dhe të parashikuar), e aftë për aktivitetet prodhuese që zhvillohen në Peshkopi ose në rrethinat e saj.

Disa ndër objektivat specifike janë :

- Riorganizimi i aktiviteteve prodhuese në zona të papërshtatshme;
- Kërkimi për një zgjidhje të vendosjes së zonave në ato të përshtatshme;
- Propozimi i funksioneve të përshtatshme dhe e shërbimeve për biznesin.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	2,00
Koeficienti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50-60
Koeficienti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	20-25
Koeficienti i shfrytezimit te tokes per hapësira publike	(KSHP =%)	20-25
Lartesia maksimale	(H = m)	10
	(H = n kateve)	3
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim, Densifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10

FINANCIMI:

Mist Publik-Privat, Privat

KOHET E REALIZIMIT:

5-10 vjet për pjesët funksionale

22 – RIKUALIFIKIMI MJEDISOR

OBJEKTIVAT

Objektivi i projekteve është rikualifikimi urban dhe mjedisor i peizazhit të një pjese lineare të Peshkopisë deri më sot e destinuar për prodhimin dhe përdorimin komercial, duke i dhënë një destinacion publik me futjen e funksioneve me interes publik dhe fushave sportive, duke strukturuar zonën si një lloj boshti shërbimesh.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)
Koeficienti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)
Koeficienti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)
Koeficienti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)
Lartesia maksimale	(H = m) (H = n kateve)
Lloji i nderhyrjes ne territor -	"Rigjenerim/rikualifikim, Densifikim"
Distanca nga rruga	(m)
Distanca nga kufiri i prone	(m)

FINANCIMI:

Publik, Mist Publik-Privat, Privat

KOHET E REALIZIMIT:

10-15 vjet për pjesët funksionale

23 – NDERTIME REZIDENZIALE-TURISTIKE

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të kërkoj një përmirësim të zhvillimit të territorit, me karakter miks funksional (banimi, turizmi-pritja, shërbimet me interes publik).

Projekti duhet të kujdeset për ndërhyrjet në lidhje me peizazhin, infrastrukturën (të ngadaltë dhe të shpejtë) dhe lidhjen e tyre me qendrën e shërbimet kryesore.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficienti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficienti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficienti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10

Lloji i nderhyrjes ne territor - "Rigjenerim/rikualifikim"

Distanca nga rruga (m) 10

Distanca nga kufiri i prones (m) 10

FINANCIMI:

Miks Publik – Privat , Privat

KOHET E REALIZIMIT:

5-10 vjet për pjesët funksionale

24– ZONE E PARASHIKUAR PER ARSIMIN – PESHKOPI JUG

OBJEKTIVAT

Objekti i projektit është të përcaktojnë një zonë për sigurimin e një poli shkollor; kjo brenda një projekti më të gjerë të kualifikimit dhe rigjenerimin te qendrës së Peshkopisë, duke përfshirë edhe rrjetin fizik dhe funksional të qendrore aksesibilitetit, hapësirat publike,etj.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit (I = m² / m²) 3,00

Koeficienti i shfrytezimit te tokes (KSHT=%) 50

Koeficienti i shfrytezimit te tokes ,per rruge (KSHR =%) 10

Koeficienti i shfrytezimit te tokes per hapësira publike (KSHP =%) 40

Lartesia maksimale (H = n kateve) 3

(H = m) 10

Lloji i nderhyrjes ne territor "Rigjenerim/rikualifikim"

Distanca nga rruga (m) 10

Distanza dai confini di zona (m) 10

FINANCIMI:

Publik

KOHET E REALIZIMIT:

5-10 vjet për pjesët funksionale

25– ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE PESHKOPI PERENDIM

OBJEKTIVAT

Objekti i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesisht banimi në qendren e Peshkopisë, në sektorin e saj perendimor, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme , sipas tipologjive ekzistuese dhe pajisjen e rrugëve me pista biçiklete që lidhin qendrën me funksionet kryesore publike. Ndërhyrja synon kualifikimin e ndertimeve lineare anash rrugës, edhe "bashkuar" fizikisht qendën e Peshkopisë me këtë zhvillim linear.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit (I = m² / m²) 0,80

Koeficienti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficienti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficienti i shfrytezimit te tokes per hapësira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10
<u>FINANCIMI:</u>	Privat	
<u>KOHET E REALIZIMIT:</u>	5 vjet për pjesët funksionale	

26– ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE PESHKOPI VERI

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm të një zone me funksion kryesisht banimi në qendren e Peshkopise, në sektorin e saj verior, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme , sipas tipologjive ekzistuese dhe pajisjen e rrugëve me pista biçiklete që lidhin qendrën me funksionet kryesore publike. Ndërhyrja synon kualifikimin, permiresimin peisazhistik dhe lidhjen fizike e funksionale me qendren e Peshkopise dhe me funksionet kryesore publike.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficienti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficienti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficienti i shfrytezimit te tokes per hapësira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10
<u>FINANCIMI:</u>	Privat	
<u>KOHET E REALIZIMIT:</u>	5 vjet për pjesët funksionale	

27– ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE PESHKOPI QENDER - LINDJE

OBJEKTIVAT

Objekti i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm të një zone me funksion kryesisht prodhim në një zone me funksion kryesisht banimi, në vazhdimësi të ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme, sipas tipologjive ekzistuese. Ndërhyrja synon kualifikimin, permiresimin peisazhistik dhe lidhjen fizike e funksionale me qendren e Peshkopisë dhe me funksionet kryesore publike, duke ruajtur elementet e trashigimise kulturore-historike.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficienti i shfrytezimit të tokës	(KSHT=%)	50
Koeficienti i shfrytezimit të tokës ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficienti i shfrytezimit të tokës per hapësira publike	(KSHP =%)	40
Lartësia maksimale	(H = n kateve)	4
	(H = m)	12
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i pronës	(m)	10

FINANCIMI:

Mist Publik-Privat, Privat

KOHET E REALIZIMIT:

10-15 vjet për pjesët funksionale

28– ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE CETUSH JUG

OBJEKTIVAT

Objekti i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm të një zone me funksion kryesisht banimi në qendren e Cetushit, në sektorin e saj jugor, në vazhdimësi duke respektuar tështin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme. Ndërhyrja synon kualifikimin, riqepjen me gjurmen egzistuese.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficienti i shfrytezimit të tokës	(KSHT=%)	50
Koeficienti i shfrytezimit të tokës ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficienti i shfrytezimit të tokës per hapësira publike	(KSHP =%)	40
Lartësia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i pronës	(m)	10

FINANCIMI:

Privat

KOHET E REALIZIMIT:

5-10 vjet për pjesët funksionale

29– ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE CETUSH PERENDIM

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm të një zone me funksion kryesisht banimi në qendren e Cetushit, në sektorin e saj perendimor, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme. Ndërhyrja synon kualifikimin, riqepjen me gjurmen egzistuese.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficienti i shfrytezimit të tokës	(KSHT=%)	50
Koeficienti i shfrytezimit të tokës ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficienti i shfrytezimit të tokës per hapësira publike	(KSHP =%)	40
Lartësia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i pronës	(m)	10

FINANCIMI:

Privat

KOHET E REALIZIMIT:

5 vjet për pjesët funksionale

30– ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE PILAFE/1

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm të një zone me funksion kryesisht banimi në qendren e Pilafe, në sistemin e ndërtimeve lineare të vendosura në jug, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të ulët-mesme. Ndërhyrja synon kualifikimin, riqepjen me kujdes të vecante për fasadat anash rrugëve.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficienti i shfrytezimit të tokës	(KSHT=%)	50
Koeficienti i shfrytezimit të tokës ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficienti i shfrytezimit të tokës per hapësira publike	(KSHP =%)	40

Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10
<u>FINANCIMI:</u>	Privat	
<u>KOHET E REALIZIMIT:</u>	5 vjet për pjesët funksionale	

31– ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE PILAFE/2

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesisht banimi në qendren e Pilafe, në sistemin e ndertimeve lineare te vendosura në jug, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti parashikon projektimin e ndertimeve me një dendësi të ulët-mesme. Ndërhyrja synon kualifikimin, riqepjen me kujdes të vecante per fasadat anash rrugeve.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficienti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficienti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficienti i shfrytezimit te tokes per hapësira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10

FINANCIMI:

Privat

KOHET E REALIZIMIT:

5 vjet për pjesët funksionale

32– ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE PILAFE/3

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesisht banimi në qendren e Pilafe, në sistemin e ndertimeve lineare te vendosura në veri, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti parashikon projektimin e ndertimeve me një dendësi të ulët-mesme. Ndërhyrja synon kualifikimin, riqepjen me kujdes të vecante per fasadat anash rrugeve.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficienti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficienti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficienti i shfrytezimit te tokes per hapësira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prone	(m)	10

FINANCIMI:

Privat

KOHET E REALIZIMIT:

5 vjet për pjesët funksionale

33– ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE PILAFE/3

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm të një zone me funksion kryesisht banimi në qendren e Pilafe, në sistemin e ndërtimeve lineare të vendosura në jug, në vazhdimësi duke respektuar tërësinë ekzistuese, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të ulët-mesme. Ndërhyrja synon kualifikimin, riqepjen me kujdes të vecante për fasadat anash rrugëve.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficienti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficienti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficienti i shfrytezimit te tokes per hapësira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prone	(m)	10

FINANCIMI:

Privat

KOHET E REALIZIMIT:

5 vjet për pjesët funksionale

34– ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE USHTELENXE

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm të një zone me funksion kryesisht banimi në qendren e Ushtelenxe, në sistemin e ndertimeve lineare të vendosura në jug, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti parashikon projektimin e ndertimeve me një dendësi të ulët-mesme. Ndërhyrja synon kualifikimin, riqepjen me kujdes të vecante për fasadat anash rrugëve.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficienti i shfrytezimit të tokës	(KSHT=%)	50
Koeficienti i shfrytezimit të tokës ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficienti i shfrytezimit të tokës per hapësira publike	(KSHP =%)	40
Lartësia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10

FINANCIMI:

Privat

KOHET E REALIZIMIT:

5-10 vjet për pjesët funksionale

35– ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE RRASHNAPOJE/1

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm të një zone me funksion kryesisht banimi në qendren e Rrashnapoje, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti parashikon projektimin e ndertimeve me një dendësi të ulët-mesme. Ndërhyrja synon kualifikimin, riqepjen me kujdes të vecante për fasadat anash rrugëve.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficienti i shfrytezimit të tokës	(KSHT=%)	50
Koeficienti i shfrytezimit të tokës ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficienti i shfrytezimit të tokës per hapësira publike	(KSHP =%)	40
Lartësia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10

FINANCIMI:

Privat

KOHET E REALIZIMIT:

5-10 vjet për pjesët funksionale

36– ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE RRASHNAPOJE/1

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm të një zone me funksion kryesisht banimi në qendren e Rrashnapoje, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të ulët-mesme. Ndërhyrja synon kualifikimin, riqepjen me kujdes të vecante për fasadat anash rrugëve dhe riprojektimin e gjurmës urbane të ndërtuar.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficienti i shfrytëzimit të tokës	(KSHT=%)	50
Koeficienti i shfrytëzimit të tokës ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficienti i shfrytëzimit të tokës per hapësira publike	(KSHP =%)	40
Lartësia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i ndërhyrjes në territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i pronës	(m)	10

FINANCIMI:

Privat

KOHET E REALIZIMIT:

5-10 vjet për pjesët funksionale

37– ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE SOHODOLL/1

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm të një zone me funksion kryesisht banimi në qendren e Sohodoll, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të ulët-mesme. Ndërhyrja synon kualifikimin, riqepjen e ndërtimeve në qendër dhe lidhjen me shërbimet e nevojshme.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficienti i shfrytëzimit të tokës	(KSHT=%)	50
Koeficienti i shfrytëzimit të tokës ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficienti i shfrytëzimit të tokës per hapësira publike	(KSHP =%)	40
Lartësia maksimale	(H = n kateve)	3

	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10
<u>FINANCIMI:</u>	Privat	
<u>KOHET E REALIZIMIT:</u>	5 vjet për pjesët funksionale	

38 - ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE SOHODOLL/2

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm të një zone me funksion kryesisht banimi në qendren e Sohodoll, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të ulët-mesme. Ndërhyrja synon kualifikimin, riqepjen e ndertimeve në lindje dhe e kujdes të vecante për fasadat anash rrugeve dhe evidentimin e gjurmës urbane të ndertuar.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficienti i shfrytëzimit të tokës	(KSHT=%)	50
Koeficienti i shfrytëzimit të tokës ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficienti i shfrytëzimit të tokës per hapësira publike	(KSHP =%)	40
Lartësia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10

FINANCIMI:

Privat

KOHET E REALIZIMIT:

5-10 vjet për pjesët funksionale

39 - ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE SOHODOLL/3

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm të një zone me funksion kryesisht banimi në qendren e Sohodoll, sipas kufirit të tij lindor ,në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të ulët-mesme. Ndërhyrja synon kualifikimin, riqepjen e ndertimeve në lindje dhe e kujdes të vecante për fasadat anash rrugeve dhe evidentimin e gjurmës urbane të ndertuar.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficienti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficienti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficienti i shfrytezimit te tokes per hapësira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prone	(m)	10
<u>FINANCIMI:</u>	Privat	
<u>KOHET E REALIZIMIT:</u>	5-10 vjet për pjesët funksionale	

40 - ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE CEREN

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm të një zone me funksion kryesisht banimi në qendren e Ceren, sipas kufirit perëndimor, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të ulët-mesme. Ndërhyrja synon kualifikimin, riqepjen e ndërtimeve në lindje dhe e kujdes të vecante për fasadat anash rrugëve dhe evidentimin e gjurmës urbane të ndërtuar.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficienti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficienti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficienti i shfrytezimit te tokes per hapësira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prone	(m)	10
<u>FINANCIMI:</u>	Privat	
<u>KOHET E REALIZIMIT:</u>	5 vjet për pjesët funksionale	

7.3 Përcaktimet kryesore për Termat e Referencës për Planet Sektoriale që detajojnë me tej PPV

Këtu propozimet mbi Termat e Referencës për hartimin e Planeve të Detajuara Vendore (PDV) për zona ku ky instrument është parashikuar si detyrim nëpërmjet dokumentit në të cilën shkruhen detyrimet për fillimin e projekteve respektive. Në termat e referencës, pasi shkruhet titulli i projektit, bëhet një hyrje e cila përshkruan shkurtimisht zonën që do studiohet, në vazhdim qëllimi i studimit dhe qëllimet strategjike të tij, pastaj vazhdon përshkrimi i temave dhe përmbajtjes së projektit, në bazë të legjislacionit në fuqi dhe në fund paraqitet dhe grafiku kohor. Termat e referencës që u përgatitën për planin e detajuar vendor PDV paraqiten në kapitullin përkatës të studimit.

Paralelisht janë përgatitur disa udhëzime (edhe këto paraqiten në kapitullin përkatës të studimit) për projektet sektoriale të cilat do meren si bazë për terma reference në të ardhmen

Prioritetet e Planeve të Detajuara Vendore (PDV)

- Zhvillimi i zonës së bulevardit
- Projekti I terminalit

Plane Vendore Sektoriale

- Hartimi i projektit të transportit publik
- Hartimi i planit të vlerësimit turistik
- Krijimi i një plani transporti urban dhe ekstraurban (permirësimi I aksesibilitetit urban, nderhyrjet në arredimin urban, rrjeti i rrugëve për biçikletat, përmirësimi I lidhjeve me bashkitë e tjera etj)

7.4 Indikatorët për monitorimin e zbatimit të PPV-së

Treguesit për monitorimin e zbatimit të PPV janë të listuara si më poshtë:

Kriteret e aplikimit të propozimeve të PPV	Treguesit për monitorimin e zbatimit të PPV				
	Zhvillimi i zonave të banimit	Numri apartamenteve / banesave të reja në çdo pesë vjet	Numri i shtëpive të reja në çdo pesë vjet	Numri i lejeve të ndërtimit të lëshuara për banim për 10 vjet në vendbanimet e Bashkisë	
	Përqindja e hektarëve që u regjistruan në	Përqindja e hektarëve të regjistruar në	Përqindja e hektarëve të regjistruar		

Planifikimi Urban për zonat me PDV	PDV për zhvillimin e banimit në totalin e hektareve të parashikuar nga PPV për zhvillimin e banimit,	PDV për zhvillimin ekonomik në lidhje me totalin e hektarëve parashikuar nga PPV për zhvillim ekonomik	në PDV për zhvillimin turistik në lidhje me totalin e hektarëve parashikuar nga PPV për zhvillim turistik.		
Zhvillimi i zonave të banimit me PDV		Përqindja e rrjetit rrugor që përfundon në zonat e banuara në lidhje me totalin e rrugëve sipas PDV	Përqindja e rrjetit të kanalizimeve (në raport me gjatësinë e përgjithshme) që mbulon zonat e banimit	Përqindja e implementimit të hapësirave të reja publike në zonat e banuara	Përqindja e implementimit të hapësirave të reja publike në zonat e banuara
Rigjenerimi urban	Numri i projekteve të rinovimit urban çdo pesë vjet në Dibër	Përqindja e popullsisë në Dibër që përfiton nga projektet e rinovimit urban	Numri i projekteve të rinovimit urban në çdo pesë vjet në vendbanimet e tjera.		
Rigjenerimi i kryeqendres dhe vendbanimeve të tjera të Bashkinë, sipas PPV	Numri i ndërtesave tradicionale të restauruara.	Përqindja e rrugëve të shtruara me kalldrëm në raport me totalin e rrugëve të mirëmbajtura.	Numri i ndërhyrjeve në hapësirën publike të lagjes së vjetër çdo pesë vjet	Numri i lokaleve, hoteleve dhe aktiviteteve të tjera ekonomike që zhvillohen çdo pesë vjet në lagjen e vjetër	Numri i ndërtesave të rëndësishme që janë restauruar
Zhvillimi i turizmit në Bashki.	Rritja e përqindjes të akomodimit në hotelet e Dibres	Përqindja e rritjes të vizitorëve në qytetin e Peshkopisë dhe në zone	Rritja e përqindjes të shtretërve në objektet pritesë-akomoduese	Përqindja e zhvillimit të zonave turistike në Bashki	Numri i Bashkëpunimeve ndërkomunal dhe ndërfrontalier për zhvillimin e turizmit
Përfundimi i projekteve të rëndësishme Infrastrukturo re me rëndësi jo vetëm lokale	Realizimi i unazës së re të Peshkopisë	Ndërtimi i rrugës së Arbrit	Ndërtimi dhe funksionimi i projekteve për mbrojtjen e mjedisit (impjanti i trajtimit të ujërave të zeza dhe landfilli)	Ndërtimi dhe funksionimi hekurudhës	
Përfundimi i projekteve të rëndësishme të interesit lokal	Përqindja e rrugëve të rrjetit rrugor komunal të mirëmbajtura	Përqindja e përfundimit të rrjetit të furnizimit me ujë në vendbanimet,	Përqindja e shtrirjes të zonave në raport me totalin e zonave urbane	Realizimi i linjave të reja të autobusëve urban në qytetin e Peshkopisë dhe	Sistemimi i hapësirave të parkimeve publike

	në raport me tërësinë e propozuar nga PPV.	në bazë të propozimeve të PPV.	që do të shërbehen nga impianti i trajtimit të ujërave të zeza, në bazë të propozimeve të PPV	ndërtimi i një terminali të ri të autobusëve	
Zhvillimi i sektorit primar	Evolucioni i numrit të fermerëve çdo tre vjet në Bashki.	Evolucioni i sasisë të produkteve bujqësore të prodhuara (shuma për produkt të prodhuar).	Futja e produkteve të reja bujqësore për kultivim në zonat rurale të komunës (numri i produkteve të reja bujqësore).	Implementimi i bujqësisë organike dhe zëvendësimi i bujqësisë konvencionale	
Zhvillimin i zones ekonomike	Perqindja e përfundimit të PDV në zonat ekonomike	Përqinda e shfrytëzimit të tokës në dispozicion në zonat ekonomike nga investime në sektorët sekondarë dhe terciarë,	Numri i vendeve të reja të punës çdo pesë vjet në aktivitetet e biznesit të zonave ekonomike	Siperfaqja e ndertimeve të rikualifikuara me funksion prodhimin	

7.5 Faktorëve që mund të shkaktojnë një rishikim të pjesshëm të PPV-së.

Në Neni 26 të Ligjit Nr. 107/2014 “Për planifikimin dhe zhvillimin e territorit” referohen kushtet dhe faktorët që mund të kontribuojnë në rishikimin e PPV. Në mënyrë specifike PPV ndryshohen edhe kur ka ndarje administrative dhe territoriale, ndryshime të paparashikuara demografike, sociale dhe ekonomike, ndryshime të shkaktuara nga kriza sektoriale apo nga forca madhore, si dhe në rastet kur lind nevoja e harmonizimit me dokumente të një niveli më të lartë planifikimi apo të përafritimit me legjislacionin e Bashkimit Europian.

Duke pasur parasysh karakterin e realizimit të programit të instrumenteve të planifikimit që mund të shtrihet për afate të gjatë dhe të shkurtër, shpesh bëhet e nevojshme ndryshimi ose rishikimi pjesërisht i të njëjtit plan rregullator të miratuar.

Disa janë faktorët e ndryshem që çojnë në rishikimin e pjesshëm të instrumenteve të planifikimit.

Faktorët kryesor lidhen me parashikimet për projekte të punëve publike ose të shërbimeve publike të lidhura me privatet që i referohen për realizimin institucioneve të nivelit të lartë të ndryshme nga Komuna. Këto janë parashikime kombëtare të varura drejtpërsëdrejti nga programet kombëtare ose rajonale. Në raste të tjera mund të jenë projekte që lidhen me

financime te tipit Evropian apo shtetet e tjera në partneritet me shtetin shqiptar apo projekte ndërkufitare të dy shteteve (p.sh.. Shqipërisë dhe Kosovës apo Shqipërisë dhe Maqedonisë.

Është e nevojshme edhe në këtë fazë të nivelit të parë të programimit vendor të parashikohet mundësia e të qenit në gjendje për të ndryshuar ose rishikuar planin gjatë hartimit ose zbatimit.

Në mënyrë të veçantë, në rastin e Dibres temat / faktorët që mund të çojnë në një rishikim të pjesshëm të planit janë identifikuar në temat apo fushat e mëposhtme.

1) Infrastrukturat rrugor te nivelit kombëtar

Ekzistojne disa projekte aktuale për ndërtimin e një rrjeti rrugor të shpejte që lidh Tiranën me Maqedoninë.

Ky projekt i sherben zones jugore te territorit të Dibrës.

Ajo do të shërbejë si një arterie lidhjeje të shpejtë me drejtimin perëndim-lindje, gjithashtu duke intersektuar rrjetet kryesore ekzistuese, nyjet dhe funksionet përkatëse të vendosura përgjatë saj.

Kjo infrastrukturë paraqet një mundësi të madhe për bashkine e Dibrës dhe qendrat e saj të mëdha

(si Peshkopi apo Maqellarë), dhe për të gjithë zonat qendrore dhe lindore të Shqipërisë, duke përfshirë edhe lidhjen me zonat ndërkufitare fqinje në territorin e Maqedonise. Projektimi i saj, hapja dhe funksionimi megjithatë, varet nga vendimet jo lokale, por nga autoritetet shtetërore.

Kjo infrastrukturë është e lidhur me sistemin rrugor Tiranë-Durrës dhe me ate të Kosovës.

Plani përmban këtë parashikim ne fletet e tij. Zbatimi i tij, domosdoshmërisht në shkallë kombëtare, përfshin një numër veprash lokale, përveç miratimit t të saj. Ndër to mund të përmendim, për shembull, rruget lidhese (nyjet dhe kalimet e aksesit, vepra për të mbështetur këto infrastruktura....) ose te pershtatjes (përshtatja dhe riprojektimi i ndonjë rruge me të vogël të prekur drejtpërdrejt nga ndertimi i rrugëve të identifikuara (ripercaktimi i gjurmëve, mbikalimet, nenkalime... ..).

2) Rrjetet hidroelektrike

Rëndësia e territorit te Dibrës për politikën kombëtare të energjisë është thelbësore. Investimet e bëra në këtë fushë kanë qenë të konsiderueshme gjatë 30-50 viteve të fundit.

Kjo politikë do të vazhdojë edhe në dekadat e ardhshme, duke pasur parasysh praninë e burimeve ujore (lumenj, liqene) që karakterizojne territorin.

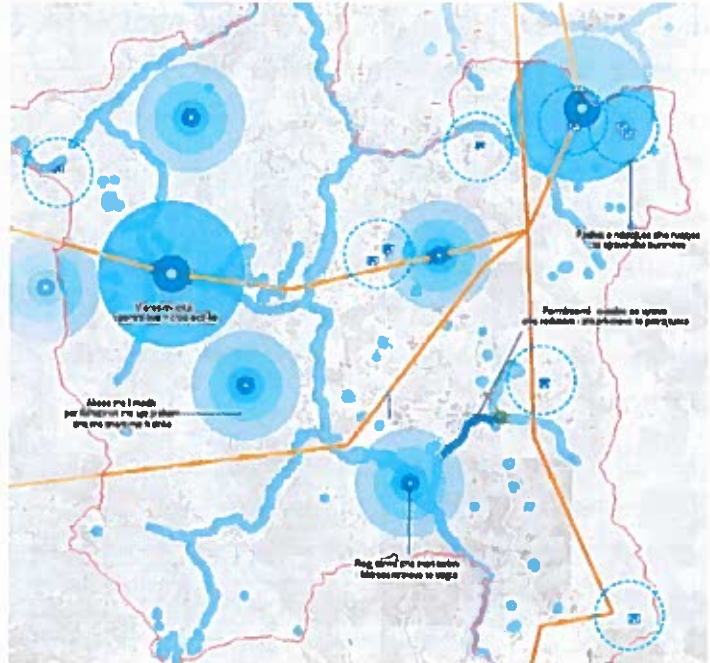
Kjo politikë, megjithatë, varet nga zgjedhjet e programimit kombëtar , nga plani i energjisë kombëtare dhe realizimet e saj të mëvonshme.

Realizimet mund të bëhet direkt nga entet publike (shteti), ose mund të bëhen nga individë të licencuar nga shteti. Realizimi i tyre vendoset në nivel qendror, por duke ndarë projektin me autoritetet lokale. Këto infrastruktura ekzistojnë në fakt, edhe pse te rëndësisë kombëtare në zonën lokale dhe kanë një ndikim në popullatën lokale dhe në territorin e bashkise.

Nëse linjat e përgjithshme janë të vendosur tashmë në nivelin e planifikimit kombëtar, projekti i veçantë duhet të përcaktohet dhe të ndahet me territorin dhe me popullsinë lokale.

Në plan janë përcaktuar linjat kryesore kryesore ekzistuese dhe ato të planifikuara.

Këto janë linjat e parashikuara në planin kombëtar, të cilat janë vetëm orientuese dhe duhet të specifikohen në nivel të projektit ekzekutiv.

Ky projekt mund të jetë një faktor i devijimit të pjesshëm të planit sepse mund të mos përputhet dhe të krijojë kufizime në zonat e urbanizimit apo në ato të ndërtimit dhe në zonën bujqësore.

3) Cikli i mbeturinave

Tema e mbledhjes dhe e dekompozimit të mbeturinave, do të marrë një rëndësi më të madhe duke pasur parasysh zhvillimin e politikave tregtare të konsumit.

Tashmë, kushtet për dekompozimin e mbeturinave janë kritike dhe nuk ka vende të përshtatshme në bazë të standardeve evropiane për këtë praktikë.

Plani i Dibres parashikon se një politikë e tillë duhet të merret në konsideratë sa më shumë të jetë e mundur, e krijuar dhe zhvilluar.

Por nuk gjenden vende specifike për zonën në të cilat të vendosen mbeturinat dhe impiantet e përpunimit (strukturat e dekompozimit, inceneratorët ....).

Kjo politikë e menaxhimit të mbeturinave ben pjese tek investimet e vështira të aktivizohen në afat të shkurtër nga ana e administratës bashkiake.

Në momentin që do të përgatiten plane të përgjithshme të zhvillimit dhe implementimit për mbledhjen dhe dekompozimin e këtyre mbetjeve mund të bëhet një faktor modifikimi të pjesshëm të planit për identifikimin e nevojshëm të vendeve të përshtatshme.

4) Zonat e mbrojtura dhe mjedisi

Tema e mbrojtjes së peizazheve dhe zonave natyrore të mbrojtura është bërë dhe do të bëhet gjithnjë e më shumë një politikë që do të zhvillohet kryesisht si rezultat i ndotjes së ajrit dhe ndryshimeve klimatike.

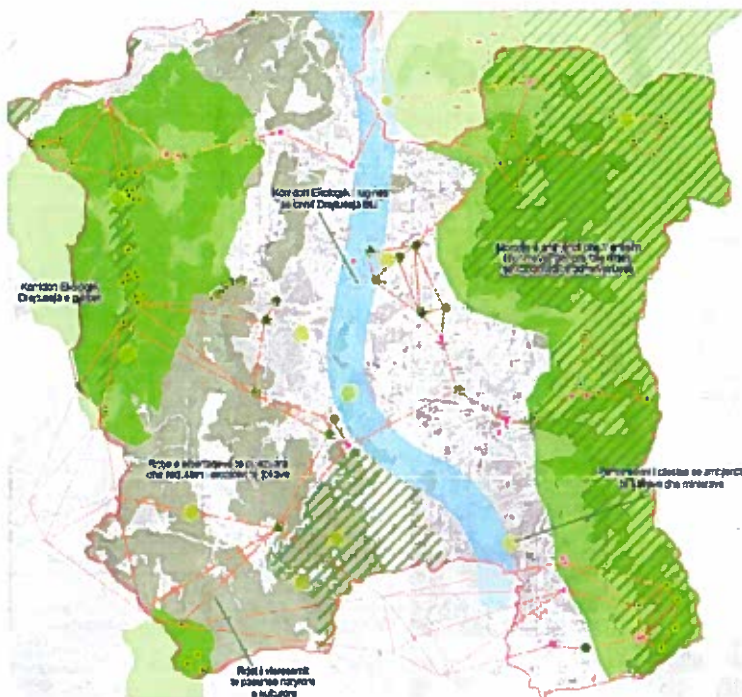
Nga ky këndvështrim zona e Dibrës, të pasura me vegetacion, ujë dhe nature e identifikohen si rezervuare natyrore për të gjithë Shqipërinë Verilindore, por edhe për territoret fqinje.

Në nivel evropian tashmë janë ruajtur, nëpërmjet politikave të përshtatshme, zonat e veçanta për ruajtjen e habitateve natyrore dhe specieve natyrore në rrezik zhdukjeje. Ato janë të ashtuquajturat territore me rëndësi të Komunitetit (SIC) ose zona të veçanta të mbrojtjes (ZPS).

Në territorin e Dibrës është zbatuar tashmë një politikë kombëtare e ruajtjes me identifikimin e parqeve kombëtare, për promovimin dhe forcimin e trashëgimisë dhe të menaxhimit të vegetacionit publik dhe pyjeve.

Kjo politikë mund të jetë një faktor që mund të çojë në rishikimin e pjesshëm të planit për zbatimin e politikave shtetërore.

Plani tashmë parashikon ruajtjen dhe zhvillimin e këtyre territoreve për qëllime të turizmit (turizëm i qëndrueshëm) që nuk ka ndikim në ruajtjen e llojeve bimore dhe shtazore.

8 RAPORTI MBI PËRFSHIRJEN E PALEVE TË INTERESUARA DHE TAKIMET ME PUBLIKUN

8.1 Palet e interesuara dhe organizimi i konsultimeve duke prezantuar gjetjet dhe rezultatet e fazave në fokus

Grupi i projektimit per hartimin e planit e pergjithshem vendor lot 2 ne bashkepunim me autoritet lokale ka identifikuar grupet dhe palet e interesuara te cilet perfaqesojne institucione , organizata qeveritare ,shoqerite civile dhe sektorin privat me te cilet eshte konsultuar. (bashkengjitur ketij dokumenti disa nga procesverbalet e takime).Ketu mund te permendim grupet e interesit te biznesit dhe ekonomise , te turizmit,te bujqesise,te mjedisit ,agjensise se zhvillimit rajonal 2,shoqata,prefektuara etj. Gjithashtu grupi i punes ka organizuar vizita ne qytetin e Peshkopise dhe njesi te ndryshme administrative te bashkise si Maqellare, Kalaja e Dodes ,Kullas, Radomire etj duke u takuar me banore te zones dhe diskutuar per ceshtje te ndryshme.Materiali i pregatitur per fazen e pare dhe te dyte te planit qe ne formatin draft eshte vene ne dispozicion te stafit te bashkise per tu publikuar regjistrin e integruar te territorit ne menyre qe te interesuarit te informohen dhe te kene mundesi te shprehin mendimet e tyre.Me pas jane organizuar degjesat publike per te prezantuar fazat perkatese te hartimit te planit analizen dhe strategjine territoriale. Degjesat publike jane organizuar ne Peshkopi dhe kane qene te pranishem grupi i punes per hartimin e planit loti 2, perfaqesues te agjensise kombetare per r territorin AKPT, perfaqesues te administrates vendore, perarsimin, infrastrukturen, mjedisin, kulturen, bujqesine, biznesin, qytetare etj

8.1.1 Temat e trajtuara mbi karakteristikat e zones

Permiresimin apo ruajtjen, nevojat infrastrukturore, nevojat sociale ekonomike, veprimet politike ose rregullatore /masa te nevojshme per t'iu pergjigjur nevojave te zhvillimit te zone.

Disa nga temat e trajtuara qe lidhen me permiresimin e infrastruktures zones, e zones informale dhe ruajtja dhe shfrytëzimi me i mire i burimeve ujore ne funksion te rritjes ekonomike. po i rendisim me poshte:

Nevojat infrastrukturore ,aksesibilitetiti dhe lidhjet te lidhura me nevojat social-ekonomike

- Nevoja për të pasur informacion mbi rrugen e Arberit dhe për të njohur projektin e segmentit Maqellare-Peshkopi ; rruga është e nevojshme për të ndërtuar një treg të produkteve bujqësore dhe atyre të minerare (vecanerisht e kromit)
- Mundësia për të rikuperuar aeroportin e Kastriotit (propozim nga Agjencia Rajonale, për tu verifikuar)
- Fuqizimi I kalimit doganor Ceren
- Mbeshtesin projektin, bypass I Peshkopise

Permiresimi i aktiviteve prodhuese dhe masat per zhvillim

- Nevoja për të kualifikuar aktivitetet bujqësore në fushën e bimëve medicinale (Dibra eksportonte sasi të mëdha sherebele në SHBA, por qe kur eshte industrializuar prodhimi eksportet jane pergjysmuar); mbeshtesin propozimin për të ngritur një qendër për trajnimin ne sektorin bujqesor
- e nevojshme qe të propozohet, nëpërmjet planit, një amendament i ligjit kombëtar që lehtëson formimin e konsorciumeve apo kooperativave në mes fermerëve (tani duhet të jetë të paktën 7 anëtarë)
- Për të promovuar turizmin rural në të gjitha format e tij (në përputhje me pranimin ne BE)

- Promovimin e turizmit të integruar të termave dhe atij natyror, për të integruar rimëkëmbjen e kompleksit termal me atë të parkut.
- promovimi i turizmit fetar (përfaqësuesi Agjensise Rajonale do të dërgojë një studim mbi këtë temë)

Veprimet politike kombëtare

- Nuk mbështesin projektin për centralin hidroenergjetik

8.2 Permbledhje e gjetjeve dhe publikimi i raporteve perkatese ne regjistrin e integruar te territorit dhe reflektimi i ketyre gjetjeve ne dokument

- a) Situata e re administrative ne teresine e saj eshte perceptuar dhe tashme eshte fakt. Ashtu si te gjitha reformat, edhe kjo eshte ende ne faze eksperimentale, sepse implikon gjithashtu nje ndryshim kulturor e strukturor. Transformimi nga 15-20 komuna ne nje bashki te perbashket nenkupton implikimin e nje teresie ish-komunash te ndryshme dhe kjo sjell nje zbatim jo te lehte.
- b) Behet fjale per kalimin nga qeverisja e nje territori prej disa dhjetra km katrore ne nje me sipërfaqe prej mbi 900 km katrore per te dyja zonat se bashku.
- c) Reforma duhet te parashikoje me tutje hapa te tjera te rendesishme, te tilla si percaktimin e pergjegjesive ne lidhje me sektoret dhe çështjet te rendesishme. Per shembull, percaktimi i pronesise se tokes pyjore dhe shfrytezimin e saj per qellime agro-pylltarie dhe te ekonomise turistike.
- d) Percaktimin e shfrytezimit te burimeve hidroenergjetike, tashme prerogative e pushtetit qendror, pa ndonje ndikim ne zonen lokale, nga ku dhe eshte marre. Shqetesim vecanerisht i madh nga komuniteti i Dibres eshte qe centrali e saj prodhon energji per pjesen me te madhe te shtetit dhe ku kompanive private u eshte lejuar mundesia e shfrytezimit te burimeve me investimet e tyre, por qe ne fakt ky ndikim financiar nuk kthehet ne vendin qe I ka prodhuar.
- e) Haset akoma nje ekonomi e dobet dhe si rrjedhim shume prej forcave rinore e sipermarrese te punes t emigrojne drejt kryeqytetit apo qyteteve me te pasura bregdetare per me teper mundesi punesimi dhe investimi. Kjo dobesi eshte ndihet vecanerisht ne Peshhkopi.
- f) Sektori bujqesor ka akoma probleme sepse eshte zhvilluar vetem pjeserisht. Kalimi nga

ekonomia shterore-publike ne ate private ka pasuar me mbylljen e qendrave te grumbullimit dhe perpunimit te prodhimeve bujqesore qe menazhoheshin nga shteti.

- g) Nje perqindje e mire e popullsise se mbetur fokusohet ne bizneset e vogla te cilat ne vetvete kontribojne ne nivelin e te ardhurave
- h) Sektori i ndertimit mbahet ende ne kembe, edhe pse ka kerkesa te pakta per strehim shkaktuar kjo nga renia e numrit te popullsise prej emigracionit. Kerkesa mbizoteruese jane per dhenien e mundesise se realizimit te banesave private mbi token private te njohur. Shume te pakta jane iniciativat e ndertimit te pallateve. Ato pak te ndertuara kohet e fundit kane mbetur pjesisht te pabanuara.
- i) Ndertimet publike te trasheguara nga regjimi paraardhes jane ne faza braktisjeje dhe kushte te keqija. Ka nevojte per parashikimin e operacioneve per rigjenerimin urban te pasurive te patundshme per prishje ose rindertime.
- j) Gjendja e infrastruktures rrugore eshte e dobet. Mirembajtja mungon per shkak te

mungeses se burimeve si dhe per menaxhimin e atyre ekzistuese si nga autoritetet shteterore ashtu dhe nga ato lokale. Per tu lidhur me Peshkopine rruga shteterore ende ka segmente te medha te lena pas dore dhe jo te mirembajtura. Nje trakt ne ndertim, dhene ne koncesion nje investitori te huaj (Kinez) nuk ka perfunduar akoma dhe ne kantier puna eshte ndaluar. Egzistojne shume segmente rruges te paasfaltuara, me gropa apo me rreshqitje te dheut. Shenjat rrugore mungojne dhe / ose jane te paqarta. Edhe pse perballe ketyre çeshtjeve kritike, gjenden ende mundesi interesante qe mund te shfrytezohen dhe qe mund te perbejne gjithashtu perkufizimin e pare te nje projektimi te programuar ekonomik dhe urbansitiko-territorial.

- k) Prania e burimive ekologjike. Keto territore jane te pasura me burime dhe bukuri natyrore. Zonat pyjore zene rreth 60-70% te territorit. Haset gjithashtu prania e nje sistemi ujr te rendesishem e pasur me lumenj dhe liqene . Ne keto zona mund te perqendrohen projekte specifike per sektorin e turizmit.
- l) Sektori ambjental duhet lidhur me sektorin e vlerave arkitektonike dhe ate te trashegimise kulturore dhe historike qe shpreh identitetin dhe e nje komuniteti lokal.
- m) Sektori bujqesor mund te zhvillohet me promovimin e produkteve lokale (geshtenja, molle, patate etj.).
- n) Sektori i sherbimeve publike, mund te jete nga ana e vet nje force levizese ne punesimin e te rinjve dhe per t’l mbajtur ne vend duke iu referuar dhe riorganizimit administrativ dhe mundesive dhe kjo sjell.

8.2.1 Analiza e aktorëve kryesorë bashkëfinancues

Aktorët kryesorë që financojnë dhe mbështesin zbatimin e planit të investimeve dhe planit të veprimit janë:

- Fondi Shqiptar i Zhvillimit
- Fondi i zhvillimit të rajoneve
- Institute dhe organizma financuese huadhënëse
- Donatorë të ndryshëm.

Fondi Shqiptar i Zhvillimit (FSHZH) është një agjenci publike, e cila ka për mision nxitjen e një zhvillimi ekonomik dhe social të qëndrueshëm, të balancuar dhe koheziv në nivel rajonal dhe lokal. Ky fond objektiva kryesore: i) përmirësimi i infrastrukturës social-ekonomike vendore; ii) përmirësimi i shërbimeve publike vendore; iii) forcimi institucional i njësive të qeverisjes vendore; iv) nxitja e qeverisjes së mirë në nivel vendor.

Fondi për zhvillimin e rajoneve është një instrument zhvillimor që nxit dhe mbështet financiarisht programet dhe projektet zhvillimore vendore dhe rajonale. Ky fond përmban shtyllat.

i) Programet e zhvillimit vendor dhe rajonal, me në fokus: a) grantin konkurrues për infrastrukturën vendore dhe rajonale; b) grantet konkurruese për arsimin; c) grantin konkurrues për shëndetësinë (shërbimet e kujdesit shëndetësor parësor); d) grantin konkurrues për artin dhe kulturën; e) grantin konkurrues për ujësjellës-kanalizimet; ë) grantin konkurrues për vaditje dhe kullim; f) grantin konkurrues për rehabilitim mjedisor, gjelbërim dhe pyllëzim. Shtylla

ii) Programi “Shqipëria Dixhitale” (inovacioni dhe teknologjia e informacionit dhe komunikimit), me në fokus grantin konkurrues për “Shqipëria Dixhitale”.

8.2.2 Degjesa publike per fazen finale te planit te pergjithshem vendor

Dëgjesa publike per prezantimin e fazes finale te planit u organizua në sallën e qendres kulturore te bashkise Peshkopi. Takimi filloi sipas programit të ditës i cili ishte bërë publik nga bashkia Diber. Në dëgjese ishin të pranishëm, këshilltarë të bashkisë, përfaqësues te shoqërisë civile , anëtarët e forumit këshillimor vendor të PPV, përfaqësues të institucioneve publike, specialistë nga fusha të ndryshme si edhe banorë të bashkise Diber etj.

Hapja e degjeses u be nga drejtori I planifikimit urban te bashkise Diber z. Ervin Shini, i cili pershendeti pjesemarresit dhe informoi duke bere nje prezantim te shkurter te punes qe eshte bere deri tani per hartimin e PPV nga studio konsulente ne bashkepunim me bashkine Diber , gjithashtu kërkoi bashkëpunimin e të gjithë aktorëve të jenë pjesë e këtij procesi të rëndësishëm. Një vlerësim të vecantë bëri për agjensinë kombëtare të planifikimit të territorit dhe ministrinë e zhvillimit urban dhe në të njëjtën kohë një falenderim për qeverinë shqiptarë e cila mundesoi financimin e ketij plani.

Më pas, përfaqësuesi I grupit te projektimit Pangea dhe A&I design, Daniele Rallo (team leader) bëri një përshkrim të procesit te perpilimit te planit duke bere nje përmbledhje të procedurës së realizuar deri në këtë moment duke filluar nga analiza e territorit , strategjia territoriale ,objektivat ,projektet strategjike,projektet pilote,vizioni etj.Prezantimi I planit u be duke iu referuar materialit te perpunuar dhe vene ne dispozicion te publikut rreth dhjete ditë përpara se të zhvillohej dëgjesa publike. Prezantimi permbante :

- Qëllimin e planit dhe parimet e planifikimit
- Përcaktimet që vijnë nga PPK, PINS Bregdeti
- Direktivat Sektoriale.
- Analiza metabolike e territorit
- Analiza swot , konkluzionet.
- Vizioni, objektivat , sistemet (Objektivat strategjikë, sistemet territoriale)
- Programet , politikat, kostot.
- Plani i veprimit
- Përmbledhëse e dëgjësave publike , konsultimeve .
- Rrjeti i propozuar rrugor
- Njësitë strukturore
- Përdorimet kryesore të tokës.

Ky material vazhdon të jete i publikuar në këtë faqe ne te cilen edhe pas dëgjësës të interesuarit të mund të informohen dhe njëkohësisht të paraqesin mendimet, verejtjet, vlerësimet e tyre. Prezantimi i projekteve pilote dhe strategjike ishte me shume interes per publikun. Pjesemarresit gjithashtu shprehen mendimet e tyre dhe bene edhe pyetje.

Znj Donika Hysaj e cila perfaqesonte perfekturen Diber pyeti nese eshte marre parasysh plani i pergjithshem ekzistues dhe qe ne kete zone banoret kane probleme me depozitimin e druveve te zjarrit. Ne kuartallet e qytetit duhet te percaktohen vende per depozitimin e druveve te zjarrit.

Z. Islam Shehu nje banor i qytetit u interesua per shtrirjen kohore te planit .

Z. Melson Nela u interesua mbi cilen platforme gis eshte hartuar projekti.

Z. Nuri Xani perfaqesues i inpektoriatit te pyjeve pyeti per disa zonat te demtuara qe ne vitet 1970 dhe si do te veprohet me keto zona.

Z. Edvin Shini drejtori i planifikimit urban sygjeroi qe te merret ne konsiderate historia dhe prezantimi i cdo banese te komunitetit.

Disa nga ceshtjet dhe temat e diskutura nga te pranishmit ishin:

- Evidentimi dhe mundesia e perdorimit te aeroportit te vjeter egzistues te Dibres.
- Çeshtja e landfill-it , sakesimi i vendit te grumbullimit te mbeturinave.
- Evidentimi i ish komunes Kastriot si vendilindja e Skenderbeut dhe lidhjet me te.
- Harta e infrastruktures dhe rruget sipas kategorive qe parashikon ligji ne fuqi.
- Vendosja e sakte e propozimit per rrugen hyrese te Arbrit ne qytet.
- Sakesimi i permbytjes se mundshme nga hidrocentrali i Skavices, faza e pare Katund i ri.
- Ne fund te diskutimeve,pyetjeve, sugjerimeve dhe opinioneve konsulentet garantuan të gjithë të pjesmarresit që vërejtjet , sugjerimet ,propozimet e tyre do të vlerësoheshin nga

specialistet. Takimin e mbylli perfaqesuesi i drejtorise se planifikimit urban prane bashkisë i cili falenderoi të gjithë te pranishmit për mendimet e tyre dhe prezencen ne kete takim.

8.3 Lista e disa prej personave te konsultuar gjate takimeve

Tabela nr.1: Pjesemarrësit ne takim

Nr.	Emër, mblemer, nënshkrimi	Institucione, Statusi / E-mail	Cel.
1	DANIELE RALLO / PANGEA	PANGEA	
2	Emri Musliu	AEDT	
3	Mirzeta KASHNICA / AKPT / Koordinatorë	mirzetakashnica@domfilim.com	
4	Donika Huseini / Prefektura Diber	huseinid@y.koo.com	
5	Lulzimë Gjani / Bashkia Diber	lulzim.gjani@hokmud.com	
6	Heranida K.B. Durrës	B	
7	Sali Tereshalli	Bashkia Diber	
8	Suhri Çekesi	Bashkia Diber	
9	Islam Shalizi	Bashkia Diber	
10	ERYVIN SHINI	BASHKIA DIBER	
11	EDVIN SHAHI	BASHKIA DIBER	
12	ARDIAN XHOKA	ADMINISTRATOR NTERNSHIONE	
13	Flez Hysaj	SPECIALIST I BASHKISE	
14	Shefki Hana	ADMINISTRATOR	
15	Ferit Haxhi	ADMINISTRATOR	
16	Ferit Haxhi	ADMINISTRATOR	
17	Shefki Hana	ADMINISTRATOR	
18			
19	FIKRET KOGAJ / ADMINISTRATOR	A. MADEJARI	
20	Leclian Doku	Ing. Mironik	
21	Sejme Deda	NR 29 - DIBER	
22	Haki Kallaj	AG. JEP	
23	Gjergj Duka	AG. JEP	
24	Gjergj Duka	AG. JEP	
25	Dilaver DIZI	Bashkia Diber	
26	Blerta Duka	Bashkia Diber	
27	ISMET Hoxha	BASHKIA DIBER	
28	Kamran Duka	DR	
29	Bengard Tahir	Centar TIK	
30	NURIT VANI	DR. PAVLA DIBER	
31	Leonora Mazari	BASHKIA DIBER	leonora.mazari@qk.com
32	Arben Çibeku	-	
33	Jehmir Osmani	-	
34	Abas Kaca	NJA Zall-Jardhe	
35	Gentjan Gjuri	NJA Zall-Reg	
36	MIRIAM VELEZAJ	NJA. SELIMATE	
37	MIRIAM VELEZAJ	NJA. MELAN	
38	Enxhin Çançi	Sp. lin. BASHKIA DIBER	
39	Viktorija Uku	Sp. lin. BASHKIA DIBER	
40	Kotljara Jureta	Sp. lin. BASHKIA DIBER	
41	Ornela Shoshi	Ornela Shoshi mor.gov.al	Specialiste sektori VUM (Mimi tona gjate)

